

Vol. XII

No. 2.

4th October, 1979.

(Thursday)

12 Asvin, 1901 S. E.

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates OFFICIAL REPORT

CONTENTS	PAGES
Oral Answers to Questions.	.. 27
Short Notice Questions and Answers.	.. 49
Written Answers to Questions (Unstarred).	.. 50
Adjournment Motion :	
re: Failure of the Government to apprehend the persons who stabbed Sri M. Omkar, M.L.A. (Dis-allowed)	.. 67
Point of Information :	
re: Mr. Deputy Speaker joining the Congress (I) Party.	.. 82
Business of the House.	.. 83
Papers Laid on the Table.	.. 83
Announcement :	
re: Joining of two Members in Congress (I) Party.	.. 88
Point of Information :	
re: Leader of the Opposition	.. 88
Discussion on the Drought situation.	.. 89
Matters Under Rule 329 :	
re: (1) Breach in the Nagarjunasagar Left Canal	.. 130
re: (2) Non-abolition of Land Revenue.	.. 132
re: (3) Agitation by Students in the Social Welfare Hostels for better amenities.	.. 139
Discussion on the Drought situation.	.. 158

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT**

Second Day of the Fifth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 4th October, 1979.

The House met at Half-past Eight of the Clock

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Starting of Jaguar Plane Aeronautics
at H. A. L., Hyderabad

1—

*4727 Q.—Sarvasri Ch. Rajeshwara Rao, (Sircilla), Poola Subhaiah (Markapur) and B. Machinder Rao (Secunderabad Contonement):—
Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that it was decided to start the Jaguar plane aeronautics, at H.A.L. Hyderabad;

(b) whether it is also a fact that the Government of India now wants to set up the new unit at Chitrapur in Punjab instead of Hyderabad;

(c) whether the state Government have taken up matter with the Central Government that unit should be set up at Hyderabad; and

(d) if so, the rule of the same ?

ముఖ్యమంత్రి (డాక్టర్. ఎం. చెన్నారెడ్డి):—(ఎ). (బి): ఈ విషయంలో నిశ్చితమైన సమాచారం ఏదీ ప్రభుత్వం వద్ద లేదు.

(సి). అవునుండీ.

(డి) ఆ విషయం పరిశీలనలో ఉన్నదని, తుది నిర్ణయం తీసుకొనడానికి ముందు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అభిప్రాయాలకు తగు విలువ ఇవ్వబడుతుందని భారత ప్రభుత్వం తెలియజేసింది.

* An asterisk before the name indicates confirmation by the Member

శ్రీ సి.పాచ్. రాజేశ్వరరావు: — ముఖ్యమంత్రిగారు ఎ. కి. బి. కి సమాధానం చెబుతూ నిర్భీతమైన సమాచారం ఏమీ లేదు అన్నారు. సి. కి కవును అన్నారు మరి ఏ సందర్భంలో ఇటువంటి పరిశ్రమను ప్రారంభించే నిర్ణయం కేంద్రప్రభుత్వం తీసుకున్నదని ఈ ప్రయత్నాలు జరిగినవి? దానికి సంబంధించిన సమాచారం ఉన్నదా?

8-30 a.m.

డాక్టర్. ఎం. చెన్నారెడ్డి: — ఇంకా నిర్ణయం కాలేదు. ఢిల్లీలో ఉన్న స్పెషల్ కమిషనర్ ఈ విషయాన్ని, ఈ విధంగా కేంద్రప్రభుత్వంలో ఆలోచనలు జరుగుతున్నాయని చెప్పి రాష్ట్రప్రభుత్వం దృష్టికి తెచ్చినాడు. దానిని పురస్కరించుకొని 2-4-79 నేను ప్యాపెస్ షేర్ సింగ్ గారికి ఉత్తరం వ్రాసి హైదరాబాద్ లో చాలా అవకాశాలు ఉన్నాయి ఇక్కడ ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్ మెంట్ ఉన్నాయి, ఇక్కడ ఒక ఎలక్ట్రానిక్స్ కేంద్రం ఉంది, పాచ్. ఇ ఎల్ కేంద్రం వుంది, వాతావరణం బాగుంది, సౌకర్యాలు ఇవ్వబడతాయి అని తెలియజేశాను.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:—మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సరిఅయిన టైములో చర్యలు తీసుకోని కారణం చేత చాలా పరిశ్రమలు చేయిజారి పోతున్నాయి. ఇది కూడా అట్లాగే చేయి జారి పోయేటట్లు ఉంది అనిపిస్తోంది ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానాన్ని బట్టి. ఆ విధంగా కాకండా దీనిని గురించి మరి సరి అయిన దర్యాప్తు జరిపి దానిని ఎందుకు మనం నాకు వచ్చేటట్లు ప్రయత్నించకుండా? దానికి వగడ్డంది అయిన చర్యలు తీసుకుంటారా?

డాక్టర్. ఎం. చెన్నారెడ్డి:—గౌరవనీయ సభ్యులు అన్నీ చేయి జారి పోయాయి అంటున్నారు. అది పొరపాటు. జారిపోయినవి చేత్తో పట్టుకు వస్తున్నాను. గౌరవనీయ సభ్యులు ఇంత స్వీపింగుగా మాట్లాడడం చాలా అన్యాయం. నాకు తెలిసినంతవరకు ఏమీ చేయిజారిపోలేదు. మొన్న కోచ్ ఫ్యాక్టరీ చేయిజారి పోయిన తరువాత కూడా తీసుకువచ్చినాము. అయితే ఈ కేసులో ఇంకా నిర్ణయం కాలేదు. నిర్ణయం అయింది అంటున్నారు. వారికి ఏమైనా తెలిసేమో గాని నాకు తెలియదు. ఇంకా నిర్ణయం కాలేదు. స్పెషల్ కమిషన్ సమాచారం తెలుపగానే ఇన్ని ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరిపితే ఏమీ చేయలేదు అనేదే బాగాలేదు —

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:—ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరిపారు. అసలు అది ఏ స్థితిలో ఉన్నది?

డాక్టరు. ఎం. చెన్నారెడ్డి:—అది క్లియర్ గా చెప్పాము నాకు ఏమీ అన్నారు అంటే ఆ విషయం పరిశీలనలో ఉన్నదని తుది నిర్ణయం తీసుకువడానికి ముందు రాష్ట్రప్రభుత్వ అభిప్రాయాలకు తగు విలువ ఇవ్వబడుతుందని భారత ప్రభుత్వం తెలియజేసింది.

Sri B. Machinder Rao:—Is the Government aware of the fact that the Defence Expert Committee, which has assessed the resources, have said that aeronautic equipment can be manufactured at Hyderabad

This unit will be fit for manufacturing the Jaugar planes because they are already manufacturing another type of plane and its components. Will the Chief Minister ask the HAL whether and, power, water etc., can be supplied to them?

Dr. M. Channa Reddy:—I have just now mentioned that I have clearly written to Mr. Shair Singh about the infrastructure facilities, provision of land, water supply, etc. In addition to that we have also mentioned that we have got a good electronic industry and a big nucleus here. The existence of HAL has also been mentioned.

**New Scheme of Providing Special
Incentives to Speed up the Industrial
Development.**

2—

*2340-Q—Sri K. Govinda Rao (Anakapalli):— Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the State Financial Corporation has introduced a new scheme of providing special incentives to speed-up the industrial development in 11 centres identified by the Union Government in our State;

(b) if so, the names of those centres;

(c) the special incentives to be introduced by the Corporation; and

(d) whether a copy of the proposed Scheme containing details be placed on the Table of the House?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి:— (ఎ) ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఆర్థిక సహాయ సంస్థ ఆంధ్రప్రదేశ్ పారిశ్రామిక పనుల కల్పన సంస్థతోను ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర విద్యుత్ చక్రి మండలిలోను సంప్రదించి 11 అభివృద్ధి కేంద్రాలను స్వతంత్రంగా గుర్తించి, పారిశ్రామిక అభివృద్ధికై ప్రత్యేక పథకాలను ప్రవేశ పెట్టింది.

(బి.సి.డి.) ఈ పథకపు వివరాలు సభా సమక్షంలో పుచ్చబడిన వివరణతో పొందుపరచబడినవి.

Statement vide answer to (b) (c) & (d).

The A.P.S.F.C. has introduced a Special Scheme to give impetus to rural industrialisation and encourage setting up of small and tiny industries by people from the weaker sections. The A.P.S.F.C. has identified Growth Centres in consultation with A.P.I.C. and A.P.S.E.B. after taking into account, the facilities available for developing industries and to hasten rural development through industries in the Small Scale Sector and tiny sector. These growth centres are different from the District Industries Centres being established in Andhra Pradesh as part of centrally sponsored schemes.

The State Government have already set up 11 District Industries Centres under the schemes formulated by Government of India and have recently ordered setting up of 3 more district industries centres at Kurnool, Ongole and Adilabad. However, no specific growth centres within the district have as yet been identified for development by the D.I.Cs. Growth Centres identified by the A.P.S.F.C. are, however, located in places where the DICs have already been set up. The growth centres of A.P.S. .C. are shown below:

<i>District</i>	<i>Growth Centres of A.P.S.F.C.</i>
1. Hyderabad	Kattedan
2. Visakhapatnam	Ancillary Complex Visakhapatnam
3. Chittoor	Gajulamandiyam
4. Medak	Zaheerabad
5. Srikakulam	Srikakulam
6. Guntur	Bapatla
7. Cuddapah	Cuddapah
8. Anantapur	Anantapur
9. Karimnagar	Karimnagar
10. Khammam	Kothagudem
11. Nalgonda	Suryapet

SPECIAL INCENTIVES

1. *Small Scale Sector* :—In case of small sector, the normal interest rate is 9% in backward areas and 11% in forward areas. A 1% interest rebate for projects coming up in the growth centres and 2% interest rebate for such of those projects promoted by entrepreneurs from weaker sections are given as special incentive. They are valid for all loans sanctioned during the financial year 1978—79.

2. *Tiny Sector* -In case of Tiny sector also (i.e.,) where the total cost of the project is below Rs. 1.00 lakh, the normal interest rebates are as indicated for the small scale sector. The special incentives offered are an interest rebate of 2% for projects coming in the growth centres and 3% interest rebate for the projects sponsored by weaker sections. They are valid for all loans sanctioned during the financial year 1978—79.

శ్రీ కె. గోవిందరావు — ఈ పథకం అమలు పరచిన చోట్ల ఇంతవరకు మన ఎక్స్‌పీరియన్సు ఎలా ఉంది? ఇండస్ట్రియల్ యూనిట్స్‌కి ఎవరైనా ముందుకు వస్తున్నారా?

డాక్టర్. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— ఈ 11 సెంటర్లు వారు ఇప్పుడే ఏర్పాటు చేసారు. అయితే మిగతా స్కీములు పతీరుగా ఉన్నాయి. వాటి ఫలితాలు ఎట్లా ఉన్నాయి, ఇంఫాక్టు ఎట్లా ఉన్నది చెప్పడం ఇప్పుడే టూ ఎర్లీ అవుతుంది.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:— ఈ పత్రికలో రెండవ పేరాలో ఇట్లా ఉన్నది however, no specific growth centres within the district have yet been identified for development by the DICs. Growth Centres identified by the APSFC are however located in places where the DICs have already been set up.

డిస్ట్రిక్ట్ కర్నూలు ఓంగోలు, ఆదిలాబాదు ఉన్నాయి. ఈ మూడు సెంటర్లు ఎప్పుడు కాంక్షను కాబడ్డాయి? మీరు ఇంతవరకు స్పెసిఫిక్ గ్రోత్ సెంటర్లను ఐడెంటిఫై చేయక పోవడానికి కారణం ఏమిటి? చేసి వెంటనే వాటి వసులు పొందించే దానికి పూనుకుంటారా?

డాక్టర్. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— డిస్ట్రిక్ట్ ఇండస్ట్రియల్ సెంటర్లు వేరు. గౌరవనీయ సభ్యులు ఇది గమనించినట్లు లేదు. ఐడెంటిఫైడ్ గోల్డ్ సెంటర్లు వేరు. రెండవ పేరాలో - -

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:— అధ్యక్షా వారిని సరిగా చూడమనండి.

"The State Government have already set up 11 District Industries Centres under the schemes formulated by Government of India and have recently ordered setting up of three more district industries centres at Kurnool, Ongole and Adilabad. However, no specific growth centres within the district have as yet been identified." అందువల్ల మీరు ఈ కర్నూలు ఓంగోలు, ఆదిలాబాదుకి ఎప్పుడు కేంద్రాలు జారీ చేశారు? సెటప్ చేసేదానికి ఇంతవరకు స్పెసిఫిక్ గ్రోత్ సెంటర్లను ఐడెంటిఫై చేయక పోవడానికి కారణాలు ఏమిటి?

డాక్టర్. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— గౌరవనీయ సభ్యులు నన్ను సరిగా చూడమంటున్నారు. నేను మొదట వ్రాసేప్పుడే చూశాను. కాబట్టి నాకు బాగా తెలుసు. డిస్ట్రిక్ట్ ఇండస్ట్రియల్ సెంటర్ వేరే ఉన్నది. ఇది సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారి పథకం ప్రకారం మొదట సంవత్సరం 11. ఈ సంవత్సరం తాత్కాలికంగా ఇప్పుడు మూడు కేంద్రాలు ఇచ్చినాము. ఈ సంవత్సరమే వీటిని ప్రారంభం చేయడం జరిగింది. ఈ డిస్ట్రిక్ట్ ఇండస్ట్రియల్ సెంటర్లతో బాటు గ్రోత్ సెంటర్లు అని ఇవి వైనాను కార్పొరేషను వారు చేసినారు. ఈ డిస్ట్రిక్ట్ ఇండస్ట్రియల్ సెంటర్ ఏజెన్సీ మొదలు పెట్టుకొని వారు గ్రోత్ సెంటర్లు అనే స్కీము క్రింద పెట్టాలిగాని వారు మొత్తము అక్కడ జరుగుతున్న ఇండస్ట్రియల్ ప్రోగ్రెస్ తగిన సౌకర్యాలు, కోఆర్డినేషను ఇవి అన్ని చేస్తూనే ఉన్నారు.

శ్రీ పి. వెంకటరావు (నూజివీడు):— ఇక్కడ ఈ రకమైన సెంటర్స్ ని ఐడెంటిఫై చేయడం మంచిదే. కాని వ్యాపారస్తులుగాని బిజినెస్ కే వచ్చేవారుగాని అనుకుంటున్నారంటే ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చరు చేసిన తరువాత లాండు కాష్టు అంత క్రితము తక్కువగా ఉన్నది గజము 10 రూపాయలకు పెరిగిపోతోందని డిపార్టుమెంటు అట్లా చేస్తూ ఉందని అట్లా కాకుండా ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చరు ప్రొవైడు చేసిన తరువాత కూడా అది కొన్నధరకు కొంచెము ఎక్కువగా ఉన్నట్లయితే బాగుంటుందని లేకపోతే కాష్ట్ అఫ్ కన్స్ట్రక్షను ఎక్కువ అవుతోందని అనుకుంటున్నారు. ధర పెంచకుండా ఉన్నట్లయితే బాగుంటుంది.

డాక్టరు. ఎం. చెన్నారెడ్డి:—ఇన్ ఫార్మిస్ట్రీక్చరు పెట్టడం వల్ల ధర పెరగడం కాదు. ఎక్కడఉండే దాని ధర కాదు. చుట్టుప్రక్కల ధర పెరుగుతుంది. ఇరిగేషను ప్రాజెక్టు పెడితే కూడ ధర పెరుగుతుంది. అయితే ఇన్ ఫార్మిస్ట్రీక్చరుకి కొంత డెవలప్ మెంటు చార్జెస్ అనీ అవుతాయిగాని గణం పది రూపాయలకి అమ్మేటటువంటి వ్యాపార సంస్థగా కాదు. నో ఫార్ ఫిట్ నో లాస్ బేస్ మీద ఇది చేయబడుతోంది.

40 a. m.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూరు):— రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఫయినాన్స్ కార్పొరేషన్ తరపునుంచి ప్రవేశపెట్టిన స్కీమును, కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన స్కీమును ఏమి తేడా ఉంది? బేక్ వర్డు ఫరియాన్ విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పునరాలోచించి ఈ పారిశ్రామికాభివృద్ధి కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేసేందుకు చర్యలు తీసుకుంటారా?

డాక్టర్ ఎమ్. చెన్నారెడ్డి : గౌరవసభ్యులు దీనిని పొరపాటున అర్థం చేసుకోడంలేదు. స్టేట్ ఫైనాన్సు కార్పొరేషన్ వేరే సంస్థ. వారు ఏమనుకున్నారంటే కొన్ని బేక్ వర్డు ఫరియాన్ లో కొన్ని చిన్న పరిశ్రమలలో కొన్ని వెనుకబడిన తరగతులవారు చేసేదానికి ప్రోత్సాహం ఇవ్వడానికి 2. శాతం, 8 శాతం రిబేట్ ఆఫ్ ఇంట్రెస్టు ఉంది. అందులో 9, 11 ఉంది మామూలుగా. దాని బదులు ఇంకా రిబేట్ ఇచ్చి ప్రోత్సాహం చేయాలనే ఉద్దేశంతో వారు కొన్ని స్కీములు ఆలోచించారు. అలోచన చేసిన తరువాత ఎక్కడ పెట్టాలి అన్న సమస్య వచ్చినప్పుడు, వారు అందరితో సంప్రదించారు, ప్లాటు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుతో కూడా సంప్రదించినారు. ఎక్కడైతే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, కేంద్ర ప్రభుత్వం కలిసి జిల్లా పారిశ్రామిక సెంటర్స్ పెట్టి ఉన్నాయో అవి కొన్ని జిల్లాలలో మాత్రం ఉన్నాయి. ఇది మొత్తం జిల్లాలలో పెట్టే స్కీము. క్రిందటి సంవత్సరం ఈ సంవత్సరం కలిపి 14 వరకు వచ్చాయి వారు ఏమనుకున్నారంటే ఈ స్కీములో ఆండస్ట్రియల్ సెక్టార్ ఉండేచోట కోఆర్డినేషన్, ఎఫెక్టివ్ సూపర్ విజన్, అసిస్టెన్సు ఉంటుందనే ఉద్దేశంతో అన్నారు. కాబట్టి రెండూ వేరు. ఫైనాన్సు కార్పొరేషన్ అయితే నేమి, చిన్న టైప్ అడ్ స్ట్రాల్ ఇండస్ట్రిస్ ఒక లక్షా 50 వేల రూపాయల దాకా పెట్టాము. పరిశ్రమదారులు ముందుకు వచ్చి చేసేది అది. ఈ జిల్లా ఇండస్ట్రియల్ సెంటర్స్ ఏవైతే ఉన్నాయో These are like Government organisations. Where we give all assistance. సూపర్ విజన్ కొరకు ఉంటాడు, మార్కెట్ అతను ఉంటాడు, ఫైనాన్సు అతను ఉంటాడు. ఎడ్వయిజ్ ఇవ్వడానికి. వేరు వేరు చోట్లకు పోకుండా ఒక చోటే పనిచేసే పోకర్లం ఇవ్వాలని చెప్పి పెట్టిన కేంద్రాలు అవి. కాబట్టి ఈ రెండింటిని వేరుగా స్పష్టంగా అర్థంచేసుకోడం చాలా అవసరం. బేక్ వర్డు ఫరియాన్ లో చేయాలన్నారు. ఫర్నాండెజ్ గారు పరిశ్రమల మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు వారు ఇక్కడకు వచ్చినప్పుడు కూడా చెప్పారు. మేము అన్ని రూరల్ ఫరియాన్ లో ఈ వసతులు ఇవ్వాలనే. అలోచన ప్లానింగ్, కమిషనుకు పంపించాము అన్నారు. మేము పదే పదే వారికి రాస్తున్నాము. ఇంకా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయానికి రాలేదు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న(సోంశేట్):—ఇండస్ట్రియల్ వెంటర్స్ గాని ఈ స్కీముని పాలిసిస్, ఇన్ వెంటిస్ ఆన్లీ కూడా ఏదో ప్రోత్సాహం ఇవ్వడానికి చెప్పిన మాటలుగా ఉంటున్నాయి. థి మెరిటికల్ గా బాగానే ఉన్నాయి చర్చించడానికి. ప్రాక్టికల్ గా ప్రభుత్వ అధికారులకు కూడా బాధ్యత పెట్టి, వాళ్ళకు కూడా ఇన్ వెంటిస్ పెట్టి మీరు ఇన్ని స్టాఫ్ స్కేల్స్ గాని, టైన్ గాని మీడియమ్ గా ని ఎవరు ఎన్ని డెవలప్ చేసే వారికి ఒక ప్రత్యేకమైన గుర్తింపు, ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఇస్తామన్న దృష్టితో ఒక డ్రయిఫ్ పెట్టి, ప్రయివేట్ సెక్టారును ప్రోత్సహించి వర్క్ ఫుట్ చేసే డ్రయిఫ్, ప్రభుత్వం ద్వారా చేసేదానికి ప్రభుత్వం అలోచిస్తుందా?

డాక్టర్ ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:—శారవణీయులు లచ్చన్న గారి సలహా బాగానే వుంది. ప్రోత్సాహం వారికి ఇవ్వాలి అనేది కాని ప్రభుత్వోద్యోగులు అన్ని డిపార్టుమెంటులలో అన్ని రకాల వసులతో ఈ ఉద్దేశం తేసిక్ గా పెట్టుకునే, ఏకర్ నెట్టును, జేక్ వర్క్ ఓరియన్టు అభివృద్ధి చేస్తామనే ముఖ్యమైన ఆబ్జెక్టివ్ తో చేస్తున్నారు; ప్రత్యేకంగా వీరికి ఇన్ వెంటిస్ పెట్టడము అనేది ఆచరణయోగ్యం కాకపోవచ్చు.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు(ఉదయగిరి):—ఈ జిల్లా పారిశ్రామిక కేంద్రాలను 11 జిల్లాలలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టినట్లు చెప్పారు. వీటిని ఏ ఏ జిల్లాలలో పెట్టాలన్న విషయం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఒక ప్రయారిటీ లిస్టు ప్రకారంగా సూచించిందా? ఇప్పుడు ప్రవేశ పెట్టిన కేంద్రాలలో ఎలాంటి వసతులు అందుబాటులో ఉన్నాయి ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిస్తారా?

డాక్టర్ ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:—ఈ ప్రశ్న డిస్క్రిప్టు ఇండస్ట్రీస్ కు సంబంధించినది కాదు. వైనాన్ను కార్పొరేషన్ వారు తీసుకున్న ప్రత్యేక స్కీముని గురించి శారవణభ్యులు అడిగారు. అయినా వారు చెప్పింది వారితో కూడా కన్ఫ్యు చేస్తాము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఏ ఏ చోట్ల ముందర ఇవ్వాలి అని చెబుతుంది. మొదట మూడో స్టేజీ అయి చేఫ్ చెప్పలేదు. వారు ఇచ్చే వల్లిడి ఉంటుంది. దాని ఖర్చులూ 80 శాతం వరకు వారే స్వయంగా భరిస్తారు. ఆ విధంగా వారు ప్లీర్ లో ఉంటారు. వారు మొదటి సంవత్సరంలో డిస్కండ్ చేసింది 11. ఈ సంవత్సరం ఇప్పటివరకు 31 జిల్లాలలో జరిగింది. ఆ జిల్లాల పేర్లు కూడా టేబిల్ మీద పెట్టిన స్టేట్ మెంట్ లో ఉన్నాయి. అవి కర్నూలు, టంగోలు, ఆదిలాబాదు జిల్లాలు.

Staying of Govt. Employees in Govt. Quarters even after their retirement
3—

*4875 Q.—Sarvasri D. Narasaiah (Asifabad) and B. Sammaiah (Paikari) :—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) Whether the Government have issued orders permitting the retired Government employees to stay in Government Quarters by paying standard rent even after their retirement, indefinitely;

(b) if so, the rational behind this decision;

(c) whether there is any proposal before the Government to withdraw such orders as thousands of inservice Government Servants in twin cities are waiting for allotment of Government Quarters; and

(d) if not, the reasons therefor?

డాక్టర్. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి :—(ఎ) (బి) అవునండి. అదై కొనుగోలుపద్ధతికై క్వార్టర్లు తమకు విడుదల చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వ కాలనీ నివాసుల సంఘా, సమాఖ్య కోరింది. వారి అభ్యర్థనపై ప్రభుత్వ తుది ఉత్తరువులు జారీ అయ్యే వరకు పదవి విరమణ చేసిన ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రామాణిక అడ్డ చెల్లించుట ద్వారా ప్రభుత్వ క్వార్టర్లలో కొనసాగుటకు అనుమతిస్తూరా ఉత్తరువులు జారీచేయబడినవి (సి) ప్రభుత్వం పరిస్థితి యావత్తూ సమీక్షిస్తున్నది. (డి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ బి. సమ్యయ్య:—అధ్యక్షా, 1972 సంవత్సరంలో ఈ క్వార్టర్లు ఎలాట్ మెంట్ కు రేషియో పద్ధతి అమలు చేయాలని ఆనాడు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఆదేశాలు ఉన్నాయి. ఆ రేషియో పద్ధతి అమలుపరచబడ్డదా? 1975 జి. ఆ ప్రకారంగా ఇన్ సెంటివ్ స్కీము క్రింద రిటైర్ అయిన ఉద్యోగులకు క్వార్టర్లు ఇవ్వాలనే పద్ధతి ఏదే తే ఉండో దానివల్ల ఫ్రేషర్లకు అవకాశం దొరకకుండా పోతున్నది. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం ఈ రిటైర్ అయిన ఎంప్లాయిస్ కు హైర్ పర్సెజ్ మీద క్వార్టర్లు ఎలాట్ చేస్తూ, ఫ్రేషర్లకు కొత్త క్వార్టర్లు కట్టడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

డాక్టర్ ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:—అధ్యక్షా, వారు చేసిన ప్రశ్న పరస్పర విరుద్ధ భావాలతో ఉంది. ఒకటి కొత్త వాళ్లకు వీలులేకుండా పోతున్నది అని, రెండవది మేము ఏదో రిటైర్ అయిన వారికి ఇళ్లు ఇవ్వాలని నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు చెబుతున్నారు. చివరికి ఏమి అన్నారంటే మీరు రిటైర్ అయిన వాళ్లను ఉండనివ్వండి. మళ్ళీ కొత్తవి కట్టించండి అని. ఇప్పుడు ప్రశ్న అది కాదు. రిటైర్ అయిన వాళ్లు కొందరు అక్కడ ఉన్నారు. సెనిఫిక్ ఫిగర్ చెప్పాలంటే ఈ కాలనీస్ లో ఒక వది మంది నాకు అప్లికేషన్ ఇచ్చినప్పటికీ The number of representations of retired employees staying in Government quarters has now increased from 25 to 60. ఇది ఇప్పటిది కాదు. నేను వెనుక ఆరిక మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు కూడా నాకు ఈ సమస్య తెలుసు. అప్పుడు కేబినెట్ వరకు వచ్చి చర్చించబడ్డది. కొందరు ఆరోజు ఇంకా రిటైర్ కాక పూర్వమే మాకు ఇళ్లు కావాలి, హైర్ పర్సెజ్ లో తీసుకుంటామని చెప్పారు. ఇప్పుడు తిరిగి అదే చెబుతున్నారు. అయితే అప్పుడు కేబినెట్ ఆ పర్యాయం రిజెక్టు చేసింది. నాకు గుర్తు ఉంది. అయితే వారు తిరిగి అనేక కారణాలు చూపుతున్నారు. బేక్ వర్డ్ క్లాసెస్ వారు చాలామంది ఉన్నారని, మేము ఇన్ని సంవత్సరాల నుంచి ఉన్నామని ఇలా 7 పాయింట్స్ తో ఒక మెమోరాండం ఇచ్చారు. కానీ వాళ్లు చెప్పేది ఆ ఇళ్లు మాకు ఇవ్వండి అని, ఇప్పుడు గౌరవ సభ్యులు అడిగిన దాంట్లో మేము ఈ విషయం పాలసీ నిర్ణయం చేసి, కొత్త ఇళ్లు కట్టాలి అని చెబుతున్న విషయం అది సరేందా కాదా అనేది ఇంకా ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేయలేదు.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు:—ఇప్పుడు పదవి విరమణ చేసి ఇంకా క్వార్టర్లలో ఉన్నవారికి కొంతమందిని ప్రభుత్వం ఖాళీ చేయమని నోటీసు ఇచ్చిన దరిమిలా వాళ్లు హైకోర్టుకు వెళ్ళి ప్లేజ్యుకొన్న మాట వాస్తవమా? అతరువాత

ప్రైవేట్ల వల్ల ఈ విధంగా నివశించే హక్కు వారికి లేదని కోర్టు తీర్పు ఇచ్చిన విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా ?

డాక్టర్ ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:—వాళ్లు ఒక వర్గాయం కాదు రెండు వర్గాయంలు కోర్టుకు వెళ్లారు. వారు స్క్వేర్ చేశారు. మరిమోకసారి వెళితే మూడు నెలలు వారికి తైము ఇస్తూ వారి రిట్ పిటిషన్ తీసేసారు. అది అయిపోయిన తరువాత వారు ఎగ్జామిన్ చేయమని కొత్తగా 7 పాయింట్స్ పెట్టి ఆలోచన చేయమంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం డిపార్టుమెంట్ వివిధ స్థాయిలలో వాటిని పరిశీలన చేస్తున్నది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం):—ప్రభుత్వంలో ఉన్న వాళ్లకు రిటైర్ అయిన వాళ్లకు ఇళ్లు కట్టే విషయంలో ఫైనల్ నిర్ణయం తీసుకునే దాకా తాత్కాలికంగా పబ్లిక్ చేశారు. ఆ నిర్ణయం త్వరలో తీసుకుంటారా ? ఈలోగా ప్రభుత్వానికి ఉన్న హక్కునుబట్టి, రిటైర్ అయిన వారికి ఉండేందుకు అవకాశం లేని దానిని బట్టి మీరు తాత్కాలికంగా ఇచ్చిన ఆర్డరు తొలగించే ఫైనల్ నిర్ణయం తీసుకున్న తరువాత చేయవచ్చు అనుకోండి మీరు. అది కాక ముందే ఈలోగా తొలగించే ఆలోచన ఉందా ? లేకపోతే వారు ప్రైవేట్లకు వెళ్లి స్టే తెచ్చుకోవలసిన అవసరం లేదు. ప్రభుత్వ జి. ఓ. ఉన్నప్పుడు మీరు ఫైనల్ గా పాలసీ నిర్ణయించేవరకు ఉంటామని అన్నారు. ఉంటామని అన్నప్పుడు ఆ ఆర్డరు అక్కడ ఉండగానే వాళ్లకు నోటీసులు ఇవ్వడం, తొలగించడానికి, దాని మీద ప్రైవేట్లకు పోవడం, స్టే తెచ్చుకోవడం, ఇవన్నీ జరుగుతున్నాయి. ఫైనల్ గా నిర్ణయం తీసుకునే దాకా మీరు ఇచ్చిన తెువర ఆర్డరు కంటిన్యూ చేస్తారా ? దానికి సంవత్సరమో రెండు సంవత్సరాలలో పడుతుంది కాబట్టి ఈలోపల మామూలు పద్ధతి చేసేందుకు ఏమన్నా ఆలోచన ఉన్నదా ?

డాక్టర్ ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:— ఇందులో కొన్ని క్లెరిఫికేషన్లు గౌరవ నీయులు సుందరయ్యగారి దృష్టిలో తేనిట్లు కనిపిస్తున్నది. అసలు మేము స్టే ఆర్డరు 10-1-79న ఇచ్చాము. దానికన్న పూర్వం కోర్టుకు వెళ్లారు. ఇటుకంటి స్టే ఆర్డరు ఇచ్చాక గానీ, తాత్కాలికంగా ఉండమని చెప్పాక గానీ వాళ్లు కోర్టుకు వెళ్లేదు. మామూలుగా ఉన్నప్పుడు నోటీసులు పోయాయి, నిజమే. నేను 25 మనవి చేశాను. అసలు పబ్లిక్ ప్రభుత్వోద్యోగి ఉద్యోగ విముఖ చేయగానే 3 నెలల లోపల ఇళ్లు ఖాళీ చేయాలి. డిపార్టుమెంట్ వారు ఒక నెలపా ఇచ్చారు. 3 నెలల ముందే ఫలానా వ్యక్తికి నవ్వు రిటైర్ అవుతున్నావు కాబట్టి నవ్వు ఖాళీ చేయాలి అని తెలుపాలని. కాని నాకు అది అనవసరం అనిపించింది. ఆ ఉద్యోగికి బాగా తెలుసు తను ఏ తేది రిటైర్ అవుతున్నాడో. కాబట్టి 3 నెలలు మొదలు ఆయన దానిని మామకుని రిటైర్ అయిన తరువాత మూడు నెలల వరకు ఆయనకు భాషు ఉంటుంది. అక్కడ ఉండడానికి, ఆ 3 నెలలు దాటి పోతే అప్పుడు డిపార్టుమెంట్ వారు ఇవిక్షన్ నోటీసు ఇవన్నీ జరిగింది. జరిగితే వాళ్లు ప్రైవేట్లకు వెళ్లారు. ఈ విషయం గురించి ఫైనల్ ఎనాలిసిస్ చేసి, త్వరలోనే మేము నిర్ణయం చేస్తాం.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు:— ఇది మంత్రులకు కూడా వర్తిస్తుందా ?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి:—వర్తిస్తుంది. మంత్రులు కూడా 3 నెలల లోపల అట్లా భారీ చేయాలి.

8.50a. m.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:—30 సంవత్సరాలపాటు ఒక ప్రభుత్వదోగ్గి వనిశిని విరమించిన తరువాత అతనికి ఎక్కడా ఇల్లు లేని పక్షంలో అతనికి హైర్-వర్సెక్ మీద ఆ ఇల్లు ఇవ్వడం సబబుకాదా? న్యాయంకదా? కాబట్టి ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచన చేస్తుందా?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఇది చాలా చిక్కులతో కూడినది. ఆ విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నది కాబట్టి ఇక్కడ అభిప్రాయం చెప్పడం బాగుండదు, అన్ని ఆలోచన చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

Disposing of Accumulated stocks Handloom Cloth, lying unsold with the Handloom Co-operative Societies in Venkatagiri Tq.

4..

* 4877-(T) Q-Sri Nllapareddi Sreenivasul Reddy (Venkatagiri):— Will the Minister for Elections and Textiles be pleased to state:

(a) the extent of accumulated stocks of handloom cloth lying unsold with the Handloom Weavers Cooperative Societies in Venkatagiri taluk and other taluks in Nellore District;

(b) whether it is a fact that APCO failed to purchase the said stocks; and

(c) whether the State Government will intervene and dispose off the said accumulated stocks?

ఎన్నికల, జువ్వి పరిశ్రమ కాఖ మంత్రి (శ్రీ సి. రాస్.):—ప్రాథమిక చేనేత సహకార సంఘాలలో 31-7-1979 తేదీ నాటికి పేరుకుపోయిన చేనేత వస్త్రాల నిల్వలు:—

(i) వెంకటగిరి తాలూకా, నెల్లూరు జిల్లా. రూ. 10.60 లక్షలు,

(ii) నెల్లూరు జిల్లాలోని ఇతర తాలూకాలలో రూ. 0.85 లక్షలు.

మొత్తం రూ. 11.45 లక్షలు.

(బి) లేదండి.

(సి) ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి:—అధ్యక్షా, మంత్రులు ఏడవ నెలకొరకు వరకు సమాధానం చెప్పారు. మనం పదవ నెలలో ఉంటే, మూడు నెలల ముందరి స్టాక్ చెబుతున్నారు. నేను ఒడిగిన ప్రశ్నకు ఈ రోజువరకు లేక తొమ్మిదవ నెల ఆఖరువరకు చెప్పిస్తుంటే బాగుండేది. అయితే మహానుభావ వచ్చేనాటికి ఆ జిల్లాలో హేండ్లూమ్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ దగ్గర అలవికానంత స్టాక్ నిలిచిపోయినది. డిక్యులేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. అవోకాల్లు కొనకుండా అవన్నీ పేరుకుపోయినవి.

అప్పుడు స్టాక్స్ అక్కడనే కొనమని కలెక్టరుగారిని ఆర్థికామయ తుఫాను కమిటీ మీటింగులో. మేము కొనడంలేదు. ఆప్కొవాళ్లు కొని నష్టముచేస్తే నే ఇక్కడ వంచాము అన్నారు కలెక్టరుగారు. అక్కడ నేరుగా కొనలేదు. ఆప్కొవాళ్లు వంచనూలేదు. ఇప్పటికి కూడా అనేక గ్రామాలలో ఈ స్టేట్స్ విక్టిమ్స్ గుడ్డలు ఇవ్వడానికి ఆప్కొవాళ్లు సరఫరా చేయలేదు. అందువల్ల ఏ నెలకు ఆ నెల వాళ్ళ దగ్గర, సొనైటీస్ దగ్గర వున్న గుడ్డలు కొనే ఏర్పాట్లు చేస్తారా?

శ్రీ సి. దాసు:—అధ్యక్షా, ఫస్ట్ జూలై నాటికి నా దగ్గర ఫిగర్స్ వున్నాయి. ప్రతి నెలా ఆప్కొవాళ్లు కొంటూవుండే ఫిగర్స్ నా దగ్గర వున్నాయి. ఫస్ట్ జూలై నాటికి రూ. 8.47,447 ల స్టాక్ వుండింది. జూలై సెప్టెంబర్ లో ఆప్కొవాళ్లు కొన్నదాని విలువ రూ. 5,12,860 లు ఈ రెండు మాసాలలో కొన్నటువంటి స్టాక్ ఇది. ప్రతి నెలా కావాలంటే నా దగ్గర వున్నాయి.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:—ఇక మీదట కనీసం ఏ నెలలో ప్రొ-డ్యూస్ చేసిన క్లాత్ ఆ నెలఖరులోపు ఆప్కొవాళ్లు కొనేటట్లు ఏర్పాట్లు చేసారా?

శ్రీ సి. దాసు:—ప్రైమరీ సొనైటీస్ షేర్ కేపిటల్ ఆప్కొలో వున్నంత వరకు దానికి పదింతలు కొనడానికి ఆప్కొకు అధికారం వుంది. కాని మేము ఆ నిర్ణయం తీసుకుంటే ఎంతకావాలో ప్రతి నెల కూడా మేము సొనైటీస్ నుంచి కొంటునేవున్నాము.

శ్రీ కొరటాల సత్యనారాయణ (రేపల్లె):—ప్రాథమిక సహకార సంఘాల వద్ద జూలై వరకు వున్న పాటి వివరాలు చెబుతున్నారు. ఈనాడు వెంకటగిరిలోనే కాదు, నెల్లూరు జిల్లాలోనే కాదు, మొత్తం రాష్ట్రంలో ఎంత నిల్వలు పెరుకు పోయాయనే విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసా? తెలిస్తే ఏ చర్యలు తీసుకోవాలో ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ సి. దాసు:—జూన్ నుండి 5 మాసాలవరకు స్టాక్ సీజన్, ఖర్చుకాదు. తరువాత జనవరినుంచి వండుగలు, పెండింగ్ల సందర్భంలో బాగా ఖర్చు అవుతుంది. అప్పటికి కాని మనం స్టాక్ లిఫ్ట్ చేసేదానికి వీలులేదు.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల):—5 మాసాల స్టాక్ పీరియడ్. తరువాత జనవరిలో వెళ్లి మొదలైనవి వచ్చిన తరువాత ఖర్చుకావడం సహజంగా జరుగుతోంది. కాని అందులో మనం ఉత్పత్తి చేసిన మేరకు ఖర్చు కావడంలేదు. మురిగిపోతున్నది. ప్రతి సంవత్సరం, ప్రతి చోట కూడా ఇదే ఇబ్బంది వస్తున్నది. ఇటువంటి చేనేత గుడ్డలకు విదేశీ మార్కెటు చాలా విస్తారంగా వున్న విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసా? వీటిని ఎక్కడ చేయడానికి మన రాష్ట్రం హద్దువరకైనా ప్రభుత్వం ప్రత్యేక మైన చర్యలను తీసుకుంటుందా?

శ్రీ సి. దాసు:—విదేశీ మార్కెట్ గురించి మొన్న మధ్యనే చెప్పేటైతే డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ అధ్యక్షులు వెళ్లివున్నారు. ఈ మధ్యన డేట్ మెంట్ కూడా చూసేసాం. ఆయన 85, 88 లక్షల ఆర్డర్స్ తెచ్చినట్లు

వుంది. ఈ సంవత్సరం కొంతవరకు చేనేత గుడ్డలు ఎగుమతి చేయడానికి అవకాశంవుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం):—5 మాసాలు అమ్ముడుపోకుండా వుందని మంత్రిగారు చెప్పారు. షిల్లీ జనవరినుంచి అమ్ముడుపోతుంది. కాబట్టి ఏమీ భయపడవలసిన పనిలేదని హామీ ఇస్తున్నారు. తయారైన గుడ్డ ఎప్పటికప్పుడు అమ్ముడు పోకపోతే 5 నెలలు చేనేత పారిశ్రామికునికి మల్లీపని జరుగదు. మంత్రిగారు అన్నదానినిబట్టి వారు 5 నెలలు వస్తువుండాలి. అవతల అమ్మినప్పుడు పంప బడ్డ పంపాన్నాలతో ఆరు మాసాలు తినండి అని చెప్పే వద్దతి అర్థంలేని వద్దతి. అందువల్ల ఈస్టాక్ సీజనులో అమ్ముడుపోని బట్టనంతా ఆప్రోద్వారాగాని, మరొక విధంగా గాని ప్రభుత్వం కాని నిలువ చేసి, ఈ లోపల చేనేత పారిశ్రామికులకు మామూలుగా ఇచ్చే నూలు సప్లయి చేస్తూ, వారికి జీతాలు వచ్చేట్లు గ్యారంటీ చేసి, తరువాత పండుగలు వచ్చినప్పుడుగాని, విదేశీ మార్కెట్ వచ్చినప్పుడుగాని అమ్మే వద్దతి ఏర్పాటుచేసి, చేనేత పారిశ్రామికులయొక్క రోజు జీవనాన్ని కాపాడడానికి ప్రభుత్వం వెనువెంటనే చర్యలు తీసుకొంటుందా?

శ్రీ సి. రాసు:—అధ్యక్షా: 5 నెలలుఖర్చు అయ్యే బట్ట కొంటామనిచెప్పడం కాదు. స్టాక్ సీజను కాబట్టి కొనడంలేదని చెప్పడంలేదు. వాక్ల షేర్ కాపిటల్ ఆప్రోలో ఎంతవరకు వుంటుందో, దానికి పదింశలు ఆప్రో తీసుకొంటున్నది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—5 దింతులు ఆప్రో తీసుకుంటుందా లేదా అనేది ముస్యకాదు. వందరెట్లు తీసుకొనడానికి ఆప్రోకు అధికారంవుంది. దానికి కావలసిన ఫైనాన్స్ మీరు పొివైడ్ చేయండి. చేనేత పారిశ్రామికులు తయారు చేసిన గుడ్డ వాక్ల దగ్గర నిలువ వుండకుండా దానిని ప్రభుత్వమే కొని, నిలువచేసి అవతల అమ్మడానికి మీరు ఏర్పాట్లు చేయండి.

శ్రీ సి. రాసు:—ఆప్రో ప్రొడక్షన్ ప్రోగ్రాం ఇస్తుంది. ఆరు నెలలలో ఏ ఏ బట్టలు కావాలో ఆ బట్టలను తయారుచేయమని ప్రైమరీ సొసైటీస్ కు చెబుతుంది. ఆ ఆర్డర్స్ ప్రకారంగా వాళ్లు తయారుచేసిన గుడ్డను తీసుకొంటుంది. తయారు చేసినవన్నీ మేము తీసుకొని ఖర్చు కాకుంట్లే నష్టపడాలని కాదు. ఇది కూడ ఒక విధంగా వ్యాపార రీత్యా చూడవలసిన అవసరంవుంది.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న (సోంపేట):—అధ్యక్షా: ఆప్రోయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని మంత్రిగారి సమాధానాలు ఆధారపడివున్నాయి. కాని మంత్రిగారికి తమకు కూడా తెలుసు. ఈనాడు చేనేత సోదరులు బ్రతుకు తెరువు లేకండా కుటుంబాలతో వలసలుపోతున్న సందర్భంవుంది. వారి ప్రైవేరీ సొసైటీస్ లో వున్నారు. వారికి ఇదో నష్టం రాకండా సహాయం చేస్తామనే దృక్పథంతో కాకుండా, ఈనాడు మొత్తం మీద మన రాష్ట్రంలోవున్న చేనేత కుటుంబాలు ఎన్ని ఎంతమంది కరుద్యోగంతో అలమటిస్తున్నారు? వారికి తిరిగి వృత్తిని కల్పించడానికి ఏవైనా ఒక కార్యక్రమం తీసుకునేందుకు ప్రభుత్వం సిద్ధంగావుందా?

శ్రీ సి. రామ్:— వేరే ప్రశ్న వేస్తే ఎన్ని మగ్గాలు పని చేస్తున్నాయో చెబుతాను.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:— 10 కోట్ల రూపాయల విలువగల గుడ్ల స్టాక్ 9.00 a. m అయింది. అక్కడ పని లేదు చేనేత కార్మికులు దురవస్థలో ఉన్నారు. ఆప్ కో డబ్బు అని చెప్పేదానికంటే ప్రభుత్వం డబ్బు కేటాయించి ప్రభుత్వ ఏజెన్సీ ద్వారా కొని ఆ నిలువలు వీగు తీసుకుంటే గాని వారి జీవితం గడవదు. వారు దురవస్థలో ఉన్నారు. మంత్రిమండలి ఏదైనా సహాయం చేస్తుందా? ముఖ్య మంత్రిగారు చెబుతారా?

డాక్టర్. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:— ఇప్పుడు మొత్తం దానిని గురించి మాట్లాడాలంటే మంత్రిగారు చెప్పినట్లు ఎన్నిమగ్గాలు ఉన్నాయి ఏమి కథ అనేది మొత్తం, చెప్పాలి. స్థూలంగా కోఆపరేటివ్ ఫోర్డ్స్ లో వస్తే సౌకర్యాలు కలిగించడానికి కోఆర్డినేషన్ చేయడానికి అవకాశాలు ఉంటాయనే ఉద్దేశ్యంతో ఆప్ కోకు సౌకర్యాలు యిస్తున్నది. కోఆపరేటివ్ లోకి తీసుకురావడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నది. అందులో ఫీల్డ్ లో ఉండే నాయకులు చూస్తున్నారు. అది ముఖ్యంగా ఉంటుంది. మిగతావారికి పూచి పడలేదు అనే మాట కాదు. ఆ విషయంలో యిదివరకు మనవి చేసినట్లు వివరంగా చూస్తున్నారు.

*Setting up of Special Police Force in the Regions where
Communal Riots take place*

5—

*5180-Q.— Sri B. Rama Subba Reddy (Kanigiri) :— Will the Minister for Home be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government of India have given instructions to the State Government for setting up of special police force in the regions where communal riots are likely to take place;

(b) whether any instructions have also been received from the Government of India to watch the activities of the anti-social element;

(c) if so, the places in the State where the special force is set up; and

(d) whether the entire cost will be borne by the State Government whether it will be shared by the Government of India?

డాక్టర్. ఎం. చెన్నారెడ్డి:—(ఎ) లేదండి.

(బి) సంఘ విద్యోహక క్షులు గూండాల కార్యకలాపాల మీద నిఘా వేసి వుంచవలసిందిగా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి 1962 లో ఆదేశాలు అందాయి సంఘ విద్యోహాల కార్యకలాపాలను గురించి ఎలప్పుడు గమనించడం జరుగుతున్నది.

(సి) ప్రత్యేక దళాలను మన రాష్ట్రంలో ఎక్కడగాని ఏర్పాటుచేయలేదు.

(డి) ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు.

Completion of Flood Control Work at Eturunagaram Mulug Tq.

6—

*4999—Q.—Sri P. Jagan Naik:—Will the Minister for Medium Irrigation be pleased to state :

(a) whether Flood control work has been taken up at Eturunagaram, Mulug Taluk Warangal district on this year;

(b) the expenditure incurred so far;

(c) whether funds have been provided to take up the entire scheme at the village Eturunagarm is facing danger; and

(d) if so, the details of the funds provided, and the period by which the work will be completed?

మంత్రి తరహా నీటి పారుదల శాఖవ్యవస్థ (శ్రీ కె. ఓబులరెడ్డి) :—

(ఎ) అవునండీ.

(బి) 1979 మార్చి ఆఖరు వరకు రూ. 55,500 లు.

(సి), (డి) వరద నియంత్రణ పనులకోసం బడ్జెటులో రూ. 35.10 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. అందులో నుండి ప్రస్తుత 1979-80 సంవత్సరానికి ఈవర్షం కోసం ఒక లక్ష రూపాయలు కేటాయించబడింది. ఈ పనిని పూర్తి చేయడానికి ఇంకా రూ.15.80 లక్షలు కావాలి ఉన్నది. ఆ పనిని పూర్తి చేసే విషయం నిధుల లభ్యతపై ఆధారపడి ఉంది.

శ్రీ పి. జగన్ నాయక్ :—1980-81 ఆర్థిక సంవత్సరంలో కొంత ఎమౌంట్ దీనికి కేటాయించగలరా?

శ్రీ కె. ఓబులరెడ్డి:—ప్రయత్నము చేస్తాము.

శ్రీ పి. జగన్ నాయక్ (ములుగు):—ఈ పని ఎప్పటివరకు పూర్తి చేయ బడుతుందో చెప్పగలరా?

శ్రీ కె. ఓబులరెడ్డి:—నిధుల లభ్యతను బట్టి పని పూర్తి చేయగలము.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—గవర్నమెంట్ చెప్పిన ప్రకారంగా 15 లక్షల రూపాయలు లేనిచే పూర్తి కాదు. ఈ సంవత్సరానికి లక్ష రూపాయలు చెప్పారు. ఈ రామాపాకు 15 ఏండ్లు పడుతుంది. కొంచెము ఎక్కువ యిస్తే 10 ఏండ్లు పడుతుంది. వరద నివారణ కోసం ఏటూరు నాగారం దగ్గర పని చేస్తున్నది. సర్వేనాశనం అవుతుందని ఆ పని ఆరంభించారు. డబ్బు లేదు అని చెప్పి 18 ఏళ్ల దాకా చేస్తాము అంటే ఉపయోగం ఏమిటి? ఖర్చు పెట్టినది దండగ అవుతుంది. డబ్బు లేదు కనుక డబ్బువచ్చిరపుడు చేస్తాము అంటే అవసరమైన పనులు పూర్తి చేసే దానికోసం డబ్బు కేటాయించి పని పూర్తి చేసే దాని కోసం చర్యలు తీసు కుంటుందా? ప్రభుత్వం?

శ్రీ కె. ఓబులరెడ్డి:—ఈ పనుల క్రింద ఎటోకేట్ చేసిన నిధులు చాల తక్కువ. ఈ సంవత్సరానికి 35 లక్షల రూపాయలు. గతంలో 28 పనులు

గోయింగ్ ఆన్ స్క్రిప్స్ పున్నాయి, ఈ సారి 19 స్క్రిప్స్ టేకప్ చేశాము. రు.95 లక్షలు 33 పనుల మీద డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయాలి, పోయిన సంవత్సరం 68 వేల రూపాయలు ఇచ్చి పెట్టారు. ఈ సంవత్సరం చాల ఉదారంగా రెండింటిని చేశాము, డబ్బు పుష్కలంగా లభించితే ఈ వద్దు క్రింద డబ్బులో పూర్తి చేసే దానికి వీలు ఉవుతుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—¹ 33 పనులు పూర్తయ్యిందని అని చెప్పారు. అవి పూర్తి చేయకుండా క్రొత్త పనులు తీసుకోవడం ఏమిటి? ఒక్కొక్క స్క్రిప్టులో నాలుగవవంతు, మూడవ వంతు పనులు చేసి సర్వ నాశనం చేసి బదులు తీసుకొన్నవి పూర్తి చేసేదానికి నిధులు కేటాయిస్తారా?

శ్రీ కె. టి. బులరెడ్డి:—² ఏమి చేయమంటారు? ప్రజా ప్రతినిధులు ఒత్తిడి చేస్తూ ఉంటే, మాది అవసరం మాది అవ్వడం అని చెబుతూ వుంటే ఉన్న దానితో సరళి గదా?

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—³ దీనిని గురించి మంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచించాలి. ప్రజల అవసరాలు అనే మాట వస్తే డబ్బు లేదని గవర్నమెంట్ ఎలా చెబుతుందని చెబుతున్నారు. ఏది అవసరమో, అవసరాన్ని బట్టి పూర్తి చేయాలి గాని ప్రజలు అడుగుతున్నారు కాబట్టి 70 పనులు తీసుకొని ఏ పనులు పూర్తి చేయకుండా అందరిని తిరుగుతారో చేసే పనులు మాని వేసి మన ఎక నమిని బట్టి పూర్తి చేసేదానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా? కానరాసభలో చెప్పేదాని కన్న ప్రజలు చెప్పడం అవసరం. అటువంటి విధానాన్ని అవలంబిస్తారా లేదా?

డాక్టర్ ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:—⁴ ఎకనమిక్ పాయింట్ ఆఫ్ వ్యూలో కాస్త్రీయంగా ఆలోచన చేసి చేయడం విషయంలో గాంధీజీయైన సుందరయ్యగారు చెప్పిన మాట చాల మంచిది. స్వరాజ్యం వచ్చినప్పటికీ ప్లాన్ లో ఏదో అనుకుంటూ ఉన్నాగాని, రిజిస్టర్ ప్రెజెంట్, అండ్ డిమాండ్స్ ఉన్నాయి మన డెమోక్రసీలో వారు చెప్పినంత ధైర్యంగా ఎదుర్కో జాలడం లేదు. రాయలసీమ రైల్వే కనాల్ కావాలి, పోలవరం ప్రాజెక్టు కావాలి అని డిమాండ్స్ వున్నాయి. సైంటిఫిక్ గా పోతే నాగార్జునసాగర్ పూర్తి అయి, పోచంపాడు పూర్తి అయి పోవాలి గదా?

It is a question of adjustment and accommodation. We agree that this is a right position. I think we have made a very happy and Judicious compromise of the facts.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు:—⁵ ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లు ఒత్తిడి ఎక్కువ కావడం వల్ల, రిజిస్టర్ ప్రెజెంట్ వల్ల హాపి జాడిషియన్ కాంప్రమైజ్ అవసరమే. ఏ స్థాయిలో? You must compromise with money. డబ్బు తప్పకుండా పెంచాల్సిన అవసరం వున్నది. వరద నిరోధ కార్యక్రమాలలో మన రాష్ట్రంలో అఖిల భారత ఫండ్స్ లో ఎంత వాటా తీసుకోవాలో ఆ వాటా న్యాయంగా రావడం లేదు. ఆ విషయాన్ని పరిశీలించేసి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వరద నిరోధక కార్యక్రమాలకు డబ్బు పెంచే కార్యక్రమాన్ని ఆలోచిస్తారా?

డాక్టర్. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:—సుందరయ్యగారు జనరల్ గా అన్ని విషయాలు చెప్పారు. సింసిల్లో పాలిటెక్నిక్ కావాలి అన్నారు. I have to have a happy compromise with the Hon'ble Member Mr. Ch. Rajeswara Rao. డబ్బునుబట్టి రేకులు వేసుకొని మొదలు పెట్టారు. వేను ప్రారంభోత్సవం చేశాను. ఒకదానికి డబ్బు చు సేదాకా యింకోదానికి పోవద్దు అంటే డెమోక్రసీలో నాకు సాధ్యం అనిపించదు.

Harassment of Tobacco Growers by Village Karanams

7--

*4874-(W) Q.-Sarvasri K. Satyanarayana, M. Omkar (Narsampet) and Smt. G. Dhana Suryavathi (Nidumolu):—Will the Minister for Agriculture and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the village Karanams have been harassing the tobacco growers in issuing 10-1 form Adangal for purposes of obtaining Declaration permit from the Tobacco Board;

(b) whether it is a fact that the Government are considering request the of the Tobacco Growers that the tobacco-board itself should get the 10-1 form Adangal etc. directly from the Karanams on the basis of declarations of the tobacco growers submitted to the Board; and

(c) if so whether it will be implemented in the current season itself?

వ్యవసాయ, పౌర సరఫరాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ వై. వెంకట్రావు):—

(ఎ), (బి), (సి) :—గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాల గ్రామ కరణాల నుండి 10-1 అడంగల్ పొందే విషయంలో పొగాకు పెంపకం ద్వారా నుండి పొగాకు బోర్డుకు 9 (తొమ్మిది) ఫిర్యాదులు అందినవి. రైతుకు ఎటువంటి ఇబ్బంది కలుగకుండా 10 (1) ఫారాలు ఇవ్వాలని గ్రామ అధికారులను ఆదేశించవలసిందని బోర్డు తహశీల్దారులను కలెక్టరులను కోరింది. బోర్డుకు పెంపకందార్లు ఇచ్చిన ప్రకటనల ఆధారంగా కరణాలనుండి నేరుగా 10 (1) అడంగల్ మొలకలను పొందవలసిందిగా పొగాకు బోర్డును ఆదేశించాలని ప్రభుత్వానికి వెలిపాదనలు పని అందలేదు.

9.10 a.m. శ్రీ తె. సత్యనారాయణ:— ఈ 10-1 అడంగుల్ కరణాలచద్దకు వెళ్లి పత్తి రైతు తెచ్చుకోవాలంటే అది చాలా కష్టమైన పని. ఇప్పటికయినా, టాబాకో బోర్డుకు ఆదేశాలు యిచ్చి, డైరక్టుగా ఆవెరిఫికేషన్, —కొరకు 10-1 కరణాలనుంచి తెప్పించుకుని వెళ్లి చేస్తే రైతులకు యీ పీడ పోతుంది. ఇప్పుడు, యీ వర్షతివలన రైతులను చాలా పీడిస్తున్నారు. పశువుత్వం డైరక్టుగా చారి నుండి తెప్పించుకునే విధంగా ఆదేశాలు యిస్తుందా?

శ్రీ వై. వెంకట్రావు :— మొదట్లో ఆ విధంగా జరిగింది. పెంట్రీట్ ఎక్స్ క్యూజ్ స్కాగ్ చేసిన తరువాత, యీ 10-1 అడంగులు తీసుకోమని చెప్పడం

జరిగింది. అంతకుముందు 40 కె.జి లోపు అయినట్లయితే తైలెన్ను అక్కరలేదు. 10-1 అక్కరలేదనేది వుండేది. మొదటి సంవత్సరం కంప్లెయింట్స్ వచ్చాయి, రైతులను హారాస్ చేసిన మాట వార్తవమే కలెక్టర్లుకు, పహాలార్లకు ఆదేశాలు ఇచ్చి, రైతులను హారాస్ చెయ్యవద్దని చెప్పించిరిగింది అంతేగాక, గత సంవత్సరం గొర్రె చేసి, యీ సంవత్సరం కూడా గొర్రె చేస్తున్న వారికి ఇబ్బంది లేదు. కొంతగా వేసే వారికి సంబంధించి వస్తుంది. రెగ్యులేట్ చేయవలసి వుంటుంది. ఎక్స్పోర్టు విషయం కాబట్టి యివన్నీ వుంటాయి. గౌ.సభ్యులు సూచించినట్లుగా, టుబాకో బోర్డువారే తెప్పించుకుని చూసుకునే విలువుంటుందేమో అది కూడా చూస్తాం.

శ్రీమతి జి. ధనసూర్యవతి:- ఈ పొగాకు ఉత్పత్తిదారుల విషయమేగాక గామాలలో కూలీలు, హరిజనులు, గిరిజనులు యీ పేద ప్రజానీకం అంతా కూడా ప్రతి చిన్న విషయానికి కరచాలబెడద చాలా వుంటుంది. అందుకుగాను ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందా?

మిష్టర్ స్పీకర్:- అది వేరే ప్రశ్న.

Application of A.P. Mutha, Jattu and Hamali Act, to All Cities in the State

8—

*3945 (W)—Q.—Sarasri M. Omkar, A. Lakshminarayana, (Miryalaguda) M. Yarraiah Reddy (Bhadrachalam) and Smt. G. Dhana Suryavathi:—Will the Minister for Labour and Employment be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Minister for Labour promised in the last budget session that he would take steps to apply the A.P. Mutha Jattu and Hamali Act, to all the cities in the State by the end of December, 1978;

(b) whether it is a fact that it has not yet been applied so far; and

(c) if so the reasons therefor?

కార్మిక, ఉపాధి కల్పన శాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. వెంకటస్వామి):-

(ఎ) అవునండి.

(బి) అవునండి.

(సి) ప్రభుత్వం 1978 ఆంధ్రప్రదేశ్ ముతా ఉట్టు హమాలీ మరియు ఇతర కాయకట్టం చేసే నిబంధనల ఉపాధి క్రమ దీక్షరణ సంఘము చట్టాన్ని ప్రాద్రాశాద్ విజయవాడ ఆదోనిలకు పరిచివేసింది. ఆ చట్టచాలలో ఈ చట్టము అమలు చేయుటలో సాధించిన ప్రగతిని పరిశీలించిన మీట ఇతర ప్రాంతాలకు ఈ చట్టం నిబంధనలను విస్తరించే విషయాన్ని పరిశీలించాలని చట్టం 14వ విభాగం క్రింద ఏర్పాటు చేయబడిన సలహా మండలి ఒక గ్రీసంగా అభిప్రాయపడింది. అయినప్పటికీ కొంతమంది శాసన సభ్యులు చేసిన విజ్ఞప్తి దృష్ట్యా 29-3-1979 నుండి ఈ చట్టం వరంగల్లు పట్టణానికి కూడా విస్తరింపచేయబడినది.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:—అధ్యక్షా, ఈ ముతాజట్టు, హమాలీలు మొదలయిన వారి పరిస్థితి పట్టణాలలో చాలా అధ్వాన్నంగా వుంది. యజమానుల యిచ్చించే వేతనం: అందోళన చేసి, ఎక్కువ వేతనం అడిగితే, వారిని వెళ్లి పొమ్మని పోటీ ముతాలు పెట్టడం జరుగుతున్నది. ఉదాహరణకు కనిగిరి వ్యవహారం వుంది, ఆ విషయమై వారికి ఒకసారి కాదు, అనేకసార్లు మనవి చేశాము. అందు చేత, యీ చట్టాన్ని అన్ని పట్టణాలకూ విస్తరింపజేసి, యీ ముతాకూలీలు, హమాలీలకు అన్యాయం జరగకుండా వుండేందుకు చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా;

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి:—ఇది అన్ ఆర్గనైజ్డ్ లేబర్, రాష్ట్రంలో వున్న పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రభుత్వం చట్టం తీసుకువచ్చింది. మొదటి ఎడ్యుకేషన్ కమిటీని, తరువాత ఎడ్యుకేషన్ బోర్డును కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇప్పటికి దీనిని రెండు పట్టణాలలో అమలు చేయడం ప్రారంభించాము. ఓకార్ గారు గతసారి చెప్పిన తరువాత వరంగల్లు పట్టణానికి కూడా విస్తరింప చేయడం జరిగింది. ఈ మూడు పట్టణాల అనుభవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకు తాము, కమిటీ ఫీజు రెండురూపాయలు; వాళ్లు ఇవ్వాలి. 25 రు. అధికారులు ఇవ్వాలి, ఆ కమిటీ బాధ్యత ఏమిటంటే ఆ పరియోలో వుండే వారికి పని సక్రమంగా దొరుకుతున్నదా, లేదా? అక్కడ వున్న వారికి పని యిస్తున్నారా, లేక వేరే వారిని తీసుకుంటున్నారా? అనేది చూస్తారు. ఇంకా లో అధికారులు వున్నారు. కార్మిక నాయకులు కూడా ఉన్నారు. సభ్యులుగా ఆ కమిటీలో వారు ప్రొసీజర్ లెడోన్ చెయ్యాలి. అది అమలుచేసి, ఆ ప్రకారం అక్కడి వారికి పని జరగక పోతే ఆ కలెక్ట్ చేసిన ఫీజు నుండికొంత వారికి ఇవ్వాలని ఆ అధికారం కూడ వారికి ఇచ్చాము. కాబట్టి ఆ విధంగా యీ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీ ఫంక్షనింగ్ యీ మూడుస్థలాలలో సక్రమంగా జరిగినా తరువాత వేరే సిటీస్ లో తీసుకోవాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశం. వేరే సిటీస్ కవర్ చేయడానికి తరువాత చట్టం తీసురావలసి కూడ వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—ఈ మూతా కార్మికుల శ్రేయస్సును దృష్టిలో పెట్టుకునే చట్టం చేయడం జరిగింది. అయితే, అది సరిగా అమలు జరుగు తున్నదా, లేదా అనేది చూడవలసి వుంటుంది. ఆ విధంగా చట్టం చేసినప్పుడు, మొత్తం రాష్ట్రమంతటా అమలు చేయడానికి ఉద్దేశించిందిగాని, రెండు పట్టణాలకు మూడు పట్టణాలలోను అమలు చేసి చూస్తామనడం సరికాదు. మన రాష్ట్ర మంతటా అమలుజరిపి, అది విఫలమైతే అప్పుడు దానిని సరిచేయడానికి అవసర మైన చర్యలు తీసుకోవలసి ఉంటుంది. అందువలన, రెండు మూడు పట్టణాలలో ప్రయోగం చేస్తాం అనడం కాకుండా, రాష్ట్రంలోని అన్ని పట్టణాలకు దీనిని విస్తరింపచేయడానికి వెనువెంటనే చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి:—ఇతర పట్టణాలకు దీనిని విస్తరింపజేయాలనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రెండు కమిటీల పరియోడ్ కూడా అయిపోయింది. పోయినసారి చేసిన కమిటీలో పని సక్రమంగా జరగ

లేదని ప్రభుత్వం ఉద్దేశం. ఆ కమిటీలో మళ్ళీ చేంజేస్ తీసుకువచ్చి, అమలుచేయడం తిరిగి మొదలుపెట్టి, వేరే పట్టణాలకు కూడా విస్తరింపజేయాలనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి పున్నదని మనవిజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె.గోవిందరావు:—రాష్ట్రంలోని అన్ని పట్టణాలకూ దీనిని విస్తరింప, జేయడంలో ప్రభుత్వానికిగల యిబ్బందులేమిటి?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి:—నేను మొదటనే మనవిజేసాను, అడ్వయజరి బోర్డు, కమిటీలను వేశాము, ఇందులో యూయన్ వారు, హమాల్లీ, ముతాజుల వారి రిప్రజెంటేటివ్స్ కూడా వుంటారు. మాలిక్లు వున్నాగు, అధికారులున్నారు అందరూ కలిసి యిది సక్రమంగా అమలుజరుగుచున్నదీ, లేనిదీ చూస్తారు. పిఎఫ్ స్కిము కూడ పెట్టాము, అది కూడా అమలుజరుగుతున్నదీ, లేనిదీ చూస్తారు. ఈ మూడు పట్టణాలలో చూసిన తరువాత, గిక్కిని పట్టణాలకు కూడా విస్తరింప జేయడం జరుగుతుందని మనవిజేస్తున్నాము.

శ్రీ పోతిన చిన్న (విజయవాడ-వల్లం):—అధ్యక్షా తగ్గమురాజులు, హమాల్లీ లకు సంబంధించిన చట్టాన్ని 1978 నాటికి రాష్ట్రంలోని అన్ని పట్టణాలకూ విస్తరింపజేయడం పూర్తిచేస్తామని మంత్రిగారు వాగ్దానం చేశారు. 1978 పోయి 1979 వచ్చింది ఇంకా మూడు పట్టణాలే అంటున్నారు. ఎప్పటికీ యిది అన్ని పట్టణాలలోను అమలుచేయడం జరుగుతుంది, ఇంక బోసను అన్నారు, పిఎఫ్, అన్నారు. ఇవి అమలు జరుగుతున్నాయో? యజమానులు వారి నుండి రు.లు తీసుకుని తాము రిరు.లు వేసి ఇవ్వడం జరుగుతున్నదా? హోస్పిటల్ వసతి అన్నారు. అది జరుగుతున్నదా? అదీ లేదు. ఎన్ ఫోర్స్ మెంటు ఆఫీస్ లను పంపి తెలుసుకోండి. కనీసం మష్టర్ పేయండి, చాలు, ఓది అమలుజరగడం లేదు. ప్రభుత్వం యీ విషయాలన్నీ జాగ్రత్తగా ఆలోచించి వెంటనే చర్యలు తీసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి:—వారు చెప్పినవన్నీ నేను మొదటనే చెప్పాను. తప్పకుండా చేస్తున్నామని మనవి జేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్.ఎస్.ఎన్.రెడ్డి—(విశాఖపట్టణం—II):—మంత్రిగారు కమిటీవేశామన్నారు. ఆ కమిటీ రిపోర్టు ఏమైనా సబ్మిట్ చేసిందా? చేస్తే అందులో యీ మూడు పట్టణాలలోను యీ కార్యక్రమం సక్సెస్ ఫుల్ గా అమలుజరిగినట్లుగా చెప్పారా? లేక ఫెలయినట్లుచెప్పారా? ఆ రిపోర్టుహాస్ ముందు వెడతారా? ఇంక, విశాఖపట్నం, అనకాపల్లిలలో కూడా ఇది అమలుజరపవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. అది కూడా ఆలోచిస్తారా? రిపోర్టు హాస్ ముందు వెడతారా?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి:—ఆ రిపోర్టు తొరకు వేరే పోళ్లు వేస్తేనేను తప్పకుండా వెడతాను.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి:—ముతా జట్టు హమాల్లీ చట్టం ఎక్స్ పెరిమెంటల్ గా 9-20 a.m. మూడు పట్టణాలకు మాత్రం వ్యాపింప చేస్తామని మంత్రిగారు అంటున్నారు.

ఇంతకు పూర్వం ఉన్న వేతనాలకు సౌకర్యాలకు ఈ చట్టం అమలు జరుపుతున్న తరువాత వాటికి ఏమి తేడాలున్నాయి. ఏమి సౌకర్యాలున్నాయో చెబుతారా?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి:— మొదలే మనవిచేసాను. ఎడ్వైజరీ కమిటీ రిపోర్టునిబట్టి ఉంది. వారు వేజ్ ఫిక్స్ చేయగా, ప్రావిడెంట్ ఫండ్ ఇంప్లిమెంట్ చేయాలి, బోనసు విషయంలో చర్చలు జరపాలి, తీర్మానాలు చేయాలి. ఈ కమిటీ సక్రమంగా పనిచేయడం లేదు దాని పీరిడ్ కూడా పోయింది. క్రొత్త కమిటీని వేసి అందరి సలహాలు తీసుకుని హమాలీ మూత జట్టు వారికి సౌకర్యాలు ఇచ్చే ప్రయత్నం చేస్తానని హామీ ఇచ్చాను. అందుకై ప్రయత్నం చేస్తాం. క్రొత్త కమిటీ ద్వారా ఇంప్లిమెంట్ చేసే మూడు స్థలాల్లో మంచిగా జరిగితే ఇంకా ఎక్స్టెండ్ చేస్తామని అన్నాను.

Decentralisation of Administration of Housing Board.

9—

*4518-Q.-Sri K. B. Siddaiah (Puttur):—the Minister for Housing be pleased to state:

(a) whether there is any proposals to decentralise the administration of Housing Board;

(b) if so, the reasons therefor;

(c) the time by which the proposals are likely to be implemented;

(d) whether there is any proposal to set up 'Rural Housing' Board; and

(e) if so, the time by which it will be implemented?

గృహనిర్మాణ శాఖామంత్రి (శ్రీ కె. రంగారావు):—

(ఎ) లేదండీ.

(బి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(సి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(డి) లేదండీ.

(ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

Aid for Sugar Factories by the Centre.

10—

*4841-Q.-Sarvasri N. Raghava Reddy (Nakrekal), K. Satyanarayana, M. Omkar (Narasampet) and A. Lakshminarayana (Miryalguda):—Will the Minister for Mines and Sugar Industries be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Central Government have not yet released Rupees five crores towards aid for sugar factories in the state as requested by the State Government; and

(b) the steps taken by the Government in this regard?

గనుల, చక్కెర పరిశ్రమల శాఖామంత్రి (శ్రీ నిజాం వలీ) :—

(ఎ) అవునండీ. ఇతర రాష్ట్రాలు కలాంటి విజ్ఞప్తులు చేశాయి. కాని వాటిని నిరాకరించిన కారణంగా మన రాష్ట్ర విజ్ఞప్తిని కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం నిరాకరించింది.

(బి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ కొరటాల సత్యనారాయణ:—రైతుల నుంచి పెట్టుబడి వసూలు చేసి ఇన్వెస్టు చేసే సహకార ఫ్యాక్టరీలు విషయంలో ముందుకు పోయిన సందర్భాలున్నాయి. తెనాలి, గురజాల, నంద్యాల లో ఈ విధంగా జరిగింది. కేంద్రం రుణం నిరాకరిస్తే వాటిని ఎట్లా కంప్లీట్ చేయగలరు? అప్పు మీద వడ్డీ చెల్లించ వలసిన పరిస్థితి రైతుకు వచ్చింది. దీనికి సంబంధించి ప్రభుత్వ పథకం ఏమిటో తెలియ చేస్తారా?

శ్రీ నిజాం వలీ:—కేంద్ర ప్రభుత్వం రుణం ఇవ్వడానికి నిరాకరించిన ఫలితంగా సహకార బ్యాంకుల ద్వారా నాలుగు కోట్లు అప్పు తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. అందుకు రిజర్వ్ బ్యాంకు కూడా అంగీకరించింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం హామీగా ఉంటుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—అనేక సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు చిక్కులు ఎదుర్కొంటున్నాయి. సీజన్ కూడా రాబోతోంది. ఎప్పటిలోగా నాలుగు కోట్ల రుణం తీసుకువచ్చి వాటిని బాగు చేస్తారు?

శ్రీ నిజాం వలీ:—అతి త్వరలో సమస్య పరిష్కారం చేస్తాం.

శ్రీ కొరటాల సత్యనారాయణ:—తెనాలి, గురజాల, ఫ్యాక్టరీలకు నాలుగు కోట్ల నిధి నుంచి ఇవ్వదలచుకున్నారా?

శ్రీ నిజాం వలీ:—ఇబ్బందిలో ఉన్న అన్ని ఫ్యాక్టరీలకు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం.

World Bank Loan for Remodelling of 799 Tanks in the State

11—

*4874-(E)-Q.-Sri B. Sammaiah (Parkal) :—Will the Minister for Transport and Minor Irrigation be pleased to state:

(a) whether the Government have asked for world Bank loan to an extent of 143 crores for the purpose of remodelling 799 tanks in the State; and

(b) if so, the details of the proposals?

రవాణా, చిన్న తరహా నీటి పారుదల శాఖామంత్రి (శ్రీ ఎ. వెంగళరెడ్డి):—

(ఎ) లేదండీ.

(బి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ వి. సమ్యయ్య:—తమిళనాడు ప్రభుత్వంలో నీటి పారుదల సౌకర్యాలు మెరుగు పరచడానికి కొన్ని పథకాలు చేయబడ్డాయి. అదే రీతిలో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేయాలనే ఆలోచన ఉందా?

శ్రీ ఎ. వెంగళ రెడ్డి:—ఇంతకు ముందున్న మైనర్ ఇరిగేషను మంత్రిగారు మద్రాసు పోయి స్టడీ చేసి వచ్చారు. రిపోర్టులు తయరైవాయి. డిటైల్స్ నా వద్ద లేవు. అంతా కంప్లీట్ ఐన తరువాత ఏ లైన్ లో చేయాలనేది ఆలోచిస్తాం.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—తమిళనాడులో ఆయకట్టు స్టాబిలైజేషను కొరకు చెరువులు లోతు తీయడం, సప్లయ ఛానెల్స్ అడ్డంకులు తీసివేయడం వంటివి ప్రపంచ బ్యాంకు అప్పు తీసుకొని చేస్తున్నారు. ఎ-కు సమాధానం చెబుతూ మన ప్రభుత్వం ప్రపంచ బ్యాంకును రుణం కోరిలేదని చెప్పారు. ఎందుకు కోరలేదు? ఇప్పుడైనా కోరుతారా?

Sri A. Vengal Reddy:—We have made a study of Tamil Nadu pattern and we may move the World Bank for loan.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ఎ-కు ప్రపంచ బ్యాంకు నుంచి రుణం కోరారా అంటే లేదు అన్నారు. స్టడీ చేయడం వేరు, రుణం కోరడం వేరు. మొదట రుణం కోరండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:—స్కీము అంతా ఎగ్జామిన్ చేసిన తరువాత కోరతాము అంటారు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ఇది ఉపమోగకరమైన స్కీము. అందరికీ తెలిసినదే. చెరువులు, సప్లయ ఛానెల్స్ పూడిపోయి వున్నాయి. ఇప్పటికైనా ఆలస్యం చేయకుండా ప్రపంచ బ్యాంకు నుంచి రుణం కోరండి.

శ్రీ ఎ. వెంగళ రెడ్డి:—నేను జవాబు చెప్పాను. అధ్యక్షా.

శ్రీ సి. రామ:—మాడర్నైజేషను ఆఫ్ టాంక్స్ అని తమిళనాడులో పాజెక్టు తయారు చేశారు. వారికి కూడా ప్రపంచ బ్యాంకు నుంచి సహాయం రాలేదు. నేను వెళ్లి స్టడీ చేసాను. ఇక్కడ నుంచి సెక్రటరీ, ఛీఫ్ ఇంజనీరు, నేనూ వెళ్లి స్టడీ చేసాం అది ప్రొసెస్ లో ఉంది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—మాడర్నైజేషను ఆఫ్ టాంక్స్ కాదు స్టాబిలైజేషన్ ఆయకట్.

Sri A. Vengal Reddy:—Modernisation includes stabilisation.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వర రావు:—మాడర్నైజేషన్ ఐనప్పటికీ స్టాబిలైజేషన్ ఐనప్పటికీ ప్రపంచ బ్యాంకు నుంచి మనకు రుణాలు రావడం విషయంలో తాగు కొన్ని పనికిరాని పరతులు పెడుతున్నారు. దానివల్ల మన డబ్బు దుబారా అయ్యే పరిస్థితి ఉంటున్నది. ప్రపంచ బ్యాంకు నుంచి వ్యాపార పద్ధతిలో రుణం తీసుకోవచ్చు కాని సిమెంటు లైనింగ్ చేయాలి వంటి పరతులు లేకుండా ఖచ్చితమైన చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎ. వెంగళ రెడ్డి:—మాడర్నైజేషన్ క్రింద ఏమిచేయాలో అన్నీ స్టడీ చేస్తున్నాము.

Undertaking of Transport of Goods by A.P.S.R.T.C.

12—

*5221-Q—Sri G. Mallikarjuna Rao :— Will the Minister for transport and Minor Irrigation be pleased to state:

(a) Whether there is any proposal before the Andhra Pradesh State Road Transport Corpn. to undertake the transport of goods;

(b) if so, the areas in which the same will first be taken up; and

(c) the time by which the same will be taken up?

(శ్రీ) ఎ. వెంగళరెడ్డి:—అక్టోబరు 2 న ముఖ్యమంత్రిగారు సరుకులరవాణా శీసుకోబోతున్నట్లు ప్రకటించారు. మొదట ఎక్స్‌పెరిమెంటల్ గా రంగారెడ్డి జిల్లా శీసుకోబడుతుంది. దాని ఫలితాలు చూచిన మీదట ఇతర జిల్లాకు విస్తరించే విషయం ఆలోచిస్తాం.

(శ్రీ) జి. మల్లిఖార్జునరావు:—గడ్చు ట్రాన్స్‌పోర్టు ఇదివరకు ఒకసారి శీసుకుని మళ్లీ మారినట్లు. ఆ అనుభవం దృష్ట్యా మరల ఎందుకు శీసుకుంటున్నారు? బస్సుల పార్టీజి ఉంది అంటున్నారు. ట్రాన్స్‌పోర్టు ఏ విధంగా చేయ గలుగుతారు?

(శ్రీ) ఎ. వెంగళరెడ్డి:—మా దగ్గర పాతబస్సులు వున్నాయి. అవి ఒక 9-30 a.m. సేజీకి వచ్చాయి. రిపేరు చేసినాకూడ అప్‌నామిక్ గా వుంటుంది. వాటిని కాడుగకు యిచ్చి పార్టీ డిప్టెన్స్ రన్ చేస్తే ఎట్లా వుంటుందనేది ఒక ఎక్స్‌పెరి మెంట్ మాత్రమే

SHORT NOTICE QUESTION POSTPONED FROM 4-7-79

Fire Accident in annadalli (Rendla Gudem) Laxettipet Tq

180—B.

S.N. Q. No. 4877-Sri V. B. Sammaiah:—Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether it is a fact that a fire accident occurred in Manda. palli (Rendla Gudem, Laxettipet taluk, Adilabad District on 12th June 1979;

(b) if so the number of Houses burnt and value of property lost;

(c) the total value of loss incurred and

(d) the details of aid given by the Government?

రెవిన్యూశాఖమంత్రి (శ్రీ) యన్. జనార్దనరెడ్డి:—(ఎ) రెండ్రగూడెంలో అగ్నిప్రమాదం 12-6-79 తేదీన జరగ లేదు. 5-8-79 తేదీన జరిగింది.

(బి) 55 ఇండ్లు కాలిపోయాయి నష్టం రు. 97,150 అని అంచనా వేశారు.

65 మంది బాధితులందరికీ రు. 1500 చొప్పున రు. 120 నగదు మరయు రు. 800 విలువ చేసే కలప సహాయం వెంటనే మంజూరు చేశారు.

శ్రీ బి. సమ్యయ్య (పరకాల):—ఇల్లు కాలిపోయిన వారికి ప్రభుత్వం యిచ్చే రు. 50 లు సహాయం ఎప్పుడు నిర్ణయించినది. అట్లా రు. 150 లు కాకుండా కనీసం రు. 500 లు అయినా యివ్వడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ యన్. జనార్ధనరెడ్డి:—ఆ యిచ్చే రు. 150 లు యిల్లు కట్టుకొనడాని కని వారు అనుకుంటున్నారు. అది కాదు. కలవతోపాటు గృహ నిర్మాణ సంస్థ వారికి ఆహారం పథం కింది రు. 400 లు విలువ చేసే యిల్లు కట్టించి సహాయం చేయడం జరుగుతోంది. రు. 150 లు అనేది డిప్లెక్స్ ఫిల్డ్ కాబట్టి దీనిలో మార్పు కావడానికి వీలుకాదు.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS (UNSTARRED)

Construction of Anicut Across Golivagu.

1—

4184 Q.— G. Mallikarjuna Rao:—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to construct an anicut across Golivagu near Rentachintala in, Guntur District;

(b) if so, whether survey has been done for the same;

(c) if so, the reasons for not taking up the construction of the anicut so far,

(d) when is proposed to take up the construction of work of anicut; and

(e) whether any petitions have been received from the public of that area in this regard?

A.—

(a), (b), (c) and (d):— Yes Sir. There was a proposal to construct an anicut across Golivagu near Rentachintala in Guntur District for which preliminary surveys have been done on various occasions. The yield available is just sufficient to irrigate the wet ayacut now being cultivated under Dasabandam Kalwa. The construction of the anicut was not taken up as there is no assured yield.

(e) Yes, Sir. Representations have been received from time to time from the public of Manchikallu and Rentachintala villages for taking up the scheme. The two villages have conflicting interests. In view of the low yield of Buggavagu, the scheme has not been recommended.

Formation of Kakatiya Canal at Warangal

2—

4391 Q.—Sarvesri M. Jagannadham and C. Janga Reddy:—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is fact that land has been acquired for excavating Kakathiya canal from Lower Manair Dam to Warangal and work has been commenced without paying compensation;

(b) if so, whether it is not contrary to the provisions of the Compensation Act; and

(c) when compensation will be paid to those who have lost their lands ?

A.—

(a) Yes, Sir. Due to urgency of the work, the possession of the lands for formation of Kakathiya canal from L.M.D. to Warangal was obtained wherever the land owners had given their consent and work started. The compensation for the land under Acquisition is yet to be paid.

(b) No, Sir. Since the possession has been obtained with the consent of the owners, the L.A. Act is not violated. Moreover, interest will be paid on compensation amount payable to them from the date of taking over possession of the land with their consent.

(c) Compensation is expected to be paid to 75 to 80 % of the affected persons by October, 1979 and for the balance soon thereafter.

Decontrol of Sugar.

3—

3693 Q.—Sarvasri M. Omkar, M. Yerraiiah Reddy and K. Satyanarayana:—Will the Minister for Co-operation and Small Scale Industries be pleased to state :

(a) whether it is a fact that on account of sugar decontrol 50 employees at Vijaya Krishna Super Bazar, Vijayawada are being retrenched; and

(b) whether it is also a fact after the decontrol of sugar, the Sugar business in the super bazars has been given up?

A.—

(a) Yes, Sir. 88 employees were retrenched in a phased manner up to 2-3-1979.

(b) No, Sir. Business in sugar is reduced considerably as sugar is freely available in the open market.

Issue of Loans by Central Co-operative Bank of Mahaboobnagar to Agriculturists.

4—

4220 Q.—Sri S. Jaipal Reddy:—Will the Minister for Co-operation and Small Scale Industries be pleased to state :

(a) the total amount of loans advanced to agriculturists by the

Central Co-operative Bank of Mahabubnagar District during 1978-79; and

(b) whether the amount is much less than what were advanced in the 3 preceding years?

A.—

(a) An amount of Rs. 46.33 lakhs was issued by Co-operative Central Bank, Mahabubnagar towards seasonal agricultural operation loans and Rs. 8.39 lakhs towards medium term loans during 1978-79 totalling an amount of Rs. 54.72 lakhs.

(b) Yes Sir.

Improvements of Warangal - Hanamkonda Road.

5—

2286-(G) Q.—Sri B. Sammaiah:—Will the Minister for Panchayati Raj and Roads & Buildings be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the city main road from Hanamkonda to Warangal is in a bad condition;

(b) if so, whether the Government propose to "improve" the same; and

(c) if so, when, the time?

A.—

(a) No, Sir. The condition cannot be said to be bad but not very satisfactory due to heavy traffic within the city limits.

(b) Yes Sir,

(c) The improvement work is expected to be completed by the end of January, 1980.

Allotment of 8 k. ms, lead for the Quarry.

6—

2981 Q.—Sri M. Omkar and Smt. M. Swarajyam:—Will the Minister for Panchayati Raj and Roads and Buildings be pleased to state:

(a) whether the Government received a complaint in the month of April, 1978 from Sri C. Janga Reddy, M.L.A, and the villagers of Gundlapadu in Narsampet Taluk, Warangal District regarding wrong estimation by giving 8 k.ms. lead for the quarry instead of 1 k.m. on the road from Medepally to Itkalap road via, Narsingapuram under Central Assistance Programme; and

(b) if so, the taken in this regard?

A.—

(a) No complaint from C. Janga Reddy, M. L. A., was received. But the villagers had made a complaint.

(b) At the time of preparation of estimate 8 k. ms. lead was not given. The lead was provided 7 k.ms. 6 k.ms. 5 k.ms. and 4 k.ms. as per the reaches. The owner of the Bodu has permitted to convey the materials from Bodu at the time of execution of the work the rates were curtailed accordingly and permitted only leads of 1.50 k.ms, 1.50 k.ms. and 4.00 k.ms. as per the reaches. There is no financial loss to the Department.

Allegations against the Sarpanch of Tiruvur Panchayat.

7—

3236 Q.— Sarvasri M. Omkar, A. Laxminarayana, Smt. M. Swarajyam and Sri M. Yarraiah Reddy:— Will the Minister for Panchayati Raj and Roads & Buildings be pleased to state :

(a) whether it is a fact that there are serious allegations against the Sarpanch of Tiruvur Major Panchayat and Executive Officer concerned in Krishna District regarding misappropriation to the tune of about Rs. 1,20,000 and an enquiry was conducted into the said allegations on dated 17-10-1977 by the District Panchayat Officer concerned; and

(b) if so, the action taken in this regard?

A.—

(a) The District Panchayat Officer, Krishna conducted enquiry into the allegations against the Sarpanch and Executive Officer on 17-10-1977.

(b) The enquiry report of the District Panchayat Officer, Krishna does not disclose any misappropriation of Panchayat funds but disclosed procedural lapses. For these lapses, charges have been framed against the Executive Officer, who worked in Tiruvur Gram Panchayat during the period from 5-5-1977 to 22-2-1978 and from 23-2-1978, as he was held responsible for the lapses. The District Panchayat Officer, Krishna heard them on 11-11-1978 and recorded their statements. The Collector (Panchayat Wing), Krishna is taking further action in the matter.

Constitution of Separate Panchayat for Bellampalli.

8—

3935-(X)Q.—Sri D. Narasaiah:— Will the Minister for Panchayati Raj and Roads & Buildings be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to constitute a separate Panchayat for Bellampalli in Adilabad District (Population 50,000 ; Voters, 23,800);

- (b) if not, the reasons therefore ; and
- (c) whether there is any civic committee existing at Bellampalli?

A.—

(a) No, Sir.

(b) Bellampalli has a population of 30,290 according to 1971 census. There is a proposal under consideration to constitute this area into a notified area under the Andhra Pradesh District Municipalities Act, 1965.

(c) No Sir.

Banana Plantations in Nellore District.

9—

4052 Q.—Sarvasri C. V. Sessa Reddy, K. V. Subba Reddy:—Will the Minister for Panchayati Raj and Roads & Buildings be pleased to state:

(a) the extent of land (in hectares) in which citrus, banana and other plants are grown in Nellore District; and

(b) whether there is any proposal before the Government to set-up a Fruit research Station in Nellore District ?

A.—

(a)

Banana	..	593	Hectares.
Mangoes	..	1732	..
Oranges & Batavia	..	110	..
Lemon and other Citrus Fruits	..	4212	..
Cashewnut	..	3552	..

(b) No, Sir.

Embezzlement of Panchayat Funds by Gurazala Sarpanch.

10—

4340 Q.—Sri G. Mallikarjuna Rao :—Will the Minister for Panchayati Raj and Roads Buildings be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Sarpanch of Gurazala Panchayat, Guntur District has drawn nearly Rs. 25,000 and embezzled the same in 1978;

(b) whether it is a fact that it has been mentioned that the said amount has been spent for items like electricity tube lights, Phenel, etc.,

(c) whether the Government enquired into the matter to find the realities ; and

(d) if so, the findings of the same?

A.—

(a) No, Sir. The Sarpanch, Gurazala Gram Panchayat, Guntur District incurred an expenditure of Rs. 5,390-90 towards the purchase of Phenol, Bleaching Powder, Beams and Pulleys during the period from 20-12-1977 to 12-4-1978. There was no embezzlement of Panchayat funds.

(b) An amount of Rs. 5,390-90 was spent towards the purchase of Phenol, Bleaching Powder, Beams and Pulleys as detailed below :

	Rs.	Ps.
Cost of Phenol and Bleaching Powder	..	3,665.90
Beams	..	225.00
Pulleys	..	1,500.00
Total :	..	5,390.90

No amount was spent towards street lighting.

(c) The Divisional Panchayat Officer, Narasaraopet has enquired into the matter and submitted his report in that regard.

(d) Report of the Divisional Panchayat Officer, Narasaraopet revealed that the Sarpanch, Gurajala Gramapanchayat made payments through checks for the articles ordered to be supplied by the Executive Officer expect for an amount of Rs. 1,500 paid in Vr. No. 276, dated 27- 3-1978, in cash.

Repairs of Roads in Medak District

11—

4583Q—Sri Ch. Vitthal Reddy:—Will the Minister for Panchayati Raj Roads and Buildings be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that the Advisory Committee of Medak Zilla Parishad has passed a resolution on 16-4-1979 requesting the State Government to allot rupees one crore for mettalling, repairing the roads and constructing roads (Roads and Buildings Department) in Medak District ;

(b) if so, the amount allotted ;

(c) Whether it is also a fact that Sri Ch. Vittal Reddy, M. L.A. has addressed the Chief Engineer and the concerned Minister on 23-4-1979 in this regard; and

(d) if so, the steps taken so far ?

A—

(a) and (c) : Yes, Sir.

4th October, 1979. Written Answers to Questions (Un-starred)

(b) and (d) The existing grant of Rs. 55.00 lakhs for Medak Road and Buildings Division was enhanced by Rs. 10.00 lakhs during the current year under maintenance. The maintenance grant required to maintain 833 k. ms. of roads in Medak District is Rs. 77.71 lakhs but due to the restricted over all allotments under maintenance for the Roads and Buildings Department the above full amount for the district could not be allocated.

Increase of Staff in Guntur Municipality.

12—

3347-(C)-Q— Sarvasri L. Eshwara Rao and G.V. Anjaneyasarma Will the Minister for Endowments and Municipal Administration be pleased to state:

- (a) whether the Government have recieved any proposals from Guntur Municipality for increase in the staff technical and non-technical
- (b) if so, the action that has been taken by the Government; and
- (c) if not, the reasons for not taking action in this regard?

A—

(a), (b) and (c) Proposals have been received from Guntur Municipality for creation of various categories of posts and they are under consideration.

Assignment of Land to Landless poor in Govada Village.

13—

1789 Q.—K. Govinda Rao :—Will the Minister for Revenue be pleased to state :

- (a) whether an extent of Acs. 10.50 comprised in S.No. 428 of Villapalli Village, Addanki Taluk, Prakasam District had been assigned in favour of landless poor belonging to Govada Village in the year 1977;
- (b) if so, whether the village Karnam of Nallapalli failed to deliver the pattas to the assignees ;
- (c) whether pattas have been issued for the same land for different persons ;
- (d) whether an enquiry has been conducted against the village Karnam for misleading the Government in this regard and whether he is under suspension for the same ; and
- (e) whether the Government propose to confirm the pattas in avour of landless for enjoyers who were first assigned this piece of land ?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) and (c) Out of 21 Sivaijamadars only 11 persons were give Pattas.

(c) Yes, Sir.

(d) Yes, Sir. The Village Karnam of Nallapalli was dismissed from service by the Sub-Collector, Ongole in Rc. 12713/77/B, dated 17-4-79 after due enquiry.

(e) Yes, Sir. Action is being taken to cancel the irregular assignments made in favour of 10 persons who were not sivaijamadars and to grant 'D' form pattas to the sivaijamadars.

Repairing of Ambulance at Ruya Hospital, Tirupathi.

14—

3946- (X) —Q.—Sarvasri N. P. Venkateswara Chowdary and M. Venkateswara Rao:—Will the Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Ambulance stationed at Ruya Hospital, Tirupathi is not in working condition for a long time; and

(b) if so, the action taken to get the Ambulance repaired?

A.—

(a) The Ambulance, ADU 7917 attached to the superintendent, Ruya Hospital, Tirupathi has gone out of order on 5-1-79, as per the information furnished by the superintendent, Ruya Hospital Tirupati.

(b) The Ambulance ADU 7917 was sent to the Central workshop of State Health Transport Organisation for major repair in the middle of February, 1979 and the repairs are in progress. The Ambulance of Government Maternity Hospital, Tirupathi is being utilised for emergency purposes at present.

Milch Cattle Shortage in the State.

15—

4873- (E) Q.—Sri K. B. Siddaiah:—Will the Minister for Animal Husbandry and Information and Public Relations be pleased to state :

(a) whether it is a fact that there is a threat of Milch cattle shortage in the State; and

(b) if so, the steps taken by the Government?

A.—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

Mica Welfare Board.

16—

4284 Q.—Sri G. Sundara Ramaiah:—Will the Minister for Labour and Employment be pleased to state :

- (a) the date on which the 'Mica Welfare Board' was constituted;
- (b) the extent of amount kept at the disposal of this Board during the last three years either from Central or State Government ;
- (c) the amounts spent on (i) Housing, (ii) Medical and (iii) Education during the last three years ; and
- (d) the names of Members of the Board as on the day?

A.—

(a) The present Mica Mines Labour Welfare Fund Advisory Committee was constituted on 16-1-1974.

(b) The amount kept at the disposal of the Committee during the past 3 years is as follows:—

1976-77	1977-78	1978-79
---------	---------	---------

Rupees in lakhs.

Rs. 19.00	Rs. 21.00	Rs. 20.00
-----------	-----------	-----------

(c) The amounts spent on (i) Housing, (ii) Medical and (iii) Education during the last 3 years is as follows :

1976-77	1977-78	1978-79
---------	---------	---------

Rupees in lakhs.

Housing

Rs. 1.00	Rs. 1.00	Rs. 2.00
----------	----------	----------

Medical

Rs. 7.00	Rs. 8.00	Rs. 8.50
----------	----------	----------

Education

Rs. 4.00	Rs. 4.00	Rs. 5.00
----------	----------	----------

(d) The names of Members of the State Advisory Committee are as follows:

(1) Shri G. Venkata Swamy, Minister for Labour, Government of Andhra Pradesh—Chairman.

(2) Shri S. A. Rahim, Welfare Commissioner, M. M. L. W.O. AP) Kalichedu—Vice-Chairman.

(3) Shri M. R. Raju, Regional Labour Commissioner (Central) Hyderabad—Member representing the Central Government.

- (4) Vacant M.L.A.
 (5) Shri M. R. Reddy, South India } Members representing
 Mica Mine Owners Association, Gudur. } Mica Mine Owners.
 (6) Vacant.
 (7) Shri J. Audisheshaiah, General Secretary, A. P. Mica Labour Union, Sydapuram, -Member representing Mica Mine workers..
 (8) Smt. Ch. Kanthamma, Seetarama Mica, Mine. Kalichedu Member representating Mica Mine women workers.
 (9) Shri M. R. Gaekwad, Welfare Administrator Secretary.

Multiple Registrations in various Employment Exchanges.

17—

4470 Q.— Sri D. Narasaiah:— Will the Minister for Labour and Employment be pleased to state:

- (a) whether a candidate can register his name in different District Employment Exchanges in the same period;
 (b) if not, what are the Employment rules and regulations to register a name in the Employment Exchange ; and
 (c) whether the Government are taking any action in this regard ?

A.—

(a) No, Sir. Orders were issued in G. O. Rt. No. 257, Labour, Employment & Technical Education, dated 23-2-78. prohibiting the multiple registrations at various Employment Exchanges.

(b) The candidates are registered in the Employment Exchange in whose jurisdiction they normally reside.

(c) In view of answer to (a) above, does not arise.

Lambadas Population in the State

18—

32 Q.—Sri Bhattam Srirama Murthy:— Will the Minister for Social Welfare, be pleased to state:

- (a) the district-wise population of Lambadas in the state ;
 and
 (b) whether any census are taken in this regard ?

A.—

(a) District-wise population of Lambadas in Andhra region according to 1971 Census is as follows:

Sl. No.	District	Population
(1)	(2)	(3)
1.	Srikakulam	1
2.	Visakhapatnam	Nil

(1)	(2)	(3)
3.	East Godavari ..	68
4.	West Godavari ..	3,243
5.	Krishna ..	20,836
6.	Guntur ..	27,045
7.	Prakasam ..	5,585
8.	Nellore ..	174
9.	Chittoor ..	11,515
10.	Cuddapah ..	7,874
11.	Anantapur ..	43,345
12.	Kurnool ..	12,778
		1,32,464

(b) The census of lambadas of Andhra region was taken in 1971 Census. But the census of lambadas of Telangana region was not taken in 1971 as this community was not declared as Scheduled Tribe as in 1971. After declaration of this community as Scheduled Tribe in Telangana region, the Registrar-General and Ex-Officio Census Commissioner for India notified the combined population of all the Scheduled Tribes. Separate population of lambadas, however, was not indicated.

Construction of Houses For Harijans in Cheepurupalli of Srikakulam District.

19—

2130 Q.—Sri Ch. Symala Rao:—Will the Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) the amount spent for the construction of 82 houses for Harijans in Cheepurupalli (village) of Srikakulam district;

(b) under whose management the said houses have been constructed;

(c) the reason why the said houses have not so far been handed over to Harijans though the construction of the same has been completed;

(d) whether appropriate steps will be taken to hand them over to Harijans immediately; and

(e) if so, when?

A.—

(a) 81 houses were constructed for Harijans in Cheepurupalli (village); and an amount of Rs. 16,385 was spent for this purpose.

(b) Revenue Department.

(c) and (d) The Colony abouts the roads leading from Cheepurupalli to Vizianagaram and is in a busy locality, and would have been ideal, had the beneficiaries evinced interest. But, the beneficiaries have not occupied the houses despite persuasion and requests by Revenue Officers and Local M.L.A. The beneficiaries are not co-operative and have not realised the trouble taken by Revenue Department in getting the houses constructed with meagre amount Rs. 200 per house. Show cause notices were issued by the Tahsildar, Cheepurupalli as to why the house-site pattas granted to them should not be cancelled. These notices were returned with the postal endorsement that the beneficiaries refused to take them.

(e) Does not arise.

Ashram Schools for Tribal Children.

20-

3036 Q.—Sri Kasu Venkata Krishna Reddy:—Will the Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) whether there is any proposal before the Government for starting of Ashram Schools in the Plan Areas for the educational advancement of tribal children ; and

(b) if so, the number of schools likely to be started and the places where they will be started ?

A—

(a) Yes, Sir.

(b) There is a provision in the budget for 1979-80 to start 8 Ashram Schools in the entire State. Places where these Ashram Schools have to be located is under consideration of Government. It will be finalised very soon.

Allotment of Houses to Ministers.

21-

3470 Q.—Sarvasri A. Eswara Reddy and B. R. Doraswamy Naidu:—Will the Minister for Housing, be pleased to state:

(a) whether it is a fact that some former Ministers refused to take possession of the houses allotted to them on priority basis in the Mukharamjahi Road Colony;

(b) if so, the reasons therefor?

(c) whether such houses were allotted either on lottery system or on priority basis, in the year 1977; and

(d) whether it is also a fact that some former Ministers were allotted houses by the A. P. Housing Board without their applications in the normal procedure?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) They expressed their inability or unwillingness to take the houses allotted to them.

(c) Government received applications from certain former Ministers for allotment of houses. Under the powers vested in Government, houses were allotted to them.

(d) No, Sir.

Bada Pahad Dargah in Banswada.

22—

3950-R Q. Sri Gulam Sandani:—Will the Minister for Forests and Marketing be pleased to state:

Whether it is a fact that the Forest Authorities of Jalalpoor and Lachampur ranges under Banswada taluk, Nizamabad district are interfering with-in the area of 711 acres belonging to Dargah Hazrat Syed Sadulla Hnssaini known as Bada Pahad, which is a religious institution under the control of Andhra Pradesh Wakf Board and are not allowing the Pilgrims to stay and to use the huts within the said areas?

A.—

No, Sir. The Pahad Dargah is situated in Survey No.69 poramboke of Syedpur village. The total extent of the area is 274 acres and 25 guntas. An area of 10 acres has been left out as an enclosure to the Dargah and the balance area of 264 acres 25 guntas has been included in Jalalpur forest block of Banswada Range. Notification under section 4 of the Andhra Pradesh Forest Act has also been issued in December, 1968 and published in Andhra Pradesh Gazette and District Gazette on 2-1-1969 and 14-1-1969 respectively. So, the contention that the total extent of 711 acres belongs to Dargah is not correct.

Development of Market Yards in the State.

23—

4778 Q.—Sarvasri N. Raghava Reddy, A. Laxminarayana, M. Omkar and M. Yerraiah Reddy:—Will the Minister for Forests and Marketing be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the State Government have prepared a Comprehensive Plan for developing Market yards in the State:

(b) if so, the details thereof;

(c) the extent of amount being asked for from the World Bank in this regard and

(d) the present stage of the said Plan?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) The Scheme envisages development of 120 regulated markets covering 105 Market Committees in the State.

(c) The estimated cost of the scheme is 47 crores. The financial assistance required for implementing the scheme is sought from the International Fund for Agricultural Development.

(d) Government of India intimated that the scheme is included in the Priority II list of Projects for 1980.

Training Centre in Fisheries at Vizag.

24—

4837 Q.—Smt. G. Dharmasuryavathi, Smt. M. Swarajyam, Sarvasri M. Omkar. and A. Laxminarayana:—Will the Minister for Rehabilitation, Wakfs and Fisheries be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the proposed training centre in Fisheries at Vizag is about to be given up; and

(b) if so, the reasons therefor; and

(c) if not, the time by which it will be established?

A.—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) The proposal to establish a training Centre at Visakhapatnam is under consideration by the Government of India. They have not yet taken a final decision in the matter. The State Government are pursuing the matter with the Government of India.

Sub-Court at Gooty.

25—

4354 Q.—Sri K. Venkata Ramaiah:—Will the Minister for Law and Ports be pleased to state:

(a) the reasons for not establishing the Sub-court at Gooty even though the Inspection of Chief Justice is over long ago;

(b) the reasons for not shifting one sub-court from Anantapur to Gooty for the convenience of the public when there are two courts at Anantapur; and

(c) the time by which the sub-court will be established at Gooty?

A.—

(a) Gooty area comprises Gooty, Tadapatri and Urvakonda taluks. The said area contributes only 17% of the Sub-Court at Anantapur and it will not be sufficient to sustain a Sub-Court at Gooty. Hence the question of shifting one of the Sub-Courts at Anantapur to Gooty does not arise.

(b) As per the report of the District Judge, Anantapur the interest of the litigant public cannot be better served by shifting one Sub-court from Anantapur to Gooty. The High Court, therefore, consider that the question of shifting one of the Sub-courts from Anantapur to Gooty does not arise at this juncture. Further a proposal to start a Sub-court at Penukonda is separately under consideration. If it is finally agreed tot subject' to availability of finances two Sub-courts at Anantapur will be able to cater to the needs of litigant public of Gooty area.

(c) Does not arise.

Armagaon Light House at Vadapalem.

26—

4973 Q. Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:—Will the Minister for Law and Ports be pleased to state :

(a) the estimated cost of the construction of Armagaon Light House at Vadapalem in Nellore District;

(b) the time by which the said work will be completed; and

(c) whether electricity, drinking water internal roads, etc; will be provided at Vadapalem?

A.—

(a) Rs. 31, 13, 000.

(b) By the end of 1980.

(c) Drinking water and internal Roads are being provided. Electricity will be provided as and when the State Electricity Board extends their line to the area.

Lime Stone in Gurajala.

27—

4240 Q.—Sri G. Mallikarjuna Rao:—Will the Minister for Mines and Sugar Industries be pleased to state :

(a) whether it is a fact that it has been found in survey that lime stone is abundantly available in Gurajala and Macherla taluks of Guntur District;

(b) if so, whether the Government have any special schemes to exploit and utilise the same;

(c) when the said schemes will be takenup ; and

(d) the names of villages in which the lime stone is found in abundance, in the above taluks?

A.—

(a) Yes, Sir. Lime stone is available in abundance from iduguralla to Macherla in Guntur District.

(b) No Sir.

(c) Does not arise.

(d) The more prominent villages where lime stone is found in the above taluks are as follows :

Macherla, Gurajala, Nadikudi, Dachapalli, Gottimukkala, Rentachintala, Pondugala, Daida and Piduguralla etc.

Sugar Factory at Madanapalli.

28—

4270 Q.— Sri A. Mohan Reddy:— Will the Minister for Mines and Sugar Industries be pleased to state :

(a) whether it is a fact that a sugar factory is proposed to be started in Madanapalli.

(b) whether it is a fact that an amount of Rs. fifteen lakhs was collected as share capital for starting the sugar factory; and

(c) if so, the stage at which the matter stands?

A.—

(a) No Sir.

(b) & (c) Does not arise.

Temporary New Bus Routes in Nellore District.

29—

2934 Q.—Sarvasi B. Sundararami Reddy, N. Venkataratnam Naidu and C. V. Sessa Reddy:—Will the Minister for Transport and Minor Irrigation be pleased to state :

(a) the number of temporary new bus routes sanctioned in Nellore District ;

(b) the number of them stayed by the High Court ;

(c) the steps taken by the Government to get the stay orders vacated ;

(d) whether there is any proposal to take over all bus routes in Nellore run by private operators including Nellore town by R.T.C.; and

(e) if so, by which time?

A.—

(a) 10 temporary new bus routes were sanctioned in Nellore District which are as follows :

(1) Gudur to Gunapatipalem.

(2) Nellore Industrial Estate to Makthapuram.

(3) Nellore to Kothapalem.

- (4) S. R. Puram to Kanigiri.
- (5) Nellore to Mypadu.
- (6) D. S. R. Government Hospital to Kovur Taluk Office (2 buses).
- (7) (a) Nellore to Choutuppalapadu.
- (b) Nellore to Graddagunta.
- (8) (a) Kavali to Kolladinne.
- (b) Kavali to Ravur.
- (9) Nellore to Kudithipalem.
- Nellore to Somasila (Stayed by High Court)
- (b) One route viz., Nellore to Somasila.

(c) Stay order in W.P.No. 5247/78 has been made absolute by the High Court on 14-11-1978. Counter Affidavit has been sent to the Government Pleader, High Court by the Regional Transport Officer, Nellore for filing the same in the High Court. The case is pending in the High Court.

(d) Yes Sir. The Corporation has published 103 draft schemes to take over the passenger Transport, excluding inter-State, fair weather and town service routes in Nellore district. The Corporation however proposes to take over the town services and fair weather routes in a phased programme II. The draft schemes are to be finalised after following the procedure prescribed, under Section 68-D of the Motor Vehicles Act.

(e) The bus routes run by private operators in Nellore will be taken over after the schemes published by Road Transport Corporation are finalised.

Closer of Breaches in Rajahmundry Taluk.

30—

3950-(X) Q.—Sri V. Padma Raju:—Will the Minister for Transport and Minor Irrigation be pleased to state :

(a) whether there is any proposal before the Government to close the breaches and deepening the buradakalva situated in Gokavaram and Burugupudi firkas in Rajahmundry taluk, East Godavari District to prevent over flowing of water and inundating the paddy fields and spoiling the crops ;

(b) if so, the time by which the work will be commenced; and

(c) the time by which it will be completed ?

A.—

(a), (b) and (c) The breaches were already closed during 2/79 and 3/79. There is no proposal for deepening Buradakalva in Gokavaram and Burugupudi firkas as it is a hill stream.

ADJOURNMENT MOTION

re : Failure of the Government to apprehend the persons who stabbed Sri M. Omkar, M.L.A. —(disallowed)

మిస్టర్ స్పీకర్:—శ్రీ సుందరయ్యగారు. శ్రీ అచ్చన్నగారు ఒక శిర్కానమును యిచ్చారు. వారు చెప్పేది నుందు విని తరువాత నా సర్దుయాన్ని చెబుతాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—అధ్యక్షా, మా శిర్కానము యిది. The "House be adjourned to discuss a matter of urgent public importance regarding the failure of the Government to apprehend the persons who stabbed Sri M. Omkar, M.L.A. from Narsampet constituency on August 14th and also to discuss the failure of the Government to unearth the conspiracy behind these repeated attempts on him like throwing of bombs twice and stabbing during the last nine months" మేము జనరల్ గా లా అండ్ అర్డర్ సిస్ట్యుయేషన్ గురించి యిక్కడ అనేక సార్లు చర్చించాం. కాని ఆ విషయంలో పెద్ద మార్పు ఏమీ రావడం లేదు. అడ్వర్సరీ మెంట్ మోషన్ క్రింద ఈ ఒక్క విషయాన్ని తీసుకొంటున్నాం కాబట్టి అన్ని విషయాలను యిక్కడ తీసుకురావడంలేదు. ఓంకార్ గారిని ఏ విధంగా చంపడానికి వరంగలు జిల్లాలో కుట్ర జరుగుతోంది. ఆయనను ఆయన కార్యకర్తలను చంపడానికి ఆర్.యన్.యూ కాని, కాంగ్రెస్ (ఐ) అని చెప్పకొనే యువకులు కాని, కొంతమంది భూస్వాములు కాని చేసిన కరవత్యాలను ఎప్పటికప్పుడు ఈ సభా వేదిక నుంచి, ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి, ఐ.టి.సి. దృష్టికి, స్థానికంగా వున్న పోలీసు సూపరింటెండెంట్ కు, డి.ఎస్.పి.కి తెలియజేస్తూనే వున్నాము. ఈ కానన సభా వేదికలో అనేక సంవత్సరాలలో చెపుతున్నప్పటికీ, మిగిలావారిపైన జరిగే హత్యాయిత్యాలను గురించి యిప్పుడు చెప్పడం లేదు. ఓంకార్ గారు కానన సభ్యుడు అయిన తరువాత ఆయనను కనుక చంపివేస్తే మార్క్సిస్ట్ ఉద్యమం చెబ్బితింటుంది. ఆయన అడ్డం లేకుండా ఉంటుందని ఆ జిల్లా భూస్వాములు రూలింగ్ పార్టీకి చెందిన వారు, వారు ఒక్కరే అని కుతుండా ఆర్.యన్.యూ, పి.డి.యన్.యూ, సక్సలెట్స్ అందరూ కలిసి చేస్తున్న సంగతి, వారు చేసిన కరవత్రాలు చెపుతున్నప్పటికీ ఏ చర్య ప్రభుత్వం తీసుకొనలేదు. ఏదో ఆకస్మికంగా జరిగితే చర్య తీసుకొనకపోవడమనేది కాదు. ఆ కుట్రలో భాగంగా డిపెండరులో వల్లిక్ మీటింగ్ అడ్మిన్ చేస్తున్నప్పుడు బాంబులు విసిరారు. అని వారికి తగులలేదు. కొంతమందికి గాయాలు తగిలాయి. రెండవసారి ఓల్డ్ యం యల్.సి. క్వార్టర్స్ లో 'ఎ' బ్లాక్స్ నుంచి ఫోన్ చేసే బి' బ్లాక్స్ కి వచ్చే దారిలో రి బాంబులు వేయడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చారు. పోలీస్ కమిషనర్ గారు వచ్చారు. బాంబులు చూశారు. ఆ తరువాత ఓంకార్ గారికి పోలీసు గార్డు యిచ్చారు వారి పూర్తి రక్షణకుగాను. ఈ సంఘటన జరిగి 9 మాసాలయినా దీనికి సంబంధించిన వారు ఎవరు అనేదానిని పోలీసులు కనుక్కోన లేదు. అనుమానము ఎవరిపైన వుంది అనే విచారణ లేదు. పోలీసు గార్డు యిచ్చామని కాదు కుట్ర జరుగుతున్నది. బాంబులు వేసే 9 మాసాలు ఆయన తరువాత

కూడ దీనికి బాధ్యులు ఎవరు అనేది కనుక్కుని కేసు పెట్టడంతో పోలీసు కాబి డెయిల్ అయింది. డెయిల్ ఆయిన మాట వాస్తవం. కాచాని వారు ఒక భాగస్వాములై చేశారా? చేశాని తననువల్ల చేశారా? మాకు ఎవ్వరూ రిపోర్టు యివ్వలేదని మాఫీ చేసే వ్యక్తికి పోతున్నారా అనేది కాదు. కావాలని, హరికి తెలిసివున్నా కూడ కష్టించడానికి పోలీసు డిపార్టుమెంటు ఏ మైనదని చెప్పవలసి వుంటుంది. పోలీసు గార్డులయిచ్చారు. ఒక ప్రక్కన బాంబులు వేయలేదని ప్రచారము చేసి యింకొక ప్రక్కన తగిన శాస్తి చేస్తామని కరవత్రాలను వేస్తూవుంటే ఏమీ చేయ కుండా వున్నారు. ఆస్తు 14 నాడు పబ్లిక్ మీటింగ్ నుంచి తిరిగి వస్తున్నప్పుడు కట్టతో పొడిచారు. 2 ముసాల్తైనది దీని వెనుక ఎవరు వున్నారు? చంపడానికి ఎవరు ప్రయత్నించారు అనేదాన్ని గురించి యంతవరకు విచారణ చేసి కేస్ నమోదు చేయలేదు. మామూలుగా ఏ హత్య జరిగినా వెంటనే అరెస్టునము వున్న ఒక వందమందినో, 50 మందినో అరెస్టు చేయవలసి వుంటుంది. అదే స ఘటన ఇంకొకటి జరిగితే అరెస్టు చేయడం జరుగుతుంది. కాని ఇక్కడ ఏ అరెస్టులు లేవు ఏ విచారణ లేదు. పరిస్థితులు ఈ విధంగా వున్నాయని మంత్రిపంత్రిగారికి చెప్పాము. ఐ.జి.పి.కి చెప్పాము. పక్షపాతముతో వ్యవహరిస్తున్నారు ఈ రకంగా మా చిన్న పార్టీని ఖానీ చేయడం జరుగుతున్నదని చెప్పాము. కాంగ్రెస్ పార్టీలో గ్రూప్ తగాదాలలో చంపుకొనడం జరుగు తున్నది. బస్సులలో పోతూవుంటే కయటకు లాగి చంపిన సంఘటనలు వున్నాయి. ఈశ్వరరెడ్డిగారి సంఘటన నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. కాంగ్రెస్ (ఐ)లో అనేక గూర్పులు. హరిగొండ లక్ష్మీనారాయణ విషయం. అందువల్ల ఎవకు బాధ్యులైనా వారివైన చర్య తీసుకోవాలి. ఓంకార్ గారివైన కట్ట పన్ని కరకంగా చేయడం ఆ జిల్లాలో జరుగుతున్నది. దాని వెనుక భూస్వాములు వున్నారు. పోలీసులు కావాలని దీనిని ఎంకరేజ్ చేస్తున్నారు. హరికి తెలిసి కూడ చర్య తీసుకొనడం లేదు. పోలీసు వారు నిష్పక్షపాతముగా వుంటున్న దన్నపుడు ఎవరివైన యంతకాలము ఎందుకు చర్య తీసుకోనలేదు? ఓంకార్ గారు యం, యల్. ఏ. గా వంటున్నారు. మా పార్టీ డెప్యూటీ లీడరుగా వున్నారు కిరికేరక్షణ లేకపోతే కానన భ్యుల భవిష్యత్తు ఏమిటి? కాంగ్రెస్ (ఐ) సభ్యులకు రక్షణ లేదు అంటున్నారు. న్యాయం, యల్. ఏ. క్వార్టర్స్ లో చంపాని చెప్పవచ్చు. రూలింగ్ పార్టీవారు వారిలో వారు చెబులాడు కోనివ్వండి. ఈ రకముగా కావాలని రూలింగ్ పార్టీవారు నక్సలైట్స్ ను ఉపయోగించుకొని చేస్తే లా అండ్ ఆర్డర్ ఏమీ ఇంఫూర్స్ కాదు.

స: రిస్పెస్టు పార్టీని కుడిచి పెట్టటానికి ప్రయత్నం చేస్తే ఆ ప్రయత్నం ఏమవు తుంది? భవిష్యత్తు తెలుపుతుంది. మేము విచారణ రిసెస్టుడు దీనికి ఎవరివారు బాధ్యులలో మాకు తెలిసింది. అది నిజమనే మాకు నమ్మకం కలుగుతున్నది మాకు ఐ. జి. పి. మీద ఏమాత్రం విశ్వాసం లేదు. అక్కడ వున్న ఎస్. పి. మీద ఏ మాత్రం విశ్వాసం లేదు. అక్కడ వున్న ఏ పోలీసు అధికారి మీద మాకు విశ్వాసం లేదు ఏ మంత్రి చెప్పినా మాకు సంబంధం లేదని ఏ అధికారి చెప్పినా మాకు నమ్మకం లేదు. వారు వెనక వుండి చేయిస్తున్నారని,

సోమల చర్య తీసుకోవడం లేదని మేము అనేకసార్లు చెప్పాము. పూరికే నాడి వచ్చారా. చ పి వ బాగుందేది కదా అని కొందరు అన్నారని కూడా మేము విన్నాము. ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారని మేము చెప్పడం లేదు. వారికి తెలియక పోవచ్చు కాని వారి పార్టీకి చెందిన వారు అలా అన్నారని మాకు తెలిసింది. రెండు మాసాల క్రిందట జరిగిన హత్యా ప్రయత్నంలో దోషులను ఇంతవరకూ పట్టుకోలేదంటే, ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదంటే పోలీసు అధికారులు నిద్ర పోతున్నారా అని అడుగుతున్నాను. ఇటువంటి పరిస్థితులలో కానీన కంప్లూషన్ ఒకటే, ఓంకార్ గారిని చంపివేస్తేతప్ప, వారి కార్యోర్రలను తొలగి దీయడం సాధ్యం కాదు. వారు తొలగబోతే చంపి అయినా సరే వరంట్లు జిల్లాలో కమ్యూనిస్టులకు స్థానం లేకుండా చేయాలి అనే దోరణిలో కట్ట జరుగుతున్నదని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను. కొన్ని కరపత్రాల ద్వారా ఈ కుట్ర బయట పడింది. ఈ కుట్రలను అరికట్టటాని! చర్యలు తీసుకోవడంలో పోలీసు అధికారులు విఫలమయ్యారు. పైగా మా పార్టీని నాశనం చేయటానికి వారు పూనుకున్నారనేది దృఢమైన నమ్మకం. దానికి కారణాలు చెబితే అది మాకే నష్టం కనుక ఇప్పుడు వాటి గురించి నేను చెప్పదలుచుకోలేదు. ఐ. జి. పి. ఇక్కడ వున్నంత కాలం, అక్కడ ఎస్. పి. అక్కడే వున్నంత కాలం మాకు న్యాయం జరగదు. వారు దురుద్దేశంతో చేయడం లేదని ముఖ్యమంత్రి చెప్పవచ్చు. కాని వారు కమ్యూనిస్టులతో ఫెయిల్ అయ్యారు. మేము ఒకటిన్నర, రెండు సంవత్సరాల నుండి చెబుతుంటే అరికట్టలేని పోలీసు అధికారులు అక్కడ వున్నంతకాలం మాకు న్యాయం జరుగుతుందనే నమ్మకం మాకు లేదు. ఒక ప్రతి పక్షం అని కాదు. ఓంకార్ మీద కావచ్చు. ఈశ్వరరాజుగారి మీద కావచ్చు. కాంగ్రెస్ కమ్యూనిస్ట్. కాంగ్రెస్ (ఐ) జరగా అని పార్టీల విషయం కాదు. ఎవ్వరూ నిశ్చయం. అధికార పక్షం కాని వారి పట్ల నిర్లక్ష్యం చూపబడుతున్నది పోలీసులు నిస్పృహపాంగా వ్యవహరించడం లేదనేది మా అభిప్రాయం. కేసులు పెట్టినా లంచాలు ఇచ్చి తప్పించు కొంటున్నారు. శిక్షలు పడితే బెయిల్ మీద బయటకు వస్తున్నారు. మాకు అన్యాయం జరుగుతున్నది కాబట్టి నాశనం చేస్తామనే పద్ధతిలో నడిచే ప్రజాస్వామ్యం ఎట్లా కాపాడగలమో ఆలోచించాలి. పక్ష పాత బుద్ధితో అధికారులను ప్రోత్సహిస్తే పోలీసు రాజ్యమే నడుస్తుంది. ఈ సమస్యను ముట్టంగా చర్చించి కనీసం ఫలిష్యుత్తోస్తే నా ఎమ్. ఎల్. ఏ. లకు రక్షణ వుండాలని కోరటానికి, ఇంతవరకూ రక్షణ కల్పించడంలో ప్రభుత్వమూ అధికారులు ఫెయిల్ అయ్యారు కాబట్టి ఈ విషయాన్ని సాకల్యంగా చర్చించటానికి ఈ ఎడ్జర్స్ మెంట్ మోషన్ ప్రవేశ పెట్టాము కనుక దీనిని చర్చించటానికి అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:—అధ్యక్షా, ఈ సమస్య అస్పష్టంగా, కొత్తగా ఉత్పన్నం అయినది కాదు. ఈ విషయం తమకు డా బాగా విడితమే. ఎప్పటి నుండో ఈ హత్యా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఇటీవలి జరిగింది మూడవ ప్రయత్నం. ఓంకార్ గారి మీద జరిగిన హత్యా ప్రయత్నంలో అధికార కాంగ్రెస్ పార్టీకి జోక్యం వుందనే ఆరోపణ ఈ కానన పక్షంలో రావడం, దానిపై

మంత్రి హయగ్రీవాచారిగారు తీవ్రంగా ఖండించడం మనందరకు తెలుసు. ఓంకార్ గారి మీద జరుగుతున్న హత్యా ప్రయత్నం విషయంలో ప్రభుత్వం ఏ చర్య తీసుకోని పరిస్థితిలో వుంది. నిజంగా ఆధారాలు దొరకకపోతే అది పోలీసు శాఖ అసమర్థత అవుతుంది. పోలీసు శాఖ ఎందుకు నేరస్థులను పట్టుకోలేకపోయిందని అడుగుతున్నాను. దీనిలో గూడుపుతాని వుందని ప్రముఖ రాజకీయ పెద్దలు, ఒక ప్రముఖమైన పార్టీ పెద్దలు అయిన శ్రీ సుందరయ్యగారు చెబుతూ ఇందులో చాలా మంది భాగస్వాములున్నారని ఆరోపణలు చేస్తు వుంటే అది నిజం కాదని ప్రభుత్వం నిరూపణ చేయటానికి ప్రయత్నించకపోవడం వల్ల వారికి నిజంగా భాగస్వామ్యం వున్నదా అని నేను అడగవలసి వస్తున్నది. ఆ పార్టీ వారు ఈ పార్టీ వారిని చంపారని, ఈ పార్టీ వారు ఆ పార్టీ వారిని చంపారని అనేక వార్తలు పత్రికలలో చూస్తున్నాము. వాటిపై ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో పని చేయకపోవడం విచారకరం. వీటిలో ప్రభుత్వానికి సంబంధం లేదని ప్రజలు భావిస్తున్నారని ప్రభుత్వం నమ్ముతున్నదా అని అడుగుతున్నాను. ఇది పోలీసు శాఖ అసమర్థత అని ముఖ్యమంత్రిగారు అంగీకరిస్తారా అని అడుగుతున్నాను. నిజంగా దేవుని మీద నమ్మకం ఉన్నవారు ఆ దేవుని దయవల్లనే ఓంకార్ బ్రతికి వున్నారు లేకపోతే ఎప్పుడో హత్య చేయబడి వుండేవారు అని అనుకుంటున్నారు. పార్టీలు వస్తూ వుంటాయి, పోకూ వుంటాయి. రాజకీయ కక్షలతో హత్యలు జరపకూడదు. ఇలాంటి హత్యా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నప్పుడు తమకు ఏమీ సంబంధం లేనట్లుగా వుండటం ప్రభుత్వానికి మంచిది కాదని, అందుకు పాలక పక్షం తీవ్ర నిందలకు గురి కాక తప్పదని మరచి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం వల్ల కాకపోతే కేంద్రానికి అప్పగించండి. దీనిపై ముఖ్యమంత్రిగారు వత్సేక శ్రద్ధ వహించి ఒక టైమ్ లిమిట్ పెట్టి హత్యా ప్రయత్నాలు కారకులు ఎవరో, ఈ కుట్రలకు వెనుక ఎవరు వున్నారో విచారించాలని, తమ వల్ల కాని పక్షంలో కేంద్రానికి అప్పగించాలని, ఈ విషయంలో తక్షణ చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిపావ్. రాజేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా, గౌరవ శాసనసభ్యులు మార్కిస్టుపార్టీ ఉపనాయకులు మిత్రులు ఓంకార్ గారివైన జరిగిన మౌర హత్యా ప్రయత్నాన్ని మనమంతా ఖండించాము. ఖండించడమేగాదు, అది ఒక ప్రధాన, సంకేతంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గుర్తించి రాష్ట్రములో శాంతిభద్రతల సమస్యపైన చాలాపెద్ద ఎత్తున కేంద్రీకృతమైన కృషి చేసి తక్షణమే యీ పరిణామాలు అరికట్టి రాజకీయరంగములోనే గాదు మొత్తం ప్రజాజీవితములో కూడా యీ హత్యలను దౌర్జన్యాలను సాధ్యమైనంత తొందరగా సంపూర్ణముగా అరికట్టలేకపోయినా పెద్దఎత్తున దౌర్జన్యమే! రాష్ట్ర ప్రభుత్వము యొక్క పోలీసు శాఖ లా అండ్ ఇన్స్పెక్షన్ శాఖ ప్రయత్నాలు చేస్తుందని ఆశించాము, కోరాము కూడా. అయితే పరిణామాలు చూస్తే అనుభవాలు చూస్తే చాలా ఆశ్చర్యంగా కనిపిస్తున్నాయి. మేము ఏ మాత్రం ఆశాజనకంగా లేవని విచారంగా చెబుతున్నాను. హత్యల ద్వారా వ్యక్తులైన దౌర్జన్యాలు చేయడం ద్వారా వారి రాజకీయాలను, రాజకీయ ఉద్దేశాలను అలహిసవరుసానుండి తొలగించే అవకాశం వుంటే అది సంపూర్ణంగా కలచానికి దురీతం, వాస్తవానికి వ్యతిరేకం అవుతుంది. ప్రజాస్వామ్య

ములో యీ దేశంలో యీ పరిస్థితులలో ఎవరు కూడ సహించరాని విషయం. అని నిర్ణయ దంగా మనవి చేస్తున్నాను. నెక్స్ట్ లెట్సు, కాంగ్రెస్ (ఐ) సి.పి.ఐ., సి.పి.యం, ఏ రాజకీయ పార్టీ గాని యీ నాడు హత్యలద్వారా రాజకీయ అభిప్రాయభేదాలను పరిష్కరించుకోవాలి తద్వారా రాజకీయ ప్రాజెక్టున్ని సంపాదించుకోవాలని దానిని ఒక ఆయుధంగా ఉపయోగిస్తే దానిని చరిత్ర డమించదు, ఎవరూ డమించరు, ఎంత తొందరగా అటువంటి ఆలోచనను మానుకుంటే అంత మంచిది. ఒక సామెత వుంది. If you sow the wind, you will reap the whirl wind కాబట్టి ఒక హత్యద్వారా ఔరరిజంద్వారా గ్రామసేమలలో రాజకీయ ప్రత్యర్థులను నాశనంచేసి తమ నాయకత్వం పెంచుకొని శాశ్వతంగా గ్రామాలలో నాయకత్వం వహించి సర్పంచ్, సమితి అధ్యక్షుడు, ఎం.ఎల్.ఎ, మినిష్టరు అవుతామని ఏ పార్టీవారు అయినా ఆలోచించినా రాజకీయాలలో ఓ,న,మూలు తెలిసినవారు, యీ దృక్పథం మంచిది కాదని, అది నిజంగా ప్రజాస్వామ్యానికి వ్యతిరేకమని భారతదేశములో యీనాడున్న ఆర్థిక సాంఘిక పరిస్థితులకు సంపూర్ణంగా వ్యతిరేకమని అంగీకరిస్తారు. ఈనాడు ఏమి జరిగింది? ఎంత ఘోరంగా జరిగింది. దాదాపు హత్యచేయబడే పరిస్థితి నుండి ప్రమాదం నుండి వారు బయటపడ్డారు. మృత్యువు ముఖం నుండి బయటపడ్డారు. వారి విషయం యిదివరకు యిక్కడ చర్చకు వచ్చింది. ఏమైనప్పటికీ యీ ప్రభుత్వం యీ పోలీసు కాఫీ, ఆ కార్యక్రమాలను అరికట్టలేక పోయాయి. సరిబంధించివా ఎవరు, ఎవరు కుట్ర పన్నుతున్నారు. ఎక్కడ వట్టుకోవాలి అనేది అటులోకి రాకుంటే ఎట్లా? అయితే ప్రయత్నం చేస్తున్నామని పోయత్నం చేశామని ప్రభుత్వం చెప్పవచ్చు. అది ఫలింపలేదని యింకా చేస్తున్నామని చెప్పవచ్చు. సమర్థవంతమైన ప్రభుత్వం లా అండ్ ఆర్డరు అమలుపరుస్తున్న ప్రభుత్వం అయితే యిది. గకు ఎన్నడో న్యాయాన్ని చేకూర్చవలసి వుండెను. కొంతమంది దుండంగులను అరెస్టు చేసి వీరు పీడవున్నారు. యింకా వట్టుకోవలసిన అవసరం వుంది. సమయం తీసుకుంటున్నాము, చార్జీషీటు తయారు చేశాము. కేసు పెట్టబోతున్నాము అని చెబితే లెక్క చేసుకుంటాము. కిమ్మన్నానీగా కూర్చున్నాడు. చాల బ్రహ్మాండమైనటువంటి కుట్ర వుండవచ్చు, కొండ అంతత్రవ్వితరవాత తీస్తాము అంటే ఆఖరుకు ఎటుక బయటకు వస్తుందేమో చెప్పలేము. న్యాయాన్ని చేకూర్చే పద్ధతి తీరును చూస్తే యీ ప్రభుత్వ నిబ్బంది పోలీసు కాఫీ ఒక విధమైన సవతి తల్లి ప్రేమతో చూస్తున్నారతప్ప శాశ్వతంగా యీ కుట్రను ఎప్పటికప్పుడు బిద్దలు కొట్టడానికి సంకల్పబలంతో చేస్తున్న సాహసమైనటువంటి చర్య కన్పించడములేదు. సామాన్య గలాటాలు జరిగితే 10, 20 మందిని అరెస్టు చేయడం పెట్టుకుపోవడం తరువాత వదలి పెట్టడం ప్రతి పోలీసు స్టేషనులో జరుగుతున్న విషయం. అది యిప్పటికీ జరుగుతున్నది, పోలీసు అధికారులు ఒప్పుకుంటారు. అది పాత అలవాటు, పొరపాటే మార్చవలసి వుంటుంది అంటారు. అయితే తగిన విధంగా కేంద్రీకరించి కృషి చేస్తే యిది చేతకాని పని ఏ మాత్రం కాదు. ఒక విధంగా చేతకాక పోవచ్చు. ఎందుకంటే యంత్రాంగము రాజకీయ పార్టీల చేతులో వుంటుంది. ఇది జీపు కారు లాంటిది. డ్రైవ్ చేసేవారిని ఒట్టి వుంటుంది. డ్రైవ్ చేసేవారు డ్రైవ్ చేయడంలేదు. గత్యంతరము లేకుండా వుంటున్నాము, సాహసంగా చర్యలు తీసుకుందామంటే యిబ్బందులు

అంకాలు వస్తాయనేది వుండవచ్చు. ముఖ్యమంత్రి గారికి చెప్పజాలము. ప్రభుత్వానికి చెప్పలేము అనేది వుండవచ్చు. మేము అర్థం చేసుకోలేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. ముఖ్యమంత్రిగారు జైలుగా దైర్యంగా రాజకీయాలకు అతీతంగా సహజంగా రాష్ట్రం యొక్క సంక్షేమందృష్ట్యా శాంతిభద్రతల పరిరక్షణ తక్షణ కర్తవ్యమని రాజకీయాలకు శాంతిభద్రతల సమస్యలకు ఏ మాత్రం పొంతన కూడ దని దోషి ఎవరైనా, ఆయన మంత్రి కావచ్చు మరొకరు కావచ్చు, సాహసముతో పని చేయాలని చర్యతీసుకొని వుంటే యీ పాటికి సత్ఫలితాలు రాకుండా వుండేవి కావు, వారికి ఏదైనా అవాంతర కారణాలు వుంటే ముఖ్యమంత్రిగారు చెబితే జలోచిస్తాము. ఏమి అర్థం కాని పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. ఈ ఘోర విపత్తు సంభవములో దీనిని అత్యవసర పరిస్థితిగా తీసుకొని చర్చించడానికి సభను వాయిదా వేసి సాకల్యంగా చర్చించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri. S. Jaipal Reddy (Kalwakurthi):—Speaker Sir, it is a matter of distress and shame that a senior and distinguished Member of this House like Sri Omkar should be exposed to permanent risk. He has been living under the lengthening and ominous shadow of death for the last more than one year. Mr. Omkar himself in this very House has alleged the conspiracy between the local Congress(I) elements and the extremist hirelings. He has also made allegations against the Police Department and some ministers I do not say that these allegations should be accented on the very face of them but the fact remains that attempts have been made on his life and even now he is exposed to dangers and risk I am afraid that we will be compelled to believe that there is some truth in the allegations from the fact that the Government have so far not been able to trace out the culprits. They have not been able to bust the gangs operating in this direction. I do not know how the Government will explain its failure to find out the culprits behind the attacks made on his life. At this rate the Government will soon forfeit both the moral and legal right to continue to be in the saddle and in view of the importance of the question I feel the House should be adjourned to discuss the matter.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి (పరవాడ):—అధ్యక్షా, శాసనసభ్యులు ఓంకార్ గారు చాలా సీనియర్ శాసనసభ్యులు. కాకట్ల తీరిన ప్రజా సేవకుడు. ప్రముఖ కార్యకర్త శాస్త్రీయ కర్షక రంగంలో అవిరామ కృషి చేసిన నిష్ణాతుడైన ప్రజాసేవకుడు. అటువంటి కార్యకర్తను సంరక్షించుకోకపోతే మనము ఏమి చేయగలిగినట్లు? ఈ సంఘటన ఒకప్పుడు శాసనసభ ముందుకు వచ్చింది మొత్తం అదరు ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారు తమ ఆందోళనను వ్యక్తం చేశారు. శాసనసభ ఆందోళన వ్యక్తం చేసిన తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు ఆందోళన వ్యక్తం చేసిన తరువాత జరిగిన తరువాత ఆయనకు నేటికి రక్షణ లేకపోతే రక్షణ ఎవరికి వస్తుంది ఏ రంగా వుంటుంది? ఈ పద్ధతుల్లోపోతే ఎవరికైనా రక్షణ కలుగుతుందా? ఇటువైపు వుంటుందా? కొంచెము ఆలోచన చేసుకోవలసి

వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇందులో ఏదో పాపిక వైఖరి ఉందని నేను ఆరోపించడానికి ప్రయత్నం చేయడం లేదు. ఆ రోజున ఎమ్.ఎల్.ఎ క్వార్టర్స్‌లోనికి 10-00 a.m. కాంగ్రెస్ - (ఐ) శాసన సభ్యుడును దెబ్బతీస్తే ప్రభుత్వం పీఠి చేయలేకపోయింది. ఈ శాసన సభ్యునికి అదే జరిగింది. ఎవరెవరే ప్రభుత్వం కాపాడ లేకపోయింది. ప్రభుత్వం కక్కల్లి పోల్సులెస్. అక్కడ మెహబూబాబాదులో దెబ్బతించే కాపాడ లేకపోయింది. అలాగే ఎమ్.ఎల్.ఎ. క్వార్టర్స్‌లో దెబ్బ తగిలితే కాపాడలేకపోయింది. అక్కడైనా, అక్కడైనా, అన్నిచోట్లా ప్రభుత్వం తాలూకు చార్యత అనే కాబట్టి తిరిగి దయతో ఆలోచించాలని నేను కోరుకున్నాను. పంహాలంలో దేవాలయన్ని దోపిడిచే లక్షల రూపాయలు పినుకంటే నేకవరకు కనీసం చార్జీలు కూడా పైలు చేయలేదు దేవునికి రక్షణ లేదు, మానవునికి రక్షణ లేదు, శాసన సభ్యులకు రక్షణ లేదు, అటువంటప్పుడు ప్రజలకు ప్రభుత్వంమీద ఏకంగా విశ్వాసం కలుగుతుంది? కాబట్టి దయతో దీనిని గరించి ఆలోచన చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. నేను ఫలానావారు నిందితుడు అని చూపించి అశనిహిత చర్య తీసుకోమని ప్రజలు తాలూకు ప్రశ్న. ఈ రోజున ఓకార్ గారి మీద జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం చూస్తే ఎవరికి రక్షణ లేదని తెలుస్తున్నది ఈ విధంగా ప్రతి శాసనసభ్యునికి ప్రమాదం జరిగే అవకాశం ఉంది. ఈ కేసులో ఎవరికి దొరక చే మోసనే ఫయం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. అందుచేత ఈ ప్రభుత్వం ఉదాసీనత వహించాలని విషయం కాదు. ఇంతకుమించి కఠినమైన చర్యలు తీసుకొని దీనికి శిక్షాపాత్రులైన వారి మీద చర్య తీసుకోవలసిందని మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి అవసరమైన విధాలలో చర్య చేసే నిమిత్తం సభను వాయిదా వేయడం అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను.

Dr. M. Channa Reddy:— Sri Omkar, M.L.A. and Deputy Leader of the Legislature C.P.(M) Group was attacked on 5-3-79 by some unknown assailants and 6 bombs were hurled at him at the old M.L.A. quarters. Fortunately he escaped unhurt as the bombs did not explode. A case was registered under Section 307 IPC read with Section 5 of Explosives Act, at Narayanaguda Police Station and taken up for investigation by the State Intelligence Branch. But so far no tangible clues are available. Every effort has been made to get at the complicity of the persons or groups—both political or otherwise—who are inimically disposed towards him. An outpost with one Head Constable and four constables has been temporarily opened in old M.L.A. quarters, besides a gunman to ensure his personal security. The second attack on Sri Omkar occurred on 14-8-79 at about 10 p.m. when he was going to the house of one Akula Lakshmayya, C.P.(M) party worker after addressing a public meeting at Mahboobabad for which necessary bandobust was provided. While Mr. Lakshmayya and another party-worker, Mr. Jagannadham, were leading the way, followed by Sri Omkar and the gunman a few paces behind them two other party workers were following him at a distance of 30'. When they were about 10 or 15 yards from the house of Mr. Lakshmayya two assailants who were hiding behind a dust-bin suddenly attacked Sri Omkar and one of them gave a stab on his abdomen and escaped in the cover of

darkness. A knife and two pairs of chappals were found at the scene and another pair of chappals was found at the cross-road, a few yards from the scene, indicating that 3 or more assailants have participated in this outrage. Soon after receiving the stab injury, Sri Omkar held his abdomen and sought the assistance of the gunman by his side to walk to the house of Lakshmayya. The two party-workers following Sri Omkar ran and pursued the assailants and returned as they did not find anyone. He was later shifted to M.G.M. hospital the same night. None of the persons accompanying Omkar is in a position to provide any descriptive particulars or other clues to the police as the offence took place in a lane without street lights. This case is also taken up by the Investigation cell of the Intelligence Branch. While there are no clues in the first case, there are some definite clues which are being vigorously pursued to effect a breakthrough in this case. In this connection, it may be mentioned that in his long political career, Sri Omkar had incurred the enmity of many persons—political or otherwise—and the complicity of such persons who are ill-disposed towards him has been thoroughly checked and on the basis of information now available at the disposal of the police, every clue is being pursued vigorously. Besides the two incidents no other complaint of Sri Omkar was received by the Police. As the disclosure of any facts relating to the progress made in investigation is likely to jeopardise the efforts of the Police to apprehend the accused it is not desirable at this stage to divulge any details.

Sri S. Jaipal Reddy :— On a Point of Order Sir, ఒక చెపు ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమీ చెబుతున్నారంటే ఈ సందర్భంలో క్లూస్ గురించి మేము ఏమీ చెప్పకూడదు అని అన్నారు. అరెస్టు అయినారని వారు చెప్పారు. This is, in fact, building up an extenuating circumstances.

Mr. Speaker:—Probably, it may be the motive.

10.10 a.m.

Dr. M. Channa Reddy:—He is going beyond the Point of Order. The general law and order issue was also raised and I certainly have the responsibility of placing the facts relating to the points the Hon'ble Members thought proper to rise, so that the position can be clarified. I am not trying to get into the details of cases. I am more conscious of the legal aspects than Hon'ble Sri Jaipal Reddy.

The CPM workers attacked Chintakindi Veeramallu at Narsampet proper and this incident was registered at Narsampet Police Station and is still pending trial. On 24-2-1979 CPM workers killed Dasari Narasimha Reddy, Sarpanch of Khammapally Village. The deceased was a close associate of Chintakindi Veeramallu. In the year 1978 there were 32 violent incidents between the CPM and Congress workers, In the year 1979 there were 20 violent incidents. Out of the 52 cases CPM workers figured as accused in 34 cases.

అధ్యక్షా, నేను 29,30 సెప్టెంబరులో వరంగల్ జిల్లాలో పశ్చిమ కేస్తున్న సందర్భంలో ఈ కేసుకు సంబంధించి చేసినటువంటి దర్యాప్తు, పరిశీలన వివరాలన్నీ నేను నేరుగా అధికారుల నుంచి తెలుసుకొనడానికి అవకాశం కలిగింది. అందులో నిజంగా ఆచూకీ విషయాలకు ఆధారం దొరికినట్లుగా నాకు తృప్తి కలిగింది. కాని ఆ స్టేజీలో కాని ఈ స్టేజీలో కాని నేను వివరాలు చెప్పడంవల్ల మనకు లాభం కాదు. అసలు కేసు విచారణకు, కేసు దర్యాప్తుకు చిక్కులువచ్చి దెబ్బతగులుతుందని అభిప్రాయం ఉంది. ఇంటిలిజెన్స్ డిపార్టుమెంటువారు విచారణ చేయుటలో 11/2 మాసాలు జరిగిన మాట నిజమే. దీని విచారణ చేసేప్పుడు తొందరపాటుగా కాకుండా వారు జాగ్రత్త గాచేస్తున్నట్లు నాకు తృప్తి కలిగింది. నేను వరంగల్ జిల్లా పరిషత్ లో మాట్లాడినప్పుడు, బహిరంగ స్థలంలో మాట్లాడినప్పుడు, నరసన్న పేట బహిరంగ స్థలంలో మాట్లాడినప్పుడు ఆచూకీ తెలవడమే కాకుండా అతితొందరలో నిందితులు దొరుకుతారని ప్రకటించాను. అంతకుమించి నేను వివరాలు చెప్పలేదు. నేను అనుకున్నట్లు ఏవ తేదీన ముగ్గురు అరెస్టు అయిన సంగతి ఈ హామీకు తెలియజేస్తున్నాను. ఆ విధంగా అరెస్టు అయిన వారి పేర్లు మనవిచేస్తాను. 1. చింతకిండి వీరమల్లు, సన్ ఆఫ్ ఆదెయ్య. 2. చింతకిండి ఆశోక్, సన్ ఆఫ్ ఆదెయ్య. ఈ ఇద్దరు ఉప్పరపల్లి గ్రామస్థులు, 3. దాచరి ప్రతాప రెడ్డి, సన్ ఆఫ్ మల్లారెడ్డి. ఇతనిది కమ్మపల్లి గ్రామం. ఈ ముగ్గురు కాకుండా దీనితో సంబంధం ఉన్నటువంటి ఉదంతం కూడా పోలీసువారి దగ్గర ఉంది. దానికి సంబంధించిన వారిని అరెస్టు చేయడానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ముగ్గురి గురించి ఒక విషయం తెలుసుకుంటే స్పష్టంగా ఉంటుందని నాకు అనిపిస్తున్నది. 31-341967 కేసులో Mr. Omkar and his followers have committed two murders and 5 dacoities. One of the dacoities was committed on the house of Chintakindi Veeramallu who is one of the accused, and who was arrested yesterday. నేను ఇంతకుమించి దీనికి ఇంకా ఆధారాలు ఏమీ ఉన్నాయి, ఏమీ జరిగిందనే విషయం నేను చెప్పలేను. పోలీసువారు సూచిస్తున్నారు. Case Nos. 34 and 35 of 1967. Similarly Case Nos. 36 40 of 1967. In these cases Mr. Omkar was acquitted but his followers were convicted. 2వ కేసు 25-12-1978లో CPM workers attacked Chintakindi Veeramallu at Narsampet proper. This incident was registered as..... కాబట్టి ప్రత్యేకంగా ఓంకార్ గారి కేసు కావాలని నెగ్లెక్టు చేసినాను అనే మాట సరి అయినది కాదు. నెలా పదిహేను రోజులు, మాకు డిఫికల్టు పరిస్థితులలో ప్రత్యేకించి మేము ఓంకార్ గారిని అడిగినప్పుడు, దాని వివరాలు చెప్పమని పోలీసు వారు ఎన్ని పర్యాయాలు పోయినా వారు వివరాలు ఇవ్వడానికి నిరాకరించారు. ఏమైనా వారు స్థూలంగానే చెప్పినారు. మినిష్టరు, ఐ.జి.సి. ఎం.ఎల్.ఏ. వీరంతా రెస్పాన్సిబుల్ అనే మాట చెప్పారు. వారి దగ్గర ఏవిధమైన క్లూస్ దొరకలేదని మాత్రం నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఆ బ్యాగ్రౌండులో ఒకటిన్నర మాసాలలో జరిగినటువంటి మాట. అందువల్ల చాల తృప్తిగా చెప్పడానికి కూడా నేను ప్రయత్నం చేయడంలేదు. నిజంగా వెంటడే దొరికితే ఇంకా బాగుండేది. ఆ బ్యాగ్రౌండులో ఈ పరిస్థితులు ఈ

విధంగా ఒరుగుతున్నాయి అని చెప్పే మాటే గాని, కంప్లీటుగా లా అండ్ ఆరర్ కేక్ అయిపోయింది. ఈ ప్రభుత్వము ఉండకూడదు మోరల్ గా లీగల్ గా అని చెప్పేవారు దేశంలో ప్రపంచంలో ఎక్కడ ఏది జరుగుతోంది మనం లౌకికంగా అయినా, రాజకీయంగా వదిలిపెట్టి లౌకికంగా అయినా చూసుకుంటే మనక అనేక మైన విషయాలు తెలుస్తూ ఉంటాయి మొన్న అక్టోబరు రెండవ తేదీన ఏమి జరిగిందో మనకు తెలుసు. రాజనారాయణగారు ఎంత పెద్ద ప్రముఖులలో, ఎంత శాస్త్రజ్ఞుల నాయకులలో మనకు తెలుసు. పాపము ఆయన అక్కడి పోయినప్పుడు జరిగినటువంటి ఘటన అంతా చూస్తే, అది ఎవరి తప్పు ఒప్పు అనే కాదు నేను చెప్పడం. అది మంచిది అని కూడా నేను చెప్పడం లేదు. అది జరిగింది కాబట్టి మేము చేసుకోవచ్చు అని కూడా నేను చెప్పడం లేదు కాని దేశంలో ఏ మినిష్టరు గాని, ఎం.ఎల్.ఏ. గాని అసలు పోలిటీషియన్ చనిపోవడం అనేది ఎవరూ సహించరు. అందరూ గర్హిస్తారు. మినిష్టరు చనిపోయినా, ఎం.ఎల్.ఏ.లు చనిపోయినా కష్టమే. కొంత మంది ఎం.ఎల్.ఏ.లు కూడా కావాలంటే నేను ఉదాహరణలు చెప్పగలుగుతాను. యు.పి లో ఎల్కన్ను ఒరుగుతున్నప్పుడు కొంతమంది ఎం.ఎల్.ఏ.లు చనిపోయిన సంగతి ఉంది. ఇది జన్మింపేనుకొరకు కాదు. నేను మళ్ళి చెబుతున్నాను ఎవరూ అపార్థం చేసుకోకూడదు. ఇట్లా వాతావరణం బ్యాగ్మిండు ఒకటి ఉంది. నేను ఇంకా నల్లగొండ, వరంగల్లు జిల్లాలలో ఉండే బ్యాగ్మిండు గురించి ఇంకొక పేరా చదువుతాను. The CPM's allegation that Congress-I has not hesitated to employ Naxalites to liquidate CPM is tendentious propaganda based on gross exaggeration of a few isolated instances to beat back the CPM workers. Even so, there was not a single incident in which a CPM worker has been killed by Naxalite intervention in local factions whereas Naxalite annihilation of the so-called class enemies belonging Congress-I has resulted in a heavy death toll.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— లక్ష్మీనారాయణ అనే స్టూడెంటు లీడరుని చంపించినట్లు మీ దృష్టికి రాలేదా?

డాక్టర్. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— చెబుతాను. అది కూడా ఉంది. నేను చెప్పేది ఏమిటంటే దీనికి బ్యాగ్మిండు ఉంది. ఇది ఏదో ఒక కేసు ఐసొలేటెడ్ గా జరిగింది కాదు. ఈ బ్యాగ్మిండులో పోలీసు వ్యవహారం చేయవలసి ఉంటుంది. సమాజం కూడా దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకోవలసి ఉంటుంది అని చెప్పడం తప్ప మరేమీ కాదు. ఏ వ్యక్తి చనిపోవడం, ఏ పార్టీవాడు అయినా, ఏ పార్టీకి సంబంధలేని వాడు అయినా చని పోయినట్లయినా లేదా అతని పైన ఎటాక్ జరిగినా మేము ఏ విధంగాను హర్షించలేము. దాని కొరకే ఈ వివరాలు అన్ని చెబుతున్నాను. దీనిని ఈ వివరాలు అవసరం లేదు అనుకుంటే ఇంతటితో మానుకుంటాను. చాలా వివరాలు ఉన్నాయి, అ వివరాలు అన్ని చెప్పి నేను పొడిగించ దలచుకోలేదు. ఉదాహరణకు మిరియాలగూడాలో నిన్న కాక మొన్నరం రెడ్డి అని అయితే అయిన ఎక్స్. సి. పి. ఎం. నాయకుడు అనుకోండి కారణాలు ఏమైనా గాని ఆ

కారణాలు లేవు తగిన చోట్ల నిర్ణయం జరుగుతాయి, అయిన గాని, ఆయన హోదా మదనాచారి గాని అట్లాగే వెస్టుగోదావరి డిస్ట్రిక్టులో కూడా ఈ మధ్యనే ముగ్గురు చని పోయినారు. అది కూడా తెలుసు.

Even the supreme man in the United States, the most popular President ఆయన కూడా ఏ విధంగా ఘాట్ చేయబడ్డాడో తరువాత ఆ విచారణకు సన్నిచిక్కులు వచ్చాయో అవి అన్నీ మనకు తెలుసు.

Sri S.Jaipal Reddy:— The Law and order situation has been internationalised. It has earlier been nationalised.

Dr. M. Channa Reddy:— In reply to the nationalisation and internationalisation made by my Honorable friend, I only say that the whole thing should be taken in to background. I would say that there is no case for the adjournment of the House.

Sri.M. Venkaiah Naidu:— I am also a singnatory and I should also be permitted to speak.

Mr. Speaker:— we are not entering in to a debate. I wanted to hear both the sides before giving my ruling and I have heard both the sides.

Sri M. Venkaiah Naidu:— The Chief Minister said it is a debate.

Mr. Speaker:— It is not a debate. The understanding was that only leaders of Opposition should speak. I am not going to give permission to anybody. You please resume your seat.

Sri M. Venkaiah Naidu:—The moment the motion is admitted you should call the names. Under what rules you have permitted only Leaders of Opposition? I am also a Member of the House.

Mr. Speaker:—Under may discretionary rules I have only given permission to the Leaders of the opposition to explain the position. I have not admitted the motion, I have to give the ruling.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—మేము ఒక స్పెసిఫిక్ క్వశ్చన్ మీదనే ఎడ్జర్స్ మెంటు మోషను ఇచ్చినాము. మేము దేశం మీద, రాష్ట్రం మీద ఇంటర్ నేషనల్ లా అండ్ ఆర్డర్ సిస్ట్యుయేషన్ గురించి మేము ఇవ్వలేదు. దానికి ఎంపికి కూడా అధికారం లేదనుకొండి. మేము దేశంలో మిరియాల గూడెంలో ఏమి జరిగింది, ఖమ్మంలో ఏమి జరిగింది, కర్నూలు కడపలో ఏమి జరిగింది దానికి ఎవరు కాధ్యులు అని అవి అన్ని కాకుండా మేము ఈ రోజున టంకార్ మీద కాన్స్పిరసీ విషయంలో ఆ సందర్భం మీద మేము కన్ఫిస్ అయినాము. వారు ముగ్గురిని అరెస్టు చేశారు అన్నారు. ఇంకా కొంత మందిని చేయబోతున్నారు అన్నారు. సరే వారు అరెస్టు చేసిన వారు నిజంగా డింట్లో భాగస్వాములా లేదా అనేది మాకు వచ్చిన ఇన్ ఫర్మేషను మాకు ఉంది. ఇన్ ఫర్మేషను వారికి ఉంది.

10-20 a.m.

అందుచేత మేము వెయిట్ చేస్తున్నాము. మేము క్లూస్ ఇస్తే దానిని ఉపయోగించుకొని సాక్ష్యాన్ని కూడా నాశనము చేసి వాణి హెరాల్ చేస్తారేమేము కావాలనే క్లూస్ ఇవ్వడంలేదు. మేము ప్రత్యేకంగా ఇవ్వవలసిన అవసరం కూడా ఎంతవరకు నిష్పక్షపాతంగా చేస్తారా దానిని ఎంతవరకు ముఖ్యమంత్రిగారు గవర్నమెంటు ఎలా చేస్తుందో దానిని చూసిన తరువాత మేము ఏమి చేయగలిగింది చెప్పగలము తప్ప ముందు మా గొంతు మేము కోసుకునే దానికి క్లూస్ ఇచ్చేది లేదు. పోలీసు మీద మాకు నమ్మకంలేదు. పొడిచిన తరువాత కూడా పొడిచాడు అని చెప్పితే నబ్ ఇన్స్ పెక్టరు పోకుండా పోలీసు కానిస్టేబిల్ ను పంపించి, ఎమ్.ఎల్.ఎ.కు ఏమి ప్రమాదం లేదు అన్నవారి మీద మేము విశ్వాసం ఎలా పెట్టుకుంటాం. ఎవరు చేసారు అని కాదు. ముగ్గురు ఉన్నారా, ఆరుగురు ఉన్నారా? ముఖ్యమంత్రి చెప్పారు. చెప్పితే అసలు నేరస్తులు తప్పించుకొని పోతారు. అంతా చెప్పిన తరువాత ఇంకా కొంత మంది ఉన్నారు అన్నారు. అంతటితో ఆగలేదు. అరెస్టు చేసినవారు వారికి తగిన కారణం ఉంది చంపేందుకు, ఎందుకంటే వారి మీద ఇదివరకు 70 లోనో 80 లోనో ఫిక్లంతా చేశారని చెప్పి సమర్థించడం అనేది ఈ కేసుకు న్యాయం జరగడంకోసం కానేకాదు. అంతేకాక ఈ సందర్భాన్ని దానికే కన్ఫియన్ చేస్తూ మిర్రాలగూడూలో చేశారు, ఇంకో దగ్గర చేశారు అని లా ఆండ్ ఆర్డరు గురించి మాట్లాడితే, ఆ చెప్పిన తరువాత న్యాయంగా అడ్జర్న్ మెంట్ మోషన్ ఎలాచేసి, దాని మీద చర్చ జరపాలి తప్ప, ముఖ్యమంత్రి కాబట్టి ఆయన ఇష్టం వచ్చినట్లు రిప్లయి చెప్పడానికి అధికారం ఉంది. రిప్లయి ఇచ్చి నప్పటికి ఈ విషయం మీద కాకుండా, జనరల్ అన్నిటికీ తీసుకు వచ్చినప్పుడు ప్రపంచానికి ఏమి తెలుస్తుంటుంది. మార్క్సిస్టు పార్టీ ఇతర పార్టీలు చాలా చార్జ్ న్యాయాలు చేస్తున్నారని, అంతే కాకుండా పచ్చి అబద్ధం కూడా చెప్పారు. మార్క్సిస్టు కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు ఎవరూ కూడా చావలేదు అని చెప్పారు. ఇది ఎక్కడ అర్థం లేని మాట? చేసిన పని, అది నిజంగా జరిగిందా లేదా అనేది అక్కడ పెట్టండి. అరెస్టు చేసినవారిని కూడా ఒక రకంగా డిఫెండు చేస్తూ మాట్లాడారు తప్ప, వాళ్ళకు ఒక ఎలిబీ ఇచ్చేందుకు మాట్లాడారు తప్ప....

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఎలిబీ కాదండి. మోటివ్ చెప్పినప్పుడు ఇంకా ఎవిడెన్సు అవుతుంది గానీ అది ఎట్లా ఎలిబీ అవుతుంది?

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—అది కోర్టు నిర్ణయిస్తుంది, ఎగ్రవేట్ అవుతుందా లేదా అని, ఈ శాసనసభ కోర్టు కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఆయన చెప్పింది ఫ్యాక్టు అయివున్నట్లుంటే....

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—ఇప్పుడు మేము పాత చరిత్రలోకి పోలేదు. 41 నుంచి ఏమి జరిగింది అని చెప్పడం లేదు. ఎవరు ఎవర్ని చంపారు అన్న సంగతి చెప్పలేదు. అదికాదు సమస్య. ఈరోజు ఎమ్.ఎల్.ఎ. మీద ఒకటిన్నర సంవత్సరాలుగా కుట్ర జరుగుతూ ఉంటే, దానితో వారు విఫలమయ్యారు అని చెప్పితే

లేదు, మేము విఫలం కాలేదు, మార్చిలో జరిగిన జంబు గురించి మాకు ఏమీ పాక్ష్యం దొరక లేదు, క్లూస్ దొరక లేదు అన్నారు. అది చాల సిరియస్ క్వశ్చన్. అక్కడ క్లూస్ దొరకని చారికి ఇప్పుడు క్లూస్ ఎట్లా దొరికాయి? అబద్ధం చేశారు, మాకు తెలియదు ఎవరెవరు పొడిచింది అని చెప్పారు. పోలీసులకు తెలుసు మంత్రికి తెలుసు, నాకు తెలుసు, కానీ అధికారం లేదు కాబట్టి మేము పీపుల్స్ దగ్గర చర్య ఏమీ లేదు. అత్యురక్షణ చేసుకోవడం లేకపోతే చావడం తప్ప. ఆ విషయం గురించి మంత్రి చేస్తారు అంటే, మాకు క్లూస్ ఉన్నాయి, మేము చేస్తున్నాము అని చెప్పి, ముగ్గురి పేర్లు చెప్పి ఆ ముగ్గురికి జరిగిన అన్యాయాలు అన్నీ మార్కిస్టు పార్టీ తరపున ఏమీ జరిగింది, 67 నుంచి అని చెప్పేసి. ఒక రకంగా ఎలిబి అన్న మాట. అంతటితో ఆగలేదు అనలు ఇటువంటిది అన్నీ రాష్ట్రం అంతటా చేస్తున్నారు అని చెప్పేసి, రాజనా రాయణ చేస్తున్నారు, ఇవన్నీ చెప్పిన తర్వాత ఏ పాయింట్ మీద మేము ఎడ్జస్టు మెంట్ మొషన్ చేస్తున్నామో, మేటర్ ఆఫ్ సెసిసిఫిక్ ఇన్క్వైరీ అన్నప్పుడు జనరల్ లా అండ్ అర్డర్ మీద ఎడ్జర్స్ మెంట్ మొషన్ ఇస్తే ఇట్ ఊట్ జస్టిఫయిడ్. మేము సెసిసిఫిక్ ఇన్క్వైరీ మీద పెడితే, ఆయన అన్నీ చేసి, ఒకరకంగా జస్టిఫయి అని చెప్పేసి, ఈరకంగా చేసినప్పుడు, తప్పకుండా ఎడ్జర్స్ మెంట్ మొషన్ కు పర్మిషన్ ఇచ్చి. Let him have his own say and we, all opposition, will have our own say వాళ్ల పార్టీ చేసింది, ఎవరు ఎక్కడ చేసింది చెప్పకాము మాకు కానననభలో వాక్ స్వాతంత్ర్యం ఉంది కాబట్టి. ఈ విషయంలోనే మేము కోరుకున్నాము తప్ప అది కన్ఫయిన్ కాకుండా... .

Mr. Speaker:— Why do you convert this into a debate?

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— ముఖ్యమంత్రి ఆరకంగా చెప్పిన తరువాత జనరల్ లా అండ్ అర్డర్ డిజిట్ పెడితే We are prepared to face;

Mr. Speaker:— Everybody is prepared for the debate డిజిట్ కు భయపడేది ఏమీ ఉంది ఇక్కడ?

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— 250 మంది మెజారిటీ పెట్టుకున్న తరువాత డిజిట్ కు బయపడేది నమస్కరం ఏమీ ఉంది? వరంగల్లు డాక్టర్ చాలా శ్రద్ధ తీసుకున్నాడు కాబట్టి బ్రిటికాడు గానీ లేకపోతే చనిపోయేవాడు. రైల్వే మేనేజరు గంట సేపు బండి అవుచేసి ఆ వేషంటును తీసుకు పోనిచ్చారు గానీ పోలీసులు చాలా కాటాన్ గా విపేస్ చేశారు. ఆ వివరాలన్నీ ఎందుకు చెప్పరు? అసలు మేజరు ఇన్క్వైరీ మీద చెప్పాలి తప్ప. I ma always thankful to the Warangal doctor who did the operation. from 2 to 7 o clock I am also thankful to the specialists. That is not the point, but the way the police deal with it. గన్ మన్ పెట్టుకొని అతని సహాయం తీసుకున్నారు అని చెప్పారు గన్ మాన్ చేయవలసిన డ్యూటీ అతను చేయలేదు. మరొక పెట్టుకొని రక్షించుకోవాలి అని, ఆ తరువాతి పోలీస్ మాన్ ను నమ్ముకుంటే లాభం లేదని. మాకు

ఇప్పుడుంటే, 6 నెలల నుంచి మాకు తుపాకీ కూడా లేదు. ఉంటే తుపాకీ పట్టుకొని చేసేది ఏమీ లేదు. ఎప్పుడూ గురి పెట్టుకొని కూర్చోము మేము. అందుచేత ఫ్రెల్యూర్ అయింది అని చెప్పినప్పుడు, కాదు మేము ఆచూకీ తీసుకున్నాము మీకూ తెలుస్తుంది అని చెప్పాల్సింది. అది కాకుండా లా అండ్ ఆర్డర్, పోలీసులు చేసినవి సమర్థించుకుంటూ, మిర్యాలగూడలో ఇట్లా చేశారు, కర్నూలులో ఇట్లా చేశారు. 67లో ఇంకో దగ్గర చేశారు అని చెప్పే ఎడ్యుకేషన్ పోతే, అది జనరల్ డిజేట్ గా ఎలా చేయండి, ఎడ్జర్ మెంట్ మొషన్ మీద ఇప్పుడు చెప్పిన దాని కన్నా ఇంకా వివరంగా మా మీద వారూ చెప్పవచ్చు. మేమూ వారు ఏరకంగా చేస్తున్నారు, ఏగ్రామంలో ఏమీ జరుగుతున్నది చెప్పవచ్చు. అందుచేత ఎడ్జర్ మెంట్ మొషన్ ప్రెసిఫిక్ గా ఒక ఇన్క్వైరీ మీద పెట్టినప్పుడు మేము దానినుండి బయటికి పోలేదు. వారు దేశం అంతా, ప్రపంచం అంతా ఎట్లా జరుగుతున్నది. కెనడినీ చంపారు కాబట్టి, అప్పుడు ఆ ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేకపోయింది కాబట్టి ఇక్కడ ఓకార్ గారి లాంటి వారిని చంపితే మేము చేయగలిగింది ఏమీ లేదు అనే రకంగా సమాధానం చెబితే అది చాలా దారుణమైన విషయం.

డాక్టర్ ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:—అధ్యక్షా, నేను క్లారిఫై చేసేది ఏమంటే, నేను మార్క్సిస్టులు చావలేదు అనే మాట అనలేదు. దాంట్లో రాజకీయ చరిత్ర, వేరే విషయాలు చెప్పాలని నాకు కూడా పెద్ద ఉత్సాహం లేదు. వారు పోలీసుల వల్ల ఇదంతా వస్తున్నది అన్నప్పుడు, బ్యాక్ గ్రౌండ్ చెప్పాను తప్ప వేరే మాట కాదు. వారు కూడా జనరల్ లా అండ్ ఆర్డర్ గురించి చెబుతూ కమ్యూనిస్టులు, సి. పి. ఎమ్. రాజకీయ పార్టీల గురించి చెప్పినప్పుడు ఆ మాట చెప్పాను గానీ కాంగ్రెసువారు చేస్తున్నారు, విలిన్ డి కాంగ్రెసు చస్తున్నారు, కాంగ్రెసు-ఎ వారు చేస్తున్నారు, అనే మాటలు వచ్చినప్పుడు స్పష్టపరచాలని చెప్పాను. గానీ నాకు అంతకన్నా మించిన ఉద్దేశం లేదు.

శ్రీ వి. శోభచాదీశ్వరరావు (వుయ్యూరు):—మా పార్టీ ప్రెసిడెంట్ విషయం ప్రస్తావించవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది?

డాక్టర్ ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:—నేను వారి ప్రెసిడెంటును ప్రశంసించాను, అక్కడికి పోతే ఇది జరిగింది అన్నాను గానీ, ఆయన చేయించాడు అనలేదు.

Mr. Speaker:—I am giving my ruling I have heard both the sides and the movers of the motion. I have also heard the Leader of the House. I feel that there is no case for the adjournment motion and I am going to the next issue.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు:—నేను పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రెయిట్ చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker:—I have given my ruling. After giving my ruling there is no point of order. I have ruled the motion out of order.

Sri M. Venkaiah Naidu:—Without hearing my point of order, how can it be said that there is no point of order.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను ఆ ఇష్యూ కోజు చేసాను, దానిమీద మీరు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు తేవద్దు.

Sri M. Venkaiah Naidu :—I have not mentioned any issue. -I have just mentioned that I am raising a point of order.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు ఆ విషయంలో ఏమన్నా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రైజ్ చేస్తే నేను ఆ విషయంలో రూలింగ్ ఇచ్చాను, అందులో ఏమీ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ లేదు.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు :—మేము ఎప్పుడైనా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రైజ్ చేయాలన్నప్పుడు తమరు అవకాశం ఇచ్చి, మాకు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ చెప్పగల కె సిటీ ఉందా లేదా, అందులో సజ్జెస్టు ఉందా లేదా, లేక మేము రాజనారాయణగారి గురించో వెంకయ్యనాయుడు స్వంత విషయాల గురించో మాట్లాడుకున్నామా అన్న విషయం ఆలోచించిన తరువాత మీరు రూలాట్ చేస్తే అర్థం ఉంది. కానీ నేను పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రైజ్ చేయక ముందే తమరు నో పాయి ఆఫ్ ఆర్డర్ అంటే ఇక మేము అసెంబ్లీ వచ్చి మాట్లాడాలన్న ఉత్సాహం పోతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వెంకయ్యనాయుడుగారూ! ఆ ఇష్యూ గురించి నేను 10-30 a.m. రూలింగ్ ఇచ్చిన తరువాత....

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :—బిజినెస్ రూల్స్ లో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ వుంది. రూలింగ్ మెరిట్స్ లోకి నేను వెళ్లడంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రూలింగ్ ఇచ్చిన తరువాత దానిమీద పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ వుండదు.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :—రూల్ 87. స్పీకర్ గారు అడ్జర్న్ మెంట్ మోషన్ కు పర్మిషన్ ఇవ్వలేదు. తమ రూలింగ్ ప్రకారం పర్మిషన్ ఇవ్వలేదు. అది అవసరం లేదని అనుకున్నారు.

When once the Speaker decides that the Adjournment Motion is not in order, he has to hear the concerned Members, read out the motion and explain the reasons for refusing and then he must say that disallowing the motion. Here in Page 25, Rule 67 says; "The Speaker, he is if he gives consent under rule 63 and holds that the motion proposed to be discussed is in order, shall, after the questions etc. and provided the Speaker may, if necessary, hear the member concerned before refusing his consent under Rule 63 or holding the motion as not being in order" and "Provided further that where the Speaker has refused his consent under Rule 63 or is of opinion that the motion proposed to be discussed is not in order, he may if he thinks it necessary read the notice of motion and state the reasons for refusing consent or holding the motion as not

Point of Information;
re: Mr. Deputy Speaker joining
in Congress (I) Party.

Mr. Speaker:— That is exactly what is done. He may. He may, means no also.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు:—చిన్న క్లారిఫికేషన్. సభలో వాళ్లు ఇచ్చిన నోటీసులో వుండే సబ్ పైన్స్ చెప్పడంకోసం పూర్తి అవకాశం ఇవ్వకపోతిరి. ఆ నోటీసులో వున్న ఒరిజినల్ కంటెంట్ ఏమిటో తమరు చదవకపోతిరి. You are keeping all the members in the dark.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఆ మోషన్ మీద మీరు మాట్లాడారు.

Sri M. Venkaiah Naidu:—Some great people went out of the motion and talked about it.

Mr. Speaker:—The House is not so naive as to think like that.

శ్రీ గౌతులచర్లన్న:—అడ్జర్నమెంట్ మోషన్ ఇవ్వమని రూల్స్ లో వుంది. టావర్స్ సత్కాగ్రహం గురించి ఈరోజు నేను ఎడ్జర్నమెంట్ మోషన్ నోటీసు ఇచ్చాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:—అది చూద్దాము లెండి.

POINT OF INFORMATION

re: Mr. Deputy Speaker, Joining in Congress (I) PARTY.

Sri S. Jaipal Reddy:—We learn from the press that the Deputy Speaker of the House....

Mr. Speaker:—No. No. Under what rule you are saying?

Sri S. Jaipal Reddy:—You have not heard me. Which party the Deputy Speaker belongs to?

Mr. Speaker:—He will come out with his own statement, I am not here to be guided by the press.

Sri S. Jaipal Reddy:—We are being guided by the press.

Mr. Speaker:—You may be. But, I would not be guided by the press.

Sri S. Jaipal Reddy:—That is true. The horse itself is missing. Where is the horse?

Mr. Speaker:—I wish Mr. Jaipal Reddy to resume his seat.

Sri S. Jaipal Reddy:—You kindly hear me. I have a submission to make. The Deputy Speaker, as the Speaker knows fully well, is not merely a Member of the House. He is next only to the Speaker in rank in the House. If that person has defected from one party to another the House has a right to know.

Mr. Speaker:—I am yet to know whether he has defected or not. How can I take cognizance of what you say? I have not received any communication from him. Therefore please resume . . .

Sri S. Jaipal Reddy : —I am bringing it to your notice.

Mr. Speaker :—How can I know unless I know from him?

Sri Ch. Rajeswara Rao:— What is the procedure for defection Sir?

Mr. Speaker:—We have to chalk out.

Sri S. Jaipal Reddy:—Will the Speaker enlighten as to whether person can defect.

Mr. Speaker:—All please resume their seats. Now papers to be laid on the Table

BUSINESS OF THE HOUSE

(శ్రీ) యం. వెంకయ్య నాయుడు:—క్రితం సారి సమావేశంలో మేము ఒక ఇంపార్టెంట్ ఇష్యూను రైజ్ చేసినప్పుడు తమరు రూలింగ్ ఈ స్టేషన్ లో ఇస్తామని చెప్పారు. స్టేషన్ ఇంకా ఒకటిన్నర రోజువుంది. మనకు వున్న టైము చాలా తక్కువ. నిన్న సానుభూతి, ఈ రోజు పరితాపం. రేపు సమాప్తం అయిపోతుందనుకుంటా. నా సర్మిషన్ ఏమిటంటే లాస్ట్ టైము కడపజిల్లాలో వున్న కరణం విషయము చర్చించినప్పుడు దానిమీద రూలింగ్ ఇస్తామన్నారు. తమకు గుర్తు చేస్తున్నాను.

మిష్టర్ స్పీకర్ :—నేను రూలింగు యిస్తాను.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Fifth Annual Report of The A.P. State Construction Corporation Limited

Dr. M. Channa Reddy:— Sir, I beg to lay on the Table: “under section 619-A (3) of the Indian Companies Act, 1956, copy of the Fifth Annual report for 1977-78 of the A. P. State Construction Corporation Limited together with the audit report thereon for the year 1977-78.

Audit Report on the State Financial Corporation

Dr. M. Channa Reddy :—I beg to lay on Table:

“A copy of the audit report on the A. P. State Financial Corporation for the year 1977-78 in compliance with section 37 (7) of the state Financial Corporation Act, 1951.”

Annual Report and Accounts on the working of the
A. P. State Police Housing Corporation, Limited.

Sri M. M Hashim:—Sir, I beg to lay on the table:

"A copy of the annual report and accounts for the year ended 30-7-1977 on the working of the A. P. State Police Housing Corporation Ltd. Hyderabad as required under section 619-A of the Companies Act, 1956.

G. O. Ms. No. 374, Revenue, Dated, 28-2-1979

Sri N. Janardana Reddy:—Sir, I beg to lay on the table:

"A copy of the Notification issued in G. O Ms. No. 374, Revenue, dated 28-2-1979 and published at pages 225-226 in part —II of the A. P. Gazette dated 14-7-1979 as required under sub-section (2) of section 16 of the A.P Land Revenue(Enhancement) Act, 1967.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్: ఇప్పుడు ఏడు నెలల తరువాత టేబుల్ మీద పెడుతున్నాను అనుకోండి. మొదటి ఆర్డర్ 28-2-79 ది. 28-2-79 మనం వదల నెలలో వున్నాము. అదే విధంగా రెండవ ఆర్డర్ 2-8 నాటిది. మూడవది కూడా 28-8-79 నాటిది ఈ మధ్యనే మనకు సెషన్ కూడా జరిగింది. ఫిబ్రవరిలో వచ్చినదానికి మార్చి సెషన్ వుండింది. గెజిట్ చేసినదానికి కానన సభ దృష్టికి కానన సభ్యుల దృష్టికి తీసుకురావడానికి టేబుల్ మీద పెట్టడం, దానిమీద చర్చ చేయడానికి పెట్టబడింది. ఫిబ్రవరిలో ఇచ్చింది. మార్చి నెలలో పెట్టాలనింది ఇక్కోబరు నెలలో పెడుతున్నారు. అదే విధంగా జూన్ లో వచ్చింది జూలై నెలలో కాననసభ ముందు పెట్టవలసింది; అక్టోబరులో పెడుతున్నారు. అదంతా తరగంతోసం మీరు చేసింది. స్టాట్యూటిగా కొన్ని ముఖ్యమైన ఆర్డర్స్ టేబుల్ మీద పెట్టాలి. టేబుల్ మీద పెట్టిన తరువాత మెంబర్స్ దానిమీద డిజేట్ రైట్ చేయవచ్చు. కాని 8 నెలల తరువాత మా దృష్టికి తెస్తే అది చాలా ఇంప్రూవర్. గెజిట్ చేసిన తరువాత స్పీకర్ కు, మెంబర్స్ కు సర్క్యులేట్ చేయాలి. కూర్చున్నప్పుడు ఫార్మాలిటీకోసం తప్పకుండా వెక్స్ సెషన్ లోనే పెట్టాలి. అట్లా కాకుండా ఎనిమిది, పది నెలల తరువాత పెడితే అది ఉపయోగంలేకుండా వుంటుంది. అందువల్ల దానిమీద మీరు డై రెక్షన్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:—14-7-1979, 28-7-79, గెజిట్ లో పబ్లిష్ చేసిన డేట్స్ అవి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—వాపాయింట్ ఏమిటంటే మొదటిది సెంటర్ ఫోర్ టటమ్ లో జి.ఓ.సెంటర్ 817/రెవెన్యూ, డిసెంబర్ 28-2-79.

మిస్టర్ స్పీకర్:—అది జి.ఓ. పాస్ చేసిన డేట్, కాని గెజిట్ అయింది ఈరోజు,

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—అది ఇంకో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. గవర్నమెంట్ ఆర్డర్ ఫిబ్రవరిలో ఇస్తే గెజిట్ లో 5 నెలలదాకా ప్రకటించకపోతే ఈ ఆర్డర్ యొక్క విలువ ఏమిటి? గెజిట్ లో ప్రకటించకపోయినా కూడా మే జి.ఓ. చొప్పున మేము అమలుచేస్తున్నాము. గెజిట్ లో ప్రజలకు గాని.....

మిస్టర్ స్పీకర్:—గెజిట్ లో పబ్లిష్ చేసేంతవరకు ప్రజలకు తెలిసే ఎట్లా?

10-40 a. m.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—జి.ఓ. యిచ్చినప్పుడు పబ్లిష్ తెలుసుకొనే దానికొసం, లిస్ట్ ఉండేదానికొసం గెజిట్ లో పబ్లిష్ చేయమని ఎందుకు అడగలేదు?

మిస్టర్ స్పీకర్:—గెజిట్ లో వచ్చిన తరువాత. We will take cognizance.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—ఎప్పుడైతే జి.ఓ. యిస్తారో వెనువెంటనే గెజిట్ లో పబ్లిష్ కావాలి. జి.ఓ. వచ్చినప్పుడు వెనువెంటనే గెజిట్ లో పబ్లిష్ చేయాలి, వెనువెంటనే తేబిల్ మీద పెట్టాలి. శాసనసభ లేకపోతే సర్క్యులేట్ చేయాలి ఫార్మల్ గా మీట్ అయినప్పుడు తేబిల్ మీద పెట్టాలి. ఆ డైరెక్షన్ యిచ్చాలనే పాయింట్. లేకపోతే పర్సన్ నర్వ్ కాదు. జి.ఓ. యిస్తున్నారు. స.స.స.రాసి గెజిట్ లో పబ్లిష్ చేస్తున్నారు. ఆరు నెలలకు తేబిల్ మీద పెడుతున్నారు అంటే గెజిట్ లో ప్రకటించడం దండుగు.

మిస్టర్ స్పీకర్:—గెజిట్ లో పబ్లిష్ చేయనిది I don't think, it will come into operation.

Sri P. Sundarayya:—I am asking the Government and the Ruling Party. If the G.O. is issued, why so many months have been taken. Why the Government has not placed it on the Table. నంబర్ 61, 2-3-79 జి.ఓ. యిస్తున్నారు. అప్పుడు యిక్కడ మనం సెషన్ లో ఉన్నాము. 2-7-79 గెజిట్ లో కూడ పబ్లిష్ చేశారు. గెజిట్ వరకు బాగానే వున్నది. కాని.....

మిస్టర్ స్పీకర్:—జి.ఓ. పాస్ చేసినది ఫిబ్రవరిలో.

Sri N. Janardana Reddy:—The delay is in there publishing it in the Gazette. I will look in to the matter. నెక్స్ట్ మన్త్ గెజిట్ లో వచ్చినది. శాసనసభ్యులకు గెజిట్ యిస్తున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:—26-6-79న జి.ఓ. ఇష్యూ చేశారు. 26-7-79 గెజిట్ లో వచ్చినది.

Sri N. Janardhana Reddy:—We circulate all the Gazettes to the Members. It is a formality to place before the House.

Sri P. Sundarayya:—That is exactly where I want to take serious objection to it. The Minister says this is a formality to place it.

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి:—సర్క్యులేషన్ లో పంపించి ఉండవచ్చు కదా? గెజిట్ లో వచ్చినది. గెజిట్ శాసనసభ్యులకు వస్తుంది. హౌస్ ఆఫ్ కమన్స్ సెషన్ లో పెట్ట లాన్స్ కవర్ చేస్తాము.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— మెంబర్స్ కు మంత్రులలాగా ప్రైవేట్ సెక్రటరీలు, డైరెక్టర్స్ కు ప్రొవైడ్ చేస్తే వచ్చిన గెజిట్ లో మనకు సంబంధించినవి చూసుకోవచ్చు. పెద్ద పెద్ద కట్ట కట్టలు పంపించితే—అదికూడ నెలరోజుల తరువాత వస్తుంది. కాననసభలో పెట్టటం ఎందుకు? కాననసభముందు పెడితే— If any Member is interested he can raise a discussion, if necessary. అనేది ఉంటుంది. ఆ పర్సన్ పర్సన్ కేయాలంటే ఎప్పుడైతే గెజిట్ నోటిఫికేషన్ అవుతుందో అప్పుడు ఇమిడియట్ గా నెక్స్ట్ స్టేషన్ లో పెట్టాల్సివున్నది. It is mandatory.

మిష్టర్ స్పీకర్:— గెజిట్ నోటిఫికేషన్ పబ్లిష్ అయిన డేట్ నాడు హౌస్ ఉంటే అప్పుడు పెట్టడం బాగా ఉంటుంది. గెజిటు పబ్లికేషన్ అయిన నాడు హౌస్ లేకపోతే నెక్స్ట్ స్టేషన్ లో పెట్టాలి.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు:— మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ పెట్టడం ఆలస్యం అయింది, ఆలస్యం అయినా కూడా దీనిని గురించి పెద్దగా వర్రీ కావలసిన అవసరం లేదు, ఫార్మాలిటీ అన్నారు. నేను తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నది ఏమంటే—

శ్రీ ఎస్. జనార్ధన రెడ్డి:— లెక్కచేయబడలేదు అని అనలేదు. సుందరయ్యగారు ఏమన్నారంటే జి. ఓ.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు:— వారు లెక్కచేయబడలేదు అని అనలేదు. నేను అననిది వారు అంటున్నారు.

శ్రీ ఎస్. జనార్ధన రెడ్డి:— సుందరయ్యగారు కనీసం జి. ఓ. సర్క్యులేషన్ కు పంపించవచ్చిందా అంటే గెజిట్ లో పబ్లిష్ చేసి గెజిట్ ద్వారా సర్క్యులేట్ అయిందని చెప్పాను.

Sri M. Venkaiah Naidu:— It is not the mercy of the Governments or the Minister. The rule specifically says it. దానిలో ఉన్నది—ఆర్డర్ ప్రజెక్ట్ థామి శిస్తు పాచ్చింపు చట్టంలోని 16వ సెక్షన్ యొక్క రెండవ సబ్ సెక్షన్ క్రింద వలసిన రీతిగా as desired by that section he is placing the copy of this order before this Hon'ble House. The Minister taken it so lightly ఎందుకు తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను అంటే—భవిష్యత్తులో నైనా—రెవిన్యూ మంత్రిగారు అగ్రగామిగా ఉండి ఫార్మాలిటీ అన్నారు. అదే విధంగా మిగతా మంత్రులు అనుకునే ప్రమాదం ఉన్నది కాబట్టి as per Rules, he must place it on the Table of the House.

మిష్టర్ స్పీకర్:— టేబిల్ మీద పెట్టనందువల్ల మెంబర్స్ తీసుకొని హౌస్ లో డిస్ కస్ చేసే దానికి అవకాశం ఉన్నది. ఫార్మాలిటీ కాదు If any member takes it into his head and discuss it, he can discuss it.

శ్రీ సూరి సుబ్బయ్య:— ఇదివరకు ప్రిసిడెంట్స్ వున్నాయి. బి.వి. సుబ్బారెడ్డిగారి టైమ్ లో అప్పుడు రెవెన్యూ మంత్రిగారు ఆ జి. ఓ. ను ఆసెంబ్లీలో

పెట్టకుండా తరువాత అసెంబ్లీలో పెట్టారు. ఒక అసెంబ్లీ యింటర్వీన్ అయి పోయింది. తరువాత అసెంబ్లీలో పెట్టిన దానికి అభ్యంతరం తెలిపాము. ఎప్పుడైతే సెషన్ జరుగుతుందో అప్పుడు తప్పని సరిగా అంతకు ముందు పున్నవి అన్ని ఆ సెషన్లో పెట్టాలి అని మాండేటరీగా ఇచ్చారు. దానిని పాటించాలి. స్పీకర్ గారు మరల ఒకసారి దానిని గురించి యిన్ ప్రక్షన్ ఇవ్వాలి.

విప్లవ స్పీకర్:—సెషన్ ఉండేటప్పుడు గెజిట్ నోటిఫికేషన్ అయినవి అన్నీ తప్పక టేబిల్ మీద పెట్టాలి. సెషన్ లేకపోతే మరుసటి సెషన్లో పెట్టాలి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—ఏ మొదట ఆయనా ఏదైనా సవరణ ఇచ్చి చర్చించే దానికి, దానికి పరిపుష్టత చేశారే దానికి అనుకూలంగా ఉండాలి అని ఉద్దేశ్యం. గెజిట్ పంపించాము అన్నారు. శాసనసభ లేకపోతే అన్నిటితోపాటు ఇది ఫైల్ చేసుకొనే దానికి ఉపయోగపడుతుంది ప్రత్యేకంగా పంపిస్తే చూసుకోవడం వేరు, పర్సెక్యూటర్ గా గెజిట్లో వెతుక్కొని చూసుకోవడం వేరు. శాసనమృతం ఉంటే గీత కాదు, ఖురాన్ కాదు, బైబిల్ కాదు. రోజూ చదువుకోనే దానికి. శాసనసభలో ఎందుకు పెట్టలేదు అంటే ఫార్మాలిటీ అన్నారు. ఫార్మాలిటీ కాదు లాప్స్.

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి:—ఫార్మాలిటీ కాదు. లాప్ అన్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—మొదట అన్నారు. రికార్డు చూడండి.

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి:—గెజిట్ పబ్లికేషన్ సెషన్ కన్న ముందర అయితే వారు చెప్పిన సలహా పాటిస్తాము. I don't mind, with your permission, I will withdraw.

G.O. Ms. No. 749, Revenue, dated 2-6-1977.

Sri N. Janardhana Reddy:—Sir, I beg to lay on the Table:

“A copy of the notification issued with G.O. Ms. No. 749, Revenue, dated 2-6-1979 and published at pages 334-335 of part-II of the A.P. Gazette, dated 26-7-79, as required under sub-section (2) of section 10 of the A.P. Land Revenue (Additional Wet Assessment) Act, 1975.”

G.O. Ms. No. 846, Revenue, dated 26-6-1979.

Sri N. Janardhana Reddy:—Sir, I beg to lay on the Table:

“A copy of the notification issued with G.O. Ms. No. 846, Revenue, dated 26-6-1979 and published at pages 189-190 of the Rules Supplement to Part-I of the A.P. Gazette, dated 26-7-1979 as required under sub-section (1) of section 60-A of the A.P. Revenue Recovery Act, 1964.”

Report of the Comptroller and Auditor General of
India for the year 1977-78 (Commercial) and
(Revenue Receipts) of the Govt. of A.P.

Sri G. Rajaram:—Sir, I beg to lay on the Table:

“A copy of the Report of the Comptroller and Auditor General of India for the year 1977-78 (Commercial) and Revenue Receipts of the Government of Andhra Pradesh under clause (2) of Article 151 of the Constitution of India.”

Second Annual Report of the A.P. State Seeds
Development Corporation Limited.

Sri Y. Venkata Rao:—I beg to lay on the Table :

“A copy of the Second Annual Report of the Andhra Pradesh State Seeds Development Corporation Limited for the year ending 30-6-1978 together with the Audit Report and the Comments of the Comptroller and Auditor General of India there on, in Compliance with the provisions of Section 619-A (3) of the Indian Companies Act, 1956.

G. O. Ms. No. 489.T. R. & B. (Tr-I) Department, dated 30-5-79.

శ్రీ పి సుందరయ్య:—30-5-79 ఆర్డర్. జూన్ జూలై లో సెషన్ వున్నది. ఆ సెషన్ లో పెట్టకుండా యిప్పుడు పెడుతున్నారు. గెజిట్ వల్లకేషన్, హౌస్ ఏది ముందు అయితే దానిలో ముందు చేయడం అనే మీసలహా పాటించాలి.

Sri Ahmed Sheriff:—Sir, I will convey. On behalf of the Minister for Transport, I beg to lay on the Table :

“A copy of of the Notification issued under G.O. Ms. No. 489, T.R. and B. (Tr-I) Department, dated 30-5-1979 containing an amendment to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules, 1964 as required under sub-section (3) of section 133 of the Motor Vehicles Act, 1939.

Mr. Speaker:—Papers laid on the Table.

ANNOUNCEMENT

re: Joining of Two Members in Congress (I) Party

Mr. Speaker : —I am to announce to the House that I received letters from Sri K.B. Sidddaya and Sri P. Ammi Reddy stating that they have joined the Congress (I) and also a letter from the Leader of the House stating that Sri K.B. Sidddaya and Sri P. Ammi Reddy have been admitted into Congress (I) Legislature Party.

Sri M. Venkaiah Naidu: —Shame, shame.

POINT OF INFORMATION

re: Leader of the Opposition

Sri Ch. Parasurama Naidu (Parvathipuram):—I have a point of clarification and request for an opportunity. As there is a Leader of the

House there should also be a Leader of the Opposition. I want to know where there is a Leader of the Opposition. He is officially conferred status of a Cabinet Minister. Whether there is a Leader of Opposition of such, a Cabinet status is a matter of concern of this House.

It is not as though the individual status. We are in this House and there is a Leader of the Opposition sitting as a Minister with cabinet status. It is for us to know. It is the concern of the House. It can't be ignored. We understand there are two groups, each group is below 29. There must be 30 members in order to be the Leader of the opposition Party.

(interruptions)

Sri B. Machinder Rao:— On what basis he is asking ?

Sri Ch. Parasurama Naidu:—This is not the concern of any group or party.

Mr. Speaker:—You will get your clarification during the session.

Sri Ch. Parasurama Naidu:— Thank you.

DISCUSSION ON THE DROUGHT SITUATION

Dr. M. Channa Reddy :—Sir, I beg to move :

“That the note on the drought situation in Andhra Pradesh 1979 be taken into consideration.”

Mr. Speaker :—Motion moved.

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి:—అధ్యక్షా, మే మాసములో సైక్లోన్ భీభత్సాన్ని 10-50 a.m. ఎదుర్కొన్నటువంటి మన రాష్ట్రం—అందులో తగిన చర్యలు తీసుకుని మనం కుదుట పడుతూ వుండే సమయానికి—యింకా పూర్తి కాకముందే, మన రాష్ట్రంలో అనుకోనంతటి, విపరీతమైన, అనేక సంవత్సరాలలో జరిగనటువంటి పెద్దయెత్తున అనా వర్షం—నర్వాభావం—భయంకరమైన, కష్ట పరిస్థితులు ఏర్పడినాయని చెప్పడానికి నాకు ఎంతో బాధగా వున్నది మొదట్లో బాగా వర్షాలువడి, ప్రశ్నకొంచి మే చివరి వారంలో, బాగా వర్షాలు పడినప్పుడు, అనేక మంది రైతులు ఊత్సాహంగా, రైతువులలో నీళ్లు చూసుకుని, లేక ఇతరత్రా అవకాశాలు వున్నాయని, అప్పుడే వ్యవసాయ పనులు మొదలు పెట్టి, అనేక రకాలైన కార్యక్రమాలు సాగించడానికి యత్నం చేస్తూ వుండి, కొంతవరకూ చేసిన తరువాత—పరిస్థితులలో వర్షాలు లేక మన పంటలు చెబ్బతిన్నాయో అవన్నీ అందరికి అనుభవంలో వున్నాయి. ఇటువంటి పరిస్థితుల వలన ఎంత పంట డ్రై లాండ్ చెబ్బితిన్నది ? ఆ విధంగానే, ఎంత పంట వెట్ లాండ్ లో చెబ్బితిన్నది ? వాటి పర్సెంజెంట్ లో సహజ వివరాలన్నీ యీ నోట్ ద్వారా యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేయబడింది. డ్రై లాండ్ లో 50.7 పర్సెంట్ వరకు మనం నష్టపడ్డాము. వెట్ లాండ్ లో 43.7 పర్సెంట్ వరకు నష్టపడ్డాము. ఈ విధంగా మిగిలిన వం కూడా బాగా బలం లేక, సరియైన ఎత్తున పంట వస్తుందని విశ్వాసం లేని పరిస్థితి కనబడుతున్నది. దీనికి సంబంధించి నష్టపోవారం మనం చేయడంలో, ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయం చూచుకోవలసి వుంది. పంటలు సాఫీగా పండి, అంతా యథాతథంగా వుంటే గ్రామీణ ప్రజలు వారు వ్యవసాయ కూలీలు కావచ్చు, సన్నకారు రైతులు కావచ్చు, వారందరికీ

చేతినిండా పని దొరికి, ఆ పూట వారికి కావలసిన పనితోబాటుగా, డబ్బు కూడ దొరికి, కొనుగోలు శక్తి వుండి చారు కాలం గడిచే వారు. కాని, ఇటువంటి పరిస్థితులు రాగానే, పున్న భాన్వానికి భగ పెరిగిపోవడం, మార్కెట్లో బియ్యం లేకుండాపోవడం - యిటువంటి పరిస్థితులు జరిగినా, మనకు ఒక తృప్తి ఏమిటంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం - ఎఫ్. సి. ఐ. యొక్క గొడొన్నులో కావలసినంత భాన్వం వున్నది. మనకు కావలసినంత దొరకడానికి వీలు వున్నదని గృహి వున్నది గాని కొనుగోలు శక్తి కల్పించకపోతే మాత్రం లాభం లేదు. దీనికి ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను మేము రెండు మాసాలు 20 వేలు, 20 వేలు టన్నులు యిచ్చినప్పుడు - ఆఫ్ టేక్ లేకపోవడం కూడా చూస్తున్నాం, అయితే, ఆఫ్ టేక్ లేకుండాపోవడానికి గల ప్రధానమైన కారణం పరిశీలించబడ లేదనేది కనబడుతూనే వున్నది. అయితే, దానితో బాటుగా, ఆ బియ్యం మంచి క్వాలిటీ లేకుండా వుండే అవస్థ కూడా మనకు కలిగింది. కేంద్ర వ్యవసాయ శాఖా మంత్రిగారు ఇక్కడకు వచ్చినప్పుడు, యీ విషయాలు ఆయనతో చర్చించినప్పుడు, ఆయన కూడా స్వయంగా చూశారు. బియ్యం మంచి క్వాలిటీ లేదని చెబితే, ఎఫ్. సి. ఐ. వారికి తగిన ఆదేశాలు వారు స్వయంగా ఇచ్చారు. మొన్న ముఖ్యమంత్రిల సమావేశం జరిగినప్పుడు, మళ్ళీ యీ విషయం వచ్చినప్పుడు, వారు స్వయంగా దాని ప్రస్తావన చేశారు. మంచి క్వాలిటీ బియ్యం యిప్పించడానికి ఏర్పాటు చేస్తామని, అయితే, మనం పనులు కల్పిస్తే తప్ప వారికి కొనుగోలు శక్తి రాదు పనులు కల్పించడానికి ప్రయత్నం చేయ బడుతున్నది. దానికి సంబంధించి ఏమి చర్యలు తీసుకోబడినది యిందులో వివరంగా చెప్పబడింది. కంటిన్ టెన్సి అగ్రికల్చర్ ప్రొడక్స్ ప్లాన్ అనేదొకటి ప్రత్యేకంగా యీ సారి తీసుకుని నిటి వంతి వుండేదాన్ని డ్రై పట్ కల్లివేషన్ చేసే బదులు, దానిని లైట్ ఇరిగేషన్ క్రింద పెట్టుకునేటటువంటి ప్రత్యేకమైన కళకం వేసి, సుమారు 12 కోట్ల రూపాయలు దానికి ప్రత్యేకంగా కేటాయించుచేసి, పార్ల టర్స్ లోన్ను యిప్పించి, మిగతా సౌకర్యాలన్ని చేయించడానికిగాను, చేసిన వివరాలు కూడా సభ్యులు యిందులో గమనిస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. ఇటువంటి వివరాలన్నీ తీసిన తరువాత, ఎంత మందికి పని కల్పించవలసి వుంటుంది ? అన్న అంచనా కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క స్టడి టీమ్ ఆ వివరాలతో పరిశీలన చేయడానికి వచ్చినప్పుడు, వారు కూడా యించుమించుగా యీ వివరాలతో ఏకీ భావం ప్రకటించారు. వారి నివేదిక ఇంకా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అందినట్లు లేదు. మొన్న నేను థిల్లికి వెళ్ళినప్పుడు మాట్లాడితే అగ్రికల్చర్ మినిస్టర్ తో మాట్లాడి నప్పుడు వారికి ఇంకా రిపోర్టు రాలేదని చెప్పారు. ఇందులో స్థూలంగా కొన్ని లెక్కలు చూపించబడినాయి. ఇంగ్లీషు ప్రతికలోని టేబి 6, 7లో అవి వున్నాయి. దీనిని మనం ఏ విధంగా చేసుకోవలసి వుంటుంది ? అనేది వుంది. అడల్ట్ మేల్స్ విషయంలో రు. 5.11 వైసలు, ఫీమేల్స్ విషయంలో రు. 8.82 వైసలు. నాన్ అడల్ట్ విషయంలో రు. 3.01 అని యీ విధంగా యిస్తే, దానికి యావరేజ్ న రు. 4 చొప్పున వచ్చిన లెక్కను దృష్టిలో పెట్టుకుని మనం మొత్తం పర్కింగ్, మాన్ డేస్ లెక్క నీ రు. 100 తే, ఆ లెక్క ప్రకారం మొత్తం వివరాలన్నీ యిచ్చాము. అయితే, మొదట్లో, ఇంతమంది పని చేసే వారు మొబిలైజ్ కావడం సాధ్యం కాకపోవచ్చు. అందుకని పెన్షెంబరులో కేవలం పది వర్సెంట్ మాత్రం వుంటుందని, తరువాత

అక్టోబరులో 25 పర్సెంట్ వరకు వుంటారని, ఆ తరువాత నవంబరు, డిశంబరు అనవరి, ఫిబ్రవరి, మార్చి వరకు 90 పర్సెంట్ వుంటారని అంచన. దీనిలో మేము ప్లాన్ ఐటమ్స్, నాన్ ప్లాన్ ఐటమ్స్ కు ఎక్స్టెన్సివ్ గా యాక్సిలరేట్ చేసి అనులో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తే ఏ విధంగా వివరాలు వుంటాయో ఆ లెక్కలు కూడా యిందులో చూపించడం జరిగింది. ఏప్రిల్, మే, జూన్ నెలల్లో పరిస్థితి మామూలుగా వుంటుందని ఆశ పెట్టుకున్నా, యీ మూడు మాసాలూ ఏమీ లేక పోతే, అప్పుడు కూడా మనం పనులు కల్పించవలసి వుంటుంది. అటువంటి పరిస్థితు లలో, చాగా ఆలోచించి, కేంద్రప్రభుత్వంతో సలహా సంప్రదింపులు చేసి, నిర్ణయాలు తీసుకుని, అలస్టు లేకుండా వెంటనే 22 కోట్ల రు. లు గాస్ట్ ప్రభుత్వం యొక్క కార్యక్రమాల కొరకు ప్రత్యేకంగా రిలీజ్ చేసిన ంగతి కూడా నేను ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఇందులో డిండింగు వాటర్ గురించి గాని, పశువుల ఫాడర్ గురించి గాని, యిటువంటి రిలీఫ్ వర్క్స్-యూ చేసే పనులు పర్మనెంట్ ఎసెట్ గా డెవలప్ చేసుకోవడం చాలా అవసరం. ఇప్పుడు వున్న పరిస్థితుల్లో, వర్షాలు పడుతున్నవనిపిస్తున్నది గాని, ఎంత పెట్టే యెత్తున పడాలో అంతగా పడడం లేదు. చెబుతున్నట్లు ఇంకా సంశ్లప్తికరంగా నిల్చు లేవు. వేసవిలో ఎటువంటి పరిస్థితులు వస్తాయో యిప్పుడే పూహించలేము.

మనం చేసే పనుల వల్ల పర్మనెంట్ ఎసెట్స్ పెరిగేట్లు మైనర్ ఇరిగేషన్ 11-00 a.m.
సౌకర్యాలు పెంచడానికి మంచి నీటి వసతి పెంచడానికి బోర్ చెల్స్ పెంచడానికి ఉపయోగ పడాలి. అట్లాగే చుట్టూ టాంక్స్ వాటి నల్ల నీటి లెవెలు పెంచే కార్యక్రమం గత సంవత్సరం తీసుకున్నాము, దీనిని ఇంకా పెద్ద ఎత్తున తీసుకో వాలని అనేక కార్యక్రమాలు చేస్తున్నాము. ప్రతి జిల్లాలో కలెక్టరుకు వేరుగా ఐదు లక్షల రూపాయలు ఇచ్చి ఒక పద్ధతి ప్రకారం మంచి నీటి వసతికి వెంటదే చర్యలు తీసుకోవాలని అనుకుంటున్నాం. ప్లానులో నాన్-ప్లాన్ లో అధికంగా 92 కోట్లు ఇచ్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. కేంద్ర ప్రభుత్వంతో మాట్లాడిన తరు వాత మొత్తాలు అక్కడనుంచి వచ్చేవి వచ్చిన తరువాత డిలీవరేషన్ చేసుకోవచ్చు ననే భావంతో ఈ లోగా వర్క్సు ఏ విధంగా కావాలనేది మేము ఆలోచించి మొత్తం 22 కోట్లు వివిధమైన కార్యక్రమాలకు, మైనర్ ఇరిగేషన్ వంటి కార్య క్రమాలన్నింటికీ ఏర్పాటు చేస్తాం. రోడ్లకు ప్రాధాన్యత తగ్గించినాం, బిల్డింగ్స్ విషయంలో కూడా ప్రత్యేకించి బలహీన వర్గాలకు ఉద్దేశించిన కార్యక్రమాల వల్ల పని కల్పించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. పొడవుగా చేసుకుంటే పర్మనెంట్ ఎసెట్స్ గా ఉంటాయి. గ్రామాలలో అటువంటి కార్యక్రమాలు చేయడానికి పెట్టాం. ఫుడ్-ఫర్-వర్క్ కార్యక్రమం జిల్లాలలో గ్రామ స్థాయిల వరకు చాలా ఉత్సాహంతో తీసుకోవడం జరిగింది. ఒక లక్షా 24 వేల టన్నులు మనకు దొరికి నప్పటికి అది మనకు సరిపోవడం లేదు. ఇంకా కావాలి ఉంది. 95 వేల టన్నుల వరకు చాకీ ఉండే పరిస్థితి ఉంది. దీనిని గమనించి మాకు ఇప్పుడే దొరికిన 92 వేల టన్నులను పంచిపెట్టాము. అంతేకాక ప్రత్యేకంగా సైక్లోన్ కొరకు ఇచ్చిన వియ్యంతో మిగిలిన భాగం ఏమైనా ఉంటే అది కూడా ఈ కార్యక్రమా లకు పెట్టినాము. అన్నింటికీ పోగా మరొక లక్ష టన్నులైనా కనీసం ఫుడ్-ఫర్-

వర్ష క్రింద డ్రాట్ రిలిఫ్ కోసం కావాలని ప్రధానమంత్రి గారికి కేంద్ర వ్యవసాయ మంత్రి గారికి వ్రాసాము. వ్యవసాయ మంత్రి గారు ఇక్కడకు వచ్చి నవ్వుడు చర్చించడం జరిగింది. వారు సిద్ధాంతంగా చెప్పారు, ఇటువంటి కార్యక్రమాలు చేస్తే కన్వేషను పెరుగుతుందని కొందరు చెప్పిన సలహాలు మాకు చెప్పారు. అతే వారు మాతో అంగీకరించారు. ముఖ్యమంత్రిగారి సమావేశంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం 10 లక్షల టన్నులను డ్రాట్ రిలిఫ్ కోసం మొత్తం చేశామంటూ ఇచ్చడానికి అంగీకరించారు. మన రాష్ట్రానికి అందులో ఎంత భాగం వస్తుందో ఇదమిద్దంగా రిపోర్టులు వచ్చేవరకు తెలియదు. తాత్కాలికంగా కొంత రీలేజ్ చేయడానికి అంగీకరించాము. ప్లానింగు కమిషను మెంబరు వచ్చినప్పుడు కూడా వారితో చర్చించాము. స్థానికంగా మెనరు ఇరిగేషను బావులు వంటి కార్యక్రమాలు ఏర్పాటు చేయడానికి తీసుకోవాల్సి అనుకున్నాము. అవసరమైతే గ్రామాలలో పని లేక కష్టపడే వారిని ప్రభుత్వ ఖర్చుతోనైనా ట్రాన్స్ పోర్టు చేసి వారికి కనీస సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేసి పని చేయించడానికి ప్రానుకో వాలినే మాట వారు చెప్పారు. ఆ విధంగా చేయడం కొన్ని కష్టాలతో కూడిన మాట ఐనప్పటికీ మంచిదనే మాటగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గుర్తించింది. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకునే, నేను వరంగల్లు వెళ్ళినప్పుడు కాకతీయ కెనాలు ద్వారా వారికి రావలసిన నీటికి తొందర పడుతున్నప్పుడు ఇటు వంటి ఆలోచన చేసాము. ఈ సారి ప్రజాశాఖలో ఇరిగేషన్ పైన ఐదురు పైన ఇదివరకు రీవ్ కాతం ఉండేవి 55 కాతం చేసాము అనే సంగతి ఈ సభ వారికి తెలుసు, కారణం ఏమిటంటే సోషల్ సర్క్యూలేషన్ పై అధికంగా ఇచ్చాల్సి. డ్రాట్ లో పని కల్పించడానికి కెనాలు ఎక్స్ కవేషన్ వల్ల చాలా అరకాళం ఉంటుందని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 10 కోట్ల రూపాయలు డ్రాట్ వర్క్ లో నుంచి మిగతా డబ్బు పెట్టి, ఒక ప్రక్క అవసరమైన కార్యక్రమం చేసుకుంటూ మరొక ప్రక్క మనుష్యులకు పని కల్పించడానికి వారి పర్సెజింగ్ పవర్ పెంచి నుంచి స్థాయిలో ఉండేట్లు చేయాలనే ఈ కార్యక్రమాన్ని ఉదాహరణగా తీసుకోవడం జరిగింది. ఈ లేక్క ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఎంక దొరుకునుందో ఇదమిద్దంగా ఇప్పటికి తెలచేదు కాని ఏదైనా 200 కోట్లకు మించి దొరుకుతుందని స్థూలంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం టేవారు అంగీకరించారని చెప్పగలుగుతాను. వారిని కమిటీ చేసి ఉద్దేశం నాకు జేదు టేం రిపోర్టు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఇవ్వాలి. దీనికి సబంధించిన వ్యవసాయ మంత్రిగారు అదే మాట అన్నారు. ప్లానింగు కమిషన్ మెంబరుతో చర్చించినప్పుడు ఈ డ్రాట్ ఎంత విస్తృతంగా జరిగిందో చర్చించడం జరిగింది. యు.పీ.లో కూడా విస్తృతంగా కొన్ని జిల్లాలలో జరిగింది. కాని ఇక్కడ ఇన్ తెన్సిటీ ఉండే అనే దానికి మాట చెబుతాను. సెప్టెంబరు రీవ తారీఖున రాజమండ్రిలో నేను అక్కడ అధికారులతోను, చీఫ్ ఇంజనీరుతోను మాట్లాడినప్పుడు గోదావరి నదిలో క్రితం సంవత్సరం సెప్టెంబరు రీవ తేదీన వాటర్ ఫో 14 లక్షల క్యూసెక్కులంటే ఈ సంవత్సరం అదే సెప్టెంబరు రీవ తేదీన 44 వేల క్యూసెక్కులు మాత్రమే ఉందంటే ఈ ఇంటెన్సిటీ ఎంతగా ఉందో అర్థం చేసుకోడానికి సులభం అవుతుంది. As far as the intensity is concerned perhaps it tops in the country. It is very unfortunate అనే మాట వారు కూడా అంగీకరించారు. మొత్తం

గట్టులు మనకు అందేటప్పటికే మనం ఏ రకంగా ఖర్చు చేయాలనే దానిపై ఆబ్బుదే రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలోని నివేదిక దిపాట్లమెంటుల వారు ఆలోచిస్తున్నారు. సమాయానికి ఖర్చు చేసి బాగు చేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేకించి చెబుతోంది. అటువంటి సందర్భాల్లో ఈ టిఎస్ఎస్ జాగ్రత్తగా అన్ని కార్యక్రమాలు వివరాలతో రూపొందించి పానుకు సంబంధించి రోడ్లకూడా కేసుకు తెచ్చి మెలేజీ తగ్గినట్లుటికి పరవా లేదు కానీ కన్సాలిడేట్ చేసే పద్ధతిలో ఉండాలి. గుంటలో ఎర్లవర్కే చేసే అనేకమైన రోడ్లు కన్సాలిడేట్ చేసే అవకాశం కల దెబ్బ తిసి పనికి రాకుండా పోవడం మనకు తెలుసు, దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ కార్యక్రమం చేయాలి అనుకుంటున్నాం. కేంద్ర ప్రభుత్వం సహాయం చేసే పద్ధతిపై కొన్ని వివరాలు నివేదికలో సమర్పించబడ్డాయి. సైక్లోన్, వడ్డెస్ డౌట్ ఇటువంటి వాటి గురించి ఎప్పుడప్పుడు మన ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆలోచనలు చేస్తూ పరస్పరం చర్చలు జరుపుతూండడం ఉంది. ఏడవ ఫ్రైనాన్సు కమిషను వారు ఒక స్పెషల్ మైన మాట చెప్పారు. 6 వ ఫ్రైనాన్సు కమిషను వారు చెప్పి కొవ్వొట్లు చెప్పారు. 7 వ ఫ్రైనాన్సు కమిషను వారు చెప్పారు. ఇదివరకు సైక్లోన్ సందర్భంలో చనవిచేసాను. ఒక రాష్ట్రం ప్రధానితో ఎంత పెట్టగలుగుతుంది, ఇదివరకు ఎంత పెట్టకగింది అంచనా వేసుకొని మన రాష్ట్రానికి రికోట్లు రిరి లక్షలు లెక్క వేసారు. అంటే మన రాష్ట్రంలో ప్రతి సంవత్సరం రికోట్లు రిరి లక్షల రూపాయల మేరకు పెట్టుకోగలిగితే ఖర్చులకు పెట్టుకోవలసిన అవసరం, అస్కారం ఉందని. ఫ్రైనాన్సు కమిషను వారు ప్రతి రాష్ట్రానికి ఇచ్చిన అంకెలున్నాయి. మనం ఏదైన రిలిఫ్ వర్క్స్ చేస్తే రి కోట్ల రిరి లక్షల వరకు మన రాష్ట్రమే ఖర్చించుకోవలసి ఉంటుంది. అందుకు మించి ఖర్చు ఐతే దానిని కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సమిష్టిగా ఖర్చు చేసుకోవాలనే మాట ఉంది. ఫ్రైనాన్సు కమిషను వారు చెప్పిన దానిలో ఇంతకాకుండా ఇంతకు మించి కురొక వివరణ కూడా ఉంది, ఎదెనా సైక్లోన్, డౌట్ వంటి అక్వీయాజుయల్, ఎక్స్ట్రాన్సరీ డెబ్బలుతగిలితే ఇటువంటిపరిస్థితులలో తప్పనిసరిగా కేంద్ర ప్రభుత్వం మొత్తం ఖర్చించవలసి ఉంటుందని చెప్పారు. ఆ విషయం ఇప్పటికి చర్చిస్తున్నాము. ఈ సందర్భంలో కావలసిన సహాయాలు ఈ పాటరన్ లో జరుపుకోవడానికి వీలుంటుంది, వీలుండాలని అంటున్నాము. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వం సెంట్రల్ ఐర్వంటు ఖర్చించాలా, 75 శాతం ఖర్చించాలా అనే దానిపై కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక పూర్తి తీసుకోడానికి సాధ్యపడలేదు, ఇంకా ప్రధాన మంత్రి గారి వద్దకు పోయినట్లు లేదు. దీనిని పెండింగ్ గా పెట్టి కార్యక్రమాలు జరుపుకున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. వీటిని అమలుచేయడంలో గత సారి సైక్లోన్ అనుభవం బట్టి అందరూ తెలియజ్చిన అభిప్రాయాలు బట్టి స్టేటు లెవలు కమిటీలో జిల్లా లెవలు కమిటీలో ఎక్కువ మంది శాసన సభ్యులు ఉండినా లేకపోయిన అక్కడ ఉండే వివిధమైన పోలిటికల్ పార్టీలు, ఆర్గనైజేషన్లు రిప్రెజెంటేటివ్స్ను అందులో చేరిస్తే మంచిదని అది అవసరమని అంగీకరించాము.

అదే ధోరణిలో అన్ని జిల్లాలలో జిల్లా కమిటీలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. తాత్కాలిక లెవల్ లో కూడా కమిటీలు వుండాలని చెప్పారు. గ్రామస్థాయిలో కూడా కావాలని చెపుతున్నాను. ఆలోచిస్తున్నాం, ప్రతి గ్రామములో ఈ విధంగా 11-10a .m.

పెట్టకం సాధ్యము కాదు. అక్కడున్న పంచాయతీ ప్రెసిడెంటు, గ్రామ మున్సిఫ్ ఒక హరిజన నాయకుడు, బ్యాంక్ కాన్ లీడరును పెట్టారు కాని పాట్రిల ధారణి పోవడం సాధ్యము కాదు. ఆచరణలో యిబ్బంది కావచ్చునని ఈవిధంగా చేశాము. ఈ పనులు చేస్తున్నప్పుడు ఒక మాట వుంది. చాలమంది చేసిన విమర్శలు పత్రికలలో చూశాను. డ్రాట్ ఏరియాగా డిక్లేర్ కావాలి, కాకపోతే కాదనే మాట చెప్పారు. ఫామిన్ కోడ్ వున్న రోజులలో ఫామిన్ ఏరియంగా డిక్లేర్ అయితే తప్ప అక్కడ ఏమి సహాయం చేయడానికి వీలులేకుండా వుండేది. ఇప్పుడు జిల్లా కాదు. 10, 15 సంవత్సరాలనుంచి మార్పు చేయబడింది. ఏరియా డిక్లరేషన్ తో నిమిత్తం లేకుండా ఎవరికి యిబ్బంది వున్నా వీలైనంతవరకు సహాయం చేయాలనేది వుంది. రైతుల నుంచిన సూలు కావలసిన బాకీలు కాని, పన్నుల బాకీలు కాని, తక్కువ యిండ్లు కాని, సహకార సంస్థల బాకీలు ఆపివేశాయి పరిశీలన చేసి రిపోర్టును పంపించాలని కలెక్టర్లకు చెప్పాము పూర్తిగా బాకీలు తీసివేయాలని అనలేదు కాని వివరాలు వచ్చిన తరువాత చర్య తీసుకొంటామని మనవిచేస్తున్నాను. ఇతర వర్గాలు ఆర్టికాన్స్ కావచ్చు, పనిచేసుకొనేవారు కావచ్చు వారందరికి సహాయం వివిధంగా చేయాలనేదానిలో కొన్ని వివరాలను పెట్టాము. ఇంకా కొన్ని వివరాలను ప్రభుత్వమూలం చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వముతో చర్చించి తుది రూపమును రూపొందించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ఇదిముందుకు పోతున్న విషయం. అనుభవాలను బట్టి కార్యక్రమాలలో మార్పు చేయవలసివుంటుంది. ప్రతి జిల్లాలోను దానికి సంబంధించిన మంత్రి అక్కడకు వెళ్లి ఏమైన డిఫెక్ట్స్ వుంటే వాటిని స్టీమ్ లైన్ చేయాలని చెప్పాను. మంత్రులు ఆయా జిల్లాలకు వెళ్ళారు సేనుకూడ వెడుతున్నాను. సేను మొన్న పరంగల్లు జిల్లాకు వెళ్ళినప్పుడు 1 కోటి 45 లక్షలు వారికి యిచ్చాను నా రెండు రోజుల పర్యటనలో ఈ విధంగా చేయడానికి ఎంత స్కోప్ వుందనే లెక్కలు తయారు చేయాలని కలెక్టరు ఇతర జిల్లా అధికారులతో చర్చిస్తే వారు మరొక రికోట్టు 11 లక్షలు యిస్తే అనంతరమైన పనులు చేయాడానికి వీలు అవుతుందన్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఇచ్చే సహాయపు బ్యాంక్ గ్రాండ్ గురించి మనవి చేశాను. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయవలసిన పనులను పెట్టుకోండిమిగతా రికోట్టు యిస్తామని చెప్పడం జరిగింది. ప్లాటిక్ గాకుండా అవసరాలనుబట్టి శక్తి విజ్ఞప్తి ప్రజలు యిబ్బందులను తొలగించడానికి చేయగలిగినంత కృషి చేయాలని ప్రయత్నం పెర్మచెంటు అసెట్స్ క్రియేట్ చేసేవిధంగా సామాన్య ప్రజలకు ఉపాధి కల్గించే కార్యక్రమాలను రూపొందించే కార్యక్రమము ఉరుగుతున్నది. గౌరవ సభ్యులు చర్చించి పరిహారను యివ్వడానికి వీలుగా తమ అనుమతితో ఈ నివేదికను హౌస్ ముందు ప్రవేశ పెడుతున్నాను.

(శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:—అధ్యక్షా, డ్రాట్ పరిస్థితి ఈనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనే కాకుండా దేశములోని అనేక రాష్ట్రాలలో వున్న విషయాన్ని పత్రికల ద్వారా చదివివున్నాము. వాటిని గురించి చర్చితచరణముగా మాట్లాడడం కన్న ప్రభుత్వం యిచ్చిన లెక్కలు, చేస్తున్న కార్యక్రమాలను గురించి వివరించిన

కార్యక్రమాలను గురించి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావలసివుంది. ఎక్కడైతే వర్ష పాతమును తక్కువెట్టగలిగే మీటర్లు పుంటాయో అక్కడి వర్షపాతమును తీసుకొని అక్కడ యంత వర్షము పడిందని చెప్పడం ఆచారంగా వుంటుంది. గూడూరులో పడిన వర్షము వాకాడులో వుందను అని తెలుసు. గూడూరులో పడిన వర్ష పాతమును మీటరు ప్రకారం చూసుకొని వర్షము పడినదనుకొంటే వాకాడు మునిగిపోవలసి వుంటుంది. వాకాడులో ఒక్క నీటి చుక్క పడిన సందర్భము వుండదు. వర్ష పాతము వుందని సూచించిన మీటరు ఏకకారం ఇతర ప్రాంతాలలో కూడ వుండను కొంటే అది చాలా ప్రమాదము. అధికారులు తమ ఆఫీసులలో కూర్చొని ఈ తక్కులు తయారు చేశారో భూమిమీద తిరిగి తక్కులు తయారుచేశారో ఆ తక్కులను ప్రాసెస్ వారికే తెలియాలి. అనావృష్టివల్ల దెబ్బతిన్న తాలూకాల లిస్ట్ ఇచ్చారు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని ఏ తాలూకా దెబ్బతిన్నట్లు ప్రాకారు. పరస్పర విరుద్ధముగా వుంది. మా శ్రీకాకుళం జిల్లాకు కేర్ లేకర్ మంత్రిగా వున్న అమరనాథరెడ్డిగారు చెప్పాలి.

శ్రీ యన్ జనార్ధన రెడ్డి:—వారు రెగ్యులర్ మినిష్టర్. కేర్ లేకర్ మినిష్టర్ కాదు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—కేర్ లేకర్ మినిష్టర్ అనేది విత్ డ్రం చేసుకొంటున్నాను, మా జిల్లాకు పరిరక్షక మంత్రిగా వచ్చారు. రెండు సార్లు వచ్చారు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని ఏ తాలూకా కూడ అనావృష్టివల్ల దెబ్బ తినలేదని వారు సర్టిఫై చేస్తారేమో తెలియదు. మూడవ అనుబంధములో శ్రీకాకుళం జిల్లాలో అనావృష్టి దెబ్బతిన్న తాలూకాలు ఏమీ లేనట్లుగా విడిచి పెట్టారు. 5వ అనుబంధములో అనావృష్టివల్ల దెబ్బతిన్న వ్యక్తుల సంఖ్య, వారికి ఉపాధి కల్పించడానికే యెక్కు ఖర్చులు చూపించే తక్కులు వున్నాయి. అనావృష్టివల్ల శ్రీకాకుళం జిల్లాలో దెబ్బతిన్న కూలీల సంఖ్య 14,000 అన్నారు. పేద రైతులు 10,000 అన్నారు. సన్నకారు రైతులు 3,000 అన్నారు, బాటా కంపెనీ రేట్స్ లాగ ప్రాసెస్ వున్నారు, ఏమీ దెబ్బతిన్న తాలూకాలు లేనప్పుడు సన్నకారు రైతులు దెబ్బ తిన్నట్లుగా తక్కులు ఎట్లా ప్రాకారో అర్థం కాలేదు. పరస్పర విరుద్ధము. అనావృష్టివల్ల దెబ్బతిన్న ప్రాంతాల తక్కులు యివ్వడములో తప్పు తక్కులు యిస్తున్నారు. ఇవి సరియైన తక్కులు కావని మనవిచేస్తున్నాను. స్టాటిస్టికల్ రిపోర్టులు చూపించి ఇదే వాస్తవ పరిస్థితి అని ప్రజలను నమ్మించడానికి ప్రయత్నం చేయడం చాల అవచారమైన చర్య అని చెప్పకతప్పదు. జూన్ నుంచి పడిన వర్షపాతపు తక్కులు శ్రీకాకుళం తప్ప అన్ని జిల్లాలో వర్షపాతము తక్కువ వుండి అన్నారు. అంటే శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఎక్కువ వర్షపాతము వుందన్నమాట.

శ్రీ యన్. జనార్ధనరెడ్డి:—వర్షము పడినా వారు ఒప్పుకొనేటట్లు లేదు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:—వర్షం ఇప్పుడువచ్చింది? వారిచ్చిన రిపోర్టులో శ్రీకాకుళం జిల్లాలో పుష్కలముగా, శోభాయమానంగా మంటలు ముడుతున్నాయి అని యిచ్చారు. మొదట పడిన వర్షాలవల్ల కొన్ని చోట్ల ఉభయ అయినాయి. అభాలు కాకుండా వున్న ప్రాంతాలు లేనేలేవని చెప్పడం వచ్చి అబద్ధం. అటువంటి పచ్చి అబద్ధమును ప్రభుత్వం అధికార రీత్యా ప్రాయడం

కన్న దారుణం వుంటుందాఅని దుగుతున్నాను. మంత్రిగారిని విచారణకు రప్పనమనండి. ఉభాలులేని ప్రాంతాలను మేము చూపించగలిగితే ఎంత ప్రాంతము దృష్టిపైది వారు ఒప్పుకొంటారు. దానిని విచారణకు పెడతారా? మొదట వర్షం పడినప్పుడు కొన్ని ఉభాలు జరిగాయి. ఇప్పటికి కొన్ని ఉభాలు కాని ప్రాంతాలు వున్నాయి. నారాచుణ్ణురం ప్రాంత ప్రాంతాన్ని మినహాయించండి. కొత్తగా వచ్చిన పంకధార కాయన క్రింద బాగావలి బాహుళ్య ఓపెన్ పాడ్ ఛానల్స్ క్రింద రైతులు కొంతవరకు ఉభాలు చేసుకున్నారు. తరువాత నీరు లేక ఎండిపోయిన సంగతి ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు లేదంటే అంతకంటే ఘోరమైన అపచారం యింకాకటి వుండదు.

11.20 a.m

ప్రభుత్వం ఇచ్చిన అంకెలు సరిగా లేవు. ప్రభుత్వం వేసిన అంచనాలు సరిగా వేయవలసిన అవసరం వుంది. ఇక మంచి సరి కొరత గురించి చెప్పింది. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన నివేదికలో నాలుగువ పేజీలో చూస్తే శ్రీకాకుళం జిల్లాలో మంచి నీటి కరువు లేదనే భావం కలిగేటట్లుగా వ్రాశారు. విజయనగరం, విశాఖపట్నం, తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణ, గంగిరెడ్డి, కర్నూలు, కడప, అనంతపురం, చిత్తూరు, నల్గొండ, పరంగల్లు, కరీంనగరు, ఖమ్మం, హైదరాబాదు, నిజామాబాదు, జిల్లాలలోని అనేక ప్రాంతాలు తీవ్రమైన మంచి నీటి ఎద్దడికి గురి అయ్యాయి అని నివేదికలో వ్రాశారు. అంటే శ్రీకాకుళం జిల్లాలో మంచి నీటి ఎద్దడి లేదనే భావం కలుగుతున్నది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో సోపేట తాలూకాలో లెక్కలి తాలూకాలో, నర్సన్నపేట తాలూకాలో వర్షం వచ్చినప్పటికీ మంచి నీటి కరువుతో ప్రజలు ఇబ్బంది పడుతూ రెండు మూడు మైళ్లు కాలి నడకన వెళ్లి కుండ నీరు తెచ్చుకోవడానికి బాదలు పడుతుంటే ప్రభుత్వం ఆ పరిస్థితి గురించి ఎందుకు ఆలోచించలేకాని అడుగు ఉన్నాను. మంచినీటి కొరత మంచినీటి తాలూకా ప్రజలు యాత్రగా వచ్చిన సంగతి ప్రభుత్వం గుర్తించకపోవడం విచారకరం. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో మంచి నీటి కొరతలేదనే భావం గలిగేటట్లుగా రిపోర్టులో వ్రాయడం పక్షపాతమైతే తప్ప మరొకటి కాదని మనవిచేస్తున్నాను. మంత్రిగారు దీనిని నవ్వులాటగా, హేళనగా తీసుకోవద్దని కోరుతున్నాను. ప్రివిలేజ్ మోషన్ ప్రవేశపెట్టినందుకు అవకాశం వున్నట్లుగా ఈ తప్పుడు లెక్కలను మాకు అందచేశారు. వాస్తవాన్ని మభ్యపరచి దొంగ లెక్కలు మాకు అందచేశారని మనవిచేస్తున్నాను. నీటిపారుదల గురించి అనేకస్కీములు వ్రాశారు. అత్యవసర పనులు క్రింద డ్రాఫ్ట్ సహాయ కార్యక్రమాల క్రింద ఇంత మొత్తం అని జిల్లాలకు విడుదల చేశారు కాని ఏ జిల్లాకు ఎంత ఇచ్చారో ఆ వివరాలు ఇవ్వలేదు. ఆ వివరాలు ఇస్తే గవర్నమెంటు పక్షపాతబుద్ధి బయటపడుతుందని అలా జిల్లాల వారి అంకెలు ఇవ్వలేదు. కావలసిన జిల్లాలకు తక్కువ డబ్బు ఇవ్వడం, అవసరం లేని జిల్లాలకు ఎక్కువ డబ్బు ఇవ్వడం జరిగింది. అక్కడక్కడ వున్న పరిస్థితుల బట్టి డిపార్టుమెంటులకు కేటాయించామంటున్నారు. తప్పు పుంటే డిపార్టుమెంటులకే పోతుంది.....

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు:—ప్రశ్నకేటగో కరువు పరిస్థితి గురించి వర్ణించడానికి ఈ సమావేశాన్ని పిలిచారు. కరువుకు సంబంధించి రెవెన్యూమంత్రి

గాను ఇక్కడ పున్నట్టి కరువు వనులను సంబంధించి పి. డబ్ల్యు.డి.ఆర్. అండ్ బి. మెసర్ ఇరిగేషన్ మంత్రిలు కూడా మా ఉపన్యాసాలు వివరం అవసరం, మా అవసరాలు తెలుసుకోవడం అవసరం మా సమస్యలను అర్థం చేసుకోవాలంటే మంత్రిలందరూ సభలో పుండటం అవసరం. ఎవరూ ఇక్కడ లేకపోవడం చాలా తీవ్రమైన విషయం మంత్రిలు దీనిని సీరియస్ గా తీసుకుంటున్నారా?

శ్రీ భాట్ నరేంద్రరామమూర్తి:— మంత్రిలు కూడా కరువై చారు.

చైర్మన్:— అక్కడ కాన్సిల్ మీటింగు జరుగుతున్నది.

శ్రీ ఎన్. జనార్థరెడ్డి:— మేము ఈ సమస్యను సీరియస్ గా తీసుకోవడం వల్లనే ప్రత్యేకంగా ఈ సమావేశానికి నిలిచాము. ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా నివేదికను పढ़ి నుండు వున్నారు. డ్రాట్ రిలీఫ్ కాఫీ కమిషన్ గారు వున్నారు. మిగిలిన మంత్రిలు కూడా తప్పకుండా హాజరౌతారు. రాకూడదని కాదు. కాని అక్కడ కాన్సిల్ జరుగుతోంది. అందరూ ఈ కాన్ఫ్రెక్స్ మాలు చేయించటానికి ఉత్సాహంగా వున్నారు. సీరియస్ గానే తీసుకుంటున్నాడు.

శ్రీ భాట్ నరేంద్రరామమూర్తి:— రెవెన్యూ మంత్రిగారు దళకంతులా?

శ్రీ గౌతు విశ్వన్న:— సహాయక చర్యల గురించి ఏ విధంగా అమలు జరుగుతున్నాయో ఇవివరకు తుఫాను వచ్చిన సందర్భంలో జరిగిన చర్యలో సభ్యులు తమ ఆదనను వెల్లడించారు. ముఖ్యమంత్రిగారు చచ్చును ప్రారంభిస్తూ అఖిల పక్ష కమిటీని తాలూకా స్థాయి వరకూ వేయడానికి అంగీకరించామని చెప్పారు. ఇవివరకు వేసిన కమిటీ వెనక కృష్ణా జిల్లాలో వచ్చిన ఉప్పెన సంగతి కానీ, ఇటీవల నెల్లూరు ప్రకాశం జిల్లాలలో వచ్చిన తుఫాను వల్ల పీడితని గాని ఎన్ని సార్లు సమావేశమై చర్చించిందని అడుగుతున్నాను. వారికి వివరాలు అందచేశారా వారి సహాయ ఏవేని పొటించారు. ఆ రిపోర్టును కానవసభ్యులకు అందించారా అని అడుగుతున్నాను. ఇన్ని సమావేశాలు జరిగాయి. ఈ నిర్ణయాలు తీసుకోవడం జరిగింది. సభ్యులు ఫలానా సలహాలు ఇచ్చారు. వీటిని అమలు చేశాము. అని చెప్పడానికి ప్రభుత్వం వద్ద మెమోరియల్ ఏమైనా వున్నదా అని అడుగు తున్నాను. నాలుగు తెలిసినంతవరకూ రాష్ట్రస్థాయిలో ఒక సమావేశం జరిగిందని జ్ఞాపకం. జిల్లా స్థాయిలో ఏమీ జరిగిందో నాకు తెలియదు. కరువు నివారణ నిధిని అధికారంలో వున్నవారు పది పర్సంటు, ఇరవై పర్సంటు వసూలు చేస్తున్నారని, దుర్వినియోగం అవుతున్నదని కాన్సిల్ లో ఎన్ని ఆరోపణలు వచ్చాయో మనకు తెలియనిదికాదు. ఇళ్లు తగులడిపోతుంటే కోళ్లకు వగవులాడుకొన్నట్లు సహాయాన్ని అందించడంలో ప్రత్యేక గాజీతిని అవలంబిస్తే పశులు ఏవిధంగా సహించగలరని అడుగుతున్నాను. అధికారంలో వున్నప్పుడు అడిగేవారు ఎవరూ లేరు అని అనుకోవచ్చు. అంతమాత్రాన సేరాలకు తగిన ఫలితం అనుభవించకుండా తప్పుచేస్తేలేరని మనవి చేస్తున్నాను. డ్రాట్ విషయంలో శ్రీకాకుళం జిల్లాకు ఘోరమైన దోర్బాం జరిగింది. పశువుల కావాలని చేసింది. పంటలు పండ్లు, వస్త్రాలు జాగున్నాయిని పాళికారు. రెవెన్యూ మంత్రిగారు, మద్రాసుకు దగ్గరగా వున్నారు కాబట్టి తాళికి దృష్టి పెట్టే పద్ధతి వసూలు మీద

11.30 a.m పెద్ద పెద్ద వ్యవహారాల మీద వుండవచ్చు. కోస్తా జిల్లాల మీద అభిమానం వుండవచ్చు. నిజంగా యిది ఎంతో అన్యాయమైన పని అని నేను వేరే చెప్పనక్కరలేదు. ప్రభుత్వం అలోచించాలి. ఈనాడు జరుగుతున్నటువంటిది ఏమిటి? నిధుల కేటాయింపుల విషయంలో మీ యిష్టానుసారం నిర్ణయాలు చేసి అమలుపరచడం యిష్టం వుంటే ఒప్పుకోండి లేకపోతే పోండి అని చెప్పడానికే అఖిలపక్ష కమిటీలు ఏర్పాటు చేశామని చెప్పే వర్తతి ప్రజలకు ద్రోహం చేయడం తప్ప సరైన సాంప్రదాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. అది పునర్విచారణ జరుగాలి. డ్రాట్ లెక్కలు తయారు చేయడముతో అఖిలపక్ష కమిటీలు జిల్లా కమిటీలు అని వేసి ఏ విధంగా చేశారు. 17-వ తేదీన శ్రీ కాకుళం జిల్లా కలెక్టరు ఇరిగేషనుకు సంబంధించి జిల్లా సమావేశము పెట్టినప్పుడు డ్రాట్ కండిషన్సు గురించి చర్చించాము. తాలూకావారీగా వచ్చిన తహసీల్దార్లు మాకు యింత వంట నష్టం వచ్చిందని స్పష్టపరిచారు. అప్పుడు ఆ జిల్లాకు కేటాయించిన నిధుల జాబితా యిచ్చారు. ఆ కాగితం ఎక్కడో జారవిడుచుకున్నాను. ఏ ఏ జిల్లాకు ఎంత కేటాయించారనే లెక్కల వివరాలు చూస్తే ప్రభుత్వం డిస్క్రిమినేటరీగా పక్షపాతముతో కేటాయింపులు చేయించిందని చెప్పక తప్పదు. డిపార్టుమెంటు పాడ్స్ చేశారని హరిమీద నెట్టివేయవచ్చు. కాని మంత్రిగారి సంతకం లేకుండా అది జరుగదు. డ్రాట్, ఉప్పెన, కరువులు వచ్చినప్పుడు రాజకీయంగా పురయోగించుకుంటామనే దృష్టి ఏ విధంగా ప్రజలకు పువకరిస్తుందో చెప్పగలరా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి:— అది రాజకీయంగా వుంటే ఎక్కువ ఓట్లు మీరే లాక్కోవచ్చు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:— తరువాత డబ్బులు యిచ్చి మీరే ఓట్లు లాక్కుంటారు. ఈ విధంగా లెక్కలు చూస్తే కూడ యిక్కడ మాకు యిచ్చినటువంటి సోటులో నన్నకారు రైతులు పేద రైతులు వ్యవసాయ కూలీలు అని చెప్పారు. చేతివృత్తులవారు ఏ విధంగా చెబ్బి కొన్నానేది చెప్పలేదు. వారి లెక్కలు యివ్వలేదు. చేనేత పారిశ్రామికులు, మత్స్య పారిశ్రామికులు కుమ్మరి, కమ్మరి, యిలాంటి వారి గురించి చెప్పలేదు. ఇవాళ ప్రశ్నల సందర్భములో మంత్రిగారు రాష్ట్ర స్థాయిలో ప్రాథమిక సంఘాల ఉత్పత్తి కొనుగోలు గురించి మాట్లాడారు తప్ప యీనాడు పశువులు అమ్ముకొని భార్యా బిడ్డలతో నెత్తిన పట్ట పెట్టుకొని వలస పోతున్నారు. వారి గురించి ఒక మాట లేదు. వారి గురించి ఏమి చర్య తీసుకున్నారనేది యీ రిపోర్టులో లేదు. అనేక మంది వలసలు పోతున్నారు. చేతివృత్తులవారి గురించి వారు ప్రాసినటు వంటి పేరా చదివితే గ్రామీణ చేతిపనివారికి ముఖ్యంగా బలహీన వర్గాలకు చెందిన నేతపనివారు, జాలర్లు, చర్మకారులు మున్నగు ఇతర వృత్తులవారికి కూడ సహాయం చేయవలసి వుంటుంది అనే సత్కాన్తి మాత్రం గమనించింది యీ ప్రభుత్వం యిన్నాళ్లకు. ఏమి చేశామనేది చెప్పలేదు. సహాయం చేయవలసి వుంటుంది అంటున్నారు. ఏమైనా ఆదుర్దా చూపించాలని చెప్పుకున్నారు. ఐవాస్ డ్రాటు పరిస్థితులలో కేంద్ర సహాయం చేయాలనే దానిగురించి కాసనపథలో ఎవరికి

తేడాఖిప్రాయం వుండదు. తప్పనిసరిగా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి న్యాయంగా రావలసిన సహాయం గురించి అన్ని వజాలవారు సహకరిస్తారు. కేంద్రం నుండి రావలసిన సహాయం గురించి ఏ కార్యక్రమం తీసుకుంటారో తీసుకోండి. మాకు ఆభ్యంతరం లేదు. వాస్తవానికి వచ్చిన సహాయం ఏ విధంగా వినియోగిస్తున్నారు. ఏమి చేస్తున్నారు? తాలూకా లెవలులో పార్టీవారీగా ప్రాథాన్యం యిస్తున్నట్లు చెబుతున్నారు, అయితే ఆచరణలో ఏ విధంగా అనులు జరుపుతున్నారనేది చూస్తే స్పష్టంగా అలాంటి అవకాశం లేకుండాచేసి ఢీరిటికల్ గా కమిటీలు వేళామని చెప్పడం జరుగుతుంది తప్ప అంతకంటే చేసింది ఏమిలేదు. డ్రాటు రిలీఫ్ క్రింద మంచినీటి బావుల గురించి ప్రాశ్నారు. మంచినీటి సరఫరా గురించి చెప్పారు. ఏ జిల్లాలో ఏ విధంగా చేస్తున్నారనే వివరాలు యివ్వలేదు. రిగ్స్ పెట్టి బోరింగులు వేస్తున్నామని చెబుతున్నారు. అవి ఫేల్ అయిన సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలియదా? తెలుసు, సోపేట్ తాలూకాలోని మావిడిపల్లిలో నకస్లైట్లు పుడ్యమ సందర్భములో రిగ్స్ పెట్టి బోరింగులు వేశారు, అలాంటి నుండి యీనాటి వరకు అవి పిలిస్తే వెలుకవు. వాటిని బాగుచేసిన డిక్కు లేదు. ఎటువంటి కార్యక్రమం తీసుకుంటే మంచినీటి సరఫరా గ్యారంటీగా జరుగుతుందనేది ప్రభుత్వం అలోచించడం లేదు. ఏదో చెళామని చెబుతారు. రిగ్స్ క్రింద ఖర్చు పెట్టిన డబ్బును కూడ లెక్క కట్టి మ చినీటి సరఫరా క్రింద చెబితే ఏ విధంగా న్యాయంగా వుంటుంది? శ్రీకాకుళం జిల్లాలో కముద్ర తీర ప్రాంతములో పంచాయతీ సమితులు జిల్లాపరిషత్తు వారికి వున్న కొద్దిపాటి బనరులతో ప్రతి సమితిలో సంవత్సరానికి రెండు మూడు బావులు 40 నుండి 60 అడుగుల లోతు వరకు బావులు త్రవ్వారు. ఒక్కొక్కదానికి 80 వేల వరకు ఖర్చు పెట్టారు. రెండు సంవత్సరాల కంటే ఎక్కువగా నీరు వుండకుండా ఎండి పోతున్నవి. కాళ్ళత మ చినీటి వధకం గురించి కోస్తా ప్రాంతాలకు సంబంధించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి జిల్లా కలెక్టర్లు ఒక వధకం పంపించి వున్నారు. దానికి యితవరకు అతి గతి లేదు. డ్రాటు రిలీఫ్ సందర్భములో అటువంటి ఒక కాళ్ళత మంచి నీటి వధకం చేబడితే మంచినీటి సరఫరా జరుగుతుంది అప్ప ఏవో రిగ్స్ పెట్టి త్రవ్వించాము అంటే లాభం లేదు. ఆ బావులు ఎండిపోతున్నాయి కొన్ని చోట్ల రిగ్స్ పిక్ అయిపోతున్నాయి. వాటికి మరమ్మతులు లేక బోరింగులు వేయలేని పరిస్థితులు వున్నవి. వాటి వివరాలు నాకంటే ప్రభుత్వానికి ఎక్కువ తెలుసు. మంచినీటి సరఫరా గురించి మీరు పెట్టిన పంప రూపాయల ఖర్చులో 40 రూపాయలు అయినా ప్రజలకు వినియోగం అయ్యే పద్ధతిలో ఖర్చు జరుగుతుందో అనే దృష్టి ప్రభుత్వానికి లేకపోతే ప్రజల సొమ్ము దోపిడి దుర్వినియోగం చేసినట్లు అవుతుంది.

ఇక పేదవారికి యిండ్లు కదుతున్నారు. ఇండ్లు కట్టడం గురించి ఎవరు సంతోషించకుండా వుండలేరు. కాని యీమధ్యన స్వాతంత్ర్యం దినోత్సవాలు స్థానిక ఎం.ఎల్.ఎలకు కాలనీస్ ఓపెనింగు చేయమని చెప్పారు. పేద మూడు నాలుగు కాలనీస్ చూడడం తటస్థించింది. ప్రభుత్వం మీద అభిమానంకొద్దీ డ్రాటువచ్చి అవి నిలబడి వున్నవి తప్ప ఒక వత్సం పడితే అవి నిలబడవు, కాళ్ళతంగా

11-40 a. m. వేడే గుడిక ఒకటి కనిపించలేదు. ఏవో రాటలు పెట్టి పైన కప్పు సరైన పెంకులు లేక కొన్ని కట్టబడి వుంటే అతుకుబొంతలలాగా కట్టబడి కొన్ని వున్నవి. చాటిలో వున్నవారు ఎన్ని రోజులు వుంటారు? చేసిన పని శాశ్వతంగా ఉండేట్లు చేయండి. మీరు ఈ నాడు ఇన్ని లక్షలు ఇళ్లు కట్టమని చెప్పుకుంటే లాభం కాదు ఈ నాడు కట్టిన ఇళ్లు వచ్చే సంవత్సరం పడి పోయినాయని మరొకరు వ్యాఖ్యానించడానికి అవకాశం ఇవ్వకండి. చేసింది ప్రత్యేకంగా గుర్తుగా చేయండి. ఈ డ్రౌట్ విషయంలో ఈ రోజు చేసిన సహాయ కార్యక్రమాలు ఆమలుతో వచ్చి డౌట్లును నివారణ చేస్తే డ్రవుటును మనం సక్రమంగా ఎదుర్కున్నట్లు అవుతుందని నేను మనవి చేయక తప్పదు. ఇది ప్రభుత్వము చాల సిరియస్ గా ఆలోచించాలి. రెవెన్యూమంత్రిగారు ఎప్పుడూ చిరునవ్వు నవ్వుతారు. చిరునవ్వుతో ఆయనకు మాత్రం డ్రౌవుటు ఉండదు. మరి డబ్బు ఖర్చు పెట్టడంలో కూడా డౌట్ ఉండదు. కానీ అది ఫలితాలు రావడ లో వస్తున్న డౌవుట్ సంగతి ఆయనకు తెక్కలేదు. మనం పెట్టిన ఖర్చులో తెక్క డౌట్ ఎంత అని ఆయన ఎక్కడా చూడరు. ఈ నాడు జరుగుతున్న తథ్యాన్ని దృఢపేసి మీరు దీనిని సవరించి కనీసం రూపాయిలోను 40 పైసలు అయినా ప్రజలకు అందేట్లుగా ఈ కార్యక్రమాలు అమల జరగడానికి పిలుగా మీరు ఏర్పాటు చేసినటువంటి అఖిల పక్ష కమిటీని కనీసం నెలకు రెండు నెలలకు అయినా ఒకమారు సమావేశ పరచి జరుగుతున్న పని ఏమిటి చేయవలసిన పని ఏమిటి అని సంప్రదించి కార్యక్రమం అమలు పెట్టేదానికి ప్రభుత్వం పూనుకొన్న నాడే ఈ సహాయ కార్యక్రమాలు సక్రమంగా అమలు పెట్టినవార్లము అవుతామని మాత్రము మనవి చేస్తూ శేలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. జవారన రెడ్డి:— అధ్యక్షా, గత 15 రోజులనుంచి ఇండో నిఫ్ట్ కార్కానా లాకౌటు చేయడం జరిగింది. తమకు సి.ఎం. గారికి ఒక మెమోరెండం ఇవ్వడానికి కార్మికులు ఊరేగిపుద్వారా ఎసంబ్లికి వచ్చారు. ఎసంబ్లికి రాగానే మన పోలీసు దళము వారిని అడ్డుకుంది.

డాక్టర్.ఎం. చెన్నారెడ్డి:— డెలిగేషను మాములుగా 4,5 గురు సభ్యులు వచ్చి వారు తప్పకుండా ఇవ్వవచ్చు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం నాయుడు:— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు నమస్కరించిన ఈ నివేదికలోనే రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఉన్నటువంటి ఈ కరువు రాక్షసి విలయ తాండవం అంతా కనిపిస్తూ ఉంది. ఒక శ్రీకాకుళము చిత్తూరు జిల్లాలలో తప్ప మిగతా అన్ని జిల్లాలలోనూ వర్షాలు చాల తక్కువ పడినట్లు ఈ నివేదికలో కనపడుతూ ఉంది. దానిని బట్టి మా నెల్లూరు జిల్లాలో కూడా ఒక తాలూకాలో ఏదో వర్షం పరిపూర్ణంగా పడినట్లుగా రెండు తాలూకాలలో ఒక మోస్తరుగా పడినట్లు మిగతా ఆరు తాలూకాలలో చాల తక్కువగా అంటే ఆరు శాతానికన్నా చాల తక్కువగా పడినట్లు కూడా నివేదికలోనే ఉంది. మొన్న మే నెలలో జరిగినటువంటి తుఫాను భీష్మాన్ని గురించి మనం ఇంకా మరిచిపోనటువంటి స్థితిలోనే ఉన్నాము. దానికి సంబంధించినటువంటి సహాయ కార్యక్రమాలు ఇంకా జరుగుతున్నా ఉన్నాయి.

ప్రజలు ఎంతో ఆతృతతో వాటి పరిపూర్ణతను గురించి వాటిని పూర్తి చేసేటటువంటి విషయాలను గురించి ఆలోచనలో ఉన్నారు. అటువంటి స్థితిలోనే ఒకసారి చెరువులు నిండడం మే నెలలో కొన్ని తెగిపోవడం కొన్ని నిలివడం వాటికి మర మృత్తులు కార్యక్రమం సాగుతూ ఉండ నే మరల చెరువులు ఎండి పోవడం జరిగింది. అదేగాదు. ఖరీఫ్ లో పెట్టవలసిన ఇంచుమించు అన్ని పంటలు పెట్టే అవకాశం లేకుండా పోయింది. మెట్ట పంటలు అయితే నేమి, మాగాణి పంటలు అయితే నేమి అన్నీ కూడా సూన్యంగా కనిపించినాయి. మొన్న మొన్ననే పెన్నా నదికి నీరు రావడం జరిగింది. ఇప్పటికి రెండు మాసాలు అయింది నారు పోసుకొని, ఇప్పుడు పడిన వర్షాలకు అక్కడ ఇంకా నిలిచినటువంటి చెరువుల క్రింద అయితే నేమి ఫిల్టర్లు పాయింట్స్ క్రింద అయితే నేమి నార్లు పోసుకొని నీరు వస్తుందని ఎదురుచూశాగ్. రాయలసీమకు కరువు వస్తే నెల్లూరు జిల్లాకు కూడా కరువు తప్పదు అనేది అందరికీ తెలుసు. డెల్టాలో ఉన్నటువంటి లక్ష చిల్లర ఎకరాలకు రెండు లక్షల ఎకరాలకు, పెన్నా నదికి నీరు రావాలి. అప్పుడు ఆ పైర్లు పెట్టుకునే పరిస్థితి ఉంటుంది. ఇప్పుడు పో సేటటువంటి ప్రాంతాలు. ప్రాంతాల్నిగూ పెట్టేటట్టి డ్యూరేషను చాల తక్కువ. అందుకని వారు కూడా 20 రోజులు ఒక మాసము లోపలనే నాటుకోవలసిన పరిస్థితి ఉంటుంది. అటువంటి నారు రెండు మాసములు నారు మళ్లలోనే పెరిగి నప్పుడు అది సత్ఫలితాన్ని ఇచ్చే పరిస్థితి ఉండదు. ఊరికే ఉండలేక తీసుకువెళ్ల నాటడం తప్ప దాంట్లో వచ్చే ఫలితం చాల తక్కువ. రైతు నష్ట పోవడం జరుగు తుంది. పైరు పెట్టుకుంటే ఒక విధమైన నష్టం, పైరు పెట్టిన తరువాత వారికి కలిగేది రెండు విధాలైన నష్టము జరుగుతుంది. వారికి అదనంగా ఆ కభారము నెత్తిన పడే పరిస్థితి ఉంది. అందుకని అక్కడ పైరు పెట్టిన పరిస్థితిని కూడా మనం దృష్టిలోనికి తీసుకోవడానికి వీలు లేదు. దాని వల్ల రైతు బాగుపడే పరిస్థితి లేదు. అక్కడ ఉన్న కూలి జనానికి స్పష్టమైన కూలి ఇచ్చుకునే అవకాశాలు కూడా లేకుండా పోయే పరిస్థితి ఉంది. ముఖ్యంగా మా ప్యాంతాలో మెట్ట ప్యాంతా లలో ఈ మెట్ట పైరులు అంతా కూడా దానిలో ముఖ్యంగా వాణిజ్య పంటలు అన్నీ కూడా ఆశ్లేష, మఖ కార్తులు అంటే ఆగస్టు మాసములో పెట్టుకునే సాంప్రదాయము ఉంది. ఇప్పుడు అది పెట్టుకునే దానికి అవకాశం లేకుండా పోయింది. ఇప్పుడు ఉన్న వర్షాభావము చూస్తే, మెట్ట ప్యాంతంలో దుక్కలు చేసుకునే అవకాశం లేకుండా పోయింది. మేము ఆగష్టు మాసములో ఆమదాలు అలసందలు అరుకులు వంటి పంటలు ఇక్కడ పండించుకునే అవకాశం ఉండి మిరప పండిస్తారు. ఇది అంతా మెట్ట పైరులుగా పండిస్తారు. ముఖ్యమైన పంట వేరుశనగ పంట. ఇది చాలా రకు మార్కెట్ లో గిరాకీ ఉన్న పంట. మా ప్యాంతంలో దీనిని తీగ శనగ గుత్తి శనగ అని రెండు రకాలుగా పెడతారు. ఈ తీగ శనగ అంతా కూడా వర్షాని సక్రమంగా పడితే పెడతారు. దీని అడుగున ప్రైవేట్ కొన్న వేసి పండించే అలవాటు ఇటీవల అయింది. అటువంటి వాటికి ఈ సమత్వరం అవకాశం లేకుండా పోయింది. ఇది ఈ నాడు ఉన్నటువంటి పరిస్థితి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన నివేదికలోనే నెల్లూరు జిల్లాకు కరువు ప్రాంతంగా గుర్తించినారు. దానికి నేను ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. అయితే నవోయ కార్యక్రమాలు ఇప్పటికే ఏవో జరిగి

నాయకదా ఇక మరి మీకు మరల వేరే సహాయ కార్యక్రమాలకు ఏమి అవకాశం ఉంటుంది అనే దానిలో నేను ఒక విషయం మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రి గారికి రెవెన్యూ మంత్రిగారికి తెల్ప వలసి ఉంది. మరి ఆ తుఫాను పరిస్థితుల సందర్భంగానే కొంత మొత్తాలు కేటాగించడం కొన్ని పనులు చేపట్టడం జరిగింది. అయితే దీనిని దశలవారీగా పెట్టారు. ఏదో ఒక ప్రాజెక్టుకి పనులు ప్రారంభం చేసినట్లు. ఫేజిడ్ ప్రొగ్రాములో తీసుకొని పనులు పూర్తి చేసినట్లుగా మొదటి దశ అని, రెండవ దశ అని, మూడవ దశ అని పెట్టడం జరిగింది. దీనిలో కొంత ప్రాంతానికి అన్యాయం జరిగింది. మొదటి దశ ఆ కార్యక్రమాల వరకు మాత్రమే త్వరిత గతిలో జరుగుతున్నాయి. ఇక రెండవ దశ మూడవ దశ గురించి ఆలోచనలు లేనట్లుగానే ఒక విధంగా అక్కడ ఉన్న శాసన సభ్యులు అందరము అనుకునే పరిస్థితి వచ్చింది. ఇప్పుడు కరువును పురస్కరించుకొని అయినా పనులు అక్కడ ఆ ప్రాంతంవారికి కల్పించే పరిస్థితులలో అయినా ఈ రెండవ దశ మూడవ దశను కలిపి తీసుకొని పనిచేస్తే బాగుంటుంది. దీనిలో ముఖ్యంగా నిర్మాణాత్మక మైనటువంటి పనులు, రోడ్డు వర్క్స్ ఇట్లాంటివి అన్ని తీసుకున్నారని ఇండా కనే ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా ముఖంగా చెప్పినారు. ఏదైనా సరే నిర్మాణాత్మక మైనటువంటి పనులు చేసి శాశ్వతంగా పనులు ఉండేట్లు, మనకు కరువు పోయినా ఇది కరువు పనిమరల గానికి పోయింది అనేట్లు కాకుండా చేస్తే బాగుంటుంది అనే అభిప్రాయం వారు వ్యక్తం చేసినారు. అది చాల సముచితమైన నిర్ణయం. ఆ నిర్ణయాన్ని వారు అనులు జరపాలని ఇప్పుడు పెట్టిన 1, 2, 3, దశలు అన్ని పెట్టి మొదటి దశలోనే ఆపివేయదలచుకున్నటువంటి కార్యక్రమాన్ని అట్లా ఆప కుండా సాగించాలని రెండు మూడు దశలలో ఉన్నటువంటి పనులు అన్నికూడా పూర్తి చేయించాలని కోరుతున్నాను. నెల్లూరు జిల్లాను కరువు ప్రాంతంగా గుర్తించినందుకు అభినందిస్తూ కార్యక్రమం చేస్తారని ఆశిస్తూ తెలపు తీసు కుంటున్నాను.

11-50 a. m.

(శ్రీ ఎం. వి. శృష్టిరావు (అననిగడ్డ):—అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ కి వరుసగా తుఫాను, ఉప్పెన, కరువు, ఈ గత 4, 5 సంవత్సరాలుగా వరుసగా రావడంలో ఆర్థిక పరిస్థితే అస్తవ్యస్తంగా తయారయింది. అయితే ఈ సంవత్సరం ఎన్నడూ లేనంత పరిస్థితి ఉంది. వర్షాభావము. అది ఒక పాఠాంతంలో కాదు. మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అన్ని పాఠాంతాల్లో కూడా వర్షాలు తగ్గడం 4, 5 నెలలుగా పరి అయినటువంటి వర్షాలు లేక మొత్తం మెట్ట పైరులు అన్ని కూడా పూర్తిగా పోయాయి. అట్లాగే డెల్టా పాఠాంతంలో కూడా దీనివలన పాఠాంతాలు ముఖ్యంగా తెయిల ఎండ్ సీరియాలో నీరు అందక వర్షాలు లేని పరిస్థితి వల్ల చాల చోట్ల నాట్లు కూడా వేసుకోలేని పరిస్థితి అయింది. ఒక్క బందరు దివి: జాలాకాలలో 200 వేల ఎకరాలలో నాట్లు పడలేదు. అందులో పల్లె గ్రామాలు. వారికి వివిధపాట్లు లేవు. తినిడానికి తిరిడి లేనటువంటి పరిస్థితి వచ్చింది. అట్లాగే ఎదురుమొండి పాఠాంతంమీద వరదలు రాక, వర్షములేక 8,700 ఎ రాలు సాగుబడి కావలసింది 200 వేకాలు మాత్రమే సాగుబడి అయింది. అక్కడ ప్రజలయొక్క పరిస్థితి చాలా

చారుణంగా ఉంది. ఏలూర ఉరవడి కాయ తింటున్నారు. ఏలూర అంటే చాల చేదుగా ఉంటుంది. అడవులలో దొరికేది. అది ఏడుసార్లు ఉడుకితే తప్ప చప్పగారాదు. ఏడు సార్లు ఉడక పెట్టి ఏలూర ఉరవడి కాయ తింటున్నారు. అది ఎక్కువ కాలం తింటే ఎక్కువ తింటే జబ్బు చేసే పరిస్థితి కూడా ఉంది. ఇక మాగాణి ప్యాకంలో చివరి ప్యాకం ఇట్లా ఉంటే మెట్ట ప్యాకాలు చెప్ప నవసరంలేదు. మొత్తం మెట్టపైరులు అన్ని కూడా పూర్తిగా దెబ్బ తిన్నాయి అందుచేత కరువు పనులు సాగించాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు చేస్తున్న కార్యక్రమం అంతా చెప్పారు. దానికి మేసిప్ ఎఫర్టు కావాలి. ఏదో కార్యక్రమాలు చేస్తున్నాము అని కాదు దానికి ఒక మేసిప్ ఎఫర్టు కావాలి ప్రజల. స్వచ్ఛంద సంస్థలు ప్రభుత్వము కూడా అందరు కలిసి ఒక ఎఫర్టు చేస్తే అటువంటి ఆపదలు వచ్చిన సమయములో ఎక్కువ ఫలితాన్ని మనం సాధించ గలుగుతాము. ఇది ఏదో కరువు వచ్చినప్పుడో ఉప్పున వచ్చినప్పుడో ఆలోచించడం తుఫాను వచ్చినప్పుడో ఆలోచించడం కాకుండా అసలు కాళ్ళత ప్యాతిపాడిక మీద గ్రామాలలో ముఖ్యంగా మంచి వీళ్ళు రోడ్డులు లేదా వ్యవసాయేతర కార్యక్రమాలు, అంటే కుటీరపరిశ్రమలు. అటువంటి చిన్న చిన్న కార్యక్రమాలు మనం చేపడితే అటు వంటి ఆపదలు వచ్చినప్పుడు ప్రజలే, ప్రభుత్వ సహాయం లేకుండా వారి అంతట వారు తట్టుకోడానికి చేసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అందుచేత అది కాళ్ళ తంగా ఒక విస్తృత మైన్లు వంటి కార్యక్రమాన్ని మనం తీసుకోవాలి. దీనిని మేసిప్ జేసిన్ లో మనం తీసుకోవాలి. అనేక అంతర్జాతీయ సంస్థలు, వాలంటరీ సంస్థలు అనేక కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నాయి. మంచి నీటి సౌకర్యానికి గానీ, ఆరోగ్యవసతికి గానీ ఇట్లాగే అగ్రికల్చర్ డెవలప్ మెంటుకి గానీ అనేక రకాలుగా అంతర్జాతీయ సంస్థలు, జాతీయ సంస్థలు స్వచ్ఛంద సంస్థలు అనేక మంది చేపడుతున్నారు. దానిని కోఆర్డినేట్ చేసుకోవాలి. ప్రభుత్వము చేసే కార్యక్రమాలు స్వచ్ఛంద సంస్థలు చేసే కార్యక్రమాలు వీటి అన్నిటిని కూడా సమన్వయ పరచుకొని గామీణ అభివృద్ధికి కార్యక్రమాలు చేపడితే ఇటు వంటి ఆపద వచ్చినప్పుడు మనం తట్టుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆ ప్యాతి పడికగా ప్రభుత్వం ఒక కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలని నేను కోరుతున్నాను. అయితే ఈ గామీణ అభివృద్ధికి చేస్తున్నటువంటి కృషికి, స్వచ్ఛంద సంస్థలు చేస్తున్నటువంటి కృషికి కోఆర్డినేటు చేయడానికి ఈ రోజు డెవలప్ మెంటులో వాలంటరీ ఆర్గనైజేషన్స్ కి కోఆర్డినేటర్ గా ఒక డైక్టరును అప్పాయింట్ చేసి ఈ ప్రభుత్వము చేసినటువంటి కార్యక్రమాలు వాలంటరీ ఆర్గనైజేషన్లు చేసే కార్యక్రమాలు లేదా స్థానిక సంస్థలు చేసే కార్యక్రమాలు ఒకరు మరొకరు చేసే కార్యక్రమమే చేయకుండా కోఆర్డినేటు చేసుకుని వివిధ కార్యక్రమాలను మనం అమలు జరపడానికి సమన్వయం చేసుకోవడం చాల ముఖ్యం. దీని కోసం ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందని చెప్పి నేను ఆశిస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఇది ఏదో అబద్ధ వచ్చినప్పుడు డ్రైటు వచ్చినప్పుడు, తుఫాను వచ్చినప్పుడు కాకుండా మున్ను ఎప్పుడూ నేచురల్ కాలామిటీస్ అండ్ ప్రవర్తే ఎదుర్కొవలసివ పరిస్థితి వచ్చింది కాబట్టి, మెట్ట ప్రాంతానికి మర్నాలు, లేకపోవడం, మాగాణి ప్రాంతానికి, తీర ప్రాంతానికి తుఫాను రావడం, మొత్తం అంధ్రప్రదేశ్ కి సంబంధించినటువంటి ఒక బృహత్తర కార్యక్రమం మనం తయారు చేసుకొని ఉండరికి ఒక డాంట్

ఇన్ వాల్వ్యు చేసి ఒక మేసివ్ ఎఫర్టులో చేస్తే మనం కొంత రూరల్ డెవలప్ మెంటుకి కృషి చేసినా వాము అవుతాము తరువాత ఇటువంటి అపదలు వచ్చినప్పుడు వాళ్లలో ధైర్యం ఉండి వాటిని ఎదుర్కోడానికి ప్రజలు సంసిద్ధము అవుతారని నేను మనవి చేస్తున్నాను. దీనికి ముఖ్యంగా మంచి నీటి సదుపాయము కావాలి. మొన్న డ్రాట్ వచ్చినప్పుడు చాల చోట్ల మంచి నీళ్ళు లేక బాధపడ్డారు. కాబట్టి రిగ్సు పెట్టి, ఎక్కడైతే వెల్లు పడతాయో అక్కడ ముందు మంచి నీళ్ళకు తరువాత వ్యవసాయానికి కావలసిన బావులు వీటిని అన్నిటిని కూడా ఒక మేనర్ స్కేలులో తీసుకోవలసి ఉంది. అట్లాగే ప్రతి గ్రామానికి కూడా కుటీర పరిశ్రమలు, అటువంటి చిన్న చిన్న ఆర్థిక స్థాపతుని కలిగించే కార్యక్రమాలు మన గ్రామాలలో తీసుకోవలసి ఉంటుంది. వీటి అన్నిటికీ కూడా ఒక ప్లాను తయారు చేసి ప్రభుత్వము వీరందరిని కూడా సమీకరించి, స్వచ్ఛంద సంస్థలను, స్వచ్ఛంద సేవకులను ప్రభుత్వము అందరిని కూడా కలుపుకొని ఈ కార్యక్రమాన్ని అమలు జరిపితే మనకు చాల ఉపయోగ పడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ కరువుకి వచ్చినటువంటి డబ్బును కూడా మనం ఈ గ్రామాలలో ఎక్కువ శాతక మైన కార్యక్రమాలు రోడ్లలను గాని మంచి నీటికి గాని రహదారులకు గాని వీటికి ఎక్కువ వినియోగించి మనం చేస్తే భవిష్యత్తులో ఎక్కువగా ఉపయోగ పడుతుందని మనవి చేస్తూ దీని కోసం చెన్నారెడ్డిగారు ఒక బృహత్తర ప్రణాళిక తయారు చేస్తారని ఆశిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు:—అధ్యక్షా, చెన్నారెడ్డిగారు బృహత్తర ప్రణాళికను తయారుచేస్తే బాగుంటుందని శ్రీ ఎం. వి. క్రిష్ణారావుగారు చెప్పారు. ప్రణాళికలు వేయడంలో, ప్లాన్సు ఎనౌన్సు చేయడంలో, ప్రోగ్రాముస్ చెప్పడంలో చెన్నారెడ్డిగారు కాని జనార్ధనరెడ్డిగారు కాని ఏమాత్రం అయినా వెనకాడుతారని నేను అనుకోవడం లేదు. వారు చాలా ముందుగానే ఉన్నారు. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి దుర్భిక్ష పరిస్థితిని చర్చించడం కోసం రాష్ట్ర శాసన సభ సమావేశాన్ని మా ముఖ్యమంత్రిగారు పిలిచారు. దీనిని పరిశీలిస్తేనే మేము దుర్భిక్ష పరిస్థితిని గురించి ఎంత క్రద్ద తీసుకున్నామో అర్థం కావడం లేదా అని ఇందాక రెవిన్యూ మంత్రిగారు అన్నారు. కొన్ని జిల్లాలలో కొన్ని తాలూకాలు మినహాయిస్తే యావత్ ఆంధ్రరాష్ట్రంలో దుర్భిక్ష పరిస్థితి విలయతాండవం అవుతున్నప్పుడు వర్షాలు లేక మారుమూల ప్రాంతాల్లో ప్రజలు నానా ఇబ్బందులు పడుతున్న అప్పుడు వెంటనే రాష్ట్ర శాసనసభను పిలువకుండా ఇంత అలస్యంగా ఎందుకు పిలిచారు? శాసనసభ్యులందరు స్థానికంగా వారికున్నటువంటి సాధకబాధలు చెప్పడానికి వీలు లేకుండా 1, 2 రోజులలో మొత్తం శాసన సభా సమావేశాన్ని ముగించే విధంగా పెట్టారంటే ఏమనుకోవాలి? డ్రాట్ గురించి ప్రభుత్వం పట్టించుకోలేదని అనుకుంటారేమోనని, డ్రాట్ గురించి మాట్లాడుకుంటారేమోనని శాసనసభ్యులను పిలిచారు కాని నిజంగా ఈ ప్రభుత్వానికి దుర్భిక్ష నివారణ కార్యక్రమాలను శాసనసభ్యులందరు పెట్టి శాసన సభ్యులయొక్క అభిప్రాయాలను తెలుసుకోని తదనుగుణంగా పడచుకోవాలనే భావం ప్రభుత్వానికి లేదని మనవిచేస్తున్నాను. నీన్న కూడా ప్రభుత్వపక్ష సభ్యులు ఇంకా శాసన సభా సమావేశమును పొడిగించమని

చెప్పినా ప్రభుత్వం దానిని పెడచెవిని పెట్టడం ఏదైతే ఉండో అదే సులభం స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ప్రభుత్వం నిజంగా డ్రాట్ రిలీఫ్ మెజర్స్కు సుబసిడీని సీరియస్ గా ఉంచా' దీనిలో అపోజిషన్ వారిని కాన్ ఫిడెన్స్ లోకి తీసుకుంటుందా అనే విషయంలో మనకు తేటతెల్లం అవుతుంది, నేను నిన్న చెప్పాను. నిన్న అంతా సంతాపాలతో అయింది. ఈ వేళ మా పరితాపం, రేపు వారు సమాప్తం చేస్తారు. ఈ బాధ అన్నీ వెల్లడి చేయడానికి సమయం ఇవ్వకపోతే ఈ ప్రభుత్వం దుర్బిక్ష నివారణ కార్యక్రమాలను తీసుకుంటుందని చెబితే మేము ఏవింగా నమ్మాలో అర్థం కావడం లేదు. నేను రెండు విషయాలు మనవి చేస్తాను. అసలు కరవు పరిస్థితులు ఎప్పటి నుండి ఏర్పడ్డాయి, ఎప్పటినుండి పరిస్థితి మరి దుర్బిక్షంగా తయారైంది. ఎప్పటి నుంచి రైతాంగం వ్యవసాయ కూలీలు పరులు లేకుండా బాధపడుతున్నారని ప్రభుత్వం ఎప్పుడు గుర్తించింది. ఈ జి.ఓ.లు చదివితే మనకు అర్థమవుతుంది. రె:న్యూ మంత్రిగారికి ఉత్సాహం ఎక్కువ. జి.ఓ. తేదీలు చూస్తే తెలుస్తుంది.

It woke up only at the last movement. All the time it was sleeping. They were busy otherwise securing diffention from other parties; they were busy confabulating about the party tickets, they were busy with the changing of portfolios of Ministers, they were busy whom to take and whom to send out of the Ministry. అనే విషయాల మీద చర్చలు జరుపుతున్నారు. ఎవరాలు లేక తీవ్రమైన పరిస్థితులు ఉన్నప్పుడు 20 రోజుల క్రిందట ముఖ్యమంత్రిగారు ఢిల్లీలో ఉన్నారు. రాష్ట్రంలో పరిస్థితి ఈవిధంగా ఉంటే ఢిల్లీలో ఉండి ఏమి చేస్తున్నారు? ముఖ్యమంత్రిగారు పత్రికాచిత్రభగ్గులతో మాట్లాడుతూ రాబోయే పార్లమెంటరీ మధ్యంతర ఎన్నికలలో ఎవరిని అభ్యర్థులుగా పెట్టాలనే విషయంలో శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీతో చర్చిస్తున్నామని అన్నారు. రె:న్యూ మంత్రిగారు కూడ ఢిల్లీలోనే ఉన్నారు. అప్పుడు ఆంధ్రరాష్ట్రంలో కరువు వచ్చిందని, ఇక్కడ పరిస్థితులు బాగాలేవని ఢిల్లీలో పరిస్థితులు బాగా ఉన్నాయని మంత్రులందరూ ఢిల్లీ వెళ్లారు. మీరు రికార్డుస్ వెరిఫై చేస్తే ఎంతమంది మంత్రులు ఢిల్లీకిపోయారో తెలుస్తుంది. They have all fled to Delhi. అసలు ఆంధ్రరాష్ట్రంలో కరువు ఉందా, ఢిల్లీలో ఉందా అనేది నాకు తెలియడములేదు. తరువాత శాసన సభను పిలుస్తూన్నామనే ఆలోచన వచ్చిన తరువాత జిల్లాలకు మంత్రులను పంపించారు. ఆయా జిల్లాలలోని పరిస్థితి అవగాహన చేసుకొని రమ్మని చెప్పారు. ఆ జిల్లాలలో అవగాహన లేనివారు. ఆయా ప్రాంతాలకు వెదనివారు వెళ్లారు. వారు ఏ కాండిడేట్స్ ను పెడితే బావుంటుందని సమీక్షించినట్లు తెలుస్తుంది. ఈ కరువు 12.00 noon ద్వారా వచ్చిన పరిస్థితిని ఎంతకును అసరాగా తీసుకుని రాబోయే ఎన్నికలలో దీనిని పావుగా ఉపయోగించుకొనడానికి ప్రభుత్వం స్పష్టంగా మెత్తడం ఏర్పాటు చేసిందని మనవిచేస్తున్నాను. తాము తిరిగితే చాలదన్నట్లు, తమ ప్రయత్నాలు తమ కేవలంలో వేసుకున్నది, తాము వ్రాయించుకొన్నది. తాము డబ్బా, వాయించుకొనేది బాలదన్నట్లుగా కేంద్రమునుండి వారిని తీసుకొచ్చారు. తీసుకు వచ్చి రాష్ట్ర కరువు ప్రాంతం అంతా పర్యటిస్తున్నామని చెప్పి చిత్తురు నుంచి పర్యటించారు. ఈ వేళ ప్రధానమంత్రి, మరిఎవరో వచ్చిన విధంగా పోలీసులు,

సమితి ఆఫీసర్లు, జిల్లాపరిషత్తు ఆఫీసర్లు, మొత్తం అంతా కూడా ఒక కార వాన్ స్టీట్ లాగా, ప్రభుత్వ వాహనాలు దుర్వినియోగం చేసి, మంత్రులందరూ కూడా ఒక రకంగా దుర్భిక్షంతో రాష్ట్రం బాధపడుతుంటే తమ ద్యూటీన్ నిర్లక్షం చేసి

They have followed Mrs. Gandhi. Who is she? In what capacity she has toured the State? If she has toured the State only as Congress- I President, what business the Ministers have got to follow her in their official cars?

Sri K. Venkatramaiah:—He has no business to say like that.

Sri M. Venkaiah Naidu:—The business of the House has to be decided by the Chair and not by Mr. Venkatramaiah.

(Interruptions)

శ్రీ కె. బాపిరాజు (చైర్మన్):—అధ్యక్షా, హు ఈజ్ పి అని ఇ గ్లీషులో మాట్లాడితే

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు:—ఈ విధంగా రాయలసీమ ప్రాంతంలో కరువు ప్రాంతాలలో పర్యటించినప్పుడు, ఒక అధికారి అయిన వ్యక్తి, రాష్ట్రప్రభుత్వంతో ఏవిధమైన సంబంధం లేని వ్యక్తి, రాష్ట్రప్రభుత్వంలో ఉన్న మంత్రులు అందరూ కూడా

శ్రీ కె. బాపిరాజు:—సాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్. ఓటర్లను మాయచేసినట్లు నన్ను మాయ చేస్తాడు ఏమిటి ఈయన? హు ఈజ్ పి అంటే మాకు అధ్యక్షురాలు జయిన మనిషిని ఇంత పోషనగా, ఈజీగా మాట్లాడే వ్యక్తికి ఏ భాషలో చెప్పాలో అర్థం కావడం లేదు. తన గొప్ప తనకు తెలుసు, వాళ్ల నాయకుల గొప్పవారికి తెలుసు. ఆ రకంగా మేము కూడా ఆయనను గౌరవించే సమయంలో, మా వాయకురాలిని కూడా గౌరవించునట్లు ఉంటే ఆయన గౌరవం అడగకుండానే పొందుతాడు. అది జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. దయచేసి అంత మాట అనవద్దని.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు:—నేనూ చాలా ఈజీగా అనలేదు. Very effectively I am saying. Who is she? In what capacity she has toured the State? What business the State Government has got to follow her? In what capacity they have followed her?

(ఇంటర్ ప్రప్స)

మిస్టర్ చైర్మన్:—కన్ స్పెక్టివ్ సజవన్ను చెప్పండి.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు:—ఈ విధంగా వారు రాడిచేస్తే ఎలా? నేను అనరాని మాట ఏమీ అనలేదు.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:—అధ్యక్షా, సాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. ఆ విధంగా మాట్లాడే వారిని కూర్చోపెడితే మాకు గౌరవంగా ఉంటుంది.

Sri Paladugu Venkatrao: — Mr. Vankajiah Naidu is at liberty to speak whatever he feels without casting aspersions on any party

or any individual. We have no objection. Knowing fully well that she is the leader of the nation, particularly for a party, for us . . .

(Interruptions)

When Sri Jagjivan Ram visited the State we have provided full protection though he belongs to one party considering him as the leader of the nation. In the same manner when Chandrasekhar visited in 1977 we provided him all the facilities and the security. Where is the need for him to criticise in this way instead of speaking on drought?

(ఇంటర్వ్యూ)

Sri M. Venkaiah Naidu :— If the Hon'ble Member is ignorant of the fact, I was the man who translated the speeches of Mr. Chandrasekhar at certain places. No Police Officer, no police jeep, no government vehicle have followed our President.

Chairman :— You proceed with the drought relief measures

శ్రీ కె. బాపిరాజు:—వారి లీడర్లు ఎవరన్నా ఫోలో అవుతే పోలీసు అక్కర్లేదు, ఎందుకంటే జనం రారు. మా జనాన్ని కంట్రోలు చేయడానికి పోలీసు అవసరం, అందరూ అవసరం.

శ్రీ ఎమ్ వెంకయ్యనాయుడు:— ఇంత తక్కువ స్థాయికి దిగజారిపోతే, పోలీసులు లేకపోతే జనం రారు అంటే, జనం కొట్టే రాళ్లను తట్టుకునేందుకు పోలీసులను తీసుకువెళ్లుతున్నాము అంటే, నాకు అబ్జెక్షన్ లేదు. కానీ బాపిరాజు గారికి వారు ఏమి చెబుతున్నారో పాపం వారికి అర్థం కావడం లేదు.

Chairman :— You have got only two minutes more.

Sri M. Venkaiah Naidu:—My complete time has been taken by those people. If the Chair feels that I am going out of the way, I will finish my speech and sit down. You just verify the records. I did not pass any comments on Mrs. Gandhi. I only said in what capacity she has toured the State. Is it wrong? Is it not allowed in the Parliamentary practice. What I am saying is that the State Government have made the drought issue a political issue. You read the speeches of leaders who have toured the drought-affected areas. They are full of politics factional politics.

అటువంటప్పుడు రాజకీయాలు పెట్టుకొని, రాజకీయాలలో ఇంతకు ముందు తుపానును ఉపయోగించుకొని, ఈ రోజు కరువును దానికోసం ఉపయోగించుకునే వ్యక్తులను రాజకీయాల గురించి మాట్లాడద్దు అంటే ఏమి మాట్లాడాలో నాకు అర్థం కావడం లేదు. వాళ్లు ఇచ్చిన లెక్కలతో, ఈ మోస పూరితమైన లెక్కలతో రాష్ట్ర శాసనసభను, రాష్ట్ర ప్రజాసభాన్ని మభ్యపెట్టాలని కనుక ప్రభుత్వం భావిస్తే చాలా పొరబాటు అవుతుంది. తుపాను సందర్భంగా ఇచ్చిన లెక్కలు, హామీలు ఏమియ్యాయి? ఒక విషయం ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకు

వస్తాను. వారు నెల్లూరు వచ్చినప్పుడు చెప్పారు—ఈ తుఫాను విషయంలో డబ్బు ప్రసక్తి లేదు. ఎంత డబ్బు అవసరమైనా సరే, వకిలీలైన స్కూల్స్ బాగుచేయడానికి చెడిపోయిన రోడ్లు బాగుచేయడానికి, చెరువులు మరమ్మత్తు చేయడంకోసం అవసరమైతే సెక్రెటరీయేట్ తాకట్టు పెట్టి అయినా సరే, నేను డబ్బు ఇస్తాను అని చెప్పారు. అంతచెప్పిన ముఖ్యమంత్రి, డబ్బు ఫేజు పెకండు ఫేజు అని ఫేజులు ఉండకూడదని చెప్పిన ముఖ్యమంత్రి, ఈ రోజు, ప్రకాశం జిల్లాలో నెల్లూరు జిల్లాలో చాలా ముఖ్యమైన రోడ్లు, చాలా ముఖ్యమైన స్కూలు ఫవనాలు, చాలా ముఖ్యమైన ట్యాంకు అవన్నీ కూడా థర్డ్ ఫేజీలో చేరిస్తే వాటికి గ్రాంటు లేక, వాటి గురించి వట్టిచుకునే నాథుడు ఈ నాటి వరకు లేడు. మరి ముఖ్యమంత్రికి చెప్పితే, ముఖ్యమంత్రి ఉపన్యాసాలు ఇస్తే, సెక్రెటరీయేట్ తాకట్టు పెట్టడానికి కూడా ముఖ్యమంత్రి సిద్ధమైతే, ముఖ్యమంత్రి మాట ఛీఫ్ ఇంజనీర్, పంచాయితీరాజ్, ఛీఫ్ ఇంజనీర్, ఆర్ ఆండ్ బి., ఛీఫ్ ఇంజనీర్, మైనర్ ఇరిగేషన్, విలేజ్ అని అనుకోవాలా? లేక ముఖ్యమంత్రి మాటకు లిబన లేదు అనుకోవాలా? నాకు అర్థం కావడములేదు. ఈ విధమైన పంటతో, విధమైన పొరబాటు, ఈతప్పు లెక్కలతో You cannot fool the State; you cannot fool the people. ఈ విధంగా కరువును రాజకీయాలకోసం ఉపయోగించుకుంటూ, కరువును గురించి సిరియస్ గా ఆలోచించకుండా, కరువు వచ్చి ఎంతోకా బాధపడుతుంటే అక్కడ విజయవాడలో భాస్కరరావుగార్కి సన్మానం, కొత్తగా ముగ్గురు మంత్రి ప్రమాణస్వీకారం జరుగుతున్నది. ఈ విధంగా రాష్ట్ర రాజకీయంలో పాళ్లు ఎంతసేపటికీ మునిగిపోయి, స్థితిలో పార్టీ కార్యక్రమాలతో, టీకెట్ల ఫవనాలతో, మంత్రిల పోర్ట్ ఫోలియో మార్పిడులతో, సన్మానాలతో జరిగిపోయింది. తప్పితే, ఈ కరువు పరిస్థితి గురించి వారు తీవ్రంగా తీసుకోలేదు. ఇప్పటికైనా మీరు కేంద్రప్రభుత్వంతో మాట్లాడి, గోట్లాడి అవసరం అయితే ఎక్కువ గ్రాంటు తీసుకువచ్చి, ఈ డబ్బు అతా కూడా సక్రమంగా ఖర్చు పెట్టేందుకు మీ కార్యక్రమాలకు ఉపయోగించాలి తప్ప Don't politicalise the issues మీరు పార్టీ నాయకులతో వెళ్ళినప్పుడు పార్టీ విషయాలు మాట్లాడుకోండి, పార్టీ కార్యక్రమాలు చేపట్టి ఇప్పితే, ప్రభుత్వ అఫీషియల్స్ ను తీసుకు వెళ్లి మాత్రం 12.10 p.m. Don't give the drought a political colour. నెల్లూరు జిల్లాలో, ప్రకాశం జిల్లాలో తుఫాను వచ్చినప్పుడు, మహబూబ్ నగర్ జిల్లా తుఫాను తాకిడికి గురైనప్పుడు, అనాడు మేము చెప్పాము — అక్కడ జరిగే తుఫాను కార్యక్రమాలతో పతపాతం ఉంది. లింగండితనం ఉంది, పర్సనలైజ్ తీసుకుంటున్నారు, పర్సనలైజ్ బేసిస్ మీద వర్క్స్ ఇస్తున్నారు అని. I am warning this Government the something should not be repeated in the drought works also. ఈ పరిస్థితిని తొలగించడంకోసం ఈ కరువుకు వచ్చిన డబ్బు దుర్వినియోగం జరగకుండా చూడాలి. కొన్ని పేపర్లలో వార్తలు వస్తున్నాయి. కాల్యలు త్రవ్వకుండానే త్రవ్వనట్లు ప్రామిస్ కోడం, చెడిపోయిన చెరువులు తీసుకు వేసినట్లు ప్రామిస్ కోడం జరుగుతున్నదని. మా డేవెల్ప్ మెంట్

కాంగ్రెసు (ఐ) ని సపోర్టు చేసే పేర్లలో ఈ వార్తలు వస్తున్నాయి. ఇది చాలా శోచనీయమైన విషయం. బాధపడవలసిన విషయం. ముఖ్యమంత్రిగారు కనీసం ఇప్పటికైనా సరే రేపురాబోయే సహాయ కార్యక్రమాలకు వచ్చే డబ్బును కూడా సక్రమంగా ఉపయోగించకపోతే, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎవరైతే డబ్బు ఇస్తున్నారో వారు మళ్ళీ వెనకాడే ప్రమాదం ఉంది. మాజీముఖ్యమంత్రి వెంగళరావుగారు ఒక ప్రకటన చేశారు—తుఫానులో ఇచ్చిన డబ్బు అంతా దుర్వినియోగం జరుగుతున్నది దానిమీద సి.బి.ఐ ఎంక్వయరీ కావాలని. దానికి ముఖ్యమంత్రి జవాబు చెప్పలేదు. A responsible man, the former Chief Minister of the State, he himself levelled a serious allegation, not on the floor of the House, but outside. అలాంటప్పుడు ప్రభుత్వం దానిగురించి కిమ్మనకుండా, మాట్లాడకుండా ఉంది. అందువల్ల కనీసం ఈ దుర్విజ్ఞానికి వచ్చే నిధులు సక్రమంగా ఉపయోగించాలని, నెల్లూరు ప్రకాశం, మహాబూబ్ నగర్ జిల్లాలకు తుఫాను పేరుతో ఇచ్చింది లేదు, కరువు పేరుతో వారి; ఇవ్వకుంటే ఆ రెండు కార్యక్రమాలు ఆగిపోతాయి కాబట్టి, వాటిని కూడా చేర్చి డబ్బు ప్రొవైడ్ చేసి, ఆగిపోయిన పనులను చేపట్టవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తూ నిలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ చనుమోలు వెంకట్రావు (మైలవరం) :— అధ్యక్షా! మన రాష్ట్రంలో తరచు తుఫానులకు, కరువులకు నిలయమై మన రైతాంగం తీరని నష్టం పొందుతున్నారు. మనం ఎంతచేసినా కూడా, ప్రభుత్వం చేయలేదనే అపవాదు వున్నా కూడా ఈ రైతాంగం నష్టం ఎంత చేసినా తీరనిది. కాని ప్రభుత్వ పథిలో ఎంతవరకు అవకాశం వుంటుందో అంతవరకు రిలీఫ్ మెజర్స్ తీసుకోవలసిన అవసరం వుంది. సహజంగా మెట్ట ప్రాంతాల్లో నాట్లు, చెరువు క్రింద ఉండే భూముల్లో ఉప్పులు కానివ్వండి అగడ్త వరకు జరుగుతుంటాయి. అందుకని మన రాష్ట్రంలో జూలైనుంచి వర్షాలు లేకపోయినా కూడా ఇంకా వర్షాలు పడతాయనే ఆశతో మన రైతాంగం కానివ్వండి. అధికారులు కానివ్వండి, ప్రభుత్వం కానివ్వండి ఎదురుచూసి, వర్షాలు పడవని నిర్ధారణచేసుకొని, వడినా ఉపయోగం వుండనే ఉద్దేశంతోనే రిలీఫ్ మెజర్స్, రిలీఫ్ వర్క్స్ కు డబ్బు సాక్స్ చేస్తురు. దీనిలో బావ్యం జరిగిందని నేను అనుకున్నా. కరువు పనుల క్రింద 22 కోట్ల రూపాయలు సాంక్షన్ చేసి ఈ పనులు ప్రారంభించం చాలావరకు జరిగింది, ఇంకా జరుగుతున్నాయి కూడా. ఈ ఎమర్జెన్సీ సరిపోతుందా అంటే సరిపోతుందని నేను అనుకున్నా. మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన పోట్లో కూడా మన రాష్ట్రం యొక్క పరిస్థితులకు పూర్తిగా అవగాహన చేసుకొని, అధికారులు, మంత్రులు అందరూ కూడా శుణ్ణంగా పరిశీలించి, దీనిని క్రోడీకరించి ఒక రిపోర్టు తయారుచేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించారు. సుమారు 29 కోట్ల రూపాయలు కావాలని ఈ రిపోర్టులో అధగడం సమంజసమైతే, దీనిలో హెచ్చుభాగం వచ్చేట్టుగా కేంద్ర ప్రభుత్వం వైదొలిగి తీసుకోవలసిన అవసరం వుంది. ఇకపోతే మొదలుపెట్టిన కార్యక్రమాలు కూడా చాలా బాగా జరగవలసిన అవసరం వుంది. మొన్నటివరకు వర్షాలు లేవు. ఇరవ అనావుట్టి వున్నదూలేదు. పర్వతాలలేదు. దీనివల్ల చాలా ప్రాంతాలలో కరువు ఏర్పడిందంటే అతిశయోక్తి కాదు. దీని వల్ల కూడా

అనుకోకుండా వర్షాలు పడడం మొదలుపెట్టాయి. ఒకటి, రెండు వర్షాలు పడిన తరువాత రైతులు జోన్నలు, మిగిలిన అవరాలు వగైరా వేసుకుంటే, మాగాణి పొలాల్లో కూడా మళ్ళీ అధిక వర్షాలవల్ల చాలా చోట్ల విత్తనాలు మురిగి పోయాయి. ఇది కూడా రైతు కు నష్టమే. దీనికి నేను ముఖ్యంగా మనవి చేసేది ఏమిటంటే ఎగ్రికల్చరల్ డిపార్టుమెంటువాళ్లు గ్రౌండ్ నట్, జనార్ మొదలైన విత్తనాలు సప్లయ చేయడానికి ఒక ప్లాన్ తయారుచేసుకొని పెట్టారు. ఈ ప్లాన్ ప్రకారం సీడ్స్ ఎంతవరకు సప్లయ అయ్యాయనేది చూడవలసిన అవసరం వుంది. ఇది శుష్ణంగా చూడాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇంతేకాకుండా ఇప్పుడు ఈ అధిక వర్షాలవల్ల మురిగిపోయినవి ఏమైనావుంటే దానికి కూడా కావలసిన సీడ్ సప్లయ చేయాలని, రైతులకు నష్టంలేకుండా అవసరమైతే మనం 50 పర్సెంటు సబ్సిడీ కూడా పెట్టాలని కోరుతున్నాను. ఈ 50 పర్సెంటు సబ్సిడీతో కావలసిన సీడ్ అంతా సప్లయ చేయడానికి ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా చర్యతీసుకోవాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ కరువుకూడా మనకు అనేకసార్లు వచ్చింది. 1984లో వచ్చింది, 72లో వచ్చింది, తరువాత మళ్ళీ 79లో వచ్చింది. ఈ తరుచు వచ్చే కరువుకు శాశ్వతంగా మనం కొన్ని కార్యక్రమాలు చేయవలసిన అవసరం వుంది. టెంపరరీ మెజర్స్ ఎన్ని చేసినా అవి తాత్కాలికంగానేవుంటాయి, దానికి ఎక్కువ డబ్బు మనం ఖర్చు పెడతాము. అవి పర్మినెంట్ మెజర్స్ గావుండడంలేదు. టెంపరరీ మెజర్స్ గా మాత్రమే వుంటున్నాయి. దీనివల్ల మనం ఎక్కువ ఔనిఫిట్ పొందలేక పోతున్నామని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా డ్రింకింగ్ వాటర్ కోసు వెల్స్ త్రవ్వబడు తున్నాయి. ప్రతిసారి డీపెనింగ్ చేయడం కోసమని డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నాము. ఈ విధంగా డీపెన్ చేసి చేసి, కొండనుంచి చాంతాడు అన్నట్లుగా ఎంతో లోతుకు వెళ్లిపోతే అక్కడనుంచి వాటర్ ఔథాట్ చేసుకుంటే అది పెద్ద ప్రాబ్లెమ్ అయి పోతుంది. అందువల్ల బోర్స్ వేయటానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. నేను కృష్ణా జిల్లాలో అడిగినప్పుడు అటువంటి బోర్స్ లేవు, రిగ్స్ లేవు, మామూలు గ్రౌండ్ వైన వేయడానికి రిగ్స్ మాత్రమే వున్నాయి. బావులు డీపెన్ చేయడానికి రిగ్స్ లేవు అని అన్నారు. అవసరమైతే తెప్పించి బోర్స్ వేయడానికి చర్యతీసుకుంటే తప్ప అది కాశ్యతంగావుండదు. మరి ఇంకా డీపెన్ చేసినాకూడా వెల్ స్ప్రింగ్స్ కు భద్రతవుండదు. ప్రభుత్వం ఇది నోట్ చేసుకొని దీనిగురించి ఆలోచించవలసిందిగా మనవిచేస్తున్నాను.

(కోరం జెల్)

12.20 p.m.

ఇకపోతే లాంగ్ టర్మ్ మెజర్స్, పర్మినెంట్ మెజర్స్ ముఖ్యమని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇక నాగార్జునసాగర్ కు సంబంధించినంతవరకు కృష్ణా, నల్లగొండ, ఖమ్మం— ఈ మూడు జిల్లాలకు సంబంధించిన లెఫ్ట్ కెనాల్ వస్తుంది. ఇది దాదాపు 280 మైళ్ళ పొడవువుంది. కృష్ణా జిల్లాకు వచ్చేసరికి 182 టి.ఎం.ఎస్ వాటర్ మాత్రమే వస్తుంది. అంటే సిపేక్ వల్ల, ఎవాపరేషన్ లాస్ వల్ల దాదాపు 80 పర్సెంటు వాటర్ పోతుందని వరల్డ్ బ్యాంక్ అధికారులే చెప్పే చేసి చెప్పారు. ఇదిపోతే చివరకు వచ్చేసరికి మొత్తం—టోటల్ డిస్ ఛార్జ్ కెనాల్ లో 100 టి.ఎం.ఎస్.

90 టి.ఎం.సి, కన్న ఎక్కువరాదు. దీనివల్ల నల్ల గొండవరకు వచ్చిన తరువాత వీరు రాకపోయే ప్రమాదం వుంది. దీనిని నివారించడంకోసం వరల్డ్ బ్యాంకుతో మనం నెగోషియేట్ చేసి, డబ్బు తీసుకొని కెనాల్స్ ను తవ్వనివరగా లైసింగ్ చేయవలసిన అవసరం వుంది ఇది నల్ల గొండ ఖమ్మం కృష్ణా- ఈ మూడు జిల్లాలయొక్క ప్రధానమైన కోరిక కాబట్టి లైసింగ్ చేయవలసిన అవసరం వుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇదేవిధంగా ఇంకొక ముఖ్యమైన పాయింట్ ఏమిటంటే డ్రాట్ వర్క్స్ కూడా జరుగుతున్నాయి. ఈ లెఫ్ట్ మరియు రైట్ కెనాల్స్ లో కూడా చాలా ప్రాంతాలలో పనులు జరుగుతున్నాయి. ఈ పనులు చేయడానికి డబ్బుకొరతలేదు కాని ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ పెద్ద ప్రాబ్లమ్ అయిపోయింది. ఇక్కడ జిల్లాలో ఇంజనీర్స్ ప్లాను తయారుచేసి అక్కడి కలెక్టరుద్వారా ఇక్కడికి పంపడం- ఈ విధంగా లాంగ్ ప్రొసీజరు వుంది. ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ కు డిప్యూటీ కలెక్టరుకూడా వున్నాడు. ఇక్కడ సెక్రటేరియట్ లో జి.ఓ. పాస్ చేసి గవర్నమెంటు ప్రెస్ కు వెళ్లి ప్రింట్ అవ్వాలంటే నెలలు, సంవత్సరాలు కూడా పట్టవచ్చు. లోకల్ ప్రెస్ కు ప్రింటింగ్ చేయడానికి ఇవ్వవలసిన అవసరం వుంది. ఇది తక్షణావసరమని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇకపోతే ఈ రాష్ట్రం మొత్తాని! సంబంధించిన ప్రాజెక్టు ఒకటి- గోదావరి మీద చాలా ఎత్తున వాటర్ వుంది. ఇంటర్ స్టేట్ రికార్డు కూడా దాదాపు జరిగినట్టు వుంది. రామపాదసాగర్ మనము మొదలుపెట్టి చేసుకుంటే పోలవరం ప్రాజెక్టు క్రింద చేసినప్పుడు కృష్ణా గోదావరి లింక్ కెనాల్ వచ్చి గోదావరి నీళ్లుకూడా కృష్ణాలో పడవేసినప్పుడు అది కృష్ణా డెల్టాకు సేష్టికావుంటుంది. వెస్ట్ గోదావరిలో కానివ్వండి. కృష్ణాలో కానివ్వండి, ఖమ్మంలో కానివ్వండి, నల్గొండలో కానివ్వండి ఈ ఆఫ్ ఫ్లాంట్స్ అన్నింటికీ కూడా ఎన్యూర్డ్ వాటర్ నష్టం వుంటుంది కూడా తరచూ కరువు కాలకాలకు లోనయ్యే రాయలసీమకు మనము శ్రీకైలం నుంచి నీరు ఇవ్వడానికి ఎటువంటి ఆటంకంలేకుండా వుంటుంది కాబట్టి ఇది మొత్తం రాష్ట్రానికి సంబంధించిన ప్రాజెక్టు. ఇది పర్మినెంట్ డ్రాట్ రిలీఫ్ మెజర్ క్రింద ఇమీడియట్ గా టేకప్ చేయవలసిన అవసరం వుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇకపోతే ప్రైవేట్ వెల్స్ చాలావున్నాయి. ఎల్.ఎం.బి ల ద్వారా ఎస్.ఎఫ్.డి.పి. ద్వారా లోముకూడా ఇస్తున్నాము ఈలోన్నవల్ల ప్రైవేట్ వెల్స్ శ్రవ్యం కంటున్నారు. కాని ఇట్లువంటి డ్రాట్ సిస్ట్యుయేషన్ వచ్చినప్పుడు వెల్స్ అన్నీ పాడై పోయి ఎవరికి వుపయోగంలేకుండా పోతున్నాయి. మా జిల్లాలో, నా కానిస్టేబుల్ యెన్సీలో తిరిగినప్పుడు రైతులు కోరింది ఏమిటంటే ఈ ప్రైవేట్ వెల్స్ డీపెన్ చేయడానికి గాను ప్రభుత్వం రిగ్స్ నష్టం చేసేట్లుయితే ఆగ్రో ఇండస్ట్రీ ద్వారా కానివ్వండి. లేకపోతే అగ్రికల్చరల్ డిపార్టుమెంటుద్వారా కానివ్వండి, ఏదో ఒక ఏజెన్సీ ద్వారా కావలసిన రిగ్స్ నష్టం చేసేట్లువుంటే మా వెల్స్ డీపెన్ చేయడానికి అయిన కాష్ట్ లో కొంతవగకు మేము భరించడానికి సిద్ధంగావున్నామని చిన్న రైతులు అంటున్నారు. ఆ విషయమైన సహాయం చేయడానికి కూడా తగు చర్యలు తీసుకోవాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇంకా వెల్స్ కు సంబంధించి ఈ కాంప్రిహెన్సివ్ వాటర్ సిస్టమ్, ఇరిగేటివ్ సిస్టం డెవలప్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఎక్కడైతే గ్రాండ్ ఫ్లో కానివ్వండి, రిటర్నాయర్స్ కానివ్వండి, లేకపోతే వెల్స్ సిస్ట్.

12.30 p.m

చేయడానికి అవకాశం వుంటే ఒక మాస్టర్ ప్లాన్ తయారుచేయడం సరైన అవసరం వుంది. జియోలోజికల్ సర్వే వాళ్లు కూడా సర్వేచేసారు. కొన్ని చోట్ల స్రావ్య కట్టడానికి ఎటువంటి అవకాశం కూడా లేదు. అక్కడ వెల్స్ తగ్గవ్వడానికి అవకాశం వుంటే మిగిలిన కోస్తా జిల్లాలలో లెవ్ ప్లాంట్స్ లో కానివ్వండి, రాయలసీమలో కానివ్వండి, ఇటువంటి అవసరం ఎక్కడైనా వుంటే తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయక విమిటాతే ఈ కృష్ణా జిల్లాలో పెట్ట ప్రాంతానికి సంబంధించినంతవరకు గడ్డపెడ, నందిగూడ, మైవరం ఈ విషయవాడ తాలూకాలో లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ కృష్ణానదిమీద చాలా పెట్టారు. ఇంకా పెట్టవలసిన అవసరముంది. ఎంతవరకు అవసరమో అంతవరకు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ కాన్స్ట్రక్టు చేసుకొంటూ పెట్టినట్లయితే రైతులకు పర్మిటెంట్ రిలీఫ్ మేజర్ గా వుంటుంది. నది ప్రక్కనే వుంటూ రైతులు కాలువలతో అలమటించడం అంటే అంతకంటే ఘోరమైన విషయంలేదు. ఇది తరచూ డిస్కషన్ కు వస్తుంది. ఎన్టీఎస్ కొన్ని తయారై నాయి. కాష్ట్ ఎక్కువగా వుండనో గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా పర్మిషన్ ఇవ్వలేదనో కృష్ణా జిల్లాలు ఎక్కువగా తీసుకొనడానికి వీలులేదనో అని అనకుండా గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాలో మాట్లాడి కృష్ణా రివర్ మీద ఎంతవరకు అవసరమో అంతవరకు కృష్ణా జిల్లాలో లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ పెట్టవలసిన అవసరముంది మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు 70 కోట్ల రూపాయల వర్క్స్ సాంక్షన్ చేసారు. దీనిలో ఆర్ అండ్ టి.కి కొంత, పంచాయతీకి కొంత ఇచ్చారు. పంచాయతీకి ఇచ్చినదానిలో 3 కోట్ల రూపాయలు మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యాంక్స్ కోసం ఇచ్చారు. మెయిన్ ఇరిగేషన్ ట్యాంక్స్ కోసం ఇయర్ మార్క్ చేశారు కాబట్టి దీనిని ఛేజ్ చేయాలంటే మళ్ళీ గవర్నమెంట్ రిప్రెజెంటేటివ్ కేయవలసిన అవసరం వుండేమో. ఈ మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యాంక్స్ ఇప్పుడప్పుడే రిపేర్ చేయడానికి వీలులేదు ఎందుకంటే అన్ని జిల్లాలలో ఫోల్ వర్షాలదృష్ట్యా రిపేర్ చేయడానికి వీలులేదు. అన్ని జిల్లాలలో కూడా అట్లాంటి పరిస్థితి వుందనుకుంటాను. ప్రత్యేకించి కృష్ణా జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు అన్ని తాలూకాలలో వర్షాలు వచ్చాయి, చెరువులు నిండాయి. కలకర్రు లెవెల్ లో అన్ని వర్షులు సాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. ఈవర్షులు చేయడానికి వీలులేకుండా నిశ్చయమైంది. ఈ నీటిని తీసివేయాలంటే రైతులు ఊరుకోరు. ఎందుకంటే ముందు వశవులకు నీళ్ళు వుంటాయో వుండనో, అరచకని వసులు చేయడానికి వీలులేదు. చేస్తే కూడా క్రింద భాళి లేదు. పొలాల్లో పెట్టెలు వేసివున్నారు కాబట్టి నీళ్ళను తీసివేస్తే పొలాలు మునిగిపోతాయి కాబట్టి నీటిని తీసివేయడానికి వీలులేదు. కనుక ఇప్పుడు మైనర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్ తుక్చే చేయకుండా ఎంత అవసరమైతే అంత రోడ్స్ కు డెవలప్ చేసేరాబోయే గార్జెట్స్ లో మరో రెండు నెలలు పోయిన తరువాత మైనర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్ చేయడానికి వీలు. అవుతుంటేమో అలోచింపవలసిన అవసరం వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే కృష్ణా నదిలో పీక్స్ వాల్డ్స్ సమస్యగా వున్నాయి. కృష్ణా జిల్లాలో అనుమానం 700 కంటే ఎక్కువగా వుంటే అంతా పొడవైన అవుట్లెట్స్ అనుకుంటారు. ఒకరు ఒకరు అవుతున్నా కొంతా వున్నా కొంతా

చాలా మంది అంతా సాగు అవుతుందని అనుకుంటారు. డెల్టాలో కూడా సుమారు కొన్ని వేల ఎకరాలలో దివి తాలూకా గురించి కృష్ణారావుగారు చెప్పారు. అదే విధంగా జంగరు తాలూకాలో కానివ్వండి, కొల్లేరు తాలూకాలో కానివ్వండి, శేల్ ఎండ్స్ చాలావున్నాయి. ఇరిగేట్ అవ్వకుండావున్నాయి. కృష్ణానదిలో నీళ్లు స్పృశిస్తున్నాయి, కృష్ణానది వరదల్లో వుంది. కాని నీటిపారుదల కోసం వున్న కాలువలు మాత్రం సరిగాలేవు. అవి పూర్వ కాలంలో కట్టినటువంటివి. రిమోలింగ్ చేయలేదు. శేల్స్ గా కావలసిన స్టాటిస్టిక్స్ ప్రకారం ఇరిగేషన్ కు కావలసినటువంటి విడిత్ కానివ్వండి, హైల్ కానివ్వండి లేకపోవడంవల్ల, సిల్ట్ ఎక్కువగావుండడం వల్ల, సిల్ట్ క్లియరెన్స్ లేకపోవడంవల్ల—ఇది ఫస్ట్ క్రాప్, సెండ్ర్ క్రాప్ వుండడం వల్ల, వర్కింగ్ సీజన్ లేపోవడం మూలంగానూ జరుగుతోంది. కాబట్టి దానికి తగిన సిద్ధులు గ్రాంట్ చేసి, ఏలూరు కాలువకు గాని, ఇతర కాలువలకుగాని ఒక సిస్టమ్ వుంటే దానిని కంప్లీట్ గా క్లోజ్ చేసి ఇరిగేషన్ ఫెసిలిటీస్ అన్ని చేసినప్పుడు, డ్రాట్ వున్నామూడాను ఈ పరిస్థితి లేకుండావుంటుంది కాబట్టి ఇరిగేషన్ సిస్టమ్ ను బాగా ఇంప్రూవ్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. దానికి కావలసిన డబ్బు కూడా కేటాయించవలసిన అవసరం వుందని కూడా నేను మనవిచేస్తున్నాను. డెల్టా సమస్యలకు జిల్లాలో కలెక్టరు, కానవ పభ్యులందరూ కూర్చుని ఇరిగేషన్ డెవలప్ మెంట్ బోర్డు, ఇరిగేషన్ కమిటీ వుంది. ఆ కమిటీ చేసే సఫార్సులను ప్రభుత్వం ఆమోదిస్తే ఎటువంటి ఇబ్బంది వుండదు. ఎందుకంటే లోకల్ గా వున్న ఇంజనీర్స్, కలెక్టరు, ఎం. ఎల్. ఏలు వుంటారు కాబట్టి వాళ్లు చేసిన ప్రతిపాదనను అపోజ్ చేయనప్పుడు ఇటువంటి కార్యక్రమాలు చురుకుగా సాగుతాయని నేను మనవిచేస్తున్నాను. పోతే ఇప్పుడు నిధులను సాంక్షన్ చేసినందుకు కూడా నేను ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం సహాయకోసం ఎదురుచూడకండా వెంటనే నిధులు సాంక్షన్ చేసి పనులు పూర్తిచేయించారు. మా జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు ఎటువంటి అవకాశం లేకుండా అధికారులను సంప్రదించి జిల్లా అధికారులు ఎంప్లెస్టు చేయడం జరిగింది. ఫమితులలో కూడా అన్ని పనులు ఎంప్లెస్ట్ చేయడం జరిగింది. పనులు పక్కం సాగుతున్నాయి. మొన్నటిదాకా వర్షాలు లేకపోవడంవల్ల కొన్ని పోట్ల వినులు కుంట్లుబడినా, మళ్ళీ వర్షాలు పడడం వల్ల పప్పులన్నీ సాగుతున్నాయి. ఇంకా ఎక్కువ గ్రాంట్స్ ఇవ్వవలసిన అవసరం వుంది. ఇంపోతే షాట్ ఫర్, ఫర్ట్ ఫ్రో గ్రాండ్ క్రింద గాని, బిల్డింగ్స్ కోసం గాని గ్రాంట్స్ చేవు. కాబట్టి బిల్డింగ్స్ కు అవసరమైన గ్రాంట్స్ పెట్టి హై స్కూల్ బిల్డింగ్స్ కాని, సమితి బిల్డింగ్స్ గాని పిట్ల పనులు జరిగేటట్లుగా చూడాలని కోరుతున్నాను. కొన్ని పనులతో ఇటువంటి కరువుకాటకాలు వచ్చినప్పుడో లేక వరదలు వచ్చినప్పుడో డబ్బు వస్తుంది తప్ప మామూలుగారారు. ఇక నార్మల్ గ్రాంట్స్ కూడా డిమాండ్ వున్నాయి కాబట్టి ఈ డబ్బు సరిపోదు. అందువల్ల ఇలాంటి డెవలప్ మెంట్ యూక్టీలిటీస్ డ్రాట్ వర్క్స్ తోపాటు చేయడానికి అవకాశం వుంటే చేయాలని ఇప్పుడు గ్రాంట్స్ ఇచ్చినప్పుడు పక్కం శేక్స్ చేయాలని ప్రభుత్వానికి కోరికగా నేలవు ఉంటున్నట్లున్నాను.

శ్రీమతి కె. ప్రభావతమ్మ (రాజంపేట):-అధ్యక్షా! ఈనాడు మనం ఇక్కడ సమావేశమైంది కరువు పరిస్థితిని గురించి చర్చించడానికి. కాకపోతే ఇక్కడ కానన సభ్యులుగా ఈనాడు కూర్చుంటున్నాము కాని ప్రతి జిల్లాలోని కాననసభ్యులతోటి జిల్లా కలెక్టర్లు కానివ్వండి, కన్ సర్వేస్ మినిస్టర్స్ కానివ్వండి ఒక తూరి ఆయా జిల్లాలలో ఎటువంటి పరిస్థితులు నెలకొన్నాయో, ఆ విషయం గురించి లోకల్ గా ఆల్ రెడీ డిస్కస్ చేసిన సబ్జెక్టు ఇది. కాకపోతే అక్కడ మనం ఏదైనా సాధించలేకపోయినవి ఇంకా ఏదైనా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావలసినవి వుంటే ఆ విషయమై చర్చించడానికి ఇక్కడ మనం చేరాము. ఇప్పుడు పెట్టి నటువంటి మూడు రోజులు మనకు సరిపోతుందేమో. ఇక్కడ మనం కూర్చోని డిస్కస్ చేయడమేకాక, గ్రామంలోకి వెళ్లి మనం చేయవలసిన కార్యక్రమాలు ఎన్నోవున్నాయి. మాకు ఈ మూడు రోజులే సరిపోతుంది అనుకొంటాను. ఈ డ్రాట్ విషయం లాస్ట్ టైమ్ ఆగష్టులో రెవెన్యూ మినిస్టరుగారి దృష్టికి తీసుకురాబడింది. డ్రాట్ అనేది జనరల్ గా వస్తూనేవుంది కడప జిల్లాలో రాజంపేట డివిజన్ ను తీసుకుంటే ఏ అక్టోబరు, నవంబర్, డిసెంబర్ ప్రాంతాలలో తప్ప మిగతా సమయంలో వరాలు పడడంలేదు. It is a continous process అందుకనే మేము లాస్ట్ టైంకూడా అడిగాము. జూన్ నుండి అక్టోబరువరకు. ఈ గ్రేప్ పీరియడ్ ను ట్రిడ్జ్ చేసి వ్యవసాయ కూలీలకుకాని, రైతాంగానికి కాని వసులు కల్పించాలని అడగడం జరిగింది. ఈ తడవ మా అదృష్టం అనుకొంటాను, సెప్టెంబరు ఆఖరులోనే వసులు టేకప్ చేయడం జరిగింది. చాలా సంతోషం. కాని ఇంకా ముందు పెట్టుంటే చాలా బాగుండేదని అనిపిస్తుంది.

మొదటిది డ్రింకింగ్ వాటర్. ఈ డ్రింకింగ్ గురించి చెబుతూనే వున్నాం, చేస్తూనేవున్నాం కాని పక్కనె.ట్ గా మనం ఏమీ చేయలేకపోతున్నాం. గ్రామాలలో బోర్స్ చేస్తున్నాం. దాదాపు 120 అడుగులు, 180 అడుగులు డ్రీల్ చేసి నీరు ఇస్తున్నాం. కాని మరుసటి సంవత్సరానికి 120 అడుగులనుంచి ఇంకా క్రిందకు వెళ్లిపోతోంది ఇలా సంవత్సరానికి కొన్ని అడుగుల క్రిందికి డ్రింకింగ్ వాటర్ టేబుల్ పడిపోతోంటే కొన్ని సంవత్సరాల తరువాత అసలు నీరు అనేది అక్కడ దొరుకుతుందా అనే భయంకూడా మాకు కలుగుతోంది. అందుకని లాస్ట్ టైం కూడా చెప్పాము. ఈ తడవకూడా చెబుతున్నాము. మీ డ్రాట్ ప్లాన్ లో హాల్ స్ప్రింగ్స్ కు, మిగతా చిన్న చిన్న నదులన్నిటికీకూడా చెక్ డామ్స్ కట్టమని రెవెన్యూ మినిస్టర్ గారు వచ్చినరోజు కడప జిల్లా పరిషత్ మీటింగ్స్ లో కూడా చెప్పడం జరిగింది. కాని ఆ చెక్ డామ్స్ ఇప్పటికీకూడా టేకప్ చేయలేదు. కాబట్టి దయచేసి మీరు ఎడిషనల్ ఫండ్స్ ప్రొవైడ్ చేసి ఈ చెక్ డామ్స్ కట్టాలని మరొకమారు మీకు మనవిచేస్తున్నాను.

ఇకపోతే పెర్మనెంట్ ట్యాంక్స్ గురించి చెప్పదలచుకొన్నాను. జిల్లాకు ఒక్కటి అన్నాను. మరి పెర్మనెంట్ ట్యాంక్స్ ఇవ్వాలి, వాటర్ టేబుల్ రైజ్ చేయాలన్నప్పుడు జిల్లాకు ఒకటిని లాస్ట్ బడ్జెట్ లో మీరు ఇచ్చినటువంటి డబ్బుతో ఒక్కొక్కటే టేకప్ చేసినారు. తరువాత మీరు చేయలేదు. చేయకపోతే

ఎలా మీరు వాటర్ టేబుల్ రైట్ చేయగలుగుతారు? అవ్ స్టాంట్స్ తాలూకాలు అన్నింటలోకూడా ప్రతి 4, 5 గ్రామాలకు ఒక్కొక్క సర్కులేషన్ ట్యాంక్స్ తీసుకొంటే తప్ప వాటర్ టేబుల్ రైట్ అవ్వదని మరొక మారుమీకుజ్జ ప్రి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే నేను ముఖ్యంగా చెప్పదలచుకున్నది వీకర్ పెషన్స్ గురించి. ఈ వీకర్ పెషన్స్ కోసం ఇళ్లు కట్టడమే ముఖ్యమైనది మనం అనుకుంటున్నాం. కాని ఈ నాడు వీవర్స్ ప పరిస్థితులలో వున్నారనే విషయం మనం ఒకమారు ఆలోచిస్తే వాళ్లు చాలా జాధాకరమైన పరిస్థితులలో వున్నారు. మాలధర పెరిగిపోయింది. దానిగురించి అడిగితే అది సెంట్రల్ గవర్నమెంటు పాలసీ, మనంచేసేది ఏమీ లేదని అంటారు. ఎక్యూమలేటెడ్ స్టాక్స్ అలాగే వుండిపోయాయి. ఎస్కీ-వాళ్ళు కొనరు. పెగా వాళ్లకు డబ్బులు కూడా నూలు లేక, వున్న స్టాక్స్ కొనని వాళ్లకు తిండికి గడవడంలేదు. నేను మీద్యారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేసేది ఏమీ అంటే ఈ పరిస్థితులలో ఏదైనా లోన్స్, ఒక ఫేమిలీకి రూ. 500 చొప్పున, అందులో రూ. 250లు నష్టడిగా ఇవ్వకపోతే వాళ్లకు అటు జరగడేమోను. కాబట్టి దీనిని దృష్టిలో ఉంచుకొని మీరు వీవర్స్ ను గురించి తప్పకుండా ఆలోచన చేసి వాళ్లకు ఏదైనా సహాయం చేయవలసిన పరిస్థితులు వున్నాయి.

ఇకపోతే రెగ్యులర్ గా బ్యాంక్ లోన్స్ ఇస్తూనే వున్నాయి. అయితే బ్యాంక్ లోన్స్ సెఫిక్ పర్సన్ కొరకు ఇస్తారు. ఏ ఎక్సల్యుర్ కోనమో, లేకపోతే ఏదైనా స్టార్టు చేసుకొనడానికి ఇస్తారు. కాని తిండి గింజలు కొనడానికి మాత్రం ఇవ్వరు. దానికొరకు రెజిస్ట్రార్ డిపార్టుమెంట్ తక్కువ లోన్స్ ఇవ్వవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. దానికి కూడా ఎడిషనల్ ఫండ్స్ ఎలాంటి కేయి వలెనూ అవసరం వుందని మీద్యారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.

ఇకపోతే ఈ రిగ్స్ ను గురించి రెండు మాటలు చెప్పదలచుకొన్నాను. ఈ రిగ్స్ వేస్తూనే వున్నారు. బోర్స్ డ్రీట్ చేస్తూనే వున్నారు. కాని రిగ్స్ ప్లాన్ మెంట్ కనికత్ ప్రాబ్లమ్ వస్తే అది ప్రాదరాబాదకు వచ్చి, ఇక్కడ వర్క్ పుట్టే రివేర్ ఆయి తిరిగి కడపకు వచ్చేంతవరకు ఎన్నో రోజులు ఆగిపోవలసి వస్తున్నది. కాబట్టి రాయలసీమలో సెంట్రల్ లీ ట్రాక్టిటెడ్ చేసే అయిన కడపలో ఒక మెకానిక్ ల్ వర్క్ షాప్ ఉంచే కేయి వలసిందిగా మీద్యారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుకున్నాను. ఇకపోతే ఒక్కొక్క బోర్ మెకానిక్ కు 40 బోర్స్ ఉన్నారు. ఒక మెకానిక్ కు 40 బోర్స్ అంటే నిజంగా అది చాలా పెద్ద వర్క్ అతను చేయలేనంతవరకు అతని సమీపికు నలుగురు లేక ఐదుగురు వుంటున్నారు. కడప జిల్లాలో మొత్తం 2, 300 బోర్స్ వున్నాయి. ఈ పరిస్థితులలో ఒక్కొక్క సమీపికు నలుగురు అన్నీ గ్రీటు, మొత్తం 40 బోర్స్ అన్నప్పుడు చేయలేకపోతున్నారు. ప్రజల్లో ఇబ్బందిలకు లోనవుతున్నారు. బోర్స్ చేద్దామన్నటుంటి రోజులలో వాళ్ల ముఖ్య ఆశా తక్కువగా వుంది కాబట్టి ఎక్కువ మందిని వేయవలసిన పరిస్థితులు వున్నాయని కాబట్టి 200 బోర్స్ కు ఒక మెకానిక్ చొప్పున వూచేకప్పు మనం వూచుకోవలసి ఉన్నదని అనుకున్నాను. దీనిని కూడా మీరు డి.పి.లో పెట్టుకొని ఈ మెకానిక్స్ ను వూచే వరకూ అవసరం వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే ట్రాప్స్ లో ఒక చిన్న మాట

కష్టపడాలనుకొన్నాను. ఇందిరాగాంధీగారు వచ్చినప్పుడు ఆమెకు మీరు ఎలా ప్రాటాక్షన్ ఇచ్చారని అప్పుడన్నారు. మీకందరికీ తెలుసు. మొన్ననే మన మాజీ ప్రధాని శ్రీ మొరార్జీ దేశాయిగారు వచ్చినప్పుడు -హి వాచ్ ట్రేచుడ్ యాక్ ఎ స్టేట్ గెట్టు. కాబట్టి ఎవరైనా ఒక పెద్ద లీడర్, ఇంటర్ నేషనల్ లీడర్స్ వచ్చినప్పుడు తప్పకుండా వారికి అన్ని గౌరవాలు జరగవలసిందే. కాబట్టి మీ అందరికీ తెలుసు. ఇంకా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నప్పుడు తప్పకుండా జరుగుతుంది. జరిగింది అని మనం బాధ పడడంకాదు. మనం బ్రేటిస్లేట్ చేయడంకాదు. ఎందరంకూడా కలిసి వనిపిద్దాము. ఇంకా ఉన్న వుంటే కన్స్ట్రక్టివ్ గా చెప్పి. ఇంకా ఎక్కువ ఫండ్స్ ఇవ్వాలి, మీరు చేయాలి అని కోరదాం. కానీ పోలిటికల్ గా ఒక వేంకగా తీసుకొని మాట్లాడితే బాగుండదని మీ ద్వారా మనవి చేస్తూ నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సిపాన్. రాజేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, మరొకసారి మన రాష్ట్రం అత్యంత దుర్భరమైన పరిస్థితుల్లో ఇరుక్కుపోవ సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. మొన్ననే మహామల్ల కోస్తా ప్రాంతం, నెల్లూరు, ప్రకాశం జిల్లాలు దాదాపు స్వ నాశనం అయిన పరిస్థితులనుండి బయటపడక ముందే మళ్ళీ ఈ అనావృష్టి దాపు రించింది. అంతే చూస్తే కొన్ని జిల్లాల్లో, కొన్ని కాలూకా లో వర్షపాతం పెరిగినట్లు కనపడవచ్చు గాని ఈనాడు సర్వ వ్యాప్తంగా, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఈ అనావృష్టి పరిస్థితులు ఏర్పడినవిగా ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా మెట్ట ప్రాంతా లున్నంటిని అలముకొని ఉన్నాయి. ఇంత ముందెన్నడూ కనిపించని ఎరుగని విధంగా రాష్ట్రానికి భూరమైనటువంటి విషత్తును తెచ్చిపెట్టి పరిస్థితి ఏర్పడింది. మన దేశంలో, ఏ రాష్ట్రంలోగాని మన రాష్ట్రంలో కూడా మంచి నిర్మించు కుంటున్న పథకాలు, వేసుకుంటున్న ప్రణాళికలు, దానికి మంచి సమకూర్చుకునే డబ్బు, చూస్తే అది సక్రమంగా, మన నిత్య కార్యక్రమానికి ఏ మాత్రం చాలాధం లేదు. చాలా అసంపూర్ణంగా ఉన్నది. ఇది తరచు గమనిస్తున్న విషయం. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో యిటువంటి అవాంతరాలు వస్తున్నప్పుడు, అనేక పరిష్కార కోట్లు ఖర్చుపెడితేతప్ప ప్రజల నిత్య అవసరాలు కూడా తీర్చలేని పరిస్థితి వున్నప్పుడు— మన ప్రణాళికాబద్ధమైన పరివర్తనగాని, మన ప్రణాళికా కేటాయింపులు గాని, రెవిన్యూకేటాయింపులుగాని పూర్తిగా నిలిచిపోయి, మన కార్యక్రమాలు, మన అడ్మినిస్ట్రేషన్, మన పరిపాలన కార్యక్రమాలు మన చేతుల్లో లేకుండా గందరగోళం ఏర్పడుతుంది. నేను కవిషయం ప్రత్యేకంగా వనవిచేస్తున్నాను. ఇటువంటి పరిస్థితులు ఏర్పడినప్పుడు, అధికారపక్షంగాని ప్రతిపక్షంగాని, ఎవరయినానరే, ఈ సమస్యను రాజకీయ సమస్యగా చర్చించడం, రాజకీయాతీత ముందెట్టి చర్చించడం వ్యర్థం కాదు. వాయిగున్నర కోట్ల ప్రజలు నష్టపడుతున్న, కష్టపడతున్న, దుఃఖితులై వున్న యీ సమయంలో మనం రాజకీయ చర్చల పద్ధతిలో కాకుండా, ప్రజల భయనీయ పరిస్థితి గమనించి యీ సమస్యను ఎంత త్వరగా అర్థం చేసుకొని, ఎంత తీవ్రంగా దీనిని పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తే అంత మేలు చేసిన వాళ్ళమవు తాము. ఇందులో యీ పార్టీ ఆపార్టీ అనే తేడా లేకపోయినా సులభంగా

12.40 p.m.

అధికార పార్టీ వారు ప్రజల పట్ల తమ బాధ్యత అమలులో రుజువు చేసుకోవలసి వున్నది. ప్రతివఠం తరపున, అందజేయవలసిన సహకారం విషయంలో ఏ మాత్రం వెనుదియ్యమని, తప్పకుండా అందరికంటే ముందు పుంటామని నేను మనవిజేస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరములో జరిగే చర్చల సరళి యీ విధంగా వుండాలని మనవిజేస్తున్నాను. ఈనాడు 80 కోట్ల రు.లు మామూలుగా అంచనాపెట్టే, మన రాష్ట్రంలోని వనరులు దృష్టిలోకి తీసుకుంటే, సెవెన్ట్వెన్ బిలియన్ల కమిషన్ వారు చెప్పిన ప్రకారం ఎడ్వాన్స్ ప్లాన్ గ్రాంట్ 5 వర్సెంట్ కంటే ఎక్కువ కావడానికి వీలైదు. కాని యీనాడు మర సమస్య ఏ విధంగా వుంది? ఇది 80 కోట్లు, 40 కోట్లతో తీరే సమస్య కాదు. మన చెయ్యిదాటిపోయిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ టీఎం వచ్చింది, పరిశీలన చేశారు. సానుభూతితో మర ప్రభుత్వం యిచ్చిన అంకెలను పరిశీలన చేస్తున్నారు. సంకోచమే, కాని, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇంక భారత కమిటీ పరిశీలనపై ఆధారపడకుండా, ఎంత తీవ్రంగా మన రాష్ట్రం దుర్భటానికి గురైందో గమనించి మరం ఇచ్చిన అంకెలను ఆధారం చేసుకుని, వెంటనే మనం కోరిన పరిధిలో సహాయ చేయకపోతే పరిస్థితి చేతులుదాటిపోతుంది, ప్రజలు ఇబ్బంది పడతారని మనవి చేస్తున్నాను. పరిస్థితి తీవ్రతను గమనించి వెంటనే యీ సమస్యను పరిష్కారానికి పూనుకోవాల్సి మీ ద్వారా కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను కోరుతున్నాను.

ఈనాడు యీ కరువు సమస్యను వచ్చినప్పుడు మనవద్ద, యిప్పుడు 22కోట్ల రు.లు ఖర్చు పెట్టడానికి ప్లాన్ వేళాము. జిల్లా అధికారి ద్వారా అరుణా వుతుంటే వచ్చిన అనుభవాలు మనం చూశాము. దీని నుంచి గుణపాఠం నేర్చుకోవలసి వుంది. వ్యవసాయం తెలిసిన వారందరికీ అనుభవం వున్న విషయమే - మన రాష్ట్రంలో అయిదేళ్ల కోకసారి అనావృష్టి, రెండేళ్ల కోకసారి అతివృష్టి - సైక్లోన్ వస్తున్నది. అతివృష్టి అనావృష్టి లేకుండా వరుసగా సక్రమంగా పండిన పరిస్థితిలేదు. ఈ అనుభవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని, యీ అతివృష్టి అనావృష్టి పరిస్థితులను కూడా మన నిత్య కార్యక్రమాలలో ఒక భాగంగా, ప్రచారంలో, రెవెన్యూ ఎక్స్ వెండిచర్ లో కేటాయించి, వాటిని కూడా ఇందులో అమర్చి, ఒక వర్మనెంట్ సొల్యూషన్ కొరకు ప్రయత్నిస్తే తప్ప యీ సమస్య పరిష్కారం కాదు. ఇంత డబ్బు వచ్చింది, ఖర్చు పెట్టాము అనడం వలన ప్రయోజనం లేదు. ఈ డబ్బు వృధా కావడానికి అనేక చేతులు వున్నాయి. అనేక మంది మనములు తయారుగా వున్నారు. వృధాచేసి, లెక్కలు రాని ఖర్చు పెట్టామని చెబితే ప్రయోజనం లేదు. అందువలన నా సూచన ఏమిటంటే - మన ప్లాన్ లో యీ సమస్య ఒక భాగంగా తీసుకుని ఖర్చుపెడితే, యిటువంటి పరిస్థితులు వచ్చినప్పుడు మన కాళ్ళపై మనరే నిలబడి ఎదుర్కొనడానికి వీలువుతుంది. క్రమంగా, ఇటువంటి పరిస్థితులు వచ్చినప్పుడు, విడిగా ఖర్చుపెట్టే అవసరమండదు. మనరే నిత్యం అమలు జరుపుకునే కార్యక్రమాలకు యిది వుపయోగపడే విధంగా తయారై, రిగ్జిస్టర్ కావులు తయ్యి. వున్నవాటిని లోతు చేయిస్తే మంచినిటి సమస్య పరిష్కారం కావడానికి వీలవుతుంది. ఈనాడు మనకు ఏది అసాధ్యం కాదు. భూగర్భములో వున్న నీటిని ఈ రిగ్జిస్టర్ ద్వారా ప్రతి గ్రామానికి అందుబాటు చేస్తే, కరువు వచ్చినప్పుడు, యిటువంటి అనావృష్టి సమయాలలో ప్రజలు మంచి

నీళ్లు త్రాగడానికయినా పీలవుతుంది. ఆ విధంగా ఆ సమస్యకొక కాళ్యణ పరిష్కారం దొరుకుతుంది. అలాగే, చిన్న తరహా నీటి వనరులున్నాయి. వందల సంవత్సరాల క్రిందట నిర్మాణం జరిగిన చెరువులు, కుంటలు వున్నాయి. మెయినటెనెన్స్కు డబ్బు లేక అవి అలాగే వున్నాయి. నీటి కొరకు మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్. చిన్న చిన్న వాగులపై వంతెనలు కట్టడం. తర్వాతా నీటిని లిఫ్ట్ చేస్తే - కరువు పనులుగా పీటిని టేకప్ చేసి, చేస్తే కాళ్యణ కరువు నివారణకు యివి చాలా దోహదం చేస్తాయి. చెరువులో నీళ్లు వుంటే బావుల్లో వుంటాయి, లిఫ్ట్ చేసుకోవడానికి పీలవుతుంది. ఇన్ డైరెక్టుగా కరువు నివారణకు ఇవి పువయోగపడతాయి. కానీ ఎప్పుడు రోడ్ల నిర్మాణం చేబడుతున్నారు. నేను రోడ్ల కార్యక్రమానికి వ్యతిరేకిని కాదు. పీటిపై ఖర్చు పెట్టడం మరళం, చెరువులమరమ్మను కష్టం బావులు కార్యక్రమం కష్టం. పీటిపై ఖర్చు పెట్టి లెక్కలు చూపించడం కష్టం ఇంత మట్టిపోసి, వారం రోజులో ఖర్చు పెట్టేకామని చెప్పవచ్చు. రోడ్ల విషయంలో నయితే, బి.డి.ఓ మొదలయిన అధికారులు ఏంటంటారు? యీ లోగా ఖర్చు పెట్టమంటే, అప్పటికే ఖర్చు పెట్టేసి రోడ్లు వేసేవీనట్లుగా చూపించాలంటే, కాగితాలు మార్గ నిర్ధంగా వున్నాయి అంటారు. అక్కడ మన్ను యిక్కడ పోయ్యడం, రోడ్లు వేకామనడం. ఆ విధంగా కోట్ల రు. లు వృధా అవుతున్నది. స్టిఫిఫీటు తీసుకుని డబ్బు ఖర్చుచేసి పనిచేయించామని కాకుండా ప్రతి నయాపై న ఉపయోగకరంగా ఖర్చు చేయాలి. ఏదో కరువు కాలంతో ఆకాశం నుంచి డబ్బు వస్తున్నది, మహా ఎట్రాగెన ఖర్చు చేసుకోవచ్చుననే స్వార్థ పూరితమైన సంకుచితమైన వ్యక్తధర్మో దోషానికి లేకుండా ప్రజల సమస్యలను పరిష్కారం చేసే పద్ధతిలో కాకుండా ఏదో విధంగా ఖర్చు చేయకనేది మనమే ప్రోత్సహించే అది అశాస్త్రీయం. ఇది నిజానికి ఈ వేళ వచ్చింది కాదు. నిన్న మొన్న వచ్చింది కాదు. ఇదివరకు, సాగుతున్న పీషయం అనేక సంవత్సరాలుగా కడుస్తున్న డిస్కార్డమైన సాంఘిక వ్యతిరేకమైన అలవాటు. దీనిని కొనసాగించడం మంచిది కాదు. పీటిస్థానే కాళ్యణ మైన పనులను చేసే పద్ధతిని ఖచ్చితంగా ఆపివేయవలసి ఉంది. మరొక మూడు నెలలు అలస్యమైనప్పటికీ వస్తుంది. వచ్చే పద్ధతిలో ఖర్చు చేసిన నాడు ప్రయోజనం ఉంటుంది. ఏదో శే ద్రం నుంచి వస్తున్నది కదా. ఇదే ఆదను అనుకునేట్లు కాకుండా తకడంబడిగా కార్యక్రమాలు అరచాలి. నేను ఒక ఢిల్లీ చూసాను. మేము డబ్బు ఇస్తున్నాం. ఇంట్లో రోడ్లపైన మట్టి పోసుకోవాలి. అందులో ఉంది ఆది. దీని వల్ల ఉపయోగం లేదని కలెక్టరుగారికి చెప్పాను. ఈ డబ్బును పర్యవేంటు ఏనెట్ గానో పెట్టి ఖర్చు పెట్టు ఎనెట్ గానో మార్కుకోవచ్చునని అంటే ఇందులో మాకు అధికారం లేదు. ఖచ్చితంగా గ్రామాంతలో రోడ్లపై మొదల పోయవలసిందే. అట్లే ఖర్చు పెట్టడానికి అయిపోవలసిందే అన్నారు. డబ్బు ఖర్చు పోయింది. ఎక్కడ మట్టి పోసారో, ఎవరి కంట్లో మట్టి పోసారో తెలియదు కానీ ఖర్చు మార్కు పోయింది. ఇటువంటి పద్ధతులను ప్రహించకూడదు. ఇందులో మార్కులు పెట్టే తప్పు. ఇకముందు కార్యక్రమాలు కొనసాగవు. పది లేకుండా

తిండి లేకుండా 50 లక్షల మంది లేబరర్లు ఉన్నారు. ఇంతమందికి ఉద్యోగాలు కన్పించా అని లెక్కలు వేసాము కేంద్రానికి లెక్కలు చూపెనున్నాము. తిండి లేకుండా వీరందరూ ఉన్నారు, డబ్బు ఇస్తేనే తింటారని అనుకోడంలో అర్థం లేదు. మరీ తిండి లేకుండా చిచ్చలు వట్టుకుని తిరుగుతున్నారని అనుకోనక్కర లేదు. అనేక రకాలుగా శ్రమ చేస్తున్నారు. వారి శ్రమకు ఉపయోగపడే సాధనాలు మనం కల్పించవలసి ఉంది. ఈ పరిస్థితిని తట్టుకునేట్లు మనం వారిని తయారుచేయాలి. తప్ప ఎదో పని చేస్తారు, ఏదో డబ్బు ఉస్తామనే వర్గతి కాదు. ఇదులో అత్యధిక భాగం ఈ రకంగా జరుగుతున్నందుకు నేను మరల ఒకసారి ప్రభుత్వాన్ని అభిశంసించక తప్పదు. దీనిపై మౌలికమైన చర్య తీసుకున్నట్లు లేదు. అటువంటి మార్పు లేవాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి కూడా నేను ఒకటి మనచివ్చేయవలసి ఉంది. ఈ రాష్ట్రంలో ఇంత కరువు వచ్చి ప్రజలందరూ ఇబ్బంది పడుతుంటే అందరికీ తెలిసిన విషయమే కదా. కేంద్రంలో వచ్చిన మార్పులు చేర్పులు గురించి నేను ఏమీ చెప్పను. కేంద్ర ప్రభుత్వం అంటూ ఒకటి ఉండకదా భార్యత తీసుకుంటూ. ఇంత అంశంగా అఖిల భారత స్థాయిలో సర్వే చేస్తున్నాం, సర్వే ఐన తరువాత 800 కోట్ల సహాయం గురించి పోలింన చేస్తాం, ఉదారంగా ఉన్నాం, సహృద్ధానం ఉంది అంటూ చెబుతారా? సమయం మించిపోడం లేదా? మనం ఏ ప్రణాళిక వేసుకోలేక పోతున్నాం. కరీంనగర్ జిల్లా విషయం తీసుకొని చెబుతాను. ఉత్పాదంగా కలెక్టరు గారితో చర్చించి ఆరు కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుతో కొన్ని కాపీటల్ షర్ గు, పర్మనెంటు ఎసెట్స్ తయారు చేయాలని అనుకున్నాం. వెంకటస్వామిగారు వచ్చినపుడు అడిగితే నా కేమీ తెలియదు అన్నారు మొదట 20 లక్షలు, తరువాత ఒక కోటి రూపాయలు వచ్చాయి. తరువాత సంగతి తెలియదు. వేము స్వామి చేసుకోవాలి కదా. ఆరు కోట్లు కావాలి కదా? టైడు కోట్లు ఇస్తారా? తెలియదు. మూడు మాసాలలో ఎంత ఇస్తారో చెబితే వేము ప్రణాళిక వేసుకుంటాము కదా. ప్రజలను తయారు చేస్తాం కదా. అన్ని పార్టీలవారు కలిసి ప్రజలను కట్టించి పర్మనెంటు ఎసెట్స్ చేస్తామంటే నాకేమీ తెలియదు అని మంత్రి అంటే ప్రజల తెలియకపోతే ఏమీ చేయాలి? ఖర్చు పెట్టమంటే పెడతాం. ఖర్చు పెట్టడం డెవలప్ మెంటు కార్యక్రమం కాదు. కాళ్ళత కరువు వివారణ కొరకు కృషి చేస్తే చేకానికి సేవ చేసి ప్రజల సమస్యలను పరిష్కారం చేసే వర్గతని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే, కేంద్ర ప్రభుత్వం తొందరగా మనకు కావలసిన 800 కోట్ల రూపాయలు గురించి నిర్ణయం చేసే విధులతో వెళ్లే బదులు దానిని జిల్లా పరిషత్తుగా కేటాయించి ప్రణాళికను వేసుకోని అవును చేసే బదులు ఉమ్మడి తెలియని పద్ధతిలో ఉన్నాం. రెండో యెగ్జిక్యూటివ్ మాఫాలు, మే వెల బచ్చేకరణ, కరువు ఉమ్మడి పర్మనెంటు ఎసెట్స్ వర్గదాయం చిద్ద ఎత్తున ఉండదు. నిల్లు వస్తే కొద్దిసేపటి ఉపయోగం క్రాఫ్ టెక్నాలజీ, పెద్ద ఎత్తున అతిగే అవకాశం ఉండదు. కోటి మందికి ప్రభుత్వం అన్నాడు కదా. ఎందుకైతే కారణం వేసే వారున్నామని కదా. సాంకేతిక ద్రవ్యానికి అన్నతేత కార్యక్రమాలు వేస్తే తప్పకుండా ప్రజల సహాయం తప్పకుండా కోట్లలకాదు. మనం ఇప్పుడు చేసేది సార్థకం అవుతుంది. దీనిని కాన్ఫిడెన్స్ పోలింన చేసికొట్టే కాలం ముగియాలనే కాళ్ళక్రమం వేసుకోవాలి. పర్మనెంటు

చేసి కార్యక్రమాలను ఊతన చేయాలి. ఈ కార్యక్రమాలు నిర్వహించే పద్ధతిని మరొకసారి పరిశీలన చేసి సరిదిద్ది కాగు చేయాలని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

12.50 p.m.

శ్రీ జి. మల్లిఖార్జునరావు:—అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రం ప్రతి సంవత్సరం అవాస్తవ్య భారలకు గురి అవుతూనే ఉంది. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వం తీసుకోవలసిన కొన్ని చర్యలను సూచిస్తాను. సేను గుంటూరు జిల్లాలో అనేక ప్రాంతాలను చూచాను. గుంటూరు జిల్లా అనగానే కృష్ణా డెల్టా, నాగార్జున సాగర్ ప్రాంతం గుర్తుకు వచ్చి అక్కడ ఎటువంటి కరువు ఉండదని సహజంగా ఎవరైనా అనుకోవచ్చును. ఇతర జిల్లాలలో ఏ విధంగా కరువు ఉందో గుంటూరు జిల్లాలో కూడా అంతకంటే హెచ్చుగానే ఉందని చెప్పగలను. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారమే ఈ విషయం స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. మెట్ట ప్రాంతాలలో 80 శాతం వైరు ఐన మిగిలిపోయి ఉంటుంది. నాగార్జునసాగరు ఆయకట్టు క్రింద 40 శాతం భూములలో నాటు వేయలేని ప్రభుత్వ లెక్కలే చెబుతున్నాయి. నాగార్జునసాగరు ఆయకట్టులోని కొన్ని తెయిల్ ఎండ్ లోని భూములను మెట్ట ప్రాంతాలను ట్రిబ్ చేసేటట్లు చేసి మెట్ట భూములకు ఇచ్చినట్లు సహాయం చేయ వలసి ఉంది. ఇదివరకు కూడా ఒకసారి ఈ సభలో చెప్పాను. నాగార్జున సాగరు కాలవలలో పాచే నీటిలో 50 శాతం నీరు వృధా అయిపోతోందని చెప్పాను. తెయిల్ ఎండ్ భూములకు రెండు విధాలుగా నష్టం కలుగుతున్నది. నీరు వస్తుందని అందరూ వైరులు వేసుకుంటారు. వర్షాలు తక్కువైతే తెయిల్ ఎండ్ భూములలో నీళ్ళు రావు. వర్షాలు అధికంగా వడితే మొత్తం నీరు వెళ్లి తెయిల్ ఎండ్ భూములపై వడి మొత్తం నాశనమయే పరిస్థితి ఉంది. తెయిల్ ఎండ్ గ్రామాలు రెండు విధాలా నష్టపడుతున్నాయి. కనుక వాటికి సహాయం చేయాలి. ప్రతి గ్రామం నుంచి పనులు చేయించాలని ఆదాగుతున్నారు. రాజేశ్వరరావు గారు ప్రజలెవ్వరూ పని లేకుండా లేరని అందరూ నుచుకుంటూ ఉన్నారని—

శ్రీ సి.పావ్. రాజేశ్వరరావు:—పని లేకుండా లేరని కాదు. పని లేకుండా ఉన్నారు. మీరిచ్చే డబ్బు అడుక్కుతినటానికి తయారుగా లేరు. సక్రమంగా ఖర్చు చేయాలని చెప్పాను.

శ్రీ జి. మల్లిఖార్జునరావు:—గుంటూరు జిల్లాకు కోటి రూపాయలు ఇవ్వారు. ఈ నాటి వరకు పనులు మొదలు పెట్టలేదు. కోరడం ఉమిలతాల్ని పోలీసులలో డిలేన్. ఎస్టిమేట్స్ చేయాలి, టెండర్లు పిలవాలి, వర్క్స్ ఆర్డర్ ఇవ్వాలి, ఎగ్రిమెంట్లు జరగాలి. ఇటువంటి డిలేన్ వల్ల కోటి రూపాయలకు ఇచ్చినప్పటికీ పనులు మొదలు పెట్టలేదు. ఇటువంటి కరువు పరిస్థితులలో ఇలా వీరిటి పోలీసులను మార్చి చెట్లచే పనులు జరిగేట్లు సర్పంచ్ లకు గ్రామాలలోని ఇతర కార్యకర్తలకు నామినేషను పద్ధతి మీద ఇచ్చి పనులు పోగొట్టించాలని కోరుకున్నాను. గుంటూరు జిల్లాలోని మాచర్ల, గురజాడ తాలూకాల్లో వర్షం వస్తే నల్లయికి సంబంధించి 44 పథకాలు 1957 లో పోగొట్టించినవి

ఉన్నాయి. వీటిని ఎన్. ఆర్. డబ్ల్యు స్కీములంటారు. 1970 నుంచి వీటికి రిపేర్చు అగిపోయాయి. వీటిని 1957లో కట్టిన తరువాత పంచాయతీలకు హాండ్‌వర్ చేసారు. రిపేర్చు చేయాలంటే పంచాయతీలకు ఆదాయం లేదు. వీటిని రిపేరు చేస్తే దాదాపు 70 గ్రామాలకు మంచిచిటికే వసతి కలుగుతుంది. వీటిని రిపేర్చు చేయించాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ రిగ్గు పరిస్థితి చెబుతాను. పంచాయతీరాజ్ వారు కాంక్రీట్ చేస్తారు. రిగ్‌ని ఇంకొక డిపార్టుమెంటు చేస్తుంది. రిగ్ వేసిన తరువాత పంపులు ఇంకొకరు బిగిస్తారు. ప్లాట్ ఫారమ్ నమిలి కట్టాలంటారు. ఈ నాలుగు డిపార్టుమెంటులు కలిస్తేనే రిగ్ వేసే పరిస్థితి వుంది. కొన్ని చోట్ల బోర్స్ వేస్తున్నారు. దానికి పౌడ్ పంప్ బొంబడములేదు. ఇంకా వు బిగించినా ప్లాట్ ఫారమ్ లేకుండా పోతున్నది. నా నియో కవర్లములో 120 గిగ్స్ వేస్తే పనిచేస్తున్నవి 50, 55 మాత్రమే వున్నాయి. మిగతావి రిపేర్చుకో వున్నాయి. పౌడ్స్ బిగి చేసి ఫ్లేటెస్ లో వున్నాయి. అందువల్ల ప్రాసెజరు మారాలి. రిగ్ వేయడం నుంచి ప్లాట్ ఫారమ్ కట్టేవరకు ఒకే డిపార్టుమెంటుకు అప్పగించి పనిచేసే విధంగా కృషి చేయాలి. మెట్ట ప్రాంతాలలో ఫాడర్ తీవ్రమైన నష్టస్య. నూటికి 25 వంతులు ప్రభుత్వం సబ్సిడీ యిస్తుంది. మిగతా 75 వంతులు రైతు భరించాలి. దాని వల్ల ఏ గ్రామములో కూడ రైతులు మందకు రావడం లేదు. అది సరియైన వర్గతి కాదు. 25 వంతులు ప్రభుత్వం ఇచ్చినా కూడ 75 వంతులు రైతులు కట్టలేని స్థితిలో వున్నారు. అందువల్ల చిన్న రైతులకు 50 వంతులు సబ్సిడీ రూపములోను, మిగతా 50 వంతులు తోను రూపములోను యివ్వాలి. రైతు రైతులకు నూటికి నూరు వంతులు లోనుగా యివ్వండి. కప్పడిప్పుడే వర్షాలు వస్తున్నాయి. నాగార్జున సాగర్ ఏరియాలో కానీ, మిగతా చోట్లకానీ రబీ వేషకునే అవకాశము వుంది. కప్పడు వేసిన పంటలకు పెన్సిస్టెడ్స్, ఎరువులు వేసుకొనేతే కబ్బడిపడుతున్న విషయం వుంది. ఈ మధ్య మంత్రులు వచ్చినప్పుడు చెప్పాము. రైతుకు లోను ఎజిటిలిటీ లేదని అంటున్నారు. ఎన్నోరకాల అప్పులు తీసుకొన్నా తని ఐ. ఐ. ఎమ్. యస్. లోన్ను యివ్వడం లేదు. ఎజిటిలిటీ లేదంటున్నారు. ఈ రంగాంటాచే వారు ఇచ్చే డబ్బును ఉపయోగించకొనే రైతులు ఎవ్వరూ లేరు. అందువల్ల దీనికి ఒక సవరణ తెచ్చి ప్రతి రైతు ఐ. ఐ. ఎమ్. యస్. లోను తీసుకునే అవకాశం కల్పించాలి. నాగార్జున సాగర్ ఆయకట్టు రైట్ కనాల్ క్రింద ఉబి పంటగా గ్రౌండ్ నట్ వేసే అవకాశం వుంది. సీడ్ ఎక్కడా దొరికే పరిస్థితి లేదు. వ్యవసాయకాని ఈ సీడ్ యితర రాష్ట్రానించి తెచ్చి అయినా రైతులకు అమ్మేటటు అభ్యర్థనయిస్తే రబీ సీజనులో వేరుకనగ వ డించడానికి అవకాశం వుంటుంది. నూనె గింజలను కుప్పవగా పండించాలని కాప్రింగ్ మేటరల్ మీటింగులో పట్టావము చేశారు. రైట్ కనాల్ క్రింద 1 నుంచి 15 వ. శాతము వరకు వేరుకనగ వేసే అవకాశం వుంది. దానికిగాను 1800 టన్నుల సీడ్ కావాలి. ఆ సీడ్ రైతులకు ఛోస్ థేసిస్ క్రింది పరఫరా చేయాలి. రెఫ్ కనాల్ క్రింద కూడా వేరుకనగ వేసే అవకాశం వుంది. అక్కడా, యిక్కడా కావలసిన మొత్తము సీడ్ లెక్క వేసి అమ్మేటటు అభ్యర్థనకు రైతులకు యిచ్చే పరిస్థితి కలుగచేయాలి. కొన్ని చోట్ల మెట్ట ప్రాంతాలలో ప్లాట్ ఫారమ్ కట్టడం, పట్ట వేసే పరిస్థితులు వున్నచోట వాటిని కూడ సబ్సిడీ చేసే యిచ్చి రైతులను అదుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి.వి.శేషారెడ్డి (నర్సేపల్లి):— అధ్యక్షా, మే నెల 11, 12లలో సంతకం చేసే తుఫానువల్ల కోస్తా ప్రాంత ప్రజలు అనేక ఇబ్బందులకు గురిఅవుతున్నప్పుడు వాటిని ఆదుకోనేడానికి ప్రభుత్వం సహాయ కార్యక్రమాలను చేస్తున్నప్పుడు మన రాష్ట్రములోని అన్ని జిల్లాల్లో అనావృష్టివల్ల ఏర్పడిన కరువును ఎదుర్కొనడానికి చెన్నై రెడ్డిగారి నాయకత్వానగల ప్రభుత్వానికి ఒకవిధమైన ఓరీజా సమయముగా తయారవుతున్నది. కక్షకర్త తుఫాను సహాయ కార్యక్రమాలు, ఇంకొక ప్రక్క వర్షాభావమువల్ల ఏర్పడిన కరువు పరిస్థితులను ఎదుర్కొనడములో ఎవరు ఎన్ని విమర్శలను చేసినప్పటికీ సహాయాన్ని అందించడములో ప్రభుత్వం విఫలం చెందలేదు. ప్రతి జిల్లాకు ఓరో ఒక మంత్రి వెళ్లి ఏ సహాయ కార్యక్రమాలను చేయాలనేది నిర్ణయముగా చెప్పడం, సహాయ కార్యక్రమాలను చేయడానికి కేంద్రం నుంచి సాధును ఏ విధంగా తీసుకొనిరావాలనే దానికి అవోరాత్రులు ప్రభుత్వ యంత్రాంగముతేత లెక్కలు తయారుచేయించి కేంద్ర మంత్రిలను ఇక్కడకు ఆహ్వానించి వారి దృష్టికి తీసుకువచ్చి ఎన్నో విధాల కష్టపడుతున్నది. చిన్న నీటి వనరుల ముందులంలో ప్రభుత్వం వెళ్తే వెట్టబడి కాళ్ళవలె ప్రాతిపదిక మీద ఉపయోగం చేరికతో రైతులు మేలు చేయాలనే ఉద్దేశముతో వున్నారు, అని ఈ నిధుల కేటాయింపును చూసిందినప్పుడు అర్థమవుతుంది సన్నకారు రైతులకు సహాయం చేయాలనేది, బలహీన వర్గాలకు ఇళ్ల నిర్మాణ విషయంలోను ప్రభుత్వం ముందడుగు వేస్తున్నది. రాష్ట్రము మొత్తము మీద గ్రామగ్రామానికి లిక్ రోడ్స్ నివయంలో కూడా కొంత డబ్బు కేటాయిస్తే ప్రతి గ్రామానికీ బస్సులు పోయే అవకాశం వుంటుంది. గ్రామ ప్రజలకు బస్ సౌకర్యాన్ని కల్పించిన వారమవుతాము, ఇది వ్యక్తి లేకుండా కరువు కాటకాలతో యిబ్బంది పడుతున్న ప్రజలను వనరుల కేటించినవారమవుతాము. నెల్లూరు జిల్లాకు సంబంధించినంత వరకు అక్కడ కాలూకా మినహా మిగతా అన్ని కాలూకా లో వర్షాభావమువల్ల కరువు పరిస్థితి ఈ రోజున వుంది. నెల్లూరు జిల్లాలో తుఫాను సహాయ కార్యక్రమాలు అమలుచేయగలిగినాయని కరువు ప్రాంతముగా డిక్లెరు చేయలేదేమో కాని తుఫాను సహాయ కార్యక్రమాల క్రింద మూడవ ఫేజ్ అని వెట్టి నిధులను కేటాయించకపోవుట వల్ల వనరుల కరగని పరిస్థితి వుంది. నెల్లూరు జిల్లాను కరువు ప్రాంతముగా ప్రకటించి తుఫాను సహాయ కార్యక్రమముక్రింద మూడవ ఫేజ్ క్రింద పనులకు డబ్బును రిలీజ్ చేసి ఆ జిల్లాను కరువుకాటకాలనుంచి కాపాడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసేవని రాజకీయాల ప్రాతిపదికగా చేస్తున్నదనే విమర్శలు ప్రజలనుంచి వస్తున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు ఏది అవసరమో ముగ్గు తానికే కేంద్ర మంత్రి ను ఇక్కడకు తీసుకొని వచ్చి అన్ని చోట్ల త్రిప్పి పరిస్థితిని అత్యంతావ చేసి కేంద్రం నుంచి సహాయం తీసుకుంటూ వుంటే దానిలో భాగము మంత్రీకోవలసిగది పోయి విమర్శలు చేయడం స్వాభావికం కాదు. ఏమైనా విమర్శలు వుంటే వాటిని జిల్లా స్థాయిలో విరూపించుకోవచ్చు. జిల్లా స్థాయిలో చర్చించవచ్చు. వాటికి బాధ్యులైన అధికారాలను క్షించవచ్చు కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందుడుగు వేసి కేంద్రం నుంచి డబ్బు తీసుకొని వచ్చి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేస్తున్నప్పుడు దుక్కితంతో ప్రజలను అదుపు చేయడం ఇబ్బంది కాదు నీటి

123

జకపోతే రాష్ట్రప్రభుత్వం గురించి ఏవో ఉపన్యాసాలు చెప్పి కేంద్రప్రభుత్వం చిన్నచూపు చూసేటట్లు చేసి రాష్ట్రప్రభుత్వానికి నిధులు కాకుండా చేయడం కుట్ర తప్ప మరొకటి కాదని మనవిచేస్తున్నాను. అఖిల పక్ష కమిటీలు ఏర్పాటు కావాలని ప్రతిపక్షాలు గోడు పెడితే ప్రభుత్వం కమిటీలు ఏర్పాటు చేస్తే నెల్లూరు తాలూకాలో కమిటీ రెండుసార్లు సమావేశం జరిగినా ఒక్క సభ్యుడూ హాజరు కాలేదు. కరువు పరిస్థితిని గురించి చర్చ జరపటానికి సమావేశాలు ఏర్పాటు చేస్తే ఆ సమావేశాలకు హాజరు కాకుండా ఇక్కడ రాష్ట్ర రాజధానిలో తిరుగుతూ నియోజకవర్గంలో ఏమి జరుగుతోందో తెలుసుకోకుండా, పార్టీ ఆందోళనలలో రాజధానిలో తిరిగే శాసనసభ్యులు రాష్ట్రప్రభుత్వం ఏమీ చేయడం లేదని చెబు కున్నారు. రాజకీయ దురుద్దేశ్యంతో మాట్లాడే వారి గురించి ఏమి చెప్పాలో అర్థం కావడం లేదు. సహాయ కార్యక్రమాలు త్వరితంగా చేయడానికి ప్రభుత్వం కృత నిశ్చయంతో వుంది. నెల్లూరు జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకూ తుపాను నిధులను కేటాయిస్తూ మూడవ ఫేజిలో కార్యక్రమాలను శాంతన్ చేయాలని కోరుతూ నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

10.00 p.m.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—ఆధ్యక్షా, శేషారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ పార్టీకి ముందు మాట్లాడిన సభ్యుల దురుద్దేశ్యాలను గురించి చెప్పారు. అలా చెప్పడంలో వారికి వున్న వదుద్దేశ్యం మాకు అర్థమయింది. ఏమైనా వారి కోరిక ఫలించాలని, వారి ఈప్రకారం నెరవేరాలని నేను ఆశిస్తున్నాను. రాష్ట్ర మొత్తం మీద పెద్ద వజ్రం జరిగింది. రైతాంగం నడుం విరిగింది. రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి కూడా దెబ్బతిన్నది. కనివివి ఎరుగని దుర్ఘట పరిస్థితి ఏర్పడింది. గృహ పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఎన్నడూ లేనంత పరిస్థితి చేళంలో ఉన్నది. నవ రాష్ట్రంలో కూడా ఏర్పడింది. ఇంత గొడ్డు పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమిటి చేస్తోంది? ఏమి చేయాలనేది ఇప్పుడున్న సమస్య. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఆలోచనలు చూస్తే డ్రై విషయం చూస్తే 45 లక్షల ఎకరాల్లో అటువంటి తక్కువ విత్తనం వేయడం జరగలేదు. మొత్తం 23 లక్షల ఎకరాల పంట పోయిందని చెప్పారు. మొత్తం 71 లక్షల ఎకరాల పంట పోయింది. ఇది మెట్ట పంటలు కావున అక్క, వల్లిపు పంటల పరిస్థితి చూస్తే 27 లక్షల ఎకరాల పంట పోయిందని చెప్పారు. ఇక 27 వేల ఎకరాలలో పంట పూర్తిగా పోయిందని చెప్పారు. 27 లక్షల 27 వేల ఎకరాలలో పంట పూర్తిగా పోయిందని చెప్పారు. 27 లక్షల 27 వేల ఎకరాలలో పంట పూర్తిగా పోయిందని చెప్పారు.

employment to the extent of about 43 lakh man-days or 1.72 lakh persons per month ————— 1.78 లక్షలు ఎంతే రాండ్ ఫిగర్ చేస్తే 2లక్షల మందికి మీరు చేద్దామనుకొన్న కార్యక్రమాలవల్ల పనులు దొరుకుతాయి. 54 లక్షలమందికి పైగా పనులు కల్పించవలసిన అవసరం వుంటే 2 లక్షల మందికి పని కల్పించటానికి అవకాశం వుందని చెబుతున్నారు. మిగిలిన వారు ఏమి కావాలి? వారు ఎలా బ్రతుకుతారు? ఇందుకు 257 కోట్ల రూపాయలు కావాలి.

శ్రీ ఎన్. జనార్దన్ రెడ్డి :—పైన కూడా చదవండి, తెలుస్తుంది

శ్రీ బాట్లం శ్రీరామమూర్తి :—పైన కూడా చదివాను. మీరు ప్రైవేటుగా చేయాలనుకుంటున్నారేమో కాని మీరు ప్రైవేటుగా ఎంత చేసారో మాకు తెలుసు. మీరు చేయలేరని, అది మీకు సాధ్యం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. మొత్తం ఈ కార్యక్రమం నడపటానికి 257 కోట్ల రూపాయలు కావాలి. ప్రస్తుతం గవర్నమెంటు దగ్గర 22 కోట్లు వున్నాయి. కంటినెన్సి అనండి, ఏ పేరు పెట్టండి. ప్రస్తుతం మన రాష్ట్రంలో ఏర్పడిన దుర్భిక్ష పరిస్థితిని ఎదుర్కోటానికి జిల్లాలుకు అందచేసిన మొత్తం 22 కోట్ల రూపాయలు, కాని మనకు కావలసిన మొత్తం 257 కోట్ల రూపాయలు. ఇది ఎక్కడుంచి వస్తుంది? ఎక్కడుంచి తెస్తారు? ప్రభుత్వం ఇప్పటికీ దివాళా పరిస్థితిలో వుంది. 87 కోట్ల రూపాయలు నిల్వ చేసి ఈ ప్రభుత్వానికి అప్పగిస్తే ఈ ప్రభుత్వం ఓపర్ డ్రాఫ్ట్ తీసుకుంది. దివాళాకోరు స్థితిలో వుంది. ఇటువంటి పరిస్థితిలో ఇంత దుర్భిక్ష పరిస్థితిని ఎలా తట్టుకొంటుందో తెలియడం లేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో నైనా ప్రతిపక్షనాయకులను సంప్రదించి వారితో మాట్లాడి ఏమి చేయాలో చర్చించక బోతే ఎలా? శుండరయ్యగారు స్టేటుమెంటు ఉచ్చారు. అనేకమంది అనేక సందర్భాలలో చెప్పారు. స్టేటుమెంట్ లో కమిటీ ఏర్పాటు చేయండి. ఇన్ఫార్మల్ గా కన్సల్ట్ చేయండి అని చెప్పినా ఏమీ చేయలేదు. జిల్లాలో కమిటీలు ఏర్పాటు చేశామన్నారు. ఆ కమిటీల టరమ్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్స్ ఏమిటి, ఏవి రిఫ్యూ చేయాలి, కార్యక్రమాలు నిర్వహించేది ఎవరు అనేది తెలియదు. అంకెల కాగితాలు ఇచ్చి సంతకమౌతాన ఏమి చేయాలి? ఇది అన్యాయం. దారుణం. కమిటీలకు, ఫార్ములేటింగ్ డి స్కిమ్స్ కు సంబంధం లేదు. కమిటీలో సభ్యులు చెప్పింది వినండి. వారితో సంబంధం పెట్టుకోండి, వారి ఆమోదం కోసం వారి ముందు పెట్టండి, వారు చెప్పినవి ఒకటి రెండు వినండి. ఆ మాత్రం పార్లామెంటు లేకుండా, ప్రజా ప్రతినిధులలో సంబంధం లేకుండా చేయడం దుస్సాహసం అవుతుంది. అది మంచిది కాదని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత మీ ఇష్టం, మీ ఇష్టమైన వద్దతిలో, మీకు కావలసిన వద్దతిలో ప్రభుత్వాన్ని నడుపుకోవచ్చు, ఫలితాలు చూసుకోవచ్చు. నేను అట్లు చెప్పవలసింది లేదు, మీరు అడగవలసింది లేదు. క్లయర్ అంకర్స్ ప్లాండ్ చేసి ఫైరగా మ్యాగ్నిట్యూడ్ ఆఫ్ పోల్లం ఏమిటి? సరిక అమాత్యం వుందా ప్రభుత్వానికి? అది ఆలోచిస్తే కష్టం. ఎందుకంటే ఒకసారి ఒక పోటీ వెంటటూతావు గారు. అగ్రికల్చర్ మినిస్టరు జూలై 30వ తేదీన ఒక పత్రికా ప్రకటన చేసారు. అది ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్ లో వుంది. చదువుతాను. "He said the rainfall continued for one more week, we can save the entire crop."

ఇది అగ్రికల్చర్ మినిష్టరు గారి స్టేటుమెంటు. ఇంకొక సందర్భములో “We do not expect any fall in the yield of paddy this year.” ఏమీ నష్టము లేదు జూలై 80 నాడు ఆ స్టేటుమెంటు ఏమిటియీ అవగాహన. అసలు కేంద్రానికి మనము ఏమి చెబుతున్నాము యీ రాష్ట్ర పరిస్థితి గురించి. ఇదే ఏకరు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి యిస్తారా? ఆలోచన చేయండి. ఆగస్టు 17 వ తేదీన పత్రికలలో వచ్చిన యింకొక వార్త. “The severe drought spell all over the State will slash down the Kharif of the year by atleast 15% according to official estimates.” 15 పర్సెంటు పోతుంది. పర్యా లేదు అన్న దగ్గర నుండి ఎక్కడికి వచ్చారు. 15 పర్సెంటు పోతుందనే వరకు. ఇప్పుడు ఎక్కడకు వచ్చాము. 50 పర్సెంటు చాటాము 80 పర్సెంటుకు వచ్చాము. ఏమి ఆలోచిస్తున్నారు, ఏమి ప్రకటనలు చేస్తారు, ఏమి తెలుసుకున్నారు. ఏమి ఆలోచన చేస్తున్నారు. ఈ పట్టుతుల్లో ప్రకటనలు చేసి రాష్ట్రం వైపు కేంద్ర దృష్టి సాళించకుండా పుడేందుకు మీరు ప్రయత్నిస్తున్నారేమో గుండె మీద చేయి వేసుకొని ఆలోచన చేయండి. సెప్టెంబరు 18 నాడు “45% of the kharif crop is damaged in the State.” 45 పర్సెంటుకు పోయింది. ఏమి చెప్పను. ఇవాళ మాదిరి యిచ్చిన అంకెల ప్రకారము-అని తమ వద్ద కూడ పున్నవి-50 పర్సెంటు పోయింది అన్నారు-50 పర్సెంటు. మీరు యీ రకంగా ప్రకటనలు చేస్తు వెళ్లి అఖరుకు జనం గుండెలు కోస్తే ఏమి లాభము. మ్యాగ్నిట్యూడ్ ఆఫ్ ప్రాబ్లం అర్థం కాలేదు పెద్దలకు. సీరియస్ నెస్ ఆఫ్ ది సిట్యుయేషనును పెద్దలు గ్రహించ లేదు. నిప్పుతో చెలగాడుతున్నారు - ప్రజల జీవితాలతో చెలగాడుతున్నారు - భీకరమైతువంటి పరిస్థితి వుందనే విషయాన్ని గమనించలేదన్న భయాంశోళనను యీ రూపములో వ్యక్తం చేస్తున్నాను. జిల్లాలలో కరువు పరిస్థితులు పున్నవి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఒకసారి కేబినెటు మీటింగు అయిన తరువాత జూలై 28 వ తేదీన ఒక ప్రకటన చేశారు. శ్రీ కాకుళం, ఆదిలాబాదు, విశాఖపట్నం యీ ముడు జిల్లాలలో తప్ప రాష్ట్రములో దుర్భిక్ష పరిస్థితి ఏర్పడిందని. విశాఖపట్నం గురించి వేరే వస్తాను. ఎప్పుడు నా జిల్లా గురించే మాట్లాడితే రెవిన్యూ మినిష్టరుగారికి నామీద కొంత కోపం వస్తుంది. అది వేరే విధంగా సెటిల్ చేసుకుంటాము. ఈ మూడు జిల్లాలు మినహాయించి మొత్తం అంతా పోయింది అన్నారు. అయితే ఆగస్టు 14 నాడు రెవిన్యూ మినిష్టరు గారు ఒక స్టేటుమెంటు యిచ్చారు. వారు ఏమి అన్నారంటే “A third of Andhra Pradesh is reeling under drought conditions following the failure of the south-west monsoon.” మొత్తం అంతా అన్నదగ్గర నుండి వన్ థర్డ్ వరకు వచ్చారు. అంతేగాదు. “Of the 208 taluks of the state the dry spell has affected 73 taluks in 12 districts.” 12 జిల్లాలు మాత్రమే. మొత్తం అంతా పోయింది అన్నదగ్గర నుండి రెవిన్యూ మినిష్టరు గారు 12 జిల్లాల వరకు పోయింది అనే దగ్గరకు వచ్చారు. తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు ఆగస్టు 29 నాడు “He said 126 taluks were drought-affected and another 27 taluks were cyclone-affected.” ఎక్కడికి వచ్చాము? వారు యిచ్చినటువంటివి 12 జిల్లాలు. 73 తాలూకాలు నష్టపోయాయి అని ఆగస్టు 14 నాడు అంటే ఆగస్టు 29 నాడు ఎక్కడికి వెళ్లాము, 120 తాలూకాలు. మనం కన్సిస్టెంట్ గా విజిలెంటుగా

కేంద్రానికి పున్నటువంటి పరిస్థితిని చూపించడానికి వెడుతున్నామా అనేది ఆలోచన చేయండి. 180 తాలూకాలు హిట్ బైది క్రాటు అని సెప్టెంబరు 18 నాడు అన్నారు. 181. సెప్టెంబరు 21 నాడు మినిష్టరు ఇనార్డన్ రెడ్డి.....

"Mr. Janardan, Reddy, Minister for Revenue who presided over the meeting said-17 of the districts in the had been affected. He hoped that the Centre would help the State in a big way in talking the drought problem." ఏమైన బాగుందా? ఇక్కడ చెప్పింది ఏమిటి? రాష్ట్రం మొత్తం పోయింది. ఒకటి రెండు జిల్లాలు వదిలి పెట్టారు. సెప్టెంబరు 21 నాడు యిచ్చింది ఏమిటి? అలా పరిస్థితి అవగాహన చేసుకుంటూ ప్రభుత్వం నడుస్తున్నదా? వ్యవహారం నడిపిస్తున్నదా? ఇది బాగా లేదని మనవి చెబుతున్నాను. ఇక విజ్ఞాపితతో సెంటరుకు వెళ్ళడం, సహాయం కోరారు మనకు చూక్కు పది? They must come to our rescue. We have gone to the rescue of the other States in the past. ఇది నీచంగా వుందని చెప్పడం లేదు. ఎక్కడ ప్రభుత్వానికి కష్టం వచ్చినా కేంద్రం సహాయం కదాలి. ఎంక కావాల్సి? మనం అడిగిన దానిని చూస్తాము, జూలై 28 నాడు రెవెన్యూ మినిష్టరు గారు ప్రకటన చేస్తూ 180 కోట్లు అవ సహాయం పొందారు. హిందు

Sri N. Janardan Reddy : I have not given any statement.

Sri Bhattam Sriramamurthy : — I am reading from the 'Hindu' a well-known paper. Mr. N. Janardhan Reddy, Andhra Pradesh Revenue Minister told newsmen here that the State Government has sought Rs. 180 crores from the Centre for providing relief to the people. కాదు అంటే కాంట్రబ్యూట్ చేయండి. 180 కోట్లు అడిగినట్లు ఎవరి దగ్గర నేను అనలేదు. అంటారు అది మాయాలే. Never believe a Statement of the Government unless it is contradicted. Soon after it is contradicted, it is concluded that it is true. ఇది పున్నటువంటి జోక్. ఏమైనప్పటికీ వత్తికలలో వార్త వచ్చింది. 70 కోట్లు కేంద్రం Andhra Pradesh Government seeking Central assistance for Rs. 70 crores towards drought relief programme. ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థించా. సెప్టెంబరు 18 నాడు అఫీషియల్ స్పీక్స్, మన్ చెప్పారు అన్నారు తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు యిది సరైనది కాదని డిల్లీ లో అన్నారు. అఫీషియల్ స్పీక్స్ మన్ మంత్రిగారు అనలేదు. From time to time different pictures are being given. Correct picture is not being given. ఆంధ్ర ప్రభ—సెప్టెంబరు 14; సహాయ చర్యలకు 180 కోట్లు రాష్ట్రములో దుర్భిణి గురి ఆయిన ప్రాంతాలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సహాయక చర్యలు ఎక్కువ చేసింది. దానికి 180 కోట్లు ఖర్చు అవుతుందని అంచనా వేయబడింది. 180 కోట్ల దగ్గరనుండి 180 కోట్లకు వచ్చాము. సెప్టెంబరు 19 నాడు. 266.60 కోట్లు దుర్భిణి ప్రాంతాలకు ఖర్చు అవుతుందని అన్నారు.

చైర్మన్ :—మీరు స్టేటుమెంట్స్ చదువుతున్నారు. నివారణోపాయాలు చెప్పండి.

Sri Bhattam Sriramamurthy :—Unless we know where the shoes

pinches, we will not be able to solve the problem. I want to explain what is happening.

Chairman:— You suggest remedial measures and give a solution to the problem.

శ్రీ భాట్లం శ్రీరామమూర్తి:— అర్థం కాని మనుష్యులు, ఉన్న ఫ్యాక్టు చెబుతున్నాను. అక్టోబరు ఒకటవ తేదీనాడు వరంగల్ లో ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ప్రకటన చేశారు. “Addressing the Warangal District Review Committee on Sunday, Dr. Channa Reddy said the State needed Rs. 115 crores for the drought relief programmes.” This is from “The Hindu” dated 2-10-79. అంటే 150 కోట్లు అన్నమాట. ఇప్పుడు కావలసింది ఎంత? నేను ముందే మనవి చేశాను. 257 కోట్లు కావాలని వారి దగ్గరికి వెళుతున్నారు. ఈ పరిస్థితులలో వ్యవహారం నడుస్తుంది అంటే సరైన అవగాహన లేకుండా కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి.

(Mr.Speaker in the Chair)

డ్రాట్ గురించి ఒక విషయం చెప్పారు. అగస్టు 29వ తేదీన ఒక్కొక్క జిల్లాకు 10 లక్షల రూపాయలు ఇచ్చామని గవర్నమెంటు ఒక ప్రకటన చేసింది. తరువాత అగస్టు 31వ తేదీన రెవిన్యూ శాఖామంత్రిలు 20 కోట్లు ఇచ్చామని చెప్పారు. ఇచ్చినట్లుంటే జిల్లా మా దగ్గర ఉంది. దానిని గురించి పేజీ రీతిలో ఉంది. ఆ జి.ఓ. 4-9-79న ఇచ్చారు. ఆ జి.ఓ.లో 17 1/2 కోట్లు ఇచ్చినట్లు ఉంది. అయితే అందులో ఏమి అన్నారు? The district wise break up of the above amounts will be communicated separately. అంటే మొద్దు అంకె ఉంది. జిల్లాలకు ఇంకా అంకెలు వెళ్లేదు. వచ్చిన తరువాత చేస్తామని అన్నారు. ఎప్పుడైనా అలాగే చేయాలి. ఏ గవర్నమెంటు ఉన్నా ఆ రకంగా తరువాత చేయవలసి ఉంటుంది. పేజీ 76లో ఒక విషయం చెప్పారు. 14-9-1979న రెండవ జి.ఓ ఇచ్చారు. The Chief Engineer and the Director of Weaker Sections are requested to finalise and take up the schemes in consultation with the Collectors. వారిని కన్సల్టు చేయమని అంటే బాగానే ఉంది. and only after obtaining the approval of the respective Collectors- ఇది ఇచ్చిన జి.ఓ. ఇదేమిటో తెలియదు ఉపసంహరించి. ఈ రకంగా అస్థవ్యస్థమైన పరిస్థితులలో చెట్టి ఎటు వెళ్లాలో తెలియని విధంగా వ్యవహారం జరుగుతున్నది, ముందుకు వెళ్లాలో, వెనుకకు వెళ్లాలో తెలియనటుంటే పరిస్థితులలో వ్యవహారం జరుగుతున్నది, అయితే జిల్లాలకు ఇచ్చిన కేటాయింపులకు ఏదో ఒక షేసిస్ ఉండాలా, వద్దా? పిండి కొలిది రొట్టె మీద దగ్గర ఎంత డబ్బు ఉన్నా అంతా ఇవ్వండి, కాని మీరు ఏ షేసిస్ మీద కన్సల్టు ఇచ్చారు? ఏ క్రయశీలత మీద నిర్ణయం చేశారు? మీరు ఎవరికైనా కన్సల్టు చేశారా? లేదు, చిత్తం వచ్చినవారికి ఇచ్చారు. మాకు ముందు 92లక్షల రూపాయలు ఇస్తామని చెప్పారు. విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాలకు కలిపి మెనర్ ఇరిగేషను క్రింద, పి. డబ్ల్యు. డి క్రింద 92 లక్షల రూపాయలు ఇస్తాము, స్కీమ్స్ రెడీ చేసుకోమని

అన్నారు, చేసుకున్నారు. దానిని సడన్ గా 81 లక్షల రూపాయలకు తగ్గించారు. విజయనగరమునకు 10, శ్రీకాకుళమునకు 10, విశాఖపట్టణమునకు 11 లక్షలు అన్నారు. అంటే 61 లక్షలు తగ్గించారు. రాష్ట్ర మొత్తం మీద 50 లక్షలు తగ్గిస్తే మా మూడు జిల్లాలకు కలిపి 61 లక్షలు తగ్గించారు. ముందు ఎందుకు ఇస్తామని అన్నారు ? తరువాత ఎందుకు తగ్గించారు? ఇవి మైనర్ ఇరిగేషనుమీద ఆధారపడిన జిల్లాలు. చిన్న చిన్న చెరువులు. వాగులు ఉన్నాయి. తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలకు 120 లక్షల రూపాయలు ఇచ్చారు వచ్చినది ఇచ్చారు, సంతోషం. మీరు దీనికి క్రయిలేరియా లేకుండా విసురుతున్నారు. మీరు ప్రజల మాట వినండి, ప్రజా ప్రతినిధుల మాట వినండి కాని మీరు అది చేయడం లేదు. ఒక్క రంగారెడ్డి జిల్లాలో 79.20 లక్షలు ఉచ్చారు. మా 8 జిల్లాలకు కలిపి 81 లక్షలు ఇచ్చారు. ఎందుకు మాకు ఎక్కువ ఇవ్వలేదు. దీనికి కారణమేమిటని అడుగుతున్నాను ? ఇదే ధోరణా ? ఇది వాగుంటా ? దీనికి ఏమైనా బేసిన్ పెట్టుకొని కార్యక్రమం చేసుకుంటే మీకు, మాకు మంచిది. పశ్చిమ జిల్లాలో పరిషత్ సమావేశం చేశారు. పంట పోయిందని చెప్పని జిల్లా ఏదైనా ఉందా ? కోరని జిల్లా ఏదైనా ఉందా ? మా పార్టీవారు, మీ పార్టీవారు — అందరూ ఏక ధాతీన కోరారు. కోరకుండా ఎవరైనా ఉన్నారా ? కరువు అనకుండా ఈ పని చేస్తున్నారా ? మీరు ఈ పని చేస్తున్నారంటే ఏ తాలూకాలో, ఏ జిల్లాలో ఏ పొంతం పోయిందో స్పష్టంగా చెప్పాలి. మీరు పేజీ 5లో ఒక మాట చెప్పారు. గవర్నమెంటు వెంటనే చర్య తీసుకున్నదని చెప్పారు. As an immediate measure of relief to the agriculturist, government have decided to suspend collections of taccavi and land revenue arrears—లాండు రెవెన్యూ ఎరియర్సును సస్పెండు చేశారట. లాండు రెవిన్యూ ఏమి చేశారు, రెమిషను ఏమి చేశారు. మెట్ట భూములకు రెమిషను అంటే ఏమి చేశారు ? దీనిని గురించి ఒక వాక్యం ఎందుకు చెప్పలేదు ? ఎలగైనా మీ రాజ్యం వెళ్లిపోతుంది. మీరు లాండు రెవిన్యూను రద్దు చేస్తామని అన్నారు, మంచిది, సంతోషం. మెట్టకు మాత్రం తీయమని అన్నారు. పంటలకు భీమా పథకం గురించి చెప్పలేదు. పంటలకు భీమా పథకం కావాలి. దానిని గురించి ఏమి చేశారు ? కరువు వచ్చి పోయింది, వరద వచ్చి పోయింది. మనిషి బ్రతికేది ఎప్పుడు ? దీనిని గురించి ఈ వేళ ఎందుకు ప్రకటన చేయడం లేదు ? చేస్తాము, చూస్తాము, అవుతుంది అని మళ్ళీ ప్రకటన చేస్తారు. ధరల స్థిరీకరణ గురించి ఖచ్చితమైన నిర్ణయం తీసుకోవాలి. రైతు ధాన్యం బస్తా 85 రూపాయలకు అమ్ముకుంటే తరువాత 100 రూపాయలు అయింది. కష్టించి పని చేసిన మనిషి మట్టి తింటున్నాడు, మట్టిలో కలిసిపోతున్నాడు. వ్యాపారం చేస్తున్న మనిషికి లాభం వస్తున్నది. ఇది ఏమి స్వామ్యం చెప్పండి ? షుగర్ కేస్ కు కొద్దోగొప్పో ధర పెంచారు. అది చాలదు మీరు సబ్సిడీ ఇవ్వాలి లేకపోతే ఎలాగ ? తమిళనాడు గవర్నమెంటు ఏవిధంగా ఇవ్వగలిగింది, మీరు ఎందుకు ఇవ్వలేరు ? ఈ విషయాలన్నీ మీరు ఆలోచించాలి. మా అసెంబ్లీలో మణుగు బెల్లం, 85 రూపాయలకు అమ్ముతున్నారు. అదే బెల్లం ఇప్పుడు 25 రూపాయలు అయింది, ఏమి చేయమంటారు ? కష్టపడి పనిచేసినవారికి మొత్తం వర్షనాశనం అయిపోయింది, అతనికి బ్రతుకు లేదు. దీనిని గురించి ఇప్పుడు

అలోచన చేయకూడదా? ఫుడ్ ఫర్ వర్క్ ఇప్పుడు ఆపుచేస్తారని అంటున్నారు. 9 లక్షలు నిల్వ ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం 10 లక్షలు ఇస్తామని అన్నారని చెబుతున్నారు. మీరు ఎంత ఇస్తారో ఒక మాట చెప్పండి. ఫుడ్ ఫర్ వర్క్ క్రింద చేయగలిగిన మొత్తం పనులు చేయండి, మీకు కావలసిన బియ్యం ఇస్తామని చెప్పండి, మీరు ఖాన్ లిఫ్ట్ చేయండి. మీరు ఆ విధంగా ఎందుకు చేయరు? ఆ రకంగా ప్రభుత్వం చొరవతీసుకొని ఈ సమస్యను పరిష్కారం చేయడానికి పూనుకోవడం లేదు. ఈ పద్ధతిలో నడుస్తున్నది. నత్త నడకన, నత్తగా, మత్తుగా మందకోడిగా వెళ్లితే ఈ కరువు కాటక పరిస్థితికి రైతాంగం తట్టకొనడం కష్టం. ఈ కరువు రాకుండా కర్రాళ నృత్యాన్ని తట్టుకొనడం కష్టం. సలిగిపోతారు. ప్రభుత్వం చేసిన పనులు చూసి మీరు సంతోషపడవచ్చు. మీకు మద్దతునిచ్చే వాళ్లు ఉన్నారు, వంతపాడేవాళ్లు ఉన్నారు, భజన చేసేవారు ఉన్నారు. వారినిచూసి మీరుపొంగిపోవచ్చు. కానిరైతు కృంగిపోతున్నాడు.నీరు మీడినుంచి రాలేదు, వాడి కంటిలో నుంచి వచ్చింది. ఈ వేళ మీ మాటలనుంచి అమృతం వ్రాసేవాస్తున్నది, రేపు ఏమీ జరుగుతుందో చూడవలసి ఉంది. అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఇందులో నేను విమర్శ భాగము లోనికిపోను. ఏదోజరిగింది. అదివేరేతంతు. ఎనంట్ల ఒక చర్య చేసేప్పుడు ఏ పద్ధతిలో ఏది ఉండాలి? ఆ కార్యక్రమమే జరిపించాలి. అదే చేయాలి. అదే నేను మనవి చేస్తాను. పోతే గవర్నమెంటు ఇచ్చినటువంటి అంకెలలో మీరు చూడండి. ఏమి ఉంది? విశాఖపట్టణం జిల్లాలో సామాన్యంగా 4 లక్షల 8 వేల ఎకరాలు అక్కడ డ్రైవర్లవసాయం క్రింద ఉంది, అందులో కొర్రెలు వదలివేసిన, ఖాళీగా వదిలివేసినది 49 వేల ఎకరాలు. మొత్తం పంట పోయినటువంటిది మూడు లక్షల 28 వేల ఎకరాలు. అంటే మొత్తముఫాలోగా ఉండిపోయిన, పంటపోయిన 4 లక్షలలో 91 లక్షల 72 వేల ఎకరాలు మొత్తం పోయింది. అయితే ఇక్కడ ఉన్నది ఎంతండి? 25 వేల ఎకరాలు, 30 వేల ఎకరాలు మొట్ట. గవర్నమెంటు అంకెలలో ఉన్నమాట నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇక పల్లము గురించి చూద్దాము, 2 లక్షల 9 వేల ఎకరాలు మాత్రమే ముందు అక్కడ వుంది. వార్మల్ ఓరియా సోన్ ఇందులో పోయినా ఫాలో ఎంత? లక్షా 9 వేల ఎకరాలు. క్రావ్ లాస్టు 77 వేల ఎకరాలు. రెండూ కలుపుకుంటే లక్షా 86 వేల ఎకరాలలో పంట పోయింది. 2 లక్షల 90 వేలలో లక్షా 86 వేల పంట పోయింది. 23 వేల ఎకరాలలో మాత్రమే ఉంది గవర్నమెంటు 17 వ పేజీలో ఇచ్చినటువంటి అంకెలు మాత్రమే మనవి చేశాను. అయితే ఇక్కడ ఇంకో పేజీ కూడా ఉంది. 21 వ పేజీలో అంకెలు పెర్సనలైజి ఎఫెక్టు అయిన తాలూకాలు అని ఇంకో లిస్టు ఉంది. దీనిలో సున్నా నుంచి 10 వరకుంటు మాత్రమే డెఫినెట్ ఉన్నటువంటివి 7 తాలూకాలు అని వేశారు. 11 నుంచి 25 వరకుంటు డెఫినెట్ ఉన్నదాంట్లో ఒక్క ఎలమంచిలి వేశారు. ఏమిటండి ఇది? మొత్తము మీద ఇచ్చిన అంకెలలో 2 లక్షల 9 వేలలో లక్షా 86 వేలు పోయింది అని చెప్పి మిగిలిన 23 వేలు వండింది అని చెప్పి ఇక్కడేమో 25 వరకుంటు నుంచి 50 వరకుంటు వరకు పోయింది. ఒకటి అని చెప్పి తక్కినది ఏమీ చూపించలేదేమిటి? ఏదో పొరపాటు ఉంది. ఎక్కడో పొరపాటు ఉంది. అది కొంచెము దయచేసి

1.30 p. m

130 4th October, 1979.

Matters under rule 329

re: Beach in the Nagarjunasagar Left Canal.

సరిచేయండి మొత్తము పంట పోయిన ప్రాంతానికి న్యాయం జరిగేట్లు చేయండి. మమ్ములను మీరు చూడనక్కరలేదు. రైతులను అయినా మీరు చూడండి. వారిని మీరు చూడక పోతే వాళ్లు మిమ్ములిని చూసేది లేదు. మీరు మేము మొత్తం వాళ్ల మీద ఆధారపడి ఉన్నాము. అదే మనవి చేస్తూ నేను కలవు తీసుకుంటున్నాను.

1-33 p. m.

Mr. Speaker:-Now the House stands adjourned to meet again at 5.00p.m today.

(Then the House adjourned to meet again at 5.0' clock 4-10-1979)

(The House re-assembled at 5 P. m with Hon'ble the Speaker in the Chair.)

Mr. Speaker:-We will now take up matters under Rule 329

MATTERS UNDER RULE 329

5.00 p. m

re: (1) Beach in the Nagarjunasagar Left Canal

శ్రీ ఎ. లక్ష్మీనారాయణ (మిర్యాలగూడ—అధ్యక్షా, నాగార్జునసాగర్ ఆంధ్రదేశంలో ఒక జాతీయ ప్రాజెక్టుగా మనం ఎంచుకుంటాము. ప్రతి సంవత్సరం కూడా దానిలో ఎక్కడో అక్కడ గండి పడడం, వారం పది రోజులు దానిని పూడ్చడంలో పోలాలు ఎడిపోవడం జరుగుతున్నది. మొన్న 29వ మైలు దగ్గర ఉదయం 10 గంటల సమయంలో నీరు ఎక్కువైపోతున్న సందర్భంలో దగ్గర ఉన్న మా శార్యకర్త వెళ్లి, ఎ. ఇ తోచేప్పాడు. ఆయన కనీసం దానిని సెంటర్ కు తెలియపరచకుండా ఉండడం, అది నా డ్యూటీ కాదు, ఇంకా ఎ. ఇ. ది అనడం జరిగింది. అక్కడ రెండు తెలిపోస్తు ఉంటాయి. రెండు రెగ్యులేటర్లు ఉంటాయి నీళ్లు ఎక్కువైతే వదలిపెట్టడంకోసం. ఇన్ ఫాల్సు కూడా రెండు ఉంటాయి. తెలిపోస్తు కూడా రెండు ఉంటాయి అవరేటర్లు ఉంటారు అక్కడ. ఇన్ని ఉన్నా కూడా తెగడానికి ముందుగానే తీసుకొనడగు జాగ్రత్తలు అన్నీ తీసుకొని ఎందుకు పనిచేయలేదు అనేది అర్థం కాకుండా ఉంది. దీనివల్ల అరోజు నంచి ఈ రోజు వరకు వైల్లు ఎండిపోతున్నాయి. దాచావు కొన్ని కోట్ల రూపాయలు రైతాంగం పంటకు ప్రమాదం వచ్చే పరిస్థితి ఏర్పడింది కాబట్టి ఇక్కడ ఉన్న ఉద్యోగస్తులు తమ విద్యుత్ ధర్మాన్ని నిర్వహించనందున ఒక వైపు పంటకు నష్టం, రెండువ వైపు మన జాతీయ ఆదాయం నష్టం. అక్కడ ప్రతి మైలుకు లాగ్స్ అనేవారు ఉంటారు, సూపర్ వైర్ ఉంటాడు, వారి మీద ఎ. ఇ. ఉంటాడు ఇంతమంది ఉన్నప్పటికీ కూడా వగలు 10 గంటలకు ఇది జరుగుతున్నప్పుడు నీళ్లు ముందే ఎందుకు జాగ్రత్తలు తీసుకోలేదో అగ్గం కావడం లేదు. కాబట్టి దీనిని విచారించి వరైన చర్య తీసుకొని, అసలు వాస్తవ పరిస్థితి ఏమిటో తెలిపాలని కోరుతున్నాను.

re: (1) Breach in the Nagarjunasagar Left Canal.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రెకల్):— అధ్యక్షా, కాల్వ పూడ్చడానికి ఎన్ని రోజులు అవుతుంది? వెంటనే దానికి కావలసిన చర్యలు తీసుకొని, వెంటనే పూడ్చించి, రైతులకు పొలాలకు నీరు అందించేట్లు చూడాలి. లేకపోతే చాలా బాధాకరమైన విషయంగా ఇప్పటికీ అయిదారు రోజులుగా ఉన్నది. ఇంక అది ఎంతవరకు పడుతుందో తెలియదు. ఇక్కడ నుంచి ఉన్న తాధికారులను పంపించి, అదనపు ఏర్పాట్లు చేసి ఇది పూడ్చించి, పంటలకు నీరు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయవలసి ఉంటుంది. అసలే కరువు. ఈ కరువులో ఇచ్చిన నీరులో నాలుగవ వంతు సేద్యం కాలేదు. అయిన మూడు వంతులలో కూడా ఎండిపోయే పరిస్థితి ఉందంటే, ఆ జిల్లాకు దీనిమీదనే పశుగ్రాసం, మానవులకు తిండికోసం ఆధారపడి ఉంది. అందుకని వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలి. ఖమ్మం జిల్లా, నల్లగొండ జిల్లా, మొత్తం ముడిగిపోయే పరిస్థితి ఉంటుంది. అందువల్ల ముఖ్యమంత్రిగారు దానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు ఏమి చేశారు? దానిని ఎప్పటివరకు పూడిపిస్తారో చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

Dr. M. Channa Reddy:— Nagarjunasagar Left Canal breached at 45/7 K.m. at P. M. on 29-9-1979. The breach widened to 40ft. Immediately on receipt of information, the regulators upstream and downstream of the breach were operated and the canal was emptied. The Chief Engineer visited the site along with the Superintending Engineer Nagarjunasagar Canal Circle, Miryalaguda at 4 P.M. and made arrangements to start closing the breach immediately. Accordingly the breach closing operations were started at 6 P.M. on 29-9-1979 and by 30th morning the breach was filled up to the level of 10ft on the 30th morning when the discharge was 500 cusecs in the first instance, it was increased to 2,000 cusecs on 1-10-1979, to 3,500 cusecs on 2-10-1979 and 4,800 cusecs on 3-10-1979. The full supply i.e., about 6,500 cusecs will have been restored on 4-10-1979 morning I did not get this morning information. Till yesterday evening I got the report. The breach has been closed fully at the top at the bank level. Total interruption in the supply of water is only for one day and partial supply has been restored thereafter. There have been heavy rain recently. No report of damage to the crops and withering away of crops has been received. ఇక్కడ ఎ.ఇ. మీరు పోతే నాకు సంబంధం లేదని అన్నాడని చెప్పారు. కానీ మిగతా విషయాలు ప్రవాహముపమి లేదు. ఒకే రోజు టోటల్, తరువాత పార్షియల్ గా అయింది. కాబట్టి వెంటనే చర్య తీసుకోబడుతోందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— రైతులు వచ్చి కట్ట తెగుతుంది. ఇది పొర్లుతుంది అని చెప్పినా కూడా నాకు సంబంధం లేదు అని చెప్పగల అధికార్లు ఉండడం అనేది బాధాకరమైన విషయం. మేన్ లైన్ నాల్ గండి పడుతుంది అని చెప్పినా కూడా

re : (2) 4th Failure on the part of the Government in no abolishing the Land Revenue.

అన్ని వివరాలు ఆలోచించేదుకు అందరిని కూడ సంప్రదించే బాగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. మెట్ట రైతాంగానికికూడ ఈ అవకాశాలు కల్పించాలని కోరుతూ దీనితోపాటు తక్కిన చర్యలు ఏ ఏ పద్ధతులతో తీసుకుంటే బాగా ఉంటుందనే దానిని గురించి ఆలోచన చేసి ఈ సభను విశ్వాసంలోకి తీసుకొని ఒక నిర్ణయానికి రావడం మంచిదని మనవి చేస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— అధ్యక్షా, రూల్ 329 క్రిందకు మార్చినా యిది ముఖ్యమైన విషయం. ప్రత్యేక డిజిట్ కోరాము. కాని మనకు ఉన్న టైమ్ లో రూల్ 329 క్రింద తీసుకువచ్చాము. ముఖ్యమంత్రిగారికి రెవెన్యూ మంత్రిగారికి ఒక పర్యాయము జ్ఞాపకము చేస్తున్నాను. ఈ రోజున ఉన్న లాండ్ రెవెన్యూ దానికి సంబంధించిన సెస్సులు, డ్రెయినేజీ సెస్సు, వాటర్ టాక్స్ వీటినిన్నిటికీ కలిపి రూ. 47 కోట్లు వస్తుంది. గత పర్యాయం సన్నకారురైతులకు మెట్ట భాగం మాత్రం రద్దుచేస్తాము అన్నారు. దీనివల్ల పెద్దగా ప్రయోజనం లేకుండా పోయింది. రైతులను హారాస్ చేయకుండా కోటిమంది రైతులకు హోల్డింగ్ చేయకుండా ఖూమి శిస్తు నిటిశిస్తు ఎకాలిష్ చేసి ఆవచ్చే 47 కోట్ల రూపాయలు పర్చేజ్ టాక్స్ లాంటిది ప్రత్యామ్నాయంగా పెట్టి అది హోల్ సేల్ డీలర్ దగ్గరనో, లేకుంటే మిల్ పాయింట్ దగ్గరనో, ఎక్స్ పోర్ట్ పాయింట్ దగ్గరనో పెట్టి వసూలు చేస్తే రైతుల మీద యిబ్బంది లేకుండా కలెక్షన్, సేల్స్ టాక్స్ లాగా చేయడానికి వీలు ఉండేటటువంటి పద్ధతి ఆలోచిస్తున్నాము అన్నారు. మంత్రిగారు ఈ మధ్య పత్రికలలో ప్రకటించిన దానిని బట్టి మొత్తం ఖూమి డ్రై కాంపొనెంట్ రద్దు చేస్తాము. 11 కోట్ల రూపాయలు అవుతుంది. దానికిబదులుగా పర్చేజ్ టాక్స్ అంటున్నారు రైతు మీద హారాస్ మెంట్ అట్రాగ్ జరుగుతుంది ఎకరం, రెండు ఎకరాలు. ఉన్నా డ్రెయినేజీ సెస్ అని, వాటర్ సెస్ అని వేస్తున్నది. అడ్మినిస్ట్రేషన్ అంతా దానికోసం చేయాల్సి వస్తున్నది. దానివల్ల ఉపయోగం లేకుండాపోతుంది. ఇప్పుడు కూడ గవర్నమెంట్ రైతు మీద సరాసరి వసూలు చేసే టాక్సెస్ ను అన్నీ చేసి దానిని రికవర్ చేసేదానికి ఉన్నవాడు ఎక్కువ అమ్ముకుంటాడని ఆ రకంగా చేసేదానికి ఆలోచిస్తున్నారు. ఏదో కొంత చేసి మరల టాక్స్ పద్ధతి పెడితే రెండు రకాలుగా కూడ పాడు అవడం తప్ప యింకొకటి కాదు. అది సీరియస్ గా ఆలోచన చేయమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు:— అధ్యక్షా, ఈ సమస్య చాలకాలంగా మనం చర్చించినాము. సనాతనంగా వస్తున్న పద్ధతులలో తప్ప శాస్త్రీయమైన పద్ధతి యిందులో లేదు. చాలా చక్కని మార్పు తీసుకువచ్చి, దానివల్ల రాష్ట్రానికి ఆదాయం, రెండవైపు సాధారణ రైతాంగానికి ఏ మాత్రం యిబ్బంది లేకుండా వారి పైన భారం కాకుండా ఉండే పద్ధతిని ఆలోచించాలని అనుకున్నాము. దీనికి అనేక కమిషన్స్ వేశారు. అనేక రిపోర్టులు ఉన్నాయి. మన రాష్ట్రంలో పెక్రూరిలతో కూడిన కమిటీ, వై రెవల్ కమిటీ విచారణకు వేశాము, వారు

re : (2) Failure on the part of the Government in not abolishing Revenue.

ఆలోచిస్తున్నారని ఇరు మాసాల క్రితం మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ రిపోర్ట్ కూడ వచ్చినదని చెప్పారు. మాకు ఏమీ తెలియదు. ఆ రిపోర్టును ఆధారం చేసుకొని ఆలోచన చేస్తున్నారో లేక యింకా అదనపు సమాచారం ఉన్నదేమో తెలియదు. ఈ సమస్యపైన చాలా బాధ్యతగా అందరము కలిసి పరిశీలన చేసి చక్కటి పరిష్కార మార్గం కనుక్కోవడం చాలా అవసరం. మెట్ట భూమి శిస్తు తొలగిస్తాము, దానికి బదులుగా వేరే టాక్స్ పెడతాము అనేది సమస్య కానేకాదు. మొత్తం లాండ్ రెవెన్యూ సిస్టమ్లో టాక్సేషన్ విధానంలో ఏ మేరకు రైతాంగాన్ని పూర్తిగా మినహాయించాలి. ఏమేరకు ప్రొగ్రెసివ్ టాక్సేషన్ వారి యొక్క ఆదాయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, అది డైరెక్ట్ యింకం టాక్స్ పద్ధతిలో అయినా వారి ఆదాయాన్ని కొంత వేసే పద్ధతిలో అవన్నీ మనం ఆలోచిద్దాము. వారి ఆదాయం ఎంత పెరిగితే అది వన్నుకు గురిచేసే శాస్త్రీయమైన పద్ధతి కనిపెట్టాలి. కాని జనరల్ గా మాగాణిపైన వన్ను వేస్తాము అంటే మాగాణిలో అనేక అన్ ఈక్వాలిటీస్ ఉన్నాయి. చిన్నప్రాజెక్ట్, పెద్ద ప్రాజెక్ట్, చెరువుల క్రింద, లిఫ్ట్ యిరిగేషన్, కుంటల క్రింద ఈవిధంగా అనేక తారతమ్యాలతో కూడుకున్న టువంటి ఎస్టేట్ మెంట్ వున్నది. దానిని కూడ సేవన లైట్ చేయడం అవసరం. దానిని కూడ ఒక పద్ధతిలో పెట్టడం అవసరం. ఈ సమగ్రమైన సమస్యను పరిశీలించడానికి శాసనసభలో కూర్చోవాలి. గాని ఏదో ఆర్డినెన్స్ తీసుకువచ్చే విధానానికి సేమ పూర్తిగా వ్యతిరేకం. మొత్తం చర్చించాలి. శాసనసభకు సంబంధించిన యిన్ ఫర్మేషన్, డాక్యుమెంట్స్ అవన్నీ మాముందు పెట్టాలి. మనం అంతా చర్చించి దానిని చట్టంగా రూపొందించాలి. ఎన్నికలు వస్తున్నాయని ప్రభుత్వం తొందరగా చేస్తాము అంటే-యింత మంచిమార్పును ఆర్డినెన్స్ ద్వారా వారంతటవారు చేసి ప్రజల యొక్క విశ్వాసాన్ని చూరగొంటాము అంటే మేము ఏమీ అడ్డువచ్చేవాళ్లం కాము. మేము కూడ సంతోష పడతాము. అది ఏమీ కనబడడం లేదు. ప్రతికా ప్రకటనలు వస్తున్నాయి. కాని దానికి సంబంధించిన వివరాలు లేవు. భూమి శిస్తు మెట్ట మేరకు మినహాయింపు యిచ్చాము అన్నారు. మాగాణిలో మెట్టభాగములో ఎంత భాగమో ఓమిటో అవన్నీ అర్థం లేని ప్రయోజనాలు. ప్రజలకు విశ్వాసం రాని పద్ధతిలో పోతున్నది కాబట్టి దీనిని సమగ్రమైన శాసనంగా రూపొందించడానికి, అఖిల పక్ష సమావేశంలో చర్చలు జరిపిన పిఠ కొత్త పద్ధతి రూపొందించే మార్గాన్ని ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి తప్ప రాజకీయ స్టేట్ మెంట్స్ కావద్దు అని మనవి చేస్తూ కలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. జైపాల్ రెడ్డి:—అధ్యక్షా, మెట్ట శిస్తు సన్నకారు, చిన్న కారు రైతులకు మినహాయింపు వల్ల ప్రభుత్వానికి రావలసిన 11 కోట్ల రూపాయలను రిస్కేస్ చేసేటందుకు మార్కెట్ టాక్స్ అని కలెక్ట్ చేయడం చాలా కష్టతరం. ఎజాలిషన్ అనేది ఒక్కటే మార్గం. ఎజాలిష్ కాకుండా ఎజాలిష్ చేసినట్లుగా పబ్లిసిటీ తెచ్చుకొని ఈ మార్కెట్ టాక్స్ అనే కొత్త ప్రతిపాదన పెట్టడం అనేది

re : (2) Failure on the part of the Government in not abolishing the Land Revenue.

చాలా ప్రమాదకరంగా కనబడుతున్నది. మార్కెట్ టాక్స్ అనే ప్రతిపాదన పెట్టే ముందు అన్ని ప్రతిపాదనలు సంప్రదించాల్సిన అవసరం వున్నది. ప్రభుత్వం యిప్పటికైనా ధైర్యం చేసి మొత్తం డ్రై కంపౌనెంట్ ను ఎకాలిష్ చేసే పద్ధతిలో ఆలోచిస్తున్నదా?

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఈ సభలో చాలామంది గౌరవనీయులు యిటు వైపు, అటు వైపు, లాండ్ రెవెన్యూ కలక్షన్ రెవెన్యూ అధికారులు తీసుకొనే చర్యలు జైపాల్ రెడ్డి చెప్పినట్లుగా 11 కోట్ల రూపాయలకు పెద్ద పెద్ద చర్యలు అనే మాటగా చెప్పినప్పటికీ ప్రభుత్వం అసలు లాండ్ రెవెన్యూ అనే ఆ కాన్ సెప్ట్ నే ఎకాలిష్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నదని చెప్పడం జరిగింది. ఆ మేరకు ఏవిధంగా తిరిగి టాక్స్ వేధాము అనే దానికి కమిటీ చేయడం జరిగింది. నేనుసభలో కూడా చెప్పాను. పెద్దలు ఏదైనా సలహా యిస్తే జాగా ఉంటుంది. అనుభవజ్ఞులు చెప్పడం జరిగింది. సుందరయ్యగారు ఏ పాయింట్ లో టాక్స్ చేస్తే జాగా ఉంటుంది అనే దానిలో నిల్ పాయింట్ లోనా అని వారు కొంచెం డీస్ కస్ చేయడం జరిగింది. ఈ కమిటీ రిపోర్ట్ సబ్ మిట్ చేసినది. తరువాత కాబినెట్ సబ్ కమిటీ దీనికొరకు కాన్ స్టిట్యూట్ చేసి దీనిని ముట్టగా ఆలోచించడం జరిగింది. ఒక్క డ్రైలాండ్ మీద ఉండేటటువంటి శిస్తు మాత్రం 11 కోట్ల రూపాయలదాకా ఉంటుంది. మిగతా ఉండేటటువంటి 80 కోట్లచిల్లర వాటర్ రేట్. ప్లాంట్ పెట్టి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేస్తే చిన్నవాడు అయినా, పెద్దవాడు అయినా విద్యుచ్ఛక్తి రేట్ ఏవిధంగా కలెక్ట్ చేస్తున్నామో, అలాగే వాటర్ సప్లయ చేసినప్పుడు దానికి రేట్ కలెక్ట్ చేయాలి అనే దానిని ఎవరూ కాదనలేదు. ప్రాజెక్ట్ కట్టి, పెద్ద రిజర్వాయరు కట్టి, మెయిన్ టెయిన్ చేసి, యింజనీరింగ్ డిపార్ట్ మెంట్ దానికి కావలసిన సరంజామా అంతా పెట్టి నీటిని సప్లయ చేసినప్పుడు వాటర్ రేట్ వేయాలి. అది లాండ్ రెవెన్యూ కాంపౌనెంట్ కానేకాదు. మొదటి నుంచి వచ్చే పద్ధతి ప్రకారం లాండ్ రెవెన్యూ కాంపౌనెంట్ భూమి శిస్తును వాటర్ రేట్ ను కలిపి నిర్ణయించడం జరిగింది. యాక్చువల్ గా ఈ రోజు డ్రై కంపౌనెంట్ అయిదున్నర కోట్ల రూపాయలు, మిగతా 5 1/2 కోట్ల రూపాయలు వాటర్ రేట్. వాటర్ రేట్ లో కలిపి మొత్తం 11 కోట్ల రూపాయలు అని చెబుతున్నాను. అవిధంగా రెవెన్యూ వారు వెళ్లకుండా ఎట్లా అయితే ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు బిల్లు యిస్తే కలెక్ట్ చేస్తున్నారో అట్లాగే వాటర్ బోర్డు గాని ఏదైనా గాని చేయాలి అని ఆలోచనలో వున్నది. లాండ్ రెవెన్యూ కమిటీ రికమెండ్ చేసినట్లుగా, సబ్ కమిటీ ఆమోదించినట్లుగా లాండ్ రెవెన్యూ కలెక్ట్ చేయకూడదని ప్రభుత్వం మాత్రప్రాయంగా అంగీకరించారు. మాత్రప్రాయంగా అంగీకరించిన దానిని ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటించారు. ప్రకటించారు కాబట్టి అప్పుడు యింకా

re : (2). Failure on the part of the Govt.
in abolishing the Land Revenue.

చాతేరు. వెంటనే ఆర్డినెన్స్ తెస్తుంటే కొన్ని యిబ్బందులు ఉన్నాయి. వాటర్ లేట్ కలెక్ట్ చేయడానికి ప్రాసెస్ ఏమిటి? రెవెన్యూ వారు ఏకలేట్ మీద వేయాలో? వాటర్ లేట్ అవుట్ పాయింట్ లో వేయాలో? ఇది క్లెక్కికల్ గా జోచించి అనుభవజ్ఞులు చెప్పాల్సిన విషయం. మార్కెట్ ఎంట్రీ టాక్స్ 5-20 p. m. అన్నాము. ఒక రైతు 10 ఎకరాలు గాని, 20 ఎకరాలు గాని ఎంతవరకు అయినా పండించి తన కుటుంబం తినగా మిగిలినది అమ్ముకోడానికి వెడితే అక్కడ వేయడం సరికాదు. చిన్న రైతు అయినా పంట ఆధారంగా ఎక్కువ పండించినది అక్కడికి వెళ్లి తాను అమ్ముకుంటే, అమ్ముకున్నప్పుడు టాక్స్ వేయాలి. ఎంట్రీ టాక్స్, మన ప్రభుత్వానికి వచ్చే ఆదాయం 11 కోట్ల రూపాయలు. ఎంట్రీ టాక్స్ 1/2 వర్సంట్ గాని 1 వర్సంట్ గాని ఏ విధంగా నిర్ణయించాలి. మార్కెట్స్ విషయం మీకు తెలుసు. తెలంగాణలో రాయలసీమలో రెగ్యులేటెడ్ అగ్రికల్చర్ మార్కెట్ యార్డ్స్ ఉన్నాయి. ఆంధ్రలో చాల వరకు లేవు. కొన్ని చోట్ల కట్టలేదు. మార్కెట్ కమిటీస్ వున్నాయి. దానికి భూములు ఉన్నాయి. డబ్బు వున్నది. మార్కెట్ యార్డ్స్ కట్టక దానిని రెగ్యులేట్ చేయలేదు. అందుకని ముఖ్యమంత్రి గారు ఆదేశం ఇచ్చారు. కలెక్టరుగారికి పవర్స్ ఇస్తూ ఆరు నెలల లోపల మార్కెట్ యార్డ్స్ కట్టి సక్రమంగా మార్కెట్ యార్డ్స్ క్రింద చేయండి అప్పుడు మనం టాక్స్ వెయడానికి అవకాశం ఉంటుందని ఆదేశం చేశారు. ఇప్పుడు ఆర్డినెన్స్ మూలంగా వచ్చేస్తుందని, మీతో చర్చించుకుంటూ ఆరుగురుదని నేను అనడం లేదు. అందరు సలహాలు ఇచ్చాలి. చరిత్రాత్మకమైన మార్పు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. రైతు భూమి కలిగి పండించినా, పండించకపోయినా దాని మీద టాక్స్ వేసే పద్ధతికి స్వర్గం చెప్పి. తాను పండించి, తన కుటుంబం తినగా మిగిలిన దాని మీద టాక్స్ వేసే రేషన్ పద్ధతికి నాది పలుకుతున్నాము. గౌరవసభ్యులతో మాట్లాడకుండా చేయాలని కాదు. ఉన్న విషయాన్ని తెప్పడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. సుందరయ్యగారు మీల్ పాయింట్ అన్నారు. మీల్ పాయింట్ కు రాకుండా పోవచ్చు. మార్కెట్ అయితే రెగ్యులేట్ చేయడం ద్వారా సత్ప్రయోజనాలు పొందిస్తాము అనుకొని ఈ విధంగా చేయడం జరిగింది. ఇంకా మార్పులు, తమరు సలహాలు ఇస్తే ఉప్పుకండా వింటాము. శాట్లం శ్రీరామమూర్తిగారు మీరే నిర్ణయం చేస్తున్నారని ప్రోద్బుధం చెప్పారు. ఈ హాస్ లో అందరు కూర్చుని అందరి ఆలోచనలను మేళవించి ఒక విధంగా మార్పు తీసుకువస్తే శాగా ఉంటుందని దానికి నాది పలుకుతున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—దై ఖాగం తీసివేస్తాము అన్నారు. మన రాష్ట్రంలో రెండు కోట్ల ఎకరాల దాకా మెట్ట వున్నది. మెట్ట క్రింద లెక్కకు రాదు. ఇందులో చాలా ఖాగం చెరువుల క్రింద నీరు పారించుకుంటున్నారు. రెండు నెలలు పోవచ్చు. మూడు నెలలు పంటకు రావచ్చు. వర్షాలు సక్రమంగా పడితే వరి పంట రావచ్చు. నీటి తీపు అన్నారు. దై కంట్రానెట్ అ

re: (2) Failure on the Part of the Govt.
in not abolishing the Land Revenue.

కాకుండా నీరు పెట్టుకొన్నారు కాబట్టి వస్తుంది. సెలయేరు క్రింద పెట్టుకున్నా వస్తుంది. దేని క్రింద పెట్టుకున్నావస్తుంది. ఒక ఎకరం అయినా వీరందరి దగ్గర వసూలు చేస్తున్నారు నీటి శిస్తు పేరుతో హౌస్ మెంట్ ఎక్కడ తగ్గించారు మామూలు పద్ధతి సాగిస్తున్నారు. కాకపోతే కొంత శిస్తు రెమిషన్ ఇస్తున్నారు. అందుచేత ఈ పద్ధతి మార్చాలని మా పాయింట్. మాతో సంప్రదించి చేస్తాము. అంటున్నారు.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి:— లాండ్ రెవెన్యూ ఎజాలిస్ చేయడానికి యిన్ ప్రిన్సిపల్ ఒప్పుకున్నట్లు ప్రకటన వచ్చినది. వారు తిరిగి రిమిటరేట్ చేశారు. పెట్టుకు సంబంధించినంతవరకు కేవలం లాండ్ రెవెన్యూ కాంపొసెంట్ అవుతుంది ఇరిగేషన్ సదుపాయం కల్పించలేదు కాబట్టి.

మిష్టర్ స్పీకర్:— ఇన్ ప్రిన్సిపల్ ఒప్పుకున్నారు. తరువాత డిటెయిల్స్ వర్క్ అవుట్ చేస్తాము అన్నారు. డిటెయిల్స్ గురించి ఇప్పుడు చర్చిస్తే ఏమి ఉపయోగం? హౌస్ మండర ఏమీ లేదు.

Sri Bhattam Sriramamurthy:— Why not the Government circulate a Paper on which we can also offer our opinion? On that basis the Government can arrive at a decision. ఆ రకమైన డిస్ కషన్ కు వారు అంగీకరిస్తారా? అది కదా ఇందులో ఉన్న సమస్య.

డాక్టర్ ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:— గౌరవనీయులైన భాట్టం శ్రీరామమూర్తి గారు చెప్పినట్లు మొత్తం డిటెయిల్స్ వచ్చిన తరువాత వారికి పంపిస్తాము

Sri Bhattam Sriramamurthy:—Thank you.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:— శ్రీరామమూర్తిగారి సలహా ప్రకారం పేవర్ క్లర్ క్లెయిన్ చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన దానికి సంతోషమే. ఈ సంతకం దానికి వస్తుందా? దానికి లిమిట్ ఉంటుందా?

డాక్టర్ ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:— మేము చేయక పూర్వమే వస్తుంది. ఎలక్షన్స్ ఉన్నదని, మీకు తొందర ఉన్నదని మీకు కోపం వస్తుంది గదా? రామ, రామ. ఎంత చేసినా ఎలక్షన్స్ అనే అంటారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— ధాన్యం మార్కెట్ కు పోయినప్పుడు పన్ను వేస్తాము అన్నారు.

మిష్టర్ స్పీకర్:— సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించారు. డిటెయిల్స్ తరువాత ఇస్తారు.

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి:— ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లు వారికి పంపించిన తరువాత డిస్ కషన్ చేస్తాము. ఇంకా ఏమైనా సలహా ఇవ్వండి. ఈ లోపలి యింకా ఏమైనా తెలిపేది ఉంటే తెలిపండి. లచ్చన్నగారు చెప్పినట్లు ఎలక్షన్స్ వారి ప్రభుత్వం అక్కడ పడిపోకముందే హౌస్ లో యిది నిర్ణయం చేశాము

re : (3) Agitation by students in the
Social Welfare Hostels for better amenities.

శ్రీ కె. సత్యనారాయణ:—అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో హరిజనులు, గిరిజనులు, వెనుకబడిన విద్యార్థుల సమస్యలు మనముందుకు వచ్చినాయి. ప్రభుత్వం పీరి యొక్క విన్యస అభివృద్ధి చేసి ఆర్థికంగా సామాజికంగా అట్టడుగు ఉన్నటువంటి వర్గాలను సమానత్వం తీసుకురావాలని అభివృద్ధి చేయాలని సమాజంలో గౌరవనీయమైన స్థానంలోకి తీసుకువచ్చేటట్లు చేయాలని విద్యార్థులకాకాలు కలిగించుతూ వచ్చాము. ఈ ప్రభుత్వం ప్రధానంగా మీ యొక్క అభివృద్ధి కోసం ఉన్నామని చెబుతున్న స్థితి. ఈ నాడు ముమాక్షగా ప్రొఫెసర్స్ కాలేజీస్ విద్యార్థులకు లక్ష 20 వేల మందికి స్కాలర్ షిపు యిస్తున్నాము. లక్ష 20 వేలమంది విద్యార్థులకు స్టైపెండ్స్, హోల్ మెన్ షిప్స్ యిస్తున్నాము. పీరి స్థితిగతులు ఎంత దైన్యమైన స్థితిలో ఉన్నాయో చూస్తే స్పష్టం అవుతుంది. ప్రి-మెట్రిక్ స్కాలర్ షిప్స్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యిస్తున్నటువంటిది చూస్తే ఏవ తరగతి వరకు సంవత్సరానికి 45 రూపాయలు యిస్తున్నారు. 9, 10 తరగతుల వారి సంవత్సరానికి 85 రూపాయలు యిస్తున్నారు. జూనియర్, మూడు తరగతుల పిల్లలకు 80 రూపాయలు యిస్తున్నారు. స్కాలర్ షిప్స్ యొక్క స్థితి, హోస్టల్స్ యొక్క స్థితి మనకు తెలియనిది కాదు. ఇంకా ముందు ఆదోక్ష చేయడం జరిగింది. 1978లో ఆ నాడు ఉన్న ప్రభుత్వం ప్రొఫెసర్స్ స్టూడెంట్స్ హోస్టల్స్ లో 25 రూపాయలు ఉన్న దానిని 50 రూపాయలు చేశారు. కాలేజీ స్టూడెంట్స్ కు 75 రూపాయలు చేసినది. ఆ తరువాత వచ్చిన ప్రభుత్వాలు 80 రూపాయలు చేసినది. 1978లో రివిజన్ జరిగింది. ఆరు సంవత్సరాలు పూర్తి అయింది. ఈ ఆరు సంవత్సరాల కాలంలో ధరలు ఏరకంగా పెరిగాయో మన అందరికీ తెలుసు.

ఈ హోస్టల్స్ లో పరిస్థితులు చాలా భారంగా వున్నాయి, చాలా వ్యత్యాసాలున్నాయి. ప్రొఫెసర్స్ విద్యార్థులకు 25 రులు, జూనియర్ విద్యార్థులు యిస్తున్నామంటున్నారు. ఈ హరిజన, గిరిజన విద్యార్థులు కాలేజీ వచ్చేప్పటికీ ఏమీ యివ్వడం లేదు. ప్రొఫెసర్స్ స్థాయి వరకు వది రులు, ఎక్సలెన్స్ బుక్స్, నేషనల్ బుక్స్ బుక్స్ వల్లయ్ చేస్తున్నామంటున్నారు, కాలేజీ వచ్చేప్పటికీ పుస్తకాలు సప్లయ్ చేయడం లేదు, ఇలాంటి విచిత్రాలు వున్నది. మీకు తెలుసు, ఈ ఆరు సంవత్సరాలలో ధరలు దాదాపు రెట్టింపు అయినవి మనం కానన సభ్యులం, మన జీతాలు మన మంత్రుల జీతాలు అన్నీ పెంచుకున్నాము, బయట వున్న మన ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలోని ఉద్యోగుల జీతాలు పెంచాము, జీవన వ్యయానికి, ధరల పెరుగుదలకు అనుగుణంగా వారి జీతాలు పెంచడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము. కాని, మన సమాజములో అట్టడుగున వున్న, నోరులేని పేద విద్యార్థుల పరిస్థితి మాత్రం, ధరలు ఎంతగా పెరుగుతున్నా, పట్టించుకోవడం లేదు, పెద్యార్థులు కాష్టస్ వెల్ ఫేర్ కమిటీలో వుండడంవలన ఈ మధ్య యీ హోస్టల్స్ కు చూడడం జరిగింది, విద్యార్థులు ప్రతివారూ చెబుతున్నారు. పెరిగిన ధరల వలన సంవత్సరానికిచ్చేది, సంవత్సరానికి ఇప్పుడు సరిపోవడం లేదు. 8, 9 వెలల కంటే చాలడంలేదు. కనీసం మూడు సామా

5.30 p.m.

re : (3) Agitation by Students in the Social Welfare Hostels for better amenities.

అయినా హాస్టల్స్ మూసివేసి పరిస్థితి వున్నది, మెన్ చార్జెస్ చాలడం లేదు, బియ్యం చింతపండు, ఉప్పు వస్తుఅన్నింటి ధరలూ విపరీతంగా పెరిగినవి. మాకు చార్జెస్ చాలడం లేదు అంటున్నారు. 73 తరువాత యీ మెన్ చార్జెస్ రివైజ్ చెయ్యలేదు. హాస్టల్స్ పరిస్థితి మీకు తెలియనిది కాదు. మనకు 1400 హాస్టల్స్ వున్నాయి, అందులో విద్యార్థులు వున్నారు. ఈ 1400 హాస్టల్స్ లో 200 హాస్టల్స్ మాత్రం ప్రభుత్వ ఆధీనంలో వున్నాయి, మిగతా 1200 ప్రైవేట్ బిల్డింగ్స్ లో వున్నాయి. గవర్నమెంటు హాస్టల్స్ చూస్తే - నేను గుంటూరులో వున్న కాలేజీ స్టూడెంట్స్ హాస్టల్ కు వెళ్లడం తప్పించి, రోజుకు మంచి నీటి సౌకర్యం ఒక గంటకు లేదు. వారి వార్డెన్ మునిసిపల్ కమిషనర్ కు, ఇతర అధికారాలను ప్రాసెస్ పుటి; వారి మాట ఎవరూ వినడం లేదు. ఇంకా సానం చెయ్యడానికి కూడా నీలు లేని పరిస్థితి. ఈ హాస్టల్ బిల్డింగ్స్ లో కొంతభాగం ఇతర డిపార్టుమెంట్స్ వారు కూడా ఆక్రమించుకోవడం జరుగుతున్నది. ఇక్కడ రెండు రూమ్స్ నిజల్ సప్లయ్ వారు స్వాధీనం చేసుకున్నారు. దీని వలన, ఒక రూంలో నలుగురైదుగురు వుండేచోట 8,9 మంది వున్న స్థితి గుంటూరు కాలేజీ హాస్టల్ లో వుంది. తిరుణి, వంగల్లు మొదలయినచోట్ల ప్రైవేటు బిల్డింగ్స్ లో వున్న హాస్టల్స్ చూడడం జరిగింది, నా నియోజకవర్గంలో వున్న వాటిని చూశాను - రేపల్లెలో వున్నది చూశాను. పది ఇంటూ వస్తే గు. 120 చ. అడుగుల గదిలో 10-11 మంది విద్యార్థులు వుంటున్నారు, అటువంటిచోట వారు చదువుకునే వాతావరణం వుంటుందా? ఇది విద్యార్థులు బతకడానికి ఏర్పాటు చేసినవా. లేక ఇటువల్లా మందగా కక్కడానికా? అర్థంకాని దారుణమైన పరిస్థితిలో వారున్నారు. రీసెంటుగా, వారం పది రోజుల వాడు మేము వరంగల్లు హాస్టల్ కు వెళ్లాము. అక్కడ కూడా ఎకామొడేషన్ పరిస్థితి అరే విధంగా వుంది. పది పదిహేను మంది వస్తే గుంటూరు 4 చ. అ. అ. గదిగన గదిలో వున్నారు. లెక్చర్స్, టాక్ రూమ్స్, మంచినీటి సౌకర్యం చాలా అద్భుతమైన పరిస్థితిలో వున్నాయి, ప్రభుత్వం యీ విధంగా నిర్వహించడం చాలా దారుణమైన విషయం. ఇది ప్రభుత్వరాజుగారికి, మన సాంఘిక సంతేమ కాఖకు, ప్రభుత్వ సమర్థతకు గీటురాయిగా వున్నదని మనవిజేస్తున్నాను. ఈ వాడు రాష్ట్రంలో విద్యార్థులు పెరిగిన ధరలకు అనుగుణంగా మెన్ చార్జెస్ పెంచమని, స్టయి పెండు పెంచమని. అప్పులైన విద్యార్థులకు హాస్టల్ ఎకామొడేషన్ కావాలని అడుగుతున్నాడు. గత రెండేళ్లుగా అయిదువేలమంది విద్యార్థులకంటే అదనంగా ఎడ్మిషన్స్ యివ్వలేదు. ఈ వాడు ఎడ్మిషన్స్ కొరకు పడిగాపులు పడుతన్న వారున్నారు అందుచేత. రాష్ట్రంలో సెప్టె బరు 4 నంచి యీనాటి వరకూ ఒకదోకూ జరుగుతున్నది. ఈ రోజుకీ వ స్కూరం కాలేదు. ఇటువంటి న్యాయమైన, కోర్కెలకోసం ఆందోళనను నిర్బంధంగా అణచడానికి ప్రయత్నించడం కాకుండా. వారితో చర్చించి, మంచిచెడులను ఆలోచించి ప్రభుత్వం దీనిని పరిష్కరించడానికి పూనుకోవాలి. కాని, లాజీ చార్జీలు జరిపి, హాస్టల్స్ మూసివేసి, నిర్బంధంగా అణచడానికి ప్రయత్నించడం మాత్రం సరియైన

re: (3) Agitation by Students in the
Social Welfare Hostels for better amenities.

సద్దతి కాదు. ఎక్కడైన ఒకటి రెండు చోట్ల ఏవో సంఘటనలను జరిగాయని విద్యార్థులు బస్సులను తగులబెట్టారని ముత్రిగారు చెప్పినప్పుడు, బస్సులు దగ్గరి బెట్టడం, రాళ్లు వేయడం మంచిని ఏ రాజకీయ పార్టీ చెప్పదు. మీరే నిర్బంధంగా లండన్‌కు వెళ్ళి ప్రయత్నించి, వారి కోర్కెలలోని సమంజసత్వాన్ని ఆలోచించకుండా, హాస్టల్స్ మూసివేసి వారిని బజారులోకి వెట్టారు. బందరులోను, ఇతర ప్రాంతాలలోనూ మందిని సస్పెండ్ చేశారు, అరెస్టులు చేశారు. ఇది వెంటనే విరమించుకోవాలి. అరెస్టు చేసిన వారిని విడుదల చేయాలి. సస్పెండ్ చేసిన వారిని వెంటనే తీసుకోవాలి వారి న్యాయమైన కోర్కెలను ఆర్థం చేసుకుని. అంగీకరించి, వారి కోర్కెలు చాలా న్యాయమైనవి. మెన్ ఛార్జెస్, స్టయింబెండు పెంచమని అడుగుతున్నారు. హాస్టల్స్ విద్యార్థుల వలె కాక విద్యార్థులకు కూడా పుస్తకాలు, ప్లమ్ చేయమంటున్నారు. విచక్షణ లేకుండా చూడమన్నారు. ఈ న్యాయమైన వారి కోర్కెలను ప్రభుత్వం సానుభూతితో అర్థం చేసుకుని అంగీకరించమని, వారిని అనవసరంగా అందోళనకు గురి చేయవద్దని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సిపాన్. రాజేశ్వరరావు:— అధ్యక్షా, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 1740 హాస్టల్స్ లో 120 వేల మంది విద్యార్థి విద్యార్థినులు ఉంటున్నారు. వారు ఒకటి నాలుగు సంవత్సరాల పాటు పాఠశాల, గిరిజన, వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన వారు. వారు విద్య నేర్చుకోవడమే అనంతరమైన పరిస్థితిలో ఈ హాస్టల్స్ కారణంగా వారు చదువుకోడానికి కొద్దిపాటి సదుపాయమైన ఏర్పడడం మంచిదే. అనేక దశాబ్దాలుగా వెనుకబడిన వారి అభ్యున్నతికి సాంఘిక పోరాటాల ఫలితంగానే వారి సమస్యలు పరిష్కరింబడి వారు విద్యారంగాలో ముందుకు పోవడానికి సాధించిన విజయాలుగానే వీటిని గుర్తించ వలసి ఉంది. రాష్ట్రంలోని ఇతర సమస్యలతో బాటు పెరుగుతున్న విద్యార్థుల సంఖ్య దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు వారి కనీస అవసరాలు దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు మనం వారికి కనీస సౌకర్యాలు కల్పించడంలో విఫలం అవుతున్నట్లు బహుశా తప్పదు. ఒక్కొక్క గదిలో 20 మంది వరకు విద్యార్థులు ఉంటున్నారు. 50 మంది 100 మంది వరకు ఒకే బాత్ రూం. ఒకే లెట్రైన్ ఏర్పాటు చేస్తే సతమతం అవుతున్నారు. మగపిల్లల విషయం అట్లా ఉండగా, ఆడ పిల్లల హాస్టల్స్ లోనైనా కాంపౌండ్ ఉండదు, సానిటేషను సౌకర్యం ఉండదు. ఈ నాటి నాగరిక ప్రపంచంలో సామాన్య మానవులుగా ఉండడానికి లేని డౌర్బాగ్స్ పరిస్థితి అక్కడ ఉంది. ఈ పరిస్థితులను మెరుగు పరచుకోడానికి సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టల్స్ విద్యార్థులు పోరాటం సాగిస్తే అది వారి కనీస ధర్మం. ఎంత పోరాటం చేసినా, అందోళన చేసినా, తక్కువే అని ఎస్కరించడానికి లేదు. వారి పోరాటం న్యాయమైనది. వారు నివాసితులను పరిస్థితులు, జీవిస్తున్న పరిస్థితులు, భోజనం చేస్తున్న పరిస్థితులు, వారి ఆహారం ఎంత పుష్టికరమైనది అనే విషయాలపై ఎవరం సంతుష్టి పడలేము. ఇంతటి పెద్ద గడ్డపై సమస్యను పరిష్కరించవలసిన బాధ్యత ఉన్నప్పుడు ప్రభుత్వం వనరులు లేకపోయినప్పటికీ

5.40 pm.

re: (3) Agitation by Students in the
Social Welfare Hostels for better amenities:

ప్రత్యేక కేటాయింపులు చేసి క్రమానుగత పద్ధతిలో ప్రమాదాలు పెంచడానికి పూనుకోవాలి తప్ప దీనిని అదే వనిగా వదిలివేసి విద్యార్థులు పోరాటానికి దిగిన తరువాత ఆందోళనకు దిగిన తరువాత అందులో అవాంఛనీయ శక్తులు అరాచక శక్తులు చేరి బస్సులు తగలబెట్టడం వంటి పనులు చేసిన తరువాత శాంతి భద్రతల సమస్యగా చేయడం పొరపాటు. విద్యార్థులకు ఉండే ప్రత్యేక స ఇబ్బందులను అసరాగా తీసుకుని ప్రభుత్వ ఆస్తులను ప్రజల ఆస్తులను ధ్వంసం చేయడం కాని అరాజకాన్ని రెచ్చగొట్టడం కాని మేము ఎప్పుడు సపోర్టు చేయం మేము అటు వంటి చర్యలను ఖండిస్తున్నాం. అటువంటి చర్యలు ప్రజా ఉద్యమానికి ఏ విధంగాను తోడ్పడవని చెబుతున్నాం. ఇతే సమస్యను పరిష్కరించే విధానం ఏమిటి? ప్రాస్కూలు విద్యార్థుల మా కిచ్చే రు. 50 లు సరిపోవు, రు. 100 లు కావాలి అంటున్నారు. కాలేజీ విద్యార్థులు మాకిచ్చే రు. 100 లు సరిపోవు. రు. 150 లు కావాలి అంటున్నారు. హాస్టల్స్ లో సౌకర్యాలు పెంచాలి అంటున్నారు. అద్దె కొంపలలో కాకుండా హాస్టల్స్ లకు ప్రత్యేక భవనాలు నిర్మించాలి అంటున్నారు. సానిటేషను ఫిటింగ్స్ కల్పించి తగిన పద్ధతులలో వీధి నేర్పుకునే అవకాశం వారికి ఉండాలి. అంతే కాక వివేక మైన కరెన్షన్, దుర్మార్గ మైన అరివాట్లు మార్చవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రభుత్వం దీనిని పట్టించు చర్య గా తీసుకుని మమ్మల్ని ఈ విధంగా ఛాలెంజ్ చేస్తారా, వ్యతిరేకంగా నివాదాలు చేస్తారా, డౌన్ డౌన్ అంటారా అనే పద్ధతిలో కక్ష సాధించే పద్ధతిలో ప్రభుత్వం పూనుకుని విద్యార్థి నాయకులు బైట వారు ఉండకూడదని వారిపై అంతులు విధించాలని వార్డెను పోలీసు సహాయం తీసుకుని అరాచక శక్తుల ప్రమేయం లేకుండా చేస్తే చేయవచ్చును కాని అటువంటి పరిస్థితి వచ్చిన తరువాత అరాచక శక్తులు ఉండకుండా పోవు. సమస్య పరిష్కారం అవుతాయి. ఎన్ని ప్రతిబంధకాలు కల్పించినా, ఎవోలు చేసినా, అరాచక ధోరణిని అరికట్టడం అసంభవం. ప్రభుత్వమైన హృదయంతో వాస్తవాన్ని గుర్తించి సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టల్స్ దయనీయమైన పరిస్థితిని తొందరగా బాగు చేస్తే ప్రయత్నం చేస్తే ఎవరైనా అడ్డం చేసుకోగలరు. విద్యార్థులు మాత్రం మానవులు కారా, వారికి హృదయం లేదా? ప్రభుత్వం అనుసరించిన వెఖరీ న్యాయమైనది కాదు వారి పై పెట్టిన కేసులు ఉపసంహరించుకుని నిర్బంధకాండను ఉపసంహరించుకుని వారి కనీస కార్యక్రమాన్ని వెంటనే ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను. శిబిరాలులో ఆలోచించి మేము ప్రకటన చేస్తాం. విద్యార్థులలో అలజడి లేకుండా చేస్తామని మంత్రిగారు హామీ ఇచ్చారు. కాని సమస్య ఇంకా పరిష్కారం కాలేదు. ఎంత తొందరగా పరిష్కారంచేస్తే అంత మంచిది. ఏ మాత్రం అలస్యమైనా చేయి దాటి పోతుంది. వెంటనే పరిష్కారం చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి జి. ధనసూర్యవతి:—అధ్యక్షా, సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టల్స్ లోని విద్యార్థులు గత నెల 18వ తారీఖున చాలా ఆందోళన చేశారు. ప్రాస్కూలు విద్యార్థులకు రు. 100 లకు పెంచాలని కాలేజీ విద్యార్థులకు రు. 150 లకు పెంచాలని వారు ఆందోళన చేశారు. కొన్ని చోట్ల వారు బస్సులను ఆపడం మాత్రం చేశారు. వారిపై లేనిపోని కట్టుకథలు అల్లి లాఠీ ఛార్జీ చేసి అనేక

re : (3) Agitation by Students in the
Social Welfare Hostels for better amenities.

మందిని జైలు పాలు చేశారు. ఎవరో అరాజక శక్తులు మాచవం వద్ద బస్సులను ఎడో చేస్తే దానికి హాస్టల్స్ పై బడి లుంగీలు, బసీనులు కట్టుకున్న స్టూడెంట్లను లాఠీ ఛార్జి చేసి పాదాల మీద మోచేసుల మీద డెబ్బలు కొట్టారు. వారందరిని చిత్ర హింసలు పెట్టారు. అరకంగా చేయవద్దని నేను మందలించినందుకు వారికి మూడు రోజులు తిండి లేకుండా చేశారు. నా వద్దకు వారి తల్లిదండ్రులు వచ్చి అందోళన వెల్లడించారు. ఆరు హాస్టల్స్ మూసి వేశారు. మా పిల్లలు ఏమి అవుతారో అని వారు నా వద్ద కంప్లయింట్ చేశారు. వారందరిపై కేసులు బనాయించారు. వారిపై పెట్టిన కేసులను రద్దు చేసి వారికి కావలసిన సౌకర్యాలు కలిగించామని కోరుతున్నాను. మధ్య తరగతికి చెందిన కూలి వారు కాగ్రీ క మానంలో తిండికి లేక బాధ పడుతున్నారు. రోజుకు ఒక రూపాయి వారికిస్తే కోతలు వచ్చినప్పుడు వారు తీర్పుతుంటారు. నిత్య అవసర వస్తువుల ధరలు పెరిగి పోయాయి వారికి ఏ దైవా సౌకర్యం కలిగించడం అవసరం. వానికి తిండి లేదు, బియ్యం లేవు వారు పొయ్యి మీద కుండ పెట్టుకోలేకపోతున్నారు. వారికి వచ్చే మూడు నెలలకు రోజుకు ఒక బియ్యం, ఒక రూపాయి ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ) గౌతు లవ్వన్న:-అధ్యక్షా, సోషల్ వెల్ఫేరు హాస్టల్స్ పేరుతో జరిగిన చరిత్ర, సంఘటనలు చూస్తే ఇద సోషల్ వెల్ఫేరు కాదు. సోషల్ వెల్ ఫేర్ అని చెప్పవలసి ఉంది. సోషల్ మరింతగా పెంచే వెల్ఫేరు క్రింద దీనిని చెప్ప వలసి ఉంది. ఇప్పుడే గౌరవ సభ్యురాలు తమకు తెలియ చేశారు ఎవరు తప్పు చేశారో వారిపై చర్య తీసుకోడానికి ప్రభుత్వానికి కాని డిపార్టుమెంటుకు కాని అధికారం లేదని నేను చెప్పడం లేదు అర్థ రాత్రి పూట హాస్టల్స్ పై బడి నిద్రాద్ధులను లాగి వారి గుడ్డలను చించి జైలుకు వెళ్ళే దౌర్భాగ్య పరిస్థితి ప్రభుత్వ అజూయిషిలో ఉన్న ఈ హాస్టల్స్ లో ఒరుగుతోంది అంటే బడుగు జాతుల ఉద్ధరణకే భగవంతుడు మమ్మల్ని పుట్టించాడని గుండెలు బాదుకుంటున్న వారు ఏమి చెబుతారు? బాదుకుని బాదుకుని వారి గుండెలు వాచిపోతున్నాయి. ఇంతకంటే దౌర్భాగ్యమైన సిగ్గుచేటు మరొకటి ఉంటుందా? ప్రతికలలో చూశారు కదా. సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టల్స్ లోని బ్రెటిన్స్ ఎట్లా ఉన్నాయో ప్రతికలలో ఫోటోలు వచ్చాయి. ఇద్దరు ముగ్గురు ఉన్న పోట పరిస్థితులు ఎట్లా ఉంటాయో అర్థం చేసుకుంటున్నాం. వద్దం వస్తే తల దాచుకుందుకు లేని దౌర్భాగ్య పరిస్థితి ఉంది. తమరు కనికరించి రేపు అర్థ గంట పైం ఇస్తే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాజధాని నగరంలోని ఒక హాస్టల్ ను తమరు కంటితో చూస్తే మేము చెప్పింది వాస్తవం అవుతో కాదో తెలుస్తుంది. ఒక స్లాను ప్రకారం మేనేజిమెంటు అరుగుతోంది, వది వైసలు వస్తే రెండు వైసలు కూడా వారి నోటికి అందడం లేదు. ఈ మధ్యవే సాంఘిక సంక్షేమ డైరెక్టరు గారు ఇచ్చిన ఒక సర్క్యులర్ ఆర్.సి.సి. 2-17872-79-సెప్టెంబరు 9 నుండి కొన్ని భాగాలు తమకు చదివి వినిపిస్తాను:

"Taking part in agitation and indulging in acts of violence amounts to indiscipline on the part of the students and any student who is in receipt of scholarship both residential and non-residential forfeit the scholarships and their seat in the Hostel" అన్నారు. ఏ నిర్ణయం చేసినా అది బాగున్నా లేకపోయినా, కుక్కిన పేను మాదిరి వచ్చిన శవం మూరి వడి ఉండు, లేకపోతే ఇందులో ఉండడానికి లేదు అనే భావం ఇందులో ఇమిడి ఉండటానికే లేదా?

Sri R.M. Manohar (Achampet):— They have no business to participate in the agitations

Sri G. Latchanna :— You have no business to say like that. They have every right to agitate.

Sri M. Venkatah Naidu :— Mr. Manohar thinks that their business is to sell their souls.

5.50 p. m.

శ్రీ వి.సుబ్బయ్య:—స్వాయమైన కోరికలపై ఆందోళన చేయకపోతే ఎట్లా.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:— అందులో ఇంకా వాళ్ళారు: They wrote about the indiscipline among the boarders. They wanted to remove the students who participate in the agitations, etc మరో పేరా ఉంది. వార్తను పరిగె చదువులు చెబుతున్నాడో లేదా, తగిన పోకర్కాలు ఇస్తున్నారా లేదా చూసే బాధ్యత లేదన్నమాట. డైరెక్టరుకు కాని ప్రభుత్వానికి కాని వారిని ఎట్లా అదుపులో బానిసలుగా త్రొక్కివెట్టి ఉంచాలి అనేది తప్పు వారేమీ అడుగుతున్నారు. అది సవ్యమా అసవ్యమా అని పరిశీలన చేసే వారికి స్వాయం కలిగించే బదులు కక్ష సాధింపు చర్యలకు సాంఘికసత్వము కాబ దిగడం కోరవలసిన మైన విషయం. ఒక్క ప్రాదరాబాదులోనే 100 మందిని సస్పెండు చేశారు. విజయనగరంలో ఒక విద్యార్థి వర్గం వారు బిసి విద్యార్థి నాయకుణ్ణి కొట్టారు. వేను విజయనగరం వెళ్ళాను. అక్కడ ఉండే మానస బ్రహ్మ కరస్పాండెంటు సెక్రటరీ గారితో మాట్లాడం జరిగింది. ఏదైనా రివెజెంటేషను వస్తే కోరికలు కోరితే దురాళితో కోరినట్లయితే ఆచరణయోగ్యం కానప్పుడు కాదని చెప్పండి ఏమీ జనాలు చెప్పారు. వీధులలోనికి వచ్చేవరిని తిన్నారని తరువాత అరాజక కులంబారు. లాఠీ ఛార్జీలు, హింసాకాండ జరుగుతుంది. బదులు జాతులను ఉద్ధరిస్తామని చెబుతూ ఈ విధంగా దుర్వినియోగం చేయడం. చాలా ప్రమాదకరమని మనవిచేస్తున్నాను. చాలా తప్పు. వార్త వం గుర్తించండి అనేక మైన ఇబ్బందులు వారికి ఉన్నాయి. ఈ సంవత్సరం వచ్చిన స్కాలర్ షిప్ మధునటి సంవత్సరం రెన్యూ కాని దృష్టాంతాలు ఉన్నాయి. ఈ విషయాలు ఆలోచించి వాస్తవమైన పరిస్థితిని కల్పించండి. హాస్టల్లను మూసివేసి స్వాయం చేస్తున్నాం అనడం కంటే వాటిని తెరిచి తగిన వసతులు కల్పించడం ప్రభుత్వ కవీన

re: (3) Agitation by Students in the
Social Welfare Hostels for better amenities.

విద్యుక్త ధర్మమని లేకపోతే దీనికి తగిన ప్రతిఫలం పొందవలసి ఉంటుందని హెచ్చరిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Sri S. Jaipal Reddy:—The problem posed by the agitation of Social Welfare Hostel students has been hanging fire for the last more than one month. This problem has two important aspects. One aspect relates to the conditions under which these students are living. In regard to that aspect there are two issues. One is about the miserable conditions that obtained in the hostels and the second is about the low standards. It is also admitted by the Government that the conditions are not good. But the Government do not say as to what it proposes to do to ameliorate the conditions. స్టూడెంట్స్ పెంచాలనే కోరికను ప్రభుత్వం నిరాకరించలేకపోతున్నది. ఐనప్పటికీ రెండు విషయాలలో ఎటువంటి చర్య ప్రభుత్వం తీసుకోలేదు. రెండవ విషయం ఏమిటంటే ఈ ఉద్యమం వల్ల ప్రభుత్వం అవలంబించిన పోయమైన ప్రైవేటికాంగ్రెసు—ఐ కి చెందిన హరిజన కానన్ శత్రువుడు మహోహర్ గారు, నాటా మిశ్రుడు, హాస్టల్ స్టూడెంట్లు యాజితేషన్ చేస్తే తప్పు I would like to know whether the student in the Social Welfare Hostel is a citizen or less than a citizen. He has got all the rights guaranteed under the Constitution. పాముంటు ఏమిటంటే స్టూడెంట్లు అని కాకుండా ఒక స్టేట్ ఒక సర్ప్లస్ వారి డెనిఫికేషన్ మారిన ప్రభుత్వ వారిని టీగిట్ చేయడం. హాస్టల్స్ మెయిన్ టెయిన్ చేయడం అనేది ప్రభుత్వ విద్యుక్త ధర్మం. ఇ.దులో వారు ఫెయిల్ అయినారు.

It is very clear from the Circular. I must call this Circular as a black Circular.

The students of the Hostel were completely isolated from the outside world. హాస్టల్స్ లోనికి బైట వారు రాకూడదు. They cannot ask for any thing. వారు ఎటువంటి యాజితేషన్ చేయకూడదు. Can the Chief Minister defend this Circular on its merits? ఈ విషయం గురించి నేనూ కె. ఎల్. మహేంద్రగారు స్వయంగా ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పాము. ఈ వింధా సర్క్యుల్ ఇన్స్ట్యూషన్ వేమిటని అడిగాము, సెల రోజులు అయినా ఎటువంటి నిర్ణయమూ తీసుకోలేదు. I Can understand the plea of financial constraints. కాని ఏదైనా కొంత పెంచవలసి ఉంది ఎజిటేషన్ అవతే అప్పుడు నిర్ణయిస్తామంటున్నారు. Can this be a stand on the part of the Government? Therefore I want the Government not to stand on considerations of prestige and to come forward to solve the problem and not to treat the students of hostels as slaves and serfs and if the Government continue to persist in this pervers approach, we will have to step in. We have so far refrained from politicising the issue.

6-00 p. m.

re: (3) Agitation by Students in the
Social Welfare Hostels for better amenities

శ్రీ భాట్లం శ్రీరామమూర్తి:—అధ్యక్షా, హాస్టల్ లో వున్నా, బయట వున్నా విద్యార్థులు విద్యార్థులే, వున్న ఇబ్బందులు పోవాలి, అనదంగా సౌకర్యాలు కావాలి అని అందరూ అడుగుతారు. అందుకు ఆందోళన చేస్తారు, అది సహజం. సామాన్యం. వారు అలా చేయడానికి వీలు లేదంటే, చెప్పకోటానికి వీలులేదంటే అది బాగుంటుందా, న్యాయంగా వుంటుందా, ఆ హక్కు తీసేసా అంటే అది ఎంతరకు సబబుగా ఉంటుంది అనేవి ఆలోచించండి. ఇంతవరకూ వారితో మాట్లాడారా, చర్చించారా అంటే ఏమీ లేదు. ఏమ్యల్నిందర్నీ హాస్టల్స్ బయట పడేస్తామని ఎన్ని రోజులు హాస్టల్స్ మూసేస్తారు? ఎంత మందిని బయట పడేస్తారు? అదేమైనా బాగుంటుందేమో ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. వారు శుశుక్లైతే ఆందోళన చేస్తే ఎంత మందికి కేసులు పెడతారు. ఎంతమందిని లాటితో కొడతారు? ఎంతమందిని తుపాకులు చూపి భయ పెడతారు? ఎంతమందిని అధికారి దర్బారుతో అణచడానికి ప్రయత్నిస్తారు. ఇలా కాకుండా సామరస్య పూర్వకంగా చర్చించి సమస్యను పరిష్కరిస్తారా? అని ఆలోచించండి. దయచేసి ప్రభుత్వం దీనిని ప్రిన్సిపల్ ఇన్స్పెక్టర్ తీసుకోకూడదని కోరుతున్నాను. వారు ఆందోళని విరమిస్తే మేము ఆలోచిస్తామని మంత్రులు అంటున్నారు. వారు ఆలోచిస్తే మేము విరమిస్తామని విద్యార్థులు అంటున్నారు. ఇది పెళ్లి కుదిరితే గాని పిచ్చి కుదరదు, పిచ్చి కుదిరితేగాని పెళ్లి కుదరదు అన్నట్లుగా వుంది ప్రభుత్వం దీనిని ప్రిన్సిపల్ తీసుకోకుండా తొందరగా పరిష్కారం చేయాలి. సుహృద్భావ వాతావరణములో ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇందులో ఆందోళన చేసిన ప్రతి విద్యార్థిని బయటకు నెట్టేస్తా అని వుంది. వైలెన్స్ చేస్తే వరకూ మేము ఒప్పుకుంటున్నాము. రెండో వాక్యం చదవండి. ఆందోళన చేయడానికి పూనుకున్న ప్రతి విద్యార్థిని హాస్టల్ బయటకు నెడతాము అనే వాక్యం వుంది. ఇలాంటి ధోరణి ఏనాడైనా వున్నదా? ఎప్పుడైనా, ఎక్కడైనా ఇలా జరిగిందా? వెనుకబడిన, హరిజనుల ఉత్తరణకు కంకణం కట్టుకున్నామని చెబుతున్న ప్రభుత్వానికి ఇది సగిన పనేనా? ఇవి మీరు ఆలోచించండి. విద్యార్థి నాయకుడు అన్న మనిషి హాస్టల్ పొంగడంలో ప్రవేశించినా పోలీసులు పట్టుకొని జైలులో పెడతారా, కొడతారా? ఎందుకు ఇలాంటి పనికి పూనుకున్నాడు? బయట వున్న నాయకుడు హాస్టల్ లో వున్న వారిని కలుసుకోటానికి వచ్చాడనుకోండి, వారి ఇబ్బందులను గురించి మాట్లాడటానికి వస్తాడనుకొండి, అలా మాట్లాడగలవా? వారి కష్టాలు చెప్పకోనివ్వరా ఇటువంటి సర్క్యులర్ ఎప్పుడైనా, ఎక్కడైనా, ఎవరైనా ఇచ్చారా? బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ రోజుల్లో కూడా ఇటువంటి ఉత్తర్వులు జారీ చేశారేమో ఆలోచించండి వారు బయటకు నెడతాము. పోలీసులచే కొట్టిస్తాము. జైల్లో పెడతామని ఎప్పుడైనా చెప్పేమో ఆలోచించండి. అది ఈ ప్రభుత్వానికి తగినదేమో ఆలోచించండి. ఈ సర్క్యులర్ ను విట్ డ్రా చేయండి, వారితో చర్చించండి. సమస్యలను పరిష్కరించండి వారు వారికి కావలసినవి అడుగుతారు. అని

చేయడని చెప్పడం లేదు. కొంతయినా చేయండి. వారికి చేస్తామని నమ్మకం కలుగజేయండి, వారు మీ వాళ్లు, మా వాళ్లు, మన వాళ్లు వారిని వేరే దృష్టితో చూడడం సబబు కాదు. న్యాయం కాదు, ఇది చరిత్రలో ఆంధ్రప్రదేశ్ కు కళంకం తీసుకువచ్చే వ్యవహారం హాస్టల్ లో వుంటూ ఆందోళన చేస్తే చేసేవారికి స్కాలర్ షిప్స్ రద్దు చేస్తామంటే బయట వున్న వారు ఆందోళన చేస్తే వారి స్కాలర్ షిప్స్ ఆవరా? బయట వున్న వారు కూడా ఆందోళన చేస్తే స్కాలర్ షిప్స్ రద్దు చేస్తామని మీరు అనలేరు. అలా అంటే నిస్స ఆంటుకొంటుంది. దయచేసి ఈ సర్ క్యులర్ రద్దు చేయండి మేము కూడా సహకరించటానికి సిద్ధంగా వున్నాము. సోషల్ వెల్ ఫేర్ డైరెక్టరు పేరుతో ఈ సర్క్యులర్ రావచ్చు. అయినా ఇది ప్రభుత్వానికి మద్దతు తెచ్చేది కనుక దీనిని వెంటనే రద్దు చేసి వాటితో చర్చించి, పరిష్కరించండి అని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. వి. ఆర్ ఎస్. పద్మనాభరాజు :— ప్రభుత్వ హాస్టల్ లోని బోర్డరు ప్రభుత్వాన్ని వివిధ రకాల కోర్కెలు కోరుతూ వచ్చారు. కొంతమంది విద్యార్థులు 80-7-1979 తేదీన సాంఘిక, సంక్షేమ శాఖ డైరెక్టరేటుకు వెళ్లి ఆ కార్యాలయంలోని అధికారిలను ఘెరావ్ చేశారు. వారి కోర్కెలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి: 6-10 p. m.

(1) దళిత్ వ్యావహారిక ఆపనిందకు లోనైన వార్డెన్ ను, అధికారులను సస్పెండు చేయాలి, విచారణ సంఘాన్ని నియమించాలి.

(ఏ ఒక్క వార్డెన్ ను వైనా ఇదమిద్దమైన కేసు ఏ ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురాలేదు.)

(2) వార్డెన్ ను, ఉద్యోగులు కైంకర్యం చేసినట్లు చెబుతున్న కొన్ని లక్షల వ్యత్యాస మొత్తాన్ని బోర్డరుకు పంపిణీ చేయాలి.

(3) ప్రాస్కూలు విద్యార్థుల మెస్సు చార్జీలను రూ. 50 నుంచి రూ. 100 కు, కళాశాల విద్యార్థుల మెస్సు చార్జీలను రూ. 50 నుంచి రూ. 150 కు పెంచాలి.

(4) ఐ.టి.ఐ. విద్యార్థులకు కళాశాల హాస్టల్ లో ప్రవేశం కల్పించాలి.

(5) తక్షణమే కొత్త హాస్టల్ భవనాలు నిర్మించాలి.

(6) బాల బాలికల సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టల్ లో విద్యుచ్ఛక్తి, మురుగు నీరు, పన్నీ వారి గదులు ముతలి తనవల్ల ఏర్పాటు చేయాలి.

(7) అన్ని సాంఘిక సంక్షేమ హక్కులలో గృహాలయాలు ఏర్పాటు చేయాలి.

(8) ప్రతివారం హాస్టళ్ళను సందర్శించేందుకు డాక్టర్లను నియమించాలి.

3. ఈ విషయాలన్నీ ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి. కొన్నింటి విషయంలో చర్య కూడ ప్రారంభించబడింది. పరిస్థితి ఇలాఉండగా, విద్యార్థులు ఊరి గింపుగా వెళ్లి నచివాలయంలో ప్రభుత్వ సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శిని కలుసుకొని తమ వినతి ప్రతాన్ని సమర్పించారు.

4. ప్రభుత్వ సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి ఈ ఆందోళనకు ముందే ముగ్గురు డైరెక్టర్లతో కలిసి జంటనగరాలలోని హాస్టళ్ళను సందర్శించి ఉన్నారు. ఆయన 8.8.1979 తేదీన అంబర్ పేట కళాశాల బాలుర హాస్టలులో హాస్టలు బోర్డర్లతో ఒక సమావేశం జరిపి విద్యార్థుల కోర్కెలను తెలుసుకోవడం కూడ జరిగింది.

ర. ఆ సమావేశంలో విద్యార్థులు వెలిబుచ్చిన కోర్కెలలో వైన పేర్కొన్న వేళాక ఈ క్రిందివి కూడ చేరి ఉన్నాయి:

(ఎ) కాన్స్టేబుల్ చార్జీలను నెల ఒక్కంటికి రూ. 2 నుంచి రూ. 10 వరకు పెంచాలి.

(బి) వార్షికు సకాలంలో తమ విధులకు హాజరు కావాలని ఆదేశించాలి.

(సి) సరఫరా చేయని జాతీయుల చేసిన పాత్రపు స్త్రీకాలను వెంటనే సరఫరా చేయాలి.

(డి) హాస్టల్ లో ఉండే విద్యార్థినులకు చక్కటి వసతి, ప్రహరిగోడలు మొదలయినవి ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా తగిన రక్షణ కల్పించాలి.

(బి) హాస్టల్ లో చాళినంత వసతి, తగిన పారిశుధ్యపు సదుపాయాలు ఏర్పాటు చేయాలి.

(ఎఫ్) బోర్డరుకు ఎక్స్‌క్యూర్షను ఏర్పాటు చేయాలి.

(జి) బోగన్ ఉడ్డిపన్న నిర్మూలనకు తగు విచారణ జరిపించాలి.

(హెచ్) ఐంట సగరాలలోని హిందూ వారసును బదిలీ చేయాలి, వగైరా.

6. ప్రతి వాస్తవముననుసరించి నామగద్యము ముందు రొద్దు మొదలైన వాటితో
సహా చక్కటి పారిశుధ్య పదుపాయాలు ఏర్పాటు చేసేందుకు అంద
సాలు తయారుచేసే జాతీయ ప్రాధికారికమైన మునిసిపల్ కార్పొరే
షన్ల ఎక్జిక్యూటివ్ ఛాన్సలరును అప్పగించబడింది. తయిన వాస్తవములను

re : Agitation by Students in the Social Welfare Hostels for better amenities.

గతులను మెరుగుపరచేందుకు అంచనాలను అందజేశారు. హాస్టల్ తక్షణ అవసరాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని పరిస్థితులను మెరుగుపరచేందుకు ఈ క్రింది హాస్టల్‌లో చర్య తీసుకోబడింది:

- (1) కళాశాల బాలుర హాస్టల్‌లు, ఆంబర్ పేట:—పూడికొసిపోయిన మురుగునీటి కాలువను శాగుచేయుటకు, కరంటు మీటరు మొదలైన వాటిని మార్చుటకు రూ. 1,151లు ఖర్చుచేయబడింది.
- (2) కళాశాల బాలికల హాస్టల్‌లు, బోలకపూర్ :—హాస్టల్ ఆవరణలో వున్న గుంటను పూడ్చిడానికి, నీటి పంపు ఇంజనుకు మరమ్మత్తులు చేయటానికి, ఎలక్ట్రిక్ బల్బులు మొదలైన వాటిని మార్చటానికి మొత్తం రూ. 1,00/- ఖర్చుచేయబడింది.
- (3) పాఠశాల బాలికల హాస్టల్‌లు, బాలకాండ:—సెప్టిక్ ట్యాంకు, మురుగునీటి కాలువను శుభ్రీకరచడానికి, విద్యుత్తు బల్బులు వగైరా ఏర్పాటు చేయటానికి మొత్తం రూ. 1,100 లు ఖర్చుచేయబడింది. ఈ హాస్టల్‌కు నీటి పంపు అమర్చటానికి, స్నానాల గదులు, మురుగు పారుదల ఏర్పాటు చేయడానికిగాను మరో రూ. 10,000 మంజూరు చేసి జిల్లా పరిషత్తు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు ఆధీనంలో పుంపదం జరిగింది.
- (4) పాఠశాల బాలుర హాస్టల్‌లు, బియాగూడ :—మురుగునీటి కాలువను శుభ్రీకరచడానికి, ఎలక్ట్రిక్ లైట్ల ఫిద్యుత్తు బల్బులు ఏర్పాటు చేయటానికి రూ. 840 లు ఖర్చు చేయబడింది.
- (5) పాఠశాల బాలుర హాస్టల్‌లు సుల్తాన్‌పూర్ :—మళ్ల ఏర్పాటు చేయటానికి, సెప్టిక్ ట్యాంకు శుభ్రీకరచడానికి రూ. 1,850 లు ఖర్చు చేయబడింది.
- (6) కళాశాల బాలుర హాస్టల్‌లు, మొంజూహి మార్కెట్ :—మురుగునీటి కాలువను శుభ్రీకరచడానికి, విద్యుత్తు బల్బులు ఏర్పాటు చేయటానికి, ఎలక్ట్రిక్ వైరు మరమ్మత్తు చేయటానికి రూ. 400 లు ఖర్చు చేయబడింది.

Sri S. Jaipal Reddy:—On a Point of Order, Sir, firstly his reply is too voluminous of course not luminous to be read out. Secondly it has been dealing with a lot of irrelevant things. It is not trying to come to grips with the problems we referred to in our motion.

re : Agitation by Students in the Social Welfare Hostels for better amenities.

మిస్టరు స్పీకర్ :- ఇర్రిలవంట్ అని ఎలా చెబుతారు ?

(శ్రీ కె. వి. ఆర్. ఎస్, వద్దనాభరాజు :- డిటైల్స్ గా చెబితే అర్థం అవుతుందని చదువుతున్నాను.

7. సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ డైరెక్టరు హాస్టలు ప్రవారీ గోడలు ఎత్తు చేయటంతో కలుపు కొని ఇతర సౌకర్యాలు కల్పించటానికి అంబర పేటలోని కళాశాల హాస్టలుకు రూ.1,29,500 లు భోలక్ పూర్ లోని కళాశాల బాలికల హాస్టలుకు రూ.52,150 మెజంజాహి మార్కెటులోని కళాశాల హాస్టలుకు రూ.32,200 లు మంజూరు చేశారు. ఈ పని జరిపించే బాధ్యత ప్రాధరాబాదులోని మిసివల్ కార్పొరేషను చీఫ్ ఇంజనీరుకు అప్పగించారు.

8. ఈ హాస్టళ్లను సందర్శించటానికి డాక్టర్లను ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ఆరోగ్య, వైద్య శాఖల డైరెక్టరును కోరడం జరిగింది. ఈ హాస్టళ్లను సందర్శించటంతో కలుపు కొని వైద్య సౌకర్యాలను కల్పించటానికి ఆరోగ్య, వైద్య శాఖల అదనపు డైరెక్టరు ఒక పథకాన్ని తయారు చేస్తున్నారు.

9. ఈలోగా, ఈ విషయాలన్ని తెలిసికూడా విద్యార్థి సంఘాలు తరగతాను, హాస్టళ్లను బహిష్కరించి 4-9-1979 తేదీన ఊరేగింపు జరపటానికి నోటీసు ఇచ్చాయి. మూడు డైరెక్టరేట్ల అధికారులు 3వ తేదీన, 4వ తేదీ ఉదయము జంటనగరాలలోని హాస్టళ్లకు వెళ్లి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలను విద్యార్థులక వివరించి 4-9-1979 తేదీన వివిధ విద్యార్థి సంఘాలు తలపెట్టిన ఆందోళనలో పాల్గొనవద్దని కూడా వారిని కోరడం జరిగింది. విద్యార్థులు ఆందోళనకు దిగటాని బదులు తమ చదువు పట్ల శ్రద్ధవహించడం మంచిదని వారికి నచ్చచెప్పటం జరిగింది.

10. 1979, సెప్టెంబరు 4వ తేదీన జంటనగరాలలో కొందరు విద్యార్థులు ఊరేగింపు జరిపి ఆందోళన చేశారు. హింసాయుత చర్యలకు పాల్పడ్డ 14 మంది విద్యార్థులను పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. ఈ 14 మంది విద్యార్థులలో ముగ్గురు మాత్రమే సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టళ్లకు చెందిన వారు కాగా మిగిలిన వారు బయటవారు. హింసాయుత చర్యలకు పాల్పడినందుకు ఆ ముగ్గురు విద్యార్థులను హాస్టళ్ల నుండి బహిష్కరించటం జరిగింది. ఎక్కువ మంది విద్యార్థులు ఆందోళనలో పాల్గొన్న ఈ క్రింది హాస్టళ్లను మూసి వేయవలసిందిగా ఉత్తరువులు చేయటం జరిగింది:

1. కళాశాలహాస్టలు, అంబరుపేట.

2. కళాశాల హాస్టలు, ఎ.సి. గార్డుస్.

3. కళాశాల హాస్టలు, మెజంజా హిమార్కెట్టు.

4. కళాశాల వెనుకబడిన తరగతుల బాలుర హాస్టలు, దిల్ ముఖ్ నగర్.

re: (3) Agitation by Students in the
Social Welfare Hostels for better amenities.

5. వెనుకబడిన తరగతుల బాలుర హాస్టలు మాదన్న పేట.

6. పెడ్యూలు తెగల బాలుర హాస్టలు, బీపీఐ బాగ్.

11. 5-9-1979న సుమారు 50 మంది విద్యార్థులు ఆమీర్ పేటలోని కళాశాల బాలుర హాస్టలు ఎదుట దర్నా జరిపారు. వారు, హాస్టలు మూసివేసి విద్యార్థులు వెంటనే హాస్టలు వదలిపెట్టి వెళ్లాలని కోరడం జరిగినప్పటికీ హాస్టలు ఆవరణను వదలిపెట్టి పోవడానికి నిరాకరించారు. నిషేధపుట తరువులు ఈ 50 మంది విద్యార్థులను అరెస్టు చేశారు ఉల్లంఘించినందుకు పోలీసులు ఈ 50 మందిలోను 30 మంది బోర్డర్ ఆమీర్ పేటలోని పెడ్యూలు కులాల కళాశాల బాలుర హాస్టలుకు చెందిన వారు. చట్టవిరుద్ధమైన చర్యలకు పాల్పడినందుకు పోలీసులచే అరెస్టుచేయబడినందు వలన ఈ విద్యార్థులను హాస్టల్ నుండి తొలగించడం జరిగింది.

(All Members from the Opposition Benches rose to interrupt).

Mr. Speaker: — What the Government have done, they are telling.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు:—అధ్యక్షా, స్టేటుమెంటు లెంథీగా వుంటే టేబులుమీద పెట్టాలని తమరు యిదివరకు చెప్పారుగదా.

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి (ముషీరాబాద్):—అది అందరికీ సప్లయ చేస్తే బాగుండేదిగదా.

శ్రీ ఎన్. జయపాల్ రెడ్డి:—మూడు వందలు ఖర్చు పెడితే పెద్ద యింప్రూవ్ మెంటు అని ఆపెన్లీ లో చెబితే ఎలా?

మిస్టరు స్పీకరు :—లెంథి స్టేటుమెంటు మీరు తలా ఒకటి యిచ్చారు వారు కూడ యిస్తున్నారు. ఓవిగ్గా వుండాలిగదా మీరందరు కలిసి ఒకగంట తీసుకున్నారు.

Sri S. Jaipal Reddy:— It is running into a number of pages. How are we to follow?

శ్రీమతి మల్లస్వరాజ్యం (తుంతుగుర్తి):—30 మంది నన్నెందు చేసింది ముగ్గురిని అని చెబితే ఎట్లా? మిస్టరు స్పీకరు మీరు 30 అని చెప్పారు. వారు ముగ్గురు అని చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఎన్ జయపాల్ రెడ్డి:— లెంథి స్టేటుమెంటు, అవసరమైతే టేబులు మీద పెట్టాలని తమరు చెప్పారు గదా.

మిస్టరు స్పీకరు :— ఔను.

శ్రీ కె.వి.ఆర్.ఎన్. పద్మనాభరాజు :—నేను డిటైల్డ్ గా చెబితే మంచిదని చదువుతున్నాను. ప్రతిపక్షనాయకులు లచ్చన్నగారు మాట్లాడారు. జయపాల్ రెడ్డి గారు మాట్లాడారు వారి ఉద్దేశం చూసిన తరువాత చదువుతున్నాను.

శ్రీ భాట్లం శ్రీరామమూర్తి :— 8, 10 పేజీలు చదవండి కాదనడం లేదు మాకు కూడా కాపీ యివ్వాలిగదా.

Sri K. Venkatramayya :—Hon'ble Members read out newspaper cuttings and made speeches; we all heard very patiently. When the

Minister concerned wants to say something, they have no patience to hear.

మిస్టరు స్పీకరు : — వారు అడిగేది లెంథీ స్టేటుమెంటు వున్నప్పుడు కాపీలు యిస్తే బాగుంటుందని.

Sri M. Venkayya Naidu : — Sir, is he the Standing Counsel for the Social Welfare Department

Sri K. Venkataramayya : — I am entitled to express my views.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : — అధ్యక్షా, పద్మనాభరాజుగారు దీర్ఘంగా ప్రభుత్వం సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టళ్ళ అభివృద్ధి గురించి చేసి ది చెబుతున్నారు. వారు పది పేజీలు చదివితే అభ్యంతరం లేదు. ఆ మైక్ తప్పి, వారి తప్పి, మీ తప్పి, మా తప్పి తెలియదు గాని మేము పాలో కావడం లేదు.

5-20 p. m.

మిస్టరు స్పీకరు : — నా తప్పు ఏమీ కాదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : — వారు పదినిమిషాలు తీసుకోవచ్చు. మాకు ఓపిక వుంది. ఇదివరలో మీరు చెప్పారు. స్టేటుమెంటు దీర్ఘంగా వున్నప్పుడు ప్రెస్ సౌలభ్యం కొరకు అయితేనేమి మా సౌలభ్యం కొరకు అయితేనేమి—ప్రభుత్వ అధికారులు క్లెయిర్మెంట్ కాపీలు పెట్టుకున్నారు—అని మాకు యిస్తే బాగుంటుంది

శ్రీ కె. వి. ఆర్. ఎస్. పద్మనాభరాజు : — ఇప్పటికీ చదివితే అయి పోయేది.

మిస్టరు స్పీకరు : — మనకు ఒక సాంప్రదాయం వుంది. లెంథీ స్టేటుమెంటు వుంటే కాపీలు ఇవ్వాలని.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు : — మీరు టేబులు మీద పెట్టించండి. రేపు డిక్టేట్ చేద్దాం.

మిస్టరు స్పీకరు : — రేపు తైము లేదు.

శ్రీ కె.వి.ఆర్.ఎస్. పద్మనాభరాజు : — ప్రతిపక్షాల తరపున మాట్లాడారు. డిటైల్డ్ గా చెబితే బాగుంటుందని చదువుతున్నాను. రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పారు. కొత్తగా హరిజనుల మీద అభిమానం కలిగిన లచ్చన్నగారు జయపాల్ రెడ్డిగారు చెప్పారు. ఉండుకని డిటైల్డ్ గా చదువుతాను.

మానవ పేటలోని వెనుకబడిన తరగతుల బాలర హాస్టలుకు చెందిన ఒక్కో విద్యార్థి నమ్మ మొదలైన వాట్లో పాల్గొనాలని ఉత్తర విద్యార్థులను ఎప్పుడూ పురి గొల్పుతుండడంవలన అతనిని కూడా హాస్టలు నుండి బహిష్కరించారు. మొత్తం మిగిల్చుకున్న వర్గంలోని అయిదో హాస్టళ్ళ నుండి 27 మంది విద్యార్థులు బహిష్కరింపబడ్డారు.

1979-వెంట్రెబరు 5న కొంత మంది విద్యార్థులు ప్రభుత్వ సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శిని కలసికొని హాస్టళ్ళను మరల తెరువమనిందిగా విన్నపించి చేసుకున్నారు. ఇకమీదట మంచి ప్రవర్తన కలిగి ఉంటామని హామీ ఇచ్చారు. అందువల్ల 6-8-1979 రాత్రి హాస్టళ్ళు మరల తెరువబడ్డాయి. అయినప్పటికీ హాస్టళ్ళ నుండి బహిష్కరించబడిన విద్యార్థులను మరల చేర్చుకోలేదు.

re: (3) Agitation by Students in the Social Welfare Hostels for better amenities.

మరల 7-9-1979న పెక్కుమంది విద్యార్థులు వచ్చి సంతేమ కాఖ డైరెక్టర్లకు లేఖలు ముందు ధర్నా జరిపారు. పోలీసులు 16 మంది బాలికలతోపాటు 74 మంది విద్యార్థులను అరెస్టుచేసి సిర్పొంథంలోకి తీసుకొన్నారు. పోలీసువారు ఇచ్చిన పట్టికలను పరిశీలించగా అరెస్టు అయిన విద్యార్థులలో ప్రభుత్వ హాస్టళ్ళకు చెందిన వారెవరూ లేరని తేలింది. అదే రోజున పోలీసులు ప్రాచారాబాదు కలెక్టర్లకు లేఖ వద్ద ధర్నా జరిపిన దుకుగాను 48 మంది విద్యార్థులను అరెస్టుచేసి పాచ్చరికతో విడుదల చేసారు. వారిలో సాంఘిక సంతేమ హాస్టళ్ళకు చెందిన వారెవరూ లేరు.

అరెస్టు అయిన కొంతమంది విద్యార్థులు హాస్టళ్ళ నివాసులవంటూ చిరు నామాలు ఇచ్చారు. అయితే అది అసత్యమని కనుగొనబడినది. విద్యార్థులు తప్పుడు చిరునామాలు కల్పిత పేర్లు ఇచ్చినట్లు భావించబడింది. అరెస్టు చేయబడిన విద్యార్థులను ప్రశ్నించే సమయంలో వారు చదువుకున్న కళాశాల పేరు, ఉంటున్న హాస్టలు పేరు, ఏ కాఖ నుండియైనా వారు ఉపకార వేతనమును తీసుకొంటున్నది లేనిది మొదలగు వివరాలను పేరించాలని తన కాఖలోని సబిందొందన అధికార్లుకు అవసరమైన ఆదేశాలు జారీ చేయవలసిందిగాను తదుపరి చర్య తీసుకొనడానికై ఆ సమాచారం పంపవలసిందిగాను పోలీసు కమిషనరును కోరడం జరిగింది. ఆ దోశనలో పాల్గొన్న విద్యార్థుల పట్టికలను పంపవలెనని కళాశాల ప్రెసిసిపాళ్ళను, యూనివర్సిటీల వైస్ చాన్సలర్లను కూడా కోరడం జరిగింది. వారి నివేదికలు అందవలసి ఉన్నవి. బహిష్కరించబడిన కళాశాల హాస్టళ్ళ బోర్డర్లు కొందరు అధికారులు 10-9-1979న సంతేమకాఖ డైరెక్టర్లకు లేఖ ఎదుట ధర్నా జరిపారు. పోలీసువారు 85 మంది విద్యార్థులను సిర్పొంథంలోనికి తీసుకొని తరువాత వారేళారు. మెస్సు ఛార్జీలు, ఉపకార వేతనాలు మంజూరు చేయబడిన విద్యార్థుల పట్టికతో పోలీసువారు ఇచ్చిన పేర్ల పట్టికను పరిశీలించి చూసారు. హాస్టళ్ళకు చెందిన వారమరి పోలీసువారికి చెప్పిన విద్యార్థులు హాస్టళ్ళలో నిరసించడం లేదని అది తప్పుడు సమాచారమని కనుగొనబడింది.

మరల 14-9-1979న కొంతమంది విద్యార్థులు సాంఘిక సంతేమ కాఖ డైరెక్టర్లకు లేఖ వద్ద ధర్నా జరిపారు. ఆ సమయంలో ఉన్న హాస్టళ్ళ వార్డులు ఆ విద్యార్థులలో ఎవ్వరూ సాంఘిక సంతేమ హాస్టళ్ళకు చెందినవారు కారని చెప్పారు. కొంతమంది విద్యార్థులు అరెస్టు చేయబడి తరువాత విడుదల చేయబడ్డారు.

ఇతర జిల్లాలనుండి కొంతమంది విద్యార్థులు అక్కి 19వ తేదీన గుంటూరు జిల్లాకు చెందిన ఎం.ఎల్.ఏ., శ్రీ సత్యనారాయణ ఆద్యర్థముతో ఊరేండ్లగా వచ్చి డైరెక్టరును కలిసి, భోజన ఖర్చును పెంచాలని, వైద్య సదుపాయాలు పాతిక శాతం వసతులు మొదలగు వాటిని మెరుగుపరచాలని కోరుచు ఒక విజ్ఞాపన ప్రకటించి సమర్పించారు. పే కాఖవారు విజ్ఞాపన ప్రకటనను ప్రభుత్వానికి పంపారు.

నగరంలో హాస్టళ్ళ ఉన్న ప్రయివ్టు భవనాలకు సంబంధించి ప్రాచారాబాదు మేరెసిపలు కోర్పొరేషను హక్కుపాటిలో ఇంజనీరు అంచనాలను అందజేయడం భవనం స్వంతదారులు మరమ్మత్తులు మొదలగు వాటిని చేపట్టుటకు సర్దుబాటు

re: (3) Agitation by Student in the Social Welfare Hostels for better amenities.

లేదు. కనుక షెడ్యూలు కులాల హాస్టళ్ళకు రూ.2,75,000లు, వెనుకబడిన తరగతుల హాస్టళ్ళకు రూ.1,14,000 లు, షెడ్యూలు తెగలు, విముక్త తెగల హాస్టళ్ళకు రూ. 86,550 ల మొత్తం కావలసి వుంది.

ఇదొక ప్రత్యేక సందర్భంగా ఎంచి పై మొత్తాలను మంజూరు చేయవలసిందిగా కాళి ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలను పంపడం జరుగుతున్నది.

ఉన్నత పాఠశాల హాస్టళ్ళకు, కళాశాల హాస్టళ్ళకు భోజన కుర్చులు రేట్లను పెంచుటకు సంబంధించి, విజ్ఞాపన పత్రం పరిశీలనలో ఉన్నది.

19-9-1979 తరువాత హాస్టళ్ళు సాఫీగా పనిచేయుచున్నాయి. నెల్లూరు, కరీంనగర్, మెదక్ కలెక్టరేట్లనుండి విద్యార్థులు ప్రశాంతంగా ప్రదర్శనలు జరిపినట్లు నివేదికలు అందాయి. హాస్టలు విద్యార్థులను బహిష్కరించటంగాని, అత్యుచేయడం గాని జరిగినట్లు సమాచారం అందలేదు. అయితే, కృష్ణా జిల్లా సంఘిక సంక్షేమ అధికారి (సాధారణ) నుండి అందిన నివేదిక ప్రకారం విద్యార్థులు 9-9-1979 తేదీన ప్రదర్శన ప్రశాంతంగా జరిగింది. 10-9-1979 తేదీన కళాశాల హాస్టళ్ళకు చెందిన సుమారు 700 మంది విద్యార్థులు బస్సు స్టాండుకువెళ్లి, బస్సులను బయటకు వెళ్ళకుండా నిలిపి తమ కోర్కెలను గురించి నివాదాలు చేస్తూ అచ్చటనుండి వెళ్ళిపోయారు. సుమారు 3-45 గం.లకు గుడివాడ నుండి మచిలీపట్టణంకు వస్తున్న బస్సును పూర్తిగా తగులబెట్టారు. ఫలితంగా 6 కళాశాలల చే మరియు విద్యార్థులచే నడువబడుచున్న 6 హాస్టళ్ళలో 5 మూసీపేయ బడ్డాయి. తదుపరి దుశ్చర్యలను అరికట్టే నిమిత్తం విద్యార్థులచే నడువబడుచున్న మరొక హాస్టలు నుండి 14 మంది విద్యార్థులను బహిష్కరించడం కూడా జరిగింది. 10-9-1979న ఆందోళనలో పాల్గొని కళాశాలకు గైరు హాజరైన 467 మంది విద్యార్థులను హాస్టళ్ళ నుండి తొలగించి వారి ఉపకార వేతనములను 11-9-1979 తేదీనుండి రద్దు చేయడం జరిగింది. 10-9-1979 తేదీన 16 మంది హాస్టలు విద్యార్థులు పోలీసుల నిర్బంధములోనికి తీసుకోబడ్డారు. వారిని మచిలీపట్టణ లోని సబ్ జైలులో ఉంచడం జరిగింది.

కళాశాలలకు హాజరైన మిగతా హాస్టలు విద్యార్థులకు భోజన సదుపాయాలు విద్యార్థులచే నడువబడుచున్న 4వ నెంబరు హాస్టలులో ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. దీనికి అదనంగా వంట పనిచారిని, సేవకులను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. హాస్టళ్ళను మూసీపేయవలసిందిగాను, హాస్టళ్ళ అస్తులను రక్షించేందుకు తీసుకొనవలసిన చర్యలను గురించి వార్తలకు ఉత్తరువులు జారీ చేసారు. 10-9-1979 తేదీన తరగతులకు హాజరైన విద్యార్థులకు భోజన సదుపాయాలను విద్యార్థులచే నడువబడుచున్న 4వ నెంబరు హాస్టలులో కొనసాగించవల్సిందిగా కూడా ఉత్తరువు చేయబడింది.

Matter Under Rule 329 :

re: (3) Agitation by Students in the Social Welfare Hostels for better amenities.

ఈ సంఘటన తరువాత ఎట్టి ఆందోళన జరిగినట్లు సమాచారం అందలేదు.

అధ్యక్షా, దీనిమీద ఎవరో ఉద్యోగ వడ్డారని కాని ప్రతిపక్షనకులు చెప్పింది కాదని కాదు. నేను సాంఘిక సంతేమ మంత్రిగా ఒక విషయం చెబుతాను. దీని మీద ఒక ముఖ్యమైన పాయింటు ఉంది. చాలాకాలంనుంచి వారికి జన సదుపాయాల తాబాకు ఇచ్చే రేటు ఎక్కువ చేయాలని ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నది. ఇప్పుడు ఎస్. సి విద్యార్థులకు, బ్యాంక్ వర్కు క్లాసెస్ విద్యార్థులకు కలిపి హాస్టల్స్ కు 10 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు అవుతున్నది. అలాగే గిరిజన విద్యార్థుల హాస్టల్స్ కు కోటి 50 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు అవుతున్నది. మొత్తం 12 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతున్నది. దానిని పెంచుటకు ప్రభుత్వం ఎగ్జామిన్ చేస్తున్నది. వారి తాబాకు వసతి సౌకర్యాలు బాగా లేవని ఎల్. ఐ. సి నుంచి 40 లక్షల రూపాయలు తీసుకొని వారి బిల్డింగు కార్యక్రమం చేయాలనుకొంటున్నాము. వాటి కార్యక్రమం జరుగుతుంది. అన్ని రికాల వారిని ముందుకు తీసుకొని రావాలని ప్రభుత్వం పని చేస్తున్నది. వారిమీద ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేక భావం ఉందని చెప్పడం పెద్దలకు మంచిది కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇటువంటి మంచి సలహాలు ఇచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం తప్పకుండా స్వీకరిస్తుంది. అవసరమైతే ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతిపక్షనాయకులతో మాట్లాడి సలహాలు తీసుకుంటారని మనవిచేస్తున్నాను. నేను ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. అనకాపల్లిలో ఒక ఇన్స్టిట్యూట్ జరిగింది. అన్ సోషల్ ఎలిమెంటుస్ అక్కడికి వచ్చి విద్యార్థులను ఎంకరేజి చేయడంవల్ల పెట్రోలుపోసి తాబాకు ఇళ్లను కాల్చిన సంఘటనలు ఉన్నాయి. ఇటువంటి సంఘటనలు జరుగకుండా చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఎంతైనా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి ఇటువంటి అన్ సోషల్ ఎలిమెంటుస్ కాని సెక్షన్లైట్లు కాని వచ్చి వారిని ఎంకరేజి చేసేప్పుడు ప్రభుత్వం చూస్తూ ఉండలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri S. Jaipal Reddy:—We have raised the matter and he has read his own circular.

Sri M. Venkaiah Naidu:—Government has not taken any action.

(Interruptions)

Mr. Speaker:—What will happen if you 10 people stand up and start shouting, and hundred people standing there and shouting. Then there will be pandemonium.

శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు:—ఏ సలహాను స్వీకరించారో చెప్పండి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—మంత్రిగారు ఇప్పుడు సుధీర్ఘమైన జవాబును చదివారు.

Matter Under Rule 329 :
re: (3) Agitation by Students in the Social
Welfare Hostels for better amenities.

తరువాత వారు కొన్ని పిషయాలను చెప్పారు వారు చదివిన జవాబులో కాని చెప్పిన మాటలలో కాని, విద్యార్థులు ఈ ఆందోళన చేసారో ఆ సమస్యల పరిష్కారానికి సమాధానం లేదు.

శ్రీ కె. వి. ఆర్. ఎస్. పద్మనాభ రాజు:—ఇందులో 1% విద్యార్థులు కూడా పాల్గొనలేదు.

(ఇంటరవ్యూ)

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—1% విద్యార్థులు అందులో పాల్గొనడం వోతే హాస్టల్స్ మీద దాడిచేసి విద్యార్థులను రాత్రిపూట హాస్టల్స్ నుంచి బైటకు నెట్టవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చింది? విద్యార్థులను సస్పెండు చేయవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చింది?

శ్రీ కె. వి. ఆర్. ఎస్. పద్మనాభ రాజు:— యాంటిసోషల్ ఎలిమెంట్స్ అందులో ఇన్ వాల్యూ అయి వారిని బజారులోకి తీసుకొని వచ్చే పరిస్థితులు ఉన్నాయి కనుక.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—ఒక ప్రశ్న వచ్చింది కనుక డిపార్టుమెంటువారు అతడుముందు తయారుచేసినటువంటి 10 పేజీల సమాధానాన్ని మంత్రిగారు చదివారు. ఈ సభలో ప్రతిపక్షాలవారు మాట్లాడినందుకు ఈ వివరాలు ఇస్తున్నానని కాకుండా ఇదివరకే ఈ సమాధానం వ్రాసేప్పుడు ప్రతిపక్షాలవారు ఈ విధంగా మాట్లాడతారని ఊహించి ఉంటారు. ఇన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నామని చెప్పారు కాని ఎందుమంది విద్యార్థులకు విద్యావసతి సౌకర్యం పెంచారనే దాని గురించి ఒక్క మాట కూడా అందులో లేదు. వారు అడిగినటువంటి అలెవెన్సుల గురించి లేదు, అడిగినదానికి సమాధానం లేదు. చరిత్ర అంతా చెబుతున్నారు. చరిత్ర అంతా చెప్పి మేము ఏదో చేయబోతున్నాము అని చెప్పకం సబబు కాదు. దీనికి అసమ్మతిగా మేము వాకౌట్ చేస్తున్నాము. దీనికి మీరు అపార్గం చేసుకోరని నమ్ముతున్నాను.

(Then Sri Gouthu Latchanna along with the
Members of his Party staged a walk out.)

6. 30 p.m.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సుదీర్ఘంగా చదివారు అనుకోండి. మేము అడిగినది మూడే పాయింట్లు ఉన్నాయి. వాటికి సమాధానం చెప్పమనండి. విద్యార్థులు 50 రూపాయలనుంచి వంద రూపాయలకు పెంచమన్నారు. కాలేజీ వాళ్లు 80 నుంచి 150కి పెంచమన్నారు. అట్లా మీరు ఎక్కువ చేయబోతున్నారా? ఎంత ఎక్కువ చేయబోతున్నారు? ఇప్పుడు నుంచి నుంచి నూటలు చెప్పి తరువాత భవిష్యత్తులో చూస్తాము అంటున్నారా? ఏమంటారు? విద్యార్థులు తప్పు చేశారు అంటున్నారు. వారిమీద కెట్టిన కేసులను విరమించుకుంటారా లేదా తరువాత ఆ సర్క్యులర్ ప్రకారం మీరు హాస్టల్స్ నడుపుతారా? అక్కడ? కొంత కాపాడతారా? విద్యార్థులను బాగు

re : (3) Agitation by Students in the Social

Welfare Hostels for better amenities.

చేస్తారా? జైలులో పెట్టడం కాదు. ఆ సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటునుంచి ఇచ్చిన సర్క్యులర్ చాల ఘోరముగా ఉంది. ఏ విద్యార్థి బయటకు ఏ మీటింగుకు పోకూడదు. వ్యాయమైన ఆందోళన కూడ చేయకూడదు. చేస్తే పోలీసులు తీసుకుపోతారు అని ఆ సర్క్యులర్ చాల దారుణంగా ఉంది. దానిని విరిచించు కుంటారా? ఏటికి సమాధానం చెప్పమనండి. ఏంటి సోషల్ ఎలిమెంటు మీద తప్పకుండా చర్యలు తీసుకోండి. కానడలేదు.

శ్రీ కె.వి.ఆర్.ఎన్. పద్మనాభరాజు:—నేను మొదట చెప్పినప్పుడే చెప్పాను. మెన్ చార్జి విషయంలో 60 రూపాయలు ఉండేవి, లేటు ఇన్ క్రిజు చేయాలి ఇప్పుడు స్టాండర్డు ఇన్ క్రిజు అయింది కాబట్టి అదే విషయంలో అందరు అంగీకరిస్తున్నారు. ప్రభుత్వము 12 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతోంది. ఇట్లా పెంచడంవల్ల బడ్జెట్ ఎంత ఎవుతుంది అనే దానిమీద ఎగ్జామిన్ చేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఎగ్జామిన్ చేయమని చెప్పారు. దాని మీద ఒక డెసిషన్ తీసుకుంటాము. సానుభూతి మాకు ఉంది. అవసరమనుకుంటే తప్పని సరిగా సుందరయ్యలాంటి పెద్దల తాలూకు సలహాలు కూడా తీసుకొని మేము తప్పనిసరిగా చేస్తామని చెప్పాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—కనీసం సర్క్యులర్ విరిచించుకుంటామని చెప్పి నందుకు నిరసనగా నేను వాకౌట్ చేస్తున్నాను.

(Interruptions)

శ్రీ కె.వి.ఆర్.ఎన్. పద్మనాభరాజు:—నేను మెన్ చార్జ్స్ గురించి చెప్పాను. తరువాత అందులో పర్సంటుకూడా స్టూడెంట్స్ ఇన్ వాల్వ్ కాలేదు. ఏంటి సోషల్ ఎలిమెంటు వచ్చారు. స్టూడెంట్స్ ని బజారులోని లాగాలని రూస్తున్నారు. అటువంటివ్వదు ఖచ్చితంగా ఉండకపోతే ఆ స్టూడెంట్స్ ని పాడు చేసినవారము అవుతాము.

శ్రీ సిపాచ్, రాజేశ్వరరావు:—ప్రభుత్వం వాస్తవమైన, నాయ్యమైన 6-40 p. m. దృక్పథంతో సమస్యను పరిష్కరించే ప్రయత్నము సమాత్రము చేయడంలేదు కాబట్టి ప్రభుత్వపు మొండి వైఖరికి నిరసనగా మేము వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎన్. జైపాలరెడ్డి:—మేము కూడా వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ. కాట్టం శ్రీరామమూర్తి:—చీఫ్ మినిష్టరు దయచేసి కొంచెము ఆలోచన చేయండి అది బాగా లేదు. కనీసం సర్క్యులర్ విట్ డ్రా చేయండి. అది చాలా అమానుషంగా ఉంది. వరాయి ప్రభుత్వం కూడా ఇవ్వలేనటువంటి సర్క్యులర్ అది. అది కూడా మీరు చేయకపోతే మేము ఇక్కడ లాభం లేదు. వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(అభివృద్ధినిరోధకులు నశించాలి అంటూ అందరూ వాకౌట్ చేసిరి.)

DISCUSSION ON THE DROUGHT SITUATION

(Sri K. Govind Rao in the chair)

శ్రీ సిహెచ్. శ్యామలరావు:— అధ్యక్షా, ఉదయం కాసన సభలో ఈ కరువు సంబంధించి సుదీర్ఘంగా చర్చించడం జరిగింది. ఈ కరువు అనేది ఈ రోజున ఒక ఆంధ్రదేశంలోనే గాదు. భారత దేశం మొత్తం మీద ఇంతకుముందు ఎన్నడూ కని విని ఎరుగనటువంటి స్థాయిలో వచ్చిన విషయం పెద్దలు అందరు చెప్పారు. మరి వాటి వివరాలలోనికి నేను పోదలచుకోలేదు. అయితే ఈ రోజున రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తలపెట్టినటువంటి కార్యక్రమాలకు సంబంధించి గాని మరి రేపు ఈ కరువు నివారణ కార్యక్రమాలు చేపట్టవలసినటువంటి విషయాలను గురించి గాని ఇటు ప్రతి పక్ష సభ్యులు మరియు ప్రభుత్వ పక్ష సభ్యులు చాల స్థూలంగా చర్చించారు. మరి వాటిలోనికి పోదలచుకోలేను. మా జిల్లాకి సంబంధించి కొన్ని విషయాలు చెప్పబోయే ముందు ఉదయంనుంచి ఈ డేట్ లి రిలీఫ్ కోసే బాగా టెన్షన్ పెరిగిపోయిన పరిస్థితిలో కాస్త జ్యేయిను రిలీఫ్ కూడా గౌరవ సభ్యులకు అవసరమేమో అని నాకు అనిపిస్తోంది.

చైర్మన్:— అటెన్షన్ దయచేసి పెంచకండి.

శ్రీ సిహెచ్. శ్యామలరావు:— డేట్ లి రిలీఫ్ కావాలి అంటున్నాను. ఉదయం మాట్లాడుతూ గౌరవ ప్రతిపక్షనాయకులు, వెంకయ్యనాయుడుగారు శ్రీరామమూర్తిగారు చాలా విషయాలు చెప్పారు. అయితే ఈ సందర్భంలో ఎవరి ధోరణి వారికి ఉన్న విషయం అందరికీ తెలిసిందే. లచ్చన్నగారు చాలా ఘాటుగా చెప్పారు. వెంకయ్యనాయుడుగారు కాస్త హాటుగా చెప్పారు. శ్రీరామమూర్తిగారు కాస్త స్వీటుగా చెప్పారు. ఈ మూడు కలిపి కషాయంగా త్రాగితే వెగటు అనిపించింది. ఎందుకంటే సాధారణంగా ఏ విషయం చర్చకు వచ్చినప్పటికీ కూడా పిచ్చుక్కి పిడుక్కి ఒకటే మంత్రం అన్నట్లు ప్రతివొక్క ధానికి కూడా విమర్శాదృష్టితోనే తీసుకుని మాట్లాడటం మనకు అలవాటు అయిపోయిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ప్రజాస్వామ్యానికి ఎప్పుడు పరిణతి వస్తుంది, ప్రతి పక్షాలు చిత్తశుద్ధితో, సస్కారంతో ఉన్నది ఉన్నట్లు మంచిని అభినందించి, చెడును విమర్శించే సంస్కారంతో కూడిన పరిస్థితి ఎప్పుడు వస్తుందో భగవంతుడికే తెలియాలి. ఈ రోజున కరువు అనేది ఒక జాతీయ విపత్తు అయింది. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు ఏ ప్రభుత్వం సృష్టించినవి కావు. దురదృష్టం ఏమంటే ఆంధ్ర దేశంలో 77 నుంచి చూసినప్పుడు ఉప్పెన, తర్వాత మళ్ళీ మేలో ఉప్పెన, కోస్తాలో అనావృష్టి వచ్చింది. ఇవి ప్రకృతి వైపరీత్యాలు. వీటిని ప్రభుత్వమే కాదు, ఈ రోజువరకు మానవుడు అరికట్టే పరిస్థితి రాలేదు. ఆ పరిస్థితి వచ్చేంత వరకు ఈ జాతీయ విపత్తులకు, ఈ ప్రకృతి వైపరీత్యాలకు మానవుడు బలి కావలసిందే, ఇళు కూలవలసిందే, ప్రజల బ్రతుకులు నాశనం అవవలసిందే. అయితే కూలిన ఇళు నిర్మించుకోడం. కోసం జరిగిన నష్టం పూర్తి చేసుకోవడం కోసం ఏ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నా కార్యక్రమాలు కొనసాగించవలసిన అవసరం ఉంది అది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. కానీ ఈ కరువును గురించి ప్రస్తావిస్తూ చాలా తీవ్రంగా రాజకీయాలలోకి పోయినారు. ఉదయం లచ్చన్నగారు మాట్లాడుతూ మంత్రుల పర్యటన కార్యక్రమాల గురించి ప్రస్తావించి, అఖిలపక్ష కమిటీలకు మీరు ఏమన్నా రిపోర్టు ఇచ్చారా, తెలియచేసినారా అని సూటిగా ప్రశ్నించారు.

ఈ మంత్రిల పర్యటన కార్యక్రమాలు కేవలం ఏదో గెప్పుహాసులకే పరిమితమై వారి పార్టీ అభ్యర్థుల నియామకాలతో సరిపెట్టుకున్నారు అప్పిస్తే దీనిని వివరంగా అరవలేదు అన్న విమర్శ వచ్చింది. ఆ విమర్శ చేసిన గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులను నేను ఒక ప్రశ్న అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వ ఆదేశాలను అనుసరించి మా జిల్లాకు ఇన్‌చార్జిగా ఉన్న మంత్రి అమరనాథరెడ్డిగారు శ్రీకాకుళం వచ్చారు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో అధికారులతో సంప్రదింపులు జరిపారు. మూడు రోజులు ప్రతి తాలుకా, ప్రతి సమితి విధి విరామం లేకుండా పర్యటించడం జరిగింది. జిల్లాలో ఏర్పడిన దుర్భిణాన్ని తెలుసుకోవడానికి కాధ్యతకలిగిన ఒక మంత్రిగారు వచ్చినప్పుడు ఆ మంత్రి ఏమి తిరిగారు, ఏమీ చూశారు, ఏమీ రిపోర్టు ఇచ్చారు అనేది తెలుసుకు నేందుకు, ఆరోజున విమర్శించిన గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు ఆరోజున జిల్లాలో లేనేలేరు, ఒక్క కార్యక్రమంలో పాల్గొనలేదు. ఎక్కడో వారి కార్యక్రమాలలోనో లేక వారి పార్టీ కార్యకలాపాలలోనో ముణిగితేలారు తప్పిస్తే, ఆరోజున అక్కడ లేకుండా ఆరోజున మంత్రిలు ఏమి చేశారు పర్యటనలలో అని ప్రశ్నిస్తున్నారు లచ్చన్నగారు శ్రీకాకుళం జిల్లాలో కరువు తాండవిస్తున్నది అని చెప్పిన లచ్చన్న శ్రీకాకుళం జిల్లాలో మంత్రిగారు వచ్చి విధివిరామం లేకుండా మూడు రోజులు తాలుకా వారీగా, సమితివారీగా పర్యటించినప్పుడు ఎక్కడికి వెళ్లి నారు ఏమి చేస్తున్నారు? ఆరోజు వాం అమూల్యమైన అభిప్రాయాలను వ్యక్తంచేయడా నికి జిల్లాలోనే కనిపించ Wకుండా ఈ రోజున ఈ వేదికను ఉపయోగించుకుని విమర్శించడం అనేది చిత్త శుద్ధితో కూడిన విమర్శ కావడేదీ నా అభిప్రాయం.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీక్షరావు :- అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. తోటి శాసనసభ్యులు శ్యామలరావుగారికి ప్రత్యేకంగా దుర్భిక్షం మీదకన్నా లచ్చన్న గారిని విమర్శచేయాలనే కుతూహలం ఎక్కువగా కనిపెడుతున్నది. ప్రభుత్వం స్టేన్ చేసిన రికార్డునే లచ్చన్నగారు చెప్పారు. దానిని బట్టే వారు ప్రభుత్వం నెరుగా తిరిగి అకడ దుర్భిక్షం ఉందా లేదా అని చెప్పింది అందులోనే కనపడుతోంది. It is not a good thing to raise a point of order for anything. There should be some relevance.

శ్రీ నిహెచ్. శ్యామలరావు :- అందుచేత వాస్తవిక దృష్టి విస్తరించి, దీనిని రాజకీయ ప్రయోజనాలకు వినియోగించుకుందాం అన్న దృష్టి కనిపించింది తప్ప వేరే ఏమీ లేదు. ఈ రోజున ఇదిగో ఈ విలయనృత్యం చేసిన ప్రకృతి వైపరీత్యంలో ఈ కార్యక్రమాలు మేము చేపట్టగలిగాము, ఇంకా చేయవలసిన కార్యక్రమాలు ఏమిటి, ఇది జాతీయ విపత్తు, దీనిని పార్టీ దృష్టితో కాకుండా సరిశీలనా భావంతో వర్గదృష్టితో కాకుండా వాస్తవిక దృష్టితో ఆలోచించి, దేశానికి ఒక విపత్తో ఒక ప్రమాదమో, ఒక ప్రళయమో, వచ్చినప్పుడు సంఘటితంగా అందరం కలిసి దీనిని ఎలా ముందుకు తీసుకువెళ్ళాలి అనేది విస్తరించి, ఈ కరువును కూడా ప్రకృతి వైపరీత్యాన్ని కూడా పార్టీ ప్రయోజనాలకు ఉపయోగించుకుంటూ. ఈ కరువును వారి పార్టీ ఎన్నికలకు కల్పితరువుగా ఉపయోగించుకోడానికి ప్రయత్నం చేయడం చాలా శోచనీయమైన విషయం. ఈ రోజున కరువు రాష్ట్రంలో ఉంది, అన్న అందోళన చెందింది కాబట్టే ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా ఈ రోజున ఈ సమావేశం ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. కరువు

లేదని మేము ఎవరం అనడం లేదే? కరువు లేదని మేము ఎదో అన్నట్లు, ఉన్నదని చారు అన్నట్లు వాదనలు చేస్తున్నారు తప్పిస్తే కరువు ఉందని అందరం ఒప్పుకున్నాము. అది చాలా తీవ్ర స్థాయిలో ఉంది. దానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పనరులు చాలక పోతే కేంద్ర స్థాయిలో ఎలా తీసుకురావాలి. ఇంకా ఇతరతా పరిధంగా ఈ కెలామిటిని ఫేన్ చేయాలి అనేటువంటిది ఉన్నది. ప్రతిపక్ష సభ్యులు, ప్రభుత్వ సభ్యులు అందరు కలిసి దీనిని ఎదుర్కొందాము అన్న సదుద్దేశంతో, మానవకారుణ్య దృష్టితో దీనిని ఎదుర్కొందాము అన్న సదుద్దేశం ప్రభుత్వానికి ఉన్నది కాబట్టి ఈ కరువుపట్ల ఆదోళన చెంది, దీనిని సమావేశరూపంలో అందరం చర్చించుకుందాం అని సమావేశం ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. అంతేగాని దీనిని ఏదో రాజకీయ ప్రయోజనాలకు ఉపయోగించుకోడానికి మాత్రం కాదు. అలాగే వెంకయ్యనాయుడు గారు భూమి గుండ్రంగా ఉందన్నట్లు వారి ప్రతి ఉపన్యాసంలో ఇందిరాగాంధీని ప్రస్తావించకుండా ఉండరు. కరువు కార్యక్రమాలలో ఆమె ఏ హోదాతో పాల్గొంటుంది అన్నారు. మానవకారుణ్య దృష్టిగలగిన వ్యక్తులకు హోదా ఏమిటి? ఎక్కడ దారిద్ర్యం ఉంటుందో, ఎక్కడ అన్యాయం జరుగుతుందో, ఎక్కడ ప్రకృతి ప్రళయనృత్యం చేస్తుందో, ఎక్కడ ఆనావృష్టి ఉంటుందో, ఎక్కడ అనాధులకు అన్యాయం జరుగుతుందో అక్కడి ఇందిరాగాంధీ ఉంటుంది. ఏ స్థాయిలో ఆమె పాల్గొంటున్నా అని అడిగారు వెంకయ్య నాయుడుగారు. ఆమె స్థాయిగురించి వారికి తెలియదా? ఆమె ఒక జాతీయ నాయకురాలు. అంతేకాదు అంతరాజీయ నాయకురాలు స్థాయిలో పాల్గొంటున్నా అని చెప్పింది. ఒక మాజీ ప్రధాని హోదాలో చేసింది. ఇంకా దూరంగా వెళ్తే రేపు కాబోయే ఎన్నికలలో కాబోయే ప్రధానమంత్రి హోదాలో చేసింది. అది ఇందిరాగాంధీ స్థాయి. కాబట్టి ముందు ఉన్నది మునక్ల పండుగ. ఎలాగో మనం ఎన్నికల సంగ్రామంలో ఎదుర్కొనబోతున్నాము. యుద్ధం చేయబోతున్నాము. ఈ కరువు గురించి రేపు ప్రజలే తీర్పు చెప్పబోతున్నారు కాబట్టి దీనిని మీరు ఏ దృష్టితో చూసిన సరే ప్రజలలో ఇంకెక్కు చేయలేరు. ఇది సాధ్యం కాదు. రండి మీరు కూడ, అన్ని నదులు వచ్చి మహా సాగరంలో కలిసిపోతున్నాయి. ఏ దృష్టితో చూసినా వారికన్నా ఎక్కువ ఆదోళన ఈ ప్రభుత్వానికి ఉన్నది. కార్యక్రమాలు యుద్ధప్రాతిపదికను ప్రారంభిస్తే ఎందుకు ప్రారంభించారని అడగడం, ప్రారంభించకపోతే అసలు ప్రారంభించలేదు అని విమర్శించడం ఆ ప్రారంభించి చేసినదాంట్లా ఉన్నమంచిని కాస్త చిత్తుకుద్దితో అభివందించేసంస్కారం అజమర్చుకోవాలని గౌరవనీయ ప్రతిపక్ష సభ్యులకు సూచించేస్తున్నాను. ఇంత బృహత్తర కార్యక్రమాలలో ఏమన్న లోపాలు ఉంటే ఉండిపోయి, కాదనను. కానీ దీనిని అందరం కలిసి సంఘటితంగా ఎదుర్కొనవలసిన అవసరం ఉంది. కరువును రాజకీయాలకోసం ఉపయోగించుకోవలసిన అవసరం మాకు లేదు. ఎక్కడ ఇలా ఉన్నప్పుడు ముఖ్యమంత్రి ఢిల్లీకి టిక్కెట్ల కోసం వెళ్ళారని చెప్పారు. ఈరోజున ఆ పరిస్థితి కల్పించింది మీరు. ఈరోజున టిక్కెట్ల తిక్తాట్లు కల్పించింది మీరే. అయిదు సంవత్సరములు హాయిగా దేశాన్ని పరిపాలించండి అని ప్రజలు మీకు అధికారం ఇస్తే, మీరు దానిని నిలుపుకోలే

ముక్కచెక్కలైపోయి, మళ్ళీ మధ్యంతర ఎన్నికలు తీసుకువచ్చి, దేశంలో దౌర్భాగ్య స్థితిని సృష్టించారు. కాబట్టి అందరూ కూడా ఈరోజున ఈ పార్టీ టికెట్టు గురించి ఆలోచించవలసిని అవసరం వచ్చింది కాని దీనిగురించి ప్రత్యేకించి ఈరోజున మేము వెలసలసిన పరిస్థితి మాకు గాని మా సభానాయకులకులైన ముఖ్యమంత్రికి గానీ లేదు. వారి ప్రధానమంత్రిగా ఉన్న మొరార్జీగారు ఆనాడు చరణ్ సింగ్ గారు ఈనాడు, ఆనాడు నెల్లూరులో విశిష్ట జరిగినప్పుడు ఈరోజు కరువు వచ్చినప్పుడు ఈ ప్రభుత్వం సత్వర చర్యలు తీసుకున్నదని చారే అభినందిస్తూ, హరిస్తూ ఉంటే దానిని చూసి గర్వింపడానికి అదులు గర్విస్తూన్నారంటే ప్రతిపక్ష సభ్యులు. నాకు చాలా భారాకరంగా ఉంది ఇది సిగ్గుచేటైన విషయం. రాష్ట్రంలో అన్ని జిల్లాల్లో బాటు శ్రీకాకుళంలో కొస్త వర్షపాతం అదిలో ఉన్నమాట నిజమే కాని శ్రీకాకుళం జిల్లాయొక్క ఒక ప్రత్యేక విశిష్టత ఏమంటే ఇంచుమించు ఆంధ్రదేశంలో ఏ జిల్లాలోను లేనన్ని చెరువులు ఉన్నాయి. ఎక్కువ చెరువులమీదనే ఆధారం. ఇంచుమించు 40 వేల చెరువులు వున్నాయి. కాని ఒక్కసారి భారీ వర్షం పడడంవల్ల మాకు ప్రయోజనం వుండదు. దానిని చెరువు అనడంకంటే కుంటు అంటే సరిపోతుందేమో. పది రోజులు గాని వర్షం పడకపోతే క్రిందవున్నటువంటి ఆయకట్టు ఎండిపోతుంది. కాబట్టి రైన్ ఫాల్ నార్మల్ గా వుండవచ్చు కాని శ్రీకాకుళంలో వున్న పీకేరియస్, పెక్కులియస్ పోజివ్ నుబట్టి కుంటలలో చేరినటువంటి నీరు ఒక తడికంటే మించి వచ్చే అవకాశంలేదు. ఈ రోజున మేము కేవలం శాసన సభ్యులుగా చెప్పింది కాదు, కలెక్టరుగారి రిపోర్టుకూడావుంది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో దుర్భిక్షం ఏర్పడింది. ఇంచుమించు ఒక లక్షమంది వ్యవసాయకూలీలుగాని, కార్మికులుగాని పనిలేని పరిస్థితి వస్తుంది కనుక వారికి భృతి కల్పించాలంటే, వారికి ఉద్యోగ కల్పనగాని ఉపాధి కాని కల్పించాలి అని అనుకొంటే కనీసం డికోట్ల రూపాయలు డాక్టర్ గ్రాంట్ క్రింద శ్రీకాకుళం జిల్లాకు వెంటనే సాంక్షన్ చేయవలసిన అవసరం వుందని చెప్పి కలెక్టరుగారు రిపోర్టు కయారు చేసారు. కలెక్టరుగారే మూడు కోట్ల రూపాయలు ఇవ్వవలసిన పరిస్థితి ఈరోజు అక్కడ వుంది అంటే అది కనీసం 10 కోట్లవరకైనా వుంటుంది. ఆ మేరకు జిల్లా రెవ్యూ కమిటీ మీటింగులో డాక్ డిస్కంవన్స్ లో మేము 10 కోట్ల రూపాయలు శ్రీకాకుళం జిల్లాకు, ఒక 15 కోట్ల రూపాయలు విజయనగరం జిల్లాకు వెంటనే సాంక్షన్ చేయించవలసిందిగా ఒక రెజల్యూషన్ కూడా పాస్ చేయడం జరిగింది. విజయనగరం కొత్తగా ఏర్పాటుైన జిల్లా. ఏర్పాటుైన వెంటనే దుర్భిక్ష పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇంకా బాలారిష్టాలు తీసు పరిస్థితిలోవుంది కనుక విజయనగరం జిల్లాను, శ్రీకాకుళం జిల్లాను వెంటనే డాక్టర్ ఏరియాలో చేర్చవలసిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారికి చెబుతున్నాను. 10, 12 కోట్ల క్రితం ఫామిన్ లో చేర్చినటువంటి ప్రాంతాలకే కార్యక్రమాలు విస్తరింప చేయాలి. మిగతా వాటికి అక్కరలేదు అనే పరిస్థితివుండేది. ఇప్పుడు ఆ బాధ లేదు. మొత్తం అన్నింటికీ కరువుక్రింద మనం కార్యక్రమాలు చేపట్టవచ్చని ముఖ్యమంత్రిగారు వివరించేసారు కనుక ఈ విషయం వారి దృష్టికి తీసుకువస్తూ ప్రత్యేకంగా విజయనగరం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలకు 25 కోట్ల రూపాయలు డాక్టర్ గ్రాంట్ సాంక్షన్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇక పనికి ఆహార పథకంకూడా

6-50 p.m.

మండకొడిగా సాగుతున్నది. ఆ పనులు కూడా ఇకముందు చురుగ్గా జరిగే అవకాశం కల్పించి తక్షణం ఆ రైతు జిల్లాల ప్రజలను ఆదుకోవలసిందిగా నేను సభా నాయకుల గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

డాక్టర్ వి. శివరామకృష్ణారావు (బద్వేల్) :— అధ్యక్షా, నేను మొదట కేవలం ఫాక్ట్స్ అండ్ ఫిగర్స్ మాత్రమే మాట్లాడదామకున్నాను. కాని క్యామల రావుగారు తన తియ్యటి వాగ్ధోరణిలో ప్రతి దానినీమీ రాజకీయంగా గురించి తప్పు కుండా మాట్లాడాలనే ఒక అసకాశాన్ని మాకు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. ఎక్కడ ఐతే కరువు వుంటుందో, ఎక్కడ అనావృష్టి వుంటుందో, ఎక్కడైతే వర్షాలు రావో అక్కడ ఇందిరాగాంధీ వుంటుందని వారన్నారు. కాని ఎక్కడ ఇందిరాగాంధీ వుంటే అక్కడ ఇన్నీ వుంటాయేమోనని అనుమానంగా వుంది. ఇకపోతే జనతా పక్షిత్వాన్ని 5 సంవత్సరాలు పీఠమని పరిజలు చెబితే, చాతగాక మూడు ముక్కలై మళ్ళీ ఎలక్షన్స్ రావడానికి కారణం మీరు అని అన్నారు. అది చాల అబద్ధం. ఈ డెమోక్రాటిక్ సెటప్ లో పార్టీలు చీలడంలో ఇందిరాగాంధీగారు చేసిన కార్యక్రమం కూడా దీనిలో వుందని మనందరం దృష్టిలో పెట్టుకోవలసిన అవసరం వుంది.

(ఇంటరవ్యూస్)

(శ్రీ) అగిశం వీరప్ప :— మూడు కాలేదన్నమాట :

డాక్టర్ వి. శివరామకృష్ణారావు :— మూడు కావచ్చు. ఆరు కావచ్చు. మొదట వున్న కాంగ్రెసును ఈనాడు చూస్తే 10 కాంగ్రెసులు ఏర్పడ్డాయి. ఈ నాడు జనతాను చూస్తే ఇంకా రెండింటిలో నేవుంది. ఒక వేళ మేము కూడా అయితే 0 పార్టీలు కావచ్చు భవిష్యత్తులో. అది వేరే విషయం. కాని క్యామల రావుగారు నన్ను ఉత్తేజపరచడంతో రెండు ముక్కలు చెప్పాలని చెబుతున్నాను. కాని అసలు ఈనాటి సమస్య అదీకాదు. ఏ పార్టీ వారమైనా, ఏ పక్షం వారమైనా ఈనాడు మనం ఇక్కడ నమోదేజమైంది రాష్ట్రంలో విలయతాండవం చేస్తున్న భయంకరమైన పరిస్థితిని గురించి చర్చించడానికి. ఆవిషయం గురించి మాట్లాడడానికి ఇట్లా ఇక్కడ మనం కూర్చుంటే ఏదో లచ్చన్నగారు ఇట్లా చెప్పారు, వెంకయ్య నాయుడుగారు ఇట్లా చెప్పారు, చెన్నారెడ్డిగారు ఇది చెప్పారు అని ఈవిధంగా మితురాలు మాట్లాడడం మంచిది కాదని మరొకసారి మీకు మనవి చేస్తున్నాను.

ఇకపోతే ఈ కరువు కార్యక్రమాలలో ముఖ్యమైన విషయం మంచినీటి విషయం. దానికి గాను ప్రభుత్వం వారు కొంత డబ్బును కేటాయించడం జరిగింది. 14 వేల కోర్ వెల్స్ ఇస్తామన్నారు. 4 వేల ఓపెన్ వెల్స్ ఇస్తామన్నారు. నాలుగు కోట్ల రూపాయలు కాంక్షన్ చేస్తామని వారిచ్చిన బుక్ లెట్ లో చెప్పడం జరిగింది. ఈనాటి వరకు కూడా మా జిల్లాలో మంచినీటి కార్యక్రమానికి మేము ఇచ్చిన రూపకల్పన జరగలేదు. ఒక్కొక్క సమితిలో కనీసం 15 పాయింట్లలో సాంక్షన్ చేస్తే బాటుంటుంది. నాకు తెలిసినంత వరకు ఒక్క సమితిలో కూడా ఒక్క పాయింట్ లో కూడా ఈ ఫామిన్ క్రింద బోర్ వెల్ చేయడం జరగలేదు. మరి

పదికి పది డ్రింకింగ్ వాటర్ వెల్స్ ఇచ్చారు. పది డ్రింకింగ్ వాటర్ వెల్స్ లో కూడా ఒక లక్ష రూపాయలు మాత్రమే కేటాయించడం జరిగింది. కనీసం మూడు లక్షల రూపాయలైనా కేటాయించి 50 బావులైనా చేయకపోతే లాభంలేదు. కడప జిల్లాలోని బద్వేల్, సిద్ధోల్, రాజంపేట ఇది ఒక డివిజన్. ఈ డివిజన్ మొత్తంలో ఈనాటికి కూడా నర్సం వడలేదు. ఇప్పటికి కూడా ఒక్క చెరువైనా నిండని పరిస్థితి వుంది. ఇటువంటి పరిస్థితిలో కూడా ఒక్క బావులైనా త్రవ్వ లేదు. కార్యక్రమాలు చేపట్టడంలో అలస్యం జరుగుతోంది. గౌరవ సభ్యులు శ్రీరామ మూర్తి గారు చెప్పారు. జి.ఓ. లు ఇహ్యుచేసిన డేట్స్ చూస్తే మొన్న మొన్ననే చేయడం జరిగింది. మరి కలెక్టరుగారు అఖిలపక్ష కమిటీని, లెజిస్లేటర్లు, నాన్ లెజిస్లేటర్లు అందరినీ కలిపి ఒక్క మీటింగ్ మాత్రమే పెట్టడం జరిగింది. కాని ఈ అఖిలపక్ష కమిటీలు చేసేది ఏమిటి? కలెక్టరు గారు చెప్పింది వినడమే తప్ప మేం చేసేది ఏమీ లేదు. మా నియోజకవర్గంలో చేయవలసిన పనులు ఏవైనా ఒకటి, రెండు వుంటే లిస్ట్ ఇచ్చి ఇండి అని చెబుతున్నారు కాని దీనివల్ల వచ్చే లాభ నష్టాలగురించి గాని డిస్కషన్ చేసే అవకాశం మాకు లేదు. ఎందుకంటే ప్రభుత్వం వారు ఈ ఫండ్స్ ఎలోకేషన్ ఛీఫ్ ఇంజనీర్స్ ద్వారా చేస్తున్నారు. చీఫ్ ఇంజనీర్ (మైనర్ ఇరిగేషన్), చీఫ్ ఇంజనీర్ (పంచాయితీ రాజ్ కు) ఇచ్చారు. వారు వాళ్ళ వాళ్ళ ఎక్స్ క్యూటివ్ ఇంజనీర్స్ కు ఇక్కడ నుంచి ఎలోకేషన్ పంపించారు. వాళ్ళ ఆ రకంగా స్టిపులేషన్స్ పెట్టి ఎలోకేషన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. మా జిల్లాకు 1 కోటి 70 లక్షల రూపాయలు సాంక్స్ చేశారు కాని ఎక్స్ క్యూటివ్ ఇంజనీర్ (పంచాయితీ రాజ్) కు 80 లక్షల, ఎక్స్ క్యూటివ్ ఇంజనీర్ (ఆర్ అండ్ బి) కి 72 లక్షలు ఇవ్వడం జరిగింది. కాని దానిని హెడ్స్ క్రింద ఇచ్చారు. డ్రింకింగ్ వాటర్ కోసం ఇంత, మైనర్ వర్క్స్ కోసం ఇంత, రోడ్స్ అండ్ బిల్డింగ్స్ కు ఇంత, ఈ రోడ్స్ లో పంచాయితీ రాజ్ కు ఇంత అని చెప్పి వాళ్ళు ఈ విధంగా ఇక్కడ నుంచి ఎలోకేట్ చేసి పంపించినందువల్ల కలెక్టరు గారికి డిస్ క్రిషన్ అంటూ లేదు. లెజిస్లేటర్స్ చెప్పింది విని ఆయన మార్చడానికి అక్కడ ఆయనకు అవకాశం లేదు. కేవలం వాళ్ళు ఇచ్చిన హెడ్స్ క్రింద మాత్రం తీసుకోవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. మాకు రోడ్స్ పని జరుగుతోంది. మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యాంక్స్ క్రింద ఎక్కువ పని జరగడానికి ఏము లేదు. దానిని మార్చమని మేము చెప్పినా మార్చే అవకాశం వాళ్ళకు లేదు. ఎందుకంటే మైనర్ ఇరిగేషన్ కు ఇచ్చిన డబ్బు ఎక్కువ. మరి రోడ్స్ కోసం ఇచ్చినట్లు వ టి డబ్బు తక్కువ. 22 లక్షల రూపాయలు రోడ్స్ కు, 50 లక్షల రూపాయలు మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యాంక్స్ కు యిచ్చారు. మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యాంక్స్ లో రెండు రోజులు నీరు వున్నా కూడా పని జరగనట్లువంటి పరిస్థితి వుంది. మరి రోడ్స్ మీద పని జరుగుతుంది. ఇకపోతే పి. డబ్ల్యు. డి. వర్క్స్ వున్నాయి. ఇది చాలా విచిత్రంగా జరిగింది. 72 లక్షల రూపాయలు మాత్రం మా జిల్లాకు గావడం జరిగింది. అందులో ఆన్ గోయింగ్ స్కిమ్స్ కే 52 లక్షల యిచ్చారు. ఆన్ గోయింగ్ స్కిం పని ఎట్లా అయినా జరుగుతుంది. మరి దానిలో కూడా బడ్జెట్ ప్రా. విన్ వుంటుంది. 52 లక్షల రూపాయలు దానిలోపోతే మిగిలేది 20 లక్షల రూపాయలు. అందులో 10 లక్షల రూపాయల న్యూ. స్కిమ్స్ తీసుకోమన్నారు. బాగానే వుంది. తప్పలేదు.

9 లక్షల రూపాయలు మాత్రం మెయింటెనెన్స్ క్రింద పెట్టమన్నారు. 9 లక్షల రూపాయలతో మొత్తం జిల్లాలో ఏం మెయిన్ టెనెన్స్ జరుగుతుంది? ఏంలేబర్ ఓరియెంటెడ్ ప్రోగ్రామ్స్ మనం ఇవ్వగలుగుతాము? ఈ విషయం కొంచెం ఆలోచించవలసిందిగా నేను మీకందరికీ మనవిచేస్తున్నాను. ఈ జిల్లాలోనే కాదు, మొత్తం రాష్ట్రమంతటా కూడా ఇదే పద్ధతిలో ఎలోకేషన్ జరిగిందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ పద్ధతిలో ఇంతకుముందెప్పుడూ జరగలేదు. 1972వ సంవత్సరంలోకూడా ఈ కరువు రావడం సంభవించింది. ఆ నాడు కలెక్టరుగారి దగ్గరికి

7-00 p. m.

వెల్లె మేము చూసినాము కలెక్టరు డిప్యూటీలోనే ఫామిన్ ఫండ్స్ అన్ని కూడా వుండినవి, ఆయన లెజిస్లేటర్స్ తోనూ, నాన్-లెజిస్లేటర్స్ తోనూ, పొలిటికల్ పార్టీస్ తోనూ మీటింగ్ పెట్టి ఎక్కడెక్కడ ఎంతెంత అవసరమో ఆనాడు తీసుకోవడం జరిగింది. కాని ఈనాడు దురదృష్టకరమైన సంగతి ఏమిటంటే సి.ఇ. గారు వంపిస్తున్నారు ఆ ఎలోకేషన్ ప్రకారం వర్క్ తీసుకోవాలి. మైనర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్ కానివ్వండి, పి. డబ్ల్యు. డి. వర్క్స్ కానివ్వండి. అదేమో ఒక పరియంలో మాత్రమే కన్సూలిడేట్ అయిపోతోంది. ఒక్కొక్క తట్టు రెండు లక్షలు, మూడు లక్షలు నిలబడుతుంది. 2 వేలు, 3 వేలు రాని పరిస్థితి కూడా కొన్ని కొన్ని ప్రాంతాలలో వుంది. అసలు కొన్ని ప్రాంతాలలో వర్క్స్ పెట్టుకొనడానికీ కూడా వీలులేని పరిస్థితి వుంది. ఇదంతా కరువు ప్రాంతం కాబట్టి నేను చెబుతున్నాను. ఒక్కొక్క ప్రాంతంలో మనం లేబర్ కూడా ఇవ్వలేకపోతే ఏమిటి కరువు? ఎక్కడ వుంది ఈ కరువు? అని ప్రభుత్వం దీనిగురించి సీరియస్ గా ఆలోచించవలసిందిగా నేను మనవిచేస్తున్నాను. 17 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చామన్నారు. మాకు వచ్చిందేమో ఒక కోటి యా రెండు లక్షల రూపాయలు. మిగతాది రాదు. వస్తుందని అంటున్నారు. ఎంత వస్తుందో, ఏమి వస్తుందో ఆ కలెక్టరుగారుకూడా చెప్పే పరిస్థితిలో లేరు. మరి ప్రభుత్వం వారు ఈనాడు ఇచ్చినట్లంటే బుక్ లెట్ చూసిన తర్వాత నాకు కొంతవరకు అర్థమైంది. అటువంటి పరిస్థితులలో తప్పుకుండా ఈ మార్పులు తీసుకురావలసిన అవసరం వుంది. ఈ ఎలోకేషన్ విషయంలో కలెక్టరుకు కూడా కొంత డిస్ క్రిషనరీ పవర్స్ ఇవ్వవలసిన అవసరం వుంది. ఆ విషయంలో ఆఖరి వక్ష కమిటీలు ఇచ్చే సలహాలను కూడా పాటించవలసిన అవసరం వుందని ముఖ్యమంత్రి గారికి, రెవెన్యూ మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. ఇంకొక విషయం ఏమిటంటే రాయలసీమలో కడప జిల్లా ఆధిక కరువులో వుంది. కాని దురదృష్టం ఏమిటో నాకు తెలియదు కాని కర్నూలు, అనంతపురం, చిత్తూరులతో పోల్చి చూస్తే మాకు యిచ్చిన ఎలోకేషన్ తక్కువ. అది ఎందుకు అట్లా జరిగింది? ఏ బేసిన్ మీద ఎలోకేషన్స్ చేసారు? ఫండ్స్ ఇవ్వడంలో వున్న వార్మ్స్ ఏమిటి అనేది మాకు తెలియదు. మాకు కరువు చూస్తే ఎక్కువ, డబ్బు చూస్తే తక్కువ, ఇది ముఖ్యమంత్రిగారు దృష్టిలో పెట్టుకొని రెండవసారి అయినా కోటా యిచ్చినప్పుడు కడప జిల్లాలో ముఖ్యంగా రాజంపేట, బిడ్డేలు, సిద్ధవటం తాలూకాలకు ఎక్కువగా వచ్చేటట్లు చూడాల్సిన అవసరం ఉన్నది. సిద్ధవటం తాలూకా రెండు సంవత్సరాల

నుంచి కరువులో వున్నది. దానిని నాలుగవ కాలంలో చేర్చి 25 పర్సెంట్ నుంచి 50 పర్సెంట్ కరువులో ఉండే దానిలో పెట్టారు వాళ్ళ బుక్ లెజ్ లో. రెయిన్ ఫాల్ సిద్ధవటంలో ఎక్కువ పడుతుందట, అక్కడ ఉండే కొండలలో వర్షం పడితే వర్షపాతం ఎక్కువ అవుతుంది కాబట్టి సిద్ధవటం తాలూకాలో కరువు లేదు అని చెప్పితే చాల దురదృష్టకరమైన విషయం. కాబట్టి కడప జిల్లాలో ఉండే కరువుకు అనుకూలంగా ఇది లేదని తప్పకుండా ఈ డబ్బును పెంచాల్సిన అవసరం వున్నదని మళ్ళి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తూ, ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ తెలిపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటరావు :— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు కరువుకు సంబంధించి కి రిపోర్టు సబ్మిట్ చేశారు. సుమారు 20 కోట్ల రూపాయలు ఈ కరువుకు సంబంధించి ఖర్చు పెట్టినట్లు వున్నది. దీనిలో ప్రాసెస్ ప్రకారం ఈ మాన్ డేస్ (మనిషి దినాలు) ఏవైతే ఉన్నాయో, ఈ రాష్ట్రంలో ఉండే కూలీల సంఖ్య, అగ్రి కల్చర్ లెబర్స్-వీరిని లెక్క తీసుకొని, మళ్ళి వచ్చే మార్చి నాటికి అయ్యేట్లువంటి లెక్క వేసుకొని సుమారు 200 కోట్ల రూపాయలు చిల్లర కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడిగినట్లుగా ఈ రిపోర్టులో పెట్టడం జరిగింది. రెండు వందల కోట్ల రూపాయల చిల్లర మాన్ డేస్ లెక్క వేసుకొని అడిగారు. మాన్ డేస్ అర్గ్యుమెంట్ కేంద్ర ప్రభుత్వం పూర్వంనుంచి పెట్టుకుంటూ వస్తున్నది. ఇది మనం తప్పనిసరిగా యాక్సెప్ట్ చేయడం జరుగుతున్నది. ఇది ఫోల్ అర్గ్యుమెంట్. ఎందుకంటే— ఎప్పుడుకూడ ఈ మాన్ డేస్ మీద ఆధారపడి కూలీకి రూపాయలు 4 రూపాయలు నిర్ణయం చేసుకొని యిచ్చేట్లు ఉంటే ఆ వర్క్స్ ఈ మాన్ డేస్ కు యిచ్చే టటువంటి ఎలాట్ మెంట్ కు రెండింటికీ పొంతనలేదు. అటువంటి పొంతనలేని ఆలోచన కేంద్ర ప్రభుత్వం. ప్లానింగ్ కమిషన్ చేస్తున్నది, మనం చెప్పేమాట వారు వినరు. దానినే ఒప్పుకునే పరిస్థితి గత సెక్షన్ లో గాని యింకో దానిలో గాని అనాదిగా వస్తున్న దురాచారం. దీనిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మార్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తే మార్పించగలుగుతుందని నేను అనుకోను. కాని మార్పించ దానికి ప్రయత్నం చేస్తే మనకు ఎక్కువ డబ్బు రావడానికి అవకాశం కలుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. మాన్ డేస్ లెక్క వేసిన ప్రకారంకూడ 200 కోట్ల రూపాయల చిల్లర కూడ తక్కువేనని అనిపిస్తున్నది. సెప్టెంబర్ మాన్ డేస్ కు, మార్చి 1980 కి వచ్చేసరికి మాన్ డేస్ పెంచుతూ వచ్చారు. ఇప్పుడున్నటువంటి సీజన్ కండిషన్స్ లో డెల్టా క్రాప్ వస్తున్నది. డెల్టా పరియాన్ లో క్రాప్ వస్తుందని కట్ చేసుకోవడానికి కూలి వారిని అక్కడ యిన్ వాల్వ్ చేయడం జరుగుతుంది. కాబట్టి మాన్ డేస్ తక్కువవచ్చినదని 5.22 లక్షలనుంచి మార్చి 1980 వచ్చేటప్పటికి 52.9 లక్షల దాకా పెంచుకుంటూ వచ్చారు. ఇది అసహజమైన కొలతబద్ధ దీనివల్ల నష్టపోతామని మనవి చేస్తున్నాను. ఎక్కువ డబ్బు రాబట్టుకొవాలి అను కొన్నప్పుడు సెప్టెంబరు 1979 నుంచి బిగ్గన్ చేశారు. కాబట్టి మార్చి 1980 దాకా అదే మాన్ డేస్ కంటిన్యూ చేసి డబ్బు రాబట్టడానికి ప్రయత్నం చేసినట్లు యితే కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గర నుంచి దానివల్ల ఎక్కువ లాభం కలుగుతుందని చెప్ప తున్నాను. ఎందువల్ల ఈ కన్స్ట్రక్షన్ కు వచ్చారో అర్థం అవుతున్నది వేరుకవగ వంటమీన కొ న కాలం చేస్తారు. డ్రై క్రాప్స్ మీద కొంత కాలం లేబర్

పని చేస్తున్నదనే కన్క్లూజన్ తో 52 పరసెంట్ యిచ్చారు. డెల్టా ఏరియాలో సాగు అయ్యే భూమి తప్ప ఎక్కడా కూడ మెట్టపైరు అనేది లేదు. పొరపాటున సాగు అయితే యిరిగేటేడ వెల్స్ క్రింద, టాంక్స్ లో వాటర్ డిలైట్ 5 వేలు, 10 వేల ఎకరాల సాగు అవడమే గాని రాష్ట్రం మొత్తం మీద అన్ని జిల్లాలలో పాజిషన్ అకటిగా వున్నది. పైరు పచ్చగాకనడవచ్చు, భూమిలో వేరుకెనగ వంట లేక ఒడ్డం చేసుకోవాలి. ఇవాళ పశువులను పేపుకొనే వద్దతిని రైతు అవలంబిస్తున్నాడు. పీకి మార్కెట్ లో కాయ అమ్ముకునే పరిస్థితి లేదు. కాయ తయారైంది. అనుకొనికాయ పీకినాఎకరానికి కనీసం క్వింటాల్ కూడ కావడం లేదు. సాగు చేసి ప్రొడ్యూస్ తయారు చేయడానికి అయ్యే ఖర్చులో 10 పరసెంట్ కూడ వారికి రానటువంటి పరిస్థితి వున్నది. ఇడ్లుకు మీరు వేసే మాన్ డేస్ దానికి పనిచేయవు. ప్రభుత్వానికి ఒకసారి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ మాన్ డేస్ విషయంలో మార్పుకొని కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఎక్కువ రాబట్టడానికి ప్రయత్నం చేయమని అడుగుతున్నాను. గతసారి సైక్లోన్ సందర్భంలో అడిగినప్పుడు 80 పరసెంట్ కోత పెట్టడం జరుగుతున్నది. డ్రాట్ లో అడిగినప్పుడు 80 పరసెంట్, 50 పరసెంట్ కోత పెట్టి యివ్వడం జరుగుతున్నది. కరువు వచ్చినదని నెత్తిన కుండి పెట్టుకొని 15 మైళ్ళు, 20 మైళ్ళు వెళ్లడం, ట్రాక్టర్లతో, ట్రక్ లో నీళ్ళు సప్లయ చేస్తూవుంటే ఫిల్లీనుంచి పరివో ఆఫీసర్ ను పంపించి అక్కడ కరువు వున్నదో లేదో చూడమంటే మన ఆఫీసర్స్ వీరందరినీ తీసుకుని కరువు చూడడానికి వెళ్లడం జరుగుతుంది. మన రాష్ట్రమే కాదు, మొత్తం దేశంలో 14 రాష్ట్రాలు కరువులో ఉన్నాయి సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ దీనిని కాదనలేని పరిస్థితి. ఈ పరిస్థితిలో నెలకు ఒకసారి, మూడు నెలలకు ఒకసారి ఫిల్లీనుంచి ఆఫీసర్ పస్తే 20 చిన్న కారులు వేసుకొని, 10 జీపులు వేసుకొని రెండుజిల్లాలు మూడుజిల్లాలు త్రిప్పి వారిని వెనక్కు పంపించాలన్న పరిస్థితి. ఇది చాలాదుర్గతి. ఈ రాష్ట్రాన్ని వారు నమ్ముతారు. ఈ ప్రభుత్వాన్ని నమ్ముతారు. ఇక్కడి అధికారులను నమ్ముతారు. ఈ రకంగా అధికారులను పంపించి మూడు నెలల తరువాత డబ్బు ఇస్తాము అంటే ఎట్లా చేయగలుగుతారు? మనకు ఉన్న బడ్జెట్ ప్రొవిజన్స్ వారికి తెలుసు. మన ఎకనమిక్ కండిషన్స్ వారికి తెలుసు. సైక్లోన్ లో డబ్బు పెట్టాము. మల్లీ డ్రాట్ కు పెట్టాలి అంటే ఆరవ ఫైనాన్స్ రిపోర్టు ప్రకారం 5 పరసెంట్ డబ్బు, 20 కోట్లు పెట్టండి తరువాత డబ్బు తెస్తాము అంటే నాచురల్ గా జరిగే వర్షం మనకు డెబ్బితినే పరిస్థితి వచ్చి నది. డెబ్బితిన్నాయి. అయినా సరే యివాళ ముఖ్యమంత్రి, ప్రభుత్వము కలిసి డ్రాట్ ను ఎటాక్ చేయడం కోసం, డ్రాట్ నుంచి ప్రజలను కాపాడడం కోసం 20 కోట్ల రూపాయలతో ప్రభుత్వం ముందుకు రావలసి వచ్చింది. సైక్లోన్ లో డెబ్బితిని ఉన్నారు. యాడ్ హాక్ గా యిచ్చే 20 కోట్ల రూపాయలు మీ రిపోర్టు సబ్ మిట్ చేసుకొన్న తరువాత ఇచ్చివుంటే బాగా ఉండేది. ప్రజలయొక్క బాధ బాగా అర్థం చేసుకొని ఉన్నారని అనుకొని ఉండే వాళ్లం. రాష్ట్రాలను నమ్ముకుండా ఉండే ఈ పరిస్థితి ప్రజలు అర్థంచేసుకుంటే కేంద్రాన్ని నిందిస్తారు తప్ప యిక్కడ ఉండే నాయకత్వాన్ని యిక్కడ ఉండే రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కాదు, మా జిల్లాకు ముగ్గురు అధికారులు కేంద్రం నుంచి రావడం జరిగింది. ఒక అధికారి కాదు. ఈ అధికారిని

ఆ అధికారినమ్మరో, ఎవరిని ఎవరు నమ్మరో మాకు అర్థం కావడంలేదు. ఈ రకమైన పరిస్థితి నుంచిది కాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం యిప్పటికైనా ఈ రాష్ట్రంలో వర్షానికి కొంసాగాలి అనుకొన్నప్పుడు ఈ కరవు పరిస్థితుల నుంచి ప్రజలను కాపాడాలి అనుకొన్నప్పుడు మార్చి 1980 వరకే కాదు. మే నెలచివరలో వర్షాలు పడి, జూన్ లో నాట్లు పడే వరకు, అగ్రికల్చర్ సీజన్ వచ్చేవరకు, లేజర్స్ ను కాపాడవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. రెండు వందల కోట్ల రూపాయలు చాలదు. లేకంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం 50 కోట్ల రూపాయలే యివ్వవచ్చు. రేపు పొద్దున దీనిని పెంచుకుంటూ వచ్చే మే నెల చివరి వరకు జూన్ ప్రారంభం దాకా కాపాడవలసిన అవసరం వున్నది. ఆ రకంగా మీ రిపోర్టు తయారు చేయమని నేను కోరుతున్నాను. అయితే, ఇందులో ఇచ్చిన టెక్కులు, వివరాలు చూడండి. మీరు బ్యూరో ఆఫ్ ఎకనమిక్స్ పై ఆధారపడితే మాకు మిగలేది జీరోయే అని మనవి చేస్తున్నాను, ఈ బ్యూరో ఆఫ్ ఎకనమిక్స్ పై మీరు ఎట్లా ఆధార పడుతున్నారు? కలెక్టర్లు మా వద్ద మాట్లాడుతున్నది వేరు, మీకు యిచ్చే రిపోర్టు వేరు, మీరు చూడండి, మీకు బాగా అర్థమవుతుంది. పేజీ-29 లో ఎపెండ్రిక్స్ చూడండి, అ లూక్స్ ఎఫెక్టెడ్ బై డ్రాట్ - అన్నారు, డెల్టా పరియన్స్ ను బాగా డాట్ ఎఫెక్టెడ్ గా చూపించారు. నాన్-డెల్టా పరియన్స్ లెస్ ఎఫెక్టెడ్ గా చూపించారు, ఇది మేము ఎట్లా అర్థం చేసుకోవాలి అని నేను అడుగుతున్నాను, మీకు బ్యూరో ఆఫ్ ఎకనమిక్స్ లెక్కల ప్రకారంగా బాగుండొచ్చు. పెట్టెలరు ఫస్ట్ విక్లో జిల్లాలో మేము మీటింగు పెట్టినప్పుడు- కలెక్టరు గారు మాకు చెప్పారు. ప్రతి సంవత్సరం, యీ సమయానికి, 950 ఎం. ఎం. మీకు వాటర్ (రెయిన్ ఫాల్) వుండేది- వెస్ట్ కృష్ణాలో యీ రోజున 30 ఎం. ఎం. కూడా లేదంటే, యిది ఆల్ మోస్ట్ జీరో అని కూడా ఆయన మాకు రిపోర్టు ఇచ్చారు. కాని, యీ రోజు, ఇక్కడ ఇచ్చిన టెక్కులు చూస్తే కృష్ణా జిల్లాలో మీరు చూడండి. సిక్స్ కాలమ్ లో నూజివీడు, తిరువూరు.. 28 టు 50 పర్సెంట్ ఎఫెక్టెడ్ అన్నారు. అట్లాగే, బండరు, గుడివాడ, అనిగడ్డ, కైకలూరు, విజయవాడ. కుంకిపాడు పరియాలలో 50 పర్సెంట్ ఎఫ్-డ్రాట్ ఎఫెక్టెడ్-అని దీన్నిబట్టి అర్థమవుతున్నది. అట్లాగే వెస్టు గోదావరి చూడండి. తాడేపల్లిగూడెం దేనిలో పెట్టారు? 50 పర్సెంట్ ఎఫ్ లో పెట్టారు. దానిలో యింకేమేమి పెట్టారో చూడండి. భీమవరం, తణుకు పెట్టారు. ఇవి 28-50 పర్సెంట్ కంటే లెస్ అట. అట్లాగే చింతలపూడి తాలూకా, నిజంగా, యీ రాష్ట్రంలో, యీ తాలూకా గురించి యీ అధికారులకు తెలిసివుంటే వెస్టు గోదావరిలో యీ చింతలపూడి తాలూకా గురించి యీ రాత రాయరు. మీరు దీన్ని చించేయండి. లేకపోతే, బ్యూరో ఆఫ్ ఎకనమిక్స్ ను మీరు ఇప్పడయినా సరియైన స్టాటిస్టిక్స్ తెప్పించమని అడగండి. ఎందుకిట్లా యాక్సెస్ చెయ్యాలి? బ్యూరో ఆఫ్ ఎకనమిక్స్ ఎందుకూ పనికిరానియీ చెత్త అంతా యివ్వడం ఎందుకు? ఈస్ట్ గోదావరిలో చూడండి. అందులో 28 టు 50 పర్సెంట్ ఎఫ్ చూస్తే, యిందులో-ముమ్మిడివరం, కొత్తపేట

7-10 p. m.

వున్నాయి. 50 పర్సెంట్ ఎజోలో ఏమి వున్నాయో చూడండి— ర మనందరి పురం, షెడ్యూపురం, రాజమండ్రి డెల్టా ఆట, దేనిని జేస్ చేసుకుని మీరు యీ విధంగా మాట్లాడుతున్నారు? రెయిన్ ఫాల్ కూడా అక్కడనే ఎక్కువగా వుంటుంది. సీ కోస్ట్ లో రెయిన్ ఫాల్ ఎక్కువగా వుంటుంది. ప్రతి సంవత్సరం వారికి, మాకూ రెయిన్ ఫాల్ విషయంలో సెంట పర్సెంట్ తేడా వుంటుంది. ఈ సంవత్సరం కూడా అదే సిట్యూయేషన్. దానిలో మార్చేమీ లేదు. ఈ పరిస్థితులలో యీ విధంగా రిపోర్టు తయారుజేస్తే, టూత్ కు మనం ఇంత దూరంగా వుంటే కష్టం. ఇది మీరు తయారు జేసింది కాదు, నాకు తెలుసు. ఈరకంగా ఎప్పటివో పాత కాగితాలపై ఆధారపడి యీ విధంగా తయారుజేస్తే లాభం లేదు. మనకు వచ్చే లాభం లేదు. పేజీ-17 లో టోటల్ క్యాప్ లాస్ విషయం కూడా అట్లాగే వుంది. గవర్నమెంటును నేను అడుగుతున్నాను. రెవిన్యూ మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. కృష్ణా డెల్టా, గోదావరి డెల్టా, పెన్న డెల్టా, నిజాంసాగర్ డెల్టా తప్ప రాష్ట్రంలో ఎక్కడా రైతులకు మిగిలించని అనుకోవద్దని నేను చెబుతున్నాను. ఇవిగాక, ఎంత ఏరియా మిగిలిందో ఆ ఏరియా అంతా కూడా మొత్తం డ్రాట్ ఎఫ్లెక్టెడ్ గా మీరు కన్సిడర్ చేయవలసిఉంటుంది. అంటే, మీరు కన్సిడర్ చేస్తే, మీరేదో రూపాయి యివ్వగలరని కాదు, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు దగ్గర ఆ రకంగా వాదించి తెచ్చుకోవాలి తప్ప మరో మార్గంలేదు. ఇక్కడ, డ్రై క్యాప్స్ 48 పర్సెంట్ దక్కింది అన్నారు, 48 పర్సెంట్ ఎక్కడ వుందో నాకర్థం కావడంలేదు. నిన్నుగాక మొన్న నేను స్వయంగా చేలదగ్గరకు వెళ్ళి చూశాను. బోర్ క్రింద సాగు చేసిన దానిలో రెండు క్వంటాలు కాలేదు. నేను చూశాను. రెండు క్వంటాలు వేరుకనగ కాలేదు. ఖర్చు చూస్తే మాత్రం ఆరువందలు, ఏడువందల రూపాయలు అయింది వారికి. పైన వర్షం లేక, బోర్ వెల్ క్రింద సాగు చేసిన దానిలో రెండు క్వంటాలు కూడా రాకపోతే, కరణంగారు రాసిన దాన్ని బట్టి లెక్కజేస్తే మాత్రం మనం నాశనం అయ్యే పరిస్థితివుంది. అందువలన, మంత్రిగారికి మనవిజేస్తున్నాను.— దయచేసి మీరు యీ బ్యూరో ఆఫ్ ఎకనమిక్స్ యిచ్చిన లెక్కలు పక్కనపెట్టి, డైరెక్టుగా కలెక్టర్లు నుంచి తెప్పించుకుని మాకు సహాయం చేయమని నేను మనవి జేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇప్పుడు కొంచెం జల్లులు పడినవి. కొన్ని చోట్ల, డ్రింకింగ్ వాటర్ కు డిపెనింగ్ చేయడంకన్నా, మనం పర్మనెంట్ జేసిన్ పై వారికి డ్రింకింగ్ వాటర్ యివ్వవలసిన అవసరమున్నది. దీనిని రెవిన్యూ మంత్రిగారు పర్మనెంట్ గా తీసుకోవాలి. ఈ సీజన్ యిట్లాగే పోతే, రేపు మళ్ళీ ఒకటి రెండు నెలల తర్వాత వెల్స్ డ్రై ఎప్ అయ్యే పరిస్థితి వస్తుంది. అందుచేత, వారికి పక్కాగా ప్రోచ్యూర్ వాటర్ యిచ్చి, చిన్నచిన్న సింగిల్ పాయింట్ డెలవరీస్ ను యివ్వడానికిగాను మీరు వారికి ఫలహాయిచ్చి యివ్వడిచ్చిన మొత్తంమంచే ఆ విధంగా చేయమని చెప్పవలసిందిగా నేను మనవి జేస్తున్నాను. దీనిని మీరు కలెక్టరు డిస్క్రిప్షన్ కు వదిలిపెట్టి, ఈ డ్రింకింగ్ వాటర్ విషయం ఒక పర్మనెంట్ ఎనెట్ గా వుండేవిధంగా చేయించాలి. అలాగే మాన్ డేన్ విషయం వుంది. అవి ఇందులో కలవవద్దు, ఎర్లు పర్క్ వుందో అక్కడనే మాన్ డేన్ కుదురుతుందిగాని, మామూలుగా ఎక్కడ అయితే

డిరింగ్ వెల్స్ రిపేరులోగాని, మాసివరి లోగాని మాన్ డేన్ కింద లెక్క వెయ్యడం సాధ్యమయ్యే మాటకాదు. దీనిని కూడ మాన్ డేన్ లో వేసి మాకు డబ్బు ఇస్తారనే భయం నాకు వుంది. దాన్ని బట్టి కాకుండా, ఇందులో అది మెనస్ చేసి, మీరు డబ్బు రాబట్టడానికి ప్రయత్నం చెయ్యాలని నేను కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మాకింకో ప్రాజెక్టు కూడా వుంది. కరువు వచ్చినపుడు కూలి రేటు తగ్గుతుంది? కూలి రేటు ఎప్పుడయితే తగ్గుతుందో, అప్పుడు వర్ ఛేంజింగ్ కెపాసిటీ కూడా తగ్గుతుంది. వన్ మీలియన్ టన్న్ ఫుడ్ ఫర్ వర్క్ ప్రోగ్రాం క్రింద కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తామని చెప్పినట్లు-యీ మొత్తం కేంద్ర ప్రభుత్వమే యిచ్చే ధోరణిలో చెప్పినట్లు ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతున్నారు. చాలా సంవత్సరం. రెండవది దీనిలో-మీ రెస్పండయితే వర్క్ స్టార్ట్ చేశారో అప్పుడే డిప్లీ బ్యాలెన్స్ సిస్టమ్ కూడా దాన్ని ఫాలో కావాలి. అది ఫాలో అవుతూ, డిఫ రెన్స్ ఇన్ ప్రైస్ ఏదయితే వుందో-ఇవాళ రు. 1-82 వైసలు ఎఫ్ . సి. ఐ. యిస్తుంటే బయట మార్కెట్ లో రు. 1-86 వైసలు వుంది. అందువలన యీ డిఫరెన్సును దృష్టిలో పెట్టుకొని, కనీసం 15 వరెస్టుగాని, 20 వరెస్టుగాని నబ్బిడి కేంద్రాన్ని యివ్వమని అడగాలి. మనకు ధాన్యం వుంది, ధాన్యం ప్రాజెం మనకు లేదు, దీనితో, యీ వర్క్సుతో మనం తప్పకుండా యీ కరువును ఎటాక్ చెయ్యడానికి అవకాశముంది. మీరు 20 వరెస్టులు నబ్బిడి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి రాబట్టి, లేబర్ కు యిస్తే, వారికి వేజ్ లో వచ్చే లాస్ ను తద్వారా కవర్ చెయ్యటానికి వీలవుతుంది కనుక ఆ విధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడగమని నేను మంత్రిగారికి మనవిజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇంక సీడ్స్ విషయం వున్నది. వర్షాలు వడినప్పుడు మెయిక్ గాని ఇతర కమర్షియల్ క్రాప్స్ వేరుకోడానికి రైతులు ప్రయత్నం చేశారు. సీడ్ దొరకలేదు. దొరక్కపోవడానికి కారణాలు అనేకం వున్నాయి. ఈ విషయంలో మా పరియాలో రైతులకు-ఒక అనుభవంవుంటే, ఇతర పరియాన్ లో వేరే అనుభవాలు వుంటాయి కాబట్టి, మంత్రిగారిని నేను కోరేదేమంటే, యిప్పుడయినా కలెక్టర్స్ తో మాట్లాడి, సీడ్ ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి అయినా తెప్పించి సప్లయ చేయండి, మా జిల్లాలో జొన్నలు కూడ బజారులో దొరికినవి చల్లుకునే పరిస్థితి దాపురించింది, మిగతా పరియాన్ లోనయినా అటువంటి పరిస్థితి దాపురించకుండా చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఇంక ఐ.ఎం.ఎస్. లోన్ను విషయముంది. ఈ సంవత్సరం ఎగ్జంప్లన్ యివ్వవలసిన అవసరముంది. ప్రైవేట్ సెండర్స్ లో ఒకసారి ఎగ్జంప్లన్ యిచ్చి, వారికి మళ్లీ నెక్స్టు టైము తీసుకోవడానికి అవకాశం యిచ్చాము. అట్లాగే ఈ సంవత్సరం చిల్లీస్ కి, టూటాకో కి రు.250 వర్ ఎకర్ కి యివ్వడం జరిగింది. వెయ్యి రు. ల చొప్పున రైతులు ఐ.ఎం.ఎస్ లోన్ను తీసుకున్నప్పటికీ యీ సారి కూడ తీసుకోవడానికి పర్మిషన్ యిచ్చినట్లు, అలాంటి అవకాశం ఇప్పించమని నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

ఇంక ఆర్టిజాన్స్ విషయంలో మేము కూడ చెప్పే పరిస్థితి కనబడడం లేదు. అగ్రికల్చర్ లేబర్ వరకు ఎర్తువర్క్సు క్రియేట్ చేస్తున్నాం. మరి, ఆర్టిజాన్స్

విషయమేమిటి? కలెక్టరు గారిని అక్కడి లోకల్ అథారిటీస్ ను అడిగితే మాకేమి తెలియదు అంటున్నారు. ఈ ఆర్టికల్—కార్పొరేట్, మా ననరీస్. పొట్టిరి యీ మొదలయిన వాటికి సంబంధించిన వారికి—యీ టెరెంట్ నేషనులో వారికి కూడ కొంత డబ్బు కేటాయించకపోతే, వారికి చాలాకష్టమవుతుంది. ఇందులో ఆ ఎలెంట్స్ వున్నదన్నారు. కానీ, ఇందులో ఎక్కడా ఏమీ కనబడడంలేదు. ఈ టెండింగ్ మధ్య కో ఆర్డినేషన్ తీసుకురావలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుకున్నాను.

ఇంక ఫాడర్ విషయమంది. నేను కల్లారా చూశాను. మొన్న కాస్త చినుకులు పడిన తరువాత కాస్త మెరుగేమో తెలియమగాని? యీ పశువులు చిన్న చిన్న దూడలను స్లాట్ హౌస్ కు తీసుకుపోయారు. మాతాలూకానుంచి 15-20 లారీలలో తీసుకు పోయారు. చివరకు, ఆ పశువులు లారీలో ఎక్కడానికి రిఫ్యూజ్ చేస్తే ముందుకాళ్ళునకినే స్లాట్ హౌస్ కు తరలించిన పరిస్థితి వున్నది నాకు తెలుసు. రన్ కంటే కూడ ఫాడర్ డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడం కాలా కష్టమైనవి. ఈ కాలిలోను సేవ చేయాలంటే మాత్రం ఫాడర్ బ్యాంకు మీరు మెయిన్ టెన్ చేసి తీరాలి. సమితులలో బోలెడు స్టాఫ్ వుంది. వారు ఐడిల్ గా ఉన్నారు. వి. ఎల్. డబ్ల్యుస్ వీరందరిని ఉపయోగించుకుని, ఈ ఫాడర్ బ్యాంకును ఏర్పాటుచేసి మెయిన్ టెయిన్ చేసి మాకు సహాయం చేయమని కోరుతూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

7.20 p.m.

శ్రీ యన్, రాఘవరెడ్డి:—అధ్యక్షా, కరువుకు సంబంధించి కాస్తోక్తంగా చూసి చేసే నిబంధనలున్నాయి మనకు. కలెక్టరు రావాలి, రాష్ట్ర ఆఫీసర్లు వచ్చి చూడాలి. ఆ తరువాత కేంద్రం వారు వచ్చి చూడాలి. ఇంత కాస్తోక్తంగా బ్రిటిష్ వారు చేసిన పామిస్ కోడ్ ను ఫాలో అయ్యే వద్దతి చాలా వున్నది. ఇది చాలా దుర్మార్గమైన పద్ధతి. ఇప్పుడు 20 కోట్లు కేటాయించామని చెబుతున్నారు. మా జిల్లాకు వచ్చినది చూస్తే—అన్ని తీర్లకలపికోటి 72 లక్షలు అన్నారు. ఇందులో 42 లక్షలు మైనర్ ఇరిగేషన్ కు అని, అట్లాగే పంచాయతీ రాజ్ మైనర్ ఇరిగేషన్ కు 34 లక్షలని, 14 లక్షలు ఆర్ అండ్ బి.కి, 30 లక్షలు పంచాయతీరాజ్ రోడ్ కి, పికర్ నెక్షన్స్ హౌసింగ్ కి 22 లక్షలు, మంచినీళ్లు, గడ్డికి 2 లక్షలు, మైనర్ పర్క్కుకి 10 లక్షలు అన్నారు. మొత్తం యిది కేటాయింపు. ఈ కేటాయింపు ప్రకారం స్పెషల్ వర్క్స్ మొదట తీసుకుంటాము అన్నారు. వీటిలో అధిక భాగం కల్వర్టు వంటివి ఉంటాయి. వీటిలో కంట్రాక్టర్లకు పని బాగా దొరకుతుంది. కూలీలకు ఏమీ దొరకదు. ఈ కరువు అనేది కంట్రాక్టర్ల కోసం వచ్చినట్లు ఉంది. కూలీల కోసం కాదు. సగానికి సగం కంట్రాక్టర్ల కోసం. మేము ఒక సూచన చేసాం ఇదివరకు. రిపోర్టులో కూడా 90 వేల బావులకు పూడిక తీయడం అవసరమని వ్రాసారు, నల్గొండ జిల్లాలోనే 70 వేల బావులున్నాయి. 30 వేల వరకు కరెంటు మోటార్లు ఉన్నాయి. మిగిలినవి అయితే ఇంజన్లు, మోటార్లతోడూ, వాటికి అప్పులు ఇప్పిస్తే తప్పనిసరిగా కూలీలకు పని దొరుకుతుంది. ఎకరం రెండేకరాలకు నీటి సౌకర్యం కలిగితే పశువులకు మేత

దొరుకుతుంది, ప్రజలకు తిండి దొరుకుతుంది. మేము వచ్చిన వారికి అందరికీ రిఫ్రెజ్రికేషన్ ఇచ్చాం. ఎవరికి ఎక్క లేదు. కంట్రాక్టర్ల మొర మాత్రం వారికి ఎక్కింది. మాకు నిరుడు కాక ముందటి ఏడు కరువు. అప్పటి పనులకు ఇంకా కంట్రాక్టర్లకు 9 లక్షలు చెల్లించాలట. ఫుడ్-ఫర్-వర్క్ క్రింద 25 లక్షలు చెల్లించాలట. కంట్రాక్టర్లకు ఇవ్వవలసింది ఇచ్చేసి ఇంకేమి కరువు లేదని చెప్పే మాట వినడానికి రైతాంగం ఎదురు చూస్తున్నది. కంట్రాక్టర్ల ముచ్చటే వింటున్నాం కాని కూలీల ముచ్చట ఎక్కడా కనపడడం లేదు. 54 లక్షల మందికి పని లేదట. అందుకు 54 కోట్లు కావాలట. అందుకు కేంద్రాన్ని అడిగారు. అది వస్తే వీరికి ఇస్తే—ఎదో సామెత చెప్పినట్లు ఉంది. ఎన్ని అకలు కడతావు అంటే పావుకారు అప్పు ఇస్తే ఒక ఎద్దు, అత్తగారు ఇచ్చేది ఒక ఎద్దు నాదిఒక ఎద్దు, ఇంకా ఎవరో ఇచ్చేది ఒకటి—ఈ విధంగా ఉంటుంది. ఇచ్చింది స్పీలోవర్ వర్క్కునే సరిపోని సరిస్థితి. కంట్రాక్టర్ల బాకీలకే సరిపోని పరిస్థితి నమస్వ చాలా తీవ్రమైనది అనే విధంగా 54 కోట్లు కావాలి అంటారు. జరిగేది ఈ విధంగా ఉంది. మా జిల్లాలో కరువు ప్రాంతాలను చూపించిన పద్ధతి కూడా చాలా గమ్యుత్తుగా ఉంది. హజూరునగర్ తాలూకాలో సాగర్ ఆయకట్టుకు చెందినది 190 వేల ఎకరాలుంది. అక్కడ ఎక్కువ కరువు చూపించారు. ఏమి లెక్కలో తెలియదు. దేవరకొండ తాలూకాలో సేద్యమే కాలేదు. అక్కడ చూపించ లేదు. చాలా అశ్చర్యంగా ఉంది. ఏడవలో నవ్వాలో తెలియడం లేదు. అధికారులు ఇచ్చిన లెక్కలపైనే మనమంతా ఆధారపడుతున్నాం ఎంత ప్రజాప్రతిధులమని చెప్పుకుంటున్నప్పటికీ, ఏమిటి ఉట్లా వాగినావు అని అడిగే వాధుడు లేడు వాళ్ళను. ఈ విధంగా లెక్కలు తయారవుతున్నాయి కొద్దిగా బానలు పడ్డాయి. సంవత్సరం క్రికం శ్రవ్విన బావులు గ్రాండు లెవెలుకు అట్లాగే ఉన్నాయి. ఎప్పుడో వేసిన బోర్డుకు పైపులు బిగించ లేదు. మరల బోర్డు చేస్తున్నారు. పైపులు లేకుండా మంచి నీట్లు ఎట్లా త్రాగుతారు? ఓచెన్ బావులై నా కొన్ని శ్రవ్వించండి. మోట వేస్తే నీట్లు వస్తాయి. ఉన్న బావులను లోతు చేయడానికి రు. 200 లు కంటే ఎక్కువ ఖర్చు చేయవద్దు అన్నారు. కాప్రో క్తంగా చేయాలంటే సూపర్వైజరు నాకు తీరదు అంటాడు. మంచి నీట్లు అవ్వడం ఉన్న చోట ఓచెన్ బావులు శ్రవ్వాలి. రిగులు వేసుకోట పైపులు బిగించడం అవసరం. మొత్తం జిల్లాలో ఇటు గ్రాసావికే ఇబ్బంది ఉంది. తీసిది తీసింది చెప్తాం. ఒక అడు రూపాయలు ఖర్చు చేసి సమితికి ఒక లాట్రిగ్డ్ తయారు. అది అద్దె ముక్కు పుడక వంతుగా తయారైంది. అందులో ఘోలుగడ కేసు వచ్చింది. ట్రాన్స్ఫోర్టు చార్జీలు చేరినై చివరకు లోకల్ గాండ్లు ఘోల కేసును తీసుకుపోయింది. దానిని కొనుక్కుపోయేవారు లేరు. పేద్ద రైతు ఎవరు కొనావా? ఇది చూడండి కోనాలి. చెందు ఎడ్లకు రు. 14 లు పెట్టే కావాలి. ధివడకు 60 పేర్ల తోక్కావీ ఉండేది. ఇప్పుడది లేదు. కంట్రాక్టర్ల తోపాటే స్పీలోవర్ ఇచ్చే బావులలోని చాటికి తీసుకువచ్చడం ఏమాత్రం సవ్యంగా లేదు. బావులలోని నీలు ఇప్పించడాని బావులను అప్పులు ఇవ్వించాడని రిపోర్టు. మొత్తం జిల్లాలో దీనిని ఇప్పించడాని బావులను అప్పులు ఇవ్వించాడని రిపోర్టు. మొత్తం జిల్లాలో దీనిని ఇప్పించడాని బావులను అప్పులు ఇవ్వించాడని రిపోర్టు. మొత్తం జిల్లాలో దీనిని ఇప్పించడాని బావులను అప్పులు ఇవ్వించాడని రిపోర్టు.

బావులు త్రవ్వడానికి ఇస్తే కూలీలకు పని దొరుకుతుంది. కనీసం ఎరం, అర్ధఎకరం కాస్తుంటే పశువులకు మేత దొరుకుతుంది, జనానికి తిండిదొరుకుతుంది, నీటిచెద్రుప్టి కేంద్రీకరించి తగినంత అప్పనివరిగా కేటాయించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. పద్మరాజు (భూరుగుపూడి) :—అధ్యక్షా, నాకు ముందు మాట్లాడిన పెద్దలు దుర్భిక్షం గురించి సవిస్తరంగా మాట్లాడారు. నామూరుకు పూడి నియోజక వర్గం గురించి చెప్పదలచుకున్నాను. మాది తూర్పు గోదావరి జిల్లా ఐనప్పటికీ, గ్రామీ అని చెప్పుకుంటున్నప్పటికీ, మా ప్రదేశం మెరక ప్రదేశం. నా నియోజక వర్గం, కోరుకొండ పంచాయతీ సమితి ప్రాంతం చాలా ఘోరంగా కరువుకు గురి ఐనది, అక్కడ రైతులందరూ చిన్న వారు. అక్కడ కొద్దిగా వర్షాలు పడ్డాయి. వ్యవసాయానికి సబ్సిడైజు రేట్లపై విత్తనాలు సమకూర్చాల్సి, పశు గ్రాసానికి చాలా బాధగా ఉంది. కొద్దిగా వర్షం పడినప్పటికీ ఫాడర్ నిలవ లేదు. అక్కడ కోయ ప్రాంతం కూడా ఉంది. పచ్చి గడ్డి దొరికే ఏర్పాటు చేయాలి. రైతుల నుంచి పన్నులు వసూళ్ళు కూడా నిలపు చేయాలని కోరుతున్నాను. తినడానికి తిండి లేని పరిస్థితులలో లాండ్ రివెన్యూ వసూలు చేయడం అపింఛాలి. లాండ్ రివెన్యూ పడులలో ఉంటుంది కాని సహకార అప్పలు వందలలో ఉంటాయి. వాటి కలెక్షన్ కూడా మా ఏరియాలో నిలుపు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎవో వర్షాలు పడినప్పటికీ చెరువులు నిండ లేదు. ఎవో కొద్దిగా నిండాయి. చెరువులు లోతు చేస్తే వేసవి వచ్చేరికి నీరు లేకుండా పోతుంది. పేద ప్రజలకు పనులు కల్పించాలంటే గ్రామాల మధ్య లింక్ రోడ్లు ఏర్పాటు చేయాలి. చెరువులలో నీళ్లు ఉన్నవి ఉంటాయి. బోర్ వెస్స్ వేస్తే కాళ్ళంతగా మంచి నీటి కొరత లేకుండా ఉంటుంది. అక్కడ రాకీ ఏరియాలో రెండు రకాల భూములున్నాయి. ఒకటి రోటరీ టైప్ రిగ్తో త్రవ్వడానికి వీలయ్యేది. రెండవది పర్కప్స్ పద్ధతితో త్రవ్వేది. అక్కడ రెండు రకాల రిగ్స్ తెచ్చి ఎక్కువ బోర్ వెల్సు వేయవలసి ఉంది. ఒక్కొక్క బోరు వెల్కు పది మంది రైతులను చేర్చినట్లయితే 70-80 ఎకరాలను సహకార సేద్యం చేసుకోవచ్చు. 400 అడుగులలో నీరు పడుతుంది బోర్ వెల్సు వల్ల 70-80 వేల ఎకరాలు సాగయే వీలుంది. అయిదారుగురు రైతులు కలిసి సాగు చేసుకోవచ్చు. మంచి నీటి సమస్య సరిష్కారం అవుతుంది. రాజనండ్రి దగ్గర శేషయ్య మెట్ట దగ్గర చాగర్ల నాడు డిరిగింగ్ వాటర్ సప్లయ స్కీము ఒకదానిని ఏర్పాటు చేశారు. అది తలపెట్టి మూడు సంవత్సరాలు అయింది. ఇప్పటికే నాదానిని అమలు చేస్తే 50,60 గ్రామాలకు మంచి నీటి సౌకర్యం కలుగుతుందని మనని చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

7.30 p.m.

శ్రీ వి. సవ్యాసినాయుడు (ఎలమంచిలి) :— అధ్యక్షా, నేడు కరువు తీవ్ర రూపం చాల్చింది. కాని విశాఖపట్టణం పరిస్థితి ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినట్లు లేదు. ఇది చాలా దురదృష్టకరం. జిల్లా పరిషత్ సమావేశంలో నలుగురు శాసన సభ్యులూ చర్చించిన తరువాత హైదరాబాదులో సమావేశమై ముఖ్యమంత్రికి, రెవెన్యూ మంత్రికి మొమరాందములు ఇచ్చిన తరువాత ప్రతి జిల్లాకు పది లక్షల రూపాయలు మంచి నీటి కోసం ఇచ్చినట్లు పత్రికలలో వచ్చింది. చాలా సంతోషం.

ఏకాగ్ర పట్టణం జిల్లా పరిస్థితి చూస్తే అక్కడ పరద కాని, కరువు కాని ప్రతి
 య పరిస్థితి వస్తుంటుంది. ప్రభుత్వం ఆదృష్టితో చూడకుండా మొదట ఆ జిల్లాను
 నిర్లక్ష్య చేసింది. తరువాత పది లక్షలు ఇచ్చారు. మంచి నీటి విషయం చూస్తే
 గత సంవత్సరం పంచాయితీ రాజ్ మంత్రిగారు మంచి నీరు దొరకని ప్రాంతాల్లో
 కొన్ని స్కీములు ఇవ్వండి. మేము అమలు పరుస్తామని చెప్పారు. ప్రతి కానన్
 సభ్యులు కొన్ని స్కీములను ఇచ్చారు. వాటిపై ఇంతవరకూ చర్య తీసుకోలేదు.
 పది లక్షలు ఇచ్చిన తరువాత కూడా అక్కడ మంచి నీటి కొరత వున్నదో, అక్కడ
 మంచి నీరు దొరకదో అటువంటి ప్రదేశాలను సర్వే చేయకుండా అక్కడో కొన్ని
 చోట్ల కాంక్రీట్ చేశారు. కాంక్రీట్ చేసినందుకు సంతోషమే కాని మంచి నీరు
 దొరకని ప్రదేశాలలో చేశారా అని అడుగు తున్నాను. ఏదో ఒకటి రెండు గ్రామా
 లలో చేశారు తప్ప మిగిలిన గ్రామాలు అట్లాగే వున్నాయి. మేము మీటింగులో
 అడగినప్పుడు మీరు రిప్రజెంటేషన్ ఇవ్వండి. ము పరిశీలిస్తామని అంటున్నారు
 కాని ఎప్పుడు పరిశీలిస్తారో తెలియదు. కలెక్టరు గారిని అడిగితే ఇదివరలో కేంద్ర
 ప్రభుత్వానికి ఒక లిస్ట్ పంపాము, ముందు ఆ బావులను త్రవ్విస్తాము, నీరు లేని
 గ్రామాలకు సంబంధించి మీరు రిప్రజెంటేషన్ ఇవ్వండి అంటున్నారు. ఇచ్చిన
 లిస్టును పరిశీలించడం లేదు, ఎన్నాళ్లు ఉపేక్ష చేస్తారో తెలియదు. ఈ విషయంలో
 ముఖ్యమంత్రి గారు. రెవెన్యూ మంత్రి గారు చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.
 కొన్నిచోట్ల కరువు పనులు ఇస్తున్నారు ఇచ్చిన పనులు రెండు నెలల్లో పూర్తి
 చేయాలి. ఇదివరకు ఇచ్చిన పనులకు టయిమ్ అయిపోయింది కనుక ఇక అవి
 చేయము అంటే ప్రజానీకానికి అన్యాయం జరుగుతుంది. ఇటీవలనే వర్షాలు పడ్డాయి.
 ప్రభుత్వం విషయాలన్నిటినీ గృహిలో పెట్టుకుని ఉత్తర్యులు ఇవ్వకపోతే దుర్భర
 పరిస్థితులు ఏర్పడతాయని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం జిల్లా కమిటీలు.
 తాలూకా కమిటీలు ఏర్పాటు చేసింది. కాంక్రీట్ చేసిన పనులు కాగితాల మీద
 తప్ప పనులు మాత్రం జరగడం లేదు. ఎందుకు కమిటీలు వేరారో అర్థం కావడం
 లేదు. మా పాఠంలో మ శ్రులు పర్యటించారు. విజయ నగరం జిల్లా స్థానిక
 మంత్రి నా స్వగ్రామం నుండి వెళ్లారు. మంచి నీటిని అక్కడి నుండో మోసుకుని
 తీసుకు వెళ్ళే గ్రామం అది. వారు గ్రామంలోకి వెళ్ల లేదు. త్రోవలో పరి ఆకును
 చూశారు. దానికి మొదట ప్రాణం వుంది. తరువాత వైదరాబాదులో 17 వ
 తేదీన కాంగ్రెసు కమిటీ మీటింగు జరుగుతున్నప్పుడు మేమంతా వైదరాబాదులో
 మీటింగుకు వస్తామని వారికి తెలుసు. అదే రోజు రాత్రి ఎనిమిదిన్నరకు పర్యటిం
 చారు. వారు రాత్రి ఎనిమిదిన్నరకు కరువును చూడటానికి వెళ్లారు. మీకు ఏది
 కావాలో అది ఇస్తామని చెప్పారు. రైతులు అమాయకులు, వారు కాలువలు
 కావాలి, గట్లు కావాలి అని కోరారు. అవి ఆలోచించము అని మంత్రి గారు
 అన్నారు. మంత్రి గారికి తెలియకముందే అంతకు ముందే కాంక్రీట్ అయిన నూతని
 త్రవ్విస్తున్నామని చెప్పారు. వేలంపాలెం అనే గ్రామానికి వెళ్లారు. అక్కడ
 హరిజన వాడకు వెళ్లి ఆడవానిని రమ్మన్నారు. ఇందిరమ్మను మర్చిపోకండి అని
 చెప్పారు. రాజకీయాలకు కరువును ఉపయోగించు కోవడంలేదని శ్యామలరావుగారు

చెప్పారు. ఇందిరమ్మకు మృత్యువోకండి అని మంత్రిగారు చెప్పారా లేదా? చెబితే అది రాజకీయాలకు ఉపయోగించుకున్నట్లా కాదా? అలా రాజకీయాలకు ఉపయోగించుకోవడం మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. జనార్దన రెడ్డి :— మేము ఆ పేరే ఎత్త కూడదా?

శ్రీ కె.వి.ఆర్.ఎస్. పద్మనాభ రాజు :— ఈ సారి వారి నియోజకవర్గానికి వెడితే వారికి ఆ భయం వుంటే నేను మాట్లాడడం మానివేస్తాను.

శ్రీ వి. న్యాయినాయుడు :— కరువు చూడటానికి వెళ్ళి ఇందిరమ్మను మృత్యువోకండి అని చెప్పటం న్యాయసమ్మతమే అయితే అట్లాగే చేయండి. అది 17వ తేది జరిగిన సంఘటన. 20వ తేది అనకాపల్లి తాలూకా కచేరీలో శాసన సభ్యులతో టౌన్ మీటింగు వేశారు. 20వ తేది మధుతూరు గ్రామం వర్యటించి వచ్చారు. అక్కడ ఏమి జరిగిందో మాకు తెలియదు కాని మీటింగులో చెప్పిన సమాచారం బట్టి మా జిల్లాలో నక్కపల్లి, భీమిలి సమీతులలో మిగిలిన చోట్ల కరువు లేదని చెప్పారు. మధుతూరు మీటింగ్ జరిగిన రెండు గంటలకు ముందే 11 లక్షల రూపాయలు మంత్రిగారు స్వయంగా శాంకన్ చేసినట్లు ప్రెస్ నోట్ మెంటు ఇచ్చారు. అరు రోజుల తరువాత కలెక్టరుగారి సంతకంతో రి లక్షలు శాంకను చేసినట్లు వచ్చింది. కేవలం ప్రచారంగా కాకుండా ప్రజలకు ఉపయోగపడే పనులు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు బోర్స్ వేసుకోవాలన్నా, మాతులు మరమ్మత్తు చేసుకోవాలన్నా ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తే తప్ప పీట కాదు. కమ్మర్షియల్ బ్యాంకులు, భూమి అభివృద్ధి బ్యాంకులు, సహకార బ్యాంకులు రైతులకు అప్పు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎలమంచిలి తాలూకా విషయం మీ ఆ దరకూ తెలుసు. ప్రతి సంవత్సరం కరువు కాని, వరద కాని వషానే వుంటుంది. ప్రతి సంవత్సరం అక్టోబరులో వరదలు వచ్చి ప్రజా గ్రామంలో పడి పన్నెండు అడుగుల నీరు వచ్చే అవకాశం వుంది. ఇలా కరువు వల్లా, వరద వల్లా అక్కడి రైతుల ఋణభారం పెరిగి పన్నెండు సంవత్సరాల నుండి లాండ్ రెవెన్యూ తక్కువి అప్పులు చెల్లించలేక బకాయి పడి వున్నారు. ఇప్పుడేర్పడిన కరువు పరిస్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకొని పాత బకాయిలన్నిటినీ రక్షణ చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

7-40 p. m.

శ్రీ కె.వి. పతి (పుంగనూరు) :— అగ్రహార, కరువు ఏర్పడిన సందర్భంలో ప్రజలను అదుకోటానికి నభ్యుల అభిప్రాయాలను తీసుకోటానికి ఈ సమావేశం ఏర్పాటు చేసినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో కరువు గురించి ప్రభుత్వ యంత్రాంగం ఇచ్చి నతకాలు సరిగా లేవని మనవి చేస్తున్నాను. నిజంగా కరువు ఏర్పడిన ప్రదేశాలలో కరువు లేనట్లుగా, కరువు లేని ప్రదేశాలలో కరువు వున్నట్లుగా తెలవడం జరిగింది. ఈ పొరపాటును సరిదిద్దకొని కరువు ఏర్పడిన ప్రాంతాలలో సహాయక కార్యక్రమాలు వెంటనే ప్రారంభించాలని కోరుతున్నాను. చిత్తూరు జిల్లా ఎప్పుడూ కరువుకు ఆటంకం కాదు కరువుకు అలవాటు పడ్డాము. కరువు మా రక్తంలో జీర్ణించుకుపోయింది. మేల్కాదు తెల్లంగాడాలోనూ, పక్కారు జిల్లాలోనూ కరువు ఏర్పడింది.

చేశంమొత్తంపై కరువు ఏర్పడిందని ప్రకటిస్తున్నారు. మా ప్రాంతంలో ప్రతి సంవత్సరం ఫ్యామిన్ ఏర్పడుతున్నా ఇంతవరకూ రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు వారు ఫ్యామిన్ కోడ్ను మార్చకపోవడం శోచనీయమైన విషయం. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు తరిమెల నాగిరెడ్డిగారు కదిరిలో ఫ్యామిన్ కోడ్ మార్చాలని ఆమరణ నిరాహార దీక్ష ప్రారంభించి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు మారుస్తామని హామి ఇస్తే విరమించడం జరిగింది. కాని ఇంతవరకూ ఫ్యామిన్ కోడ్ను మార్చలేదు. మా ప్రాంతంలో వున్న దురదృష్టం ఏమిటంటే పది ఎకరాల విస్తీర్ణము గల భూమిలో ఒక చెట్టు వున్నప్పటికీ అక్కడ కరువు క్రింద రెమిషన్ ఇవ్వని పరిస్థితి వుంది. పశువు నోటికి అందే గ్రాసం వున్నప్పటికీ రెమిషన్ ఇవ్వడం లేదు. ఏనాడో తయారుచేసిన ఫ్యామిన్ కోడ్ను నేటి పరిస్థితుల బట్టి సవరించక పోవడం శోచనీయమని మనవిచేస్తున్నాను. అందువల్ల అవసరమైన చోట్ల ఎలాట్ మెంట్ పరిగా జరగడం లేదని కూడా మనవిచేస్తున్నాను. ఎక్కువగా గురి అయిన ప్రాంతాలలో ఎక్కువగా కార్యక్రమాలు తీసుకొని ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టాలని కోరుతున్నాను. చిత్తూరు జిల్లాకు 20 లక్షలు ఎలాట్ చేశారు. కడప జిల్లాకు 70 లక్షలు ఎలాట్ చేశారు. కడపకు ఎక్కువ ఎలాట్ చేయకూడదని కాదు.

(Mr. Speaker in the Chair)

మా ప్రాంతాలలో ఏర్పడిన కరువు మరెక్కడా ఏర్పడలేదని మనవి చేస్తున్నాను. రెవెన్యూ మంత్రిగారు, రాసుగారుమా ప్రాంతానికి వచ్చారు. మొదట వర్షాలు పడకపోయినా తరువాత పడినవర్షం వల్ల కొద్దిగా వేసినవి తనాలు మొలిచాయి. కాని వేసిన పంటలో నాలుగోవంతు కూడా పంట పచ్చే పరిస్థితి లేదు. అక్కడ స్పిల్ ఓవర్ పనులు పెట్టాలన్నారు. అలా ప్రభుత్వం విర్ణయించడం పొరపాటని మనవిచేస్తున్నాను. స్పిల్ ఓవర్ వర్క్స్ ఎప్పుడూ వుంటాయి. అవి పూర్తి చేసుకుంటూపోతే కరువు ప్రాంతాలలో ప్రజల జీవనోపాధికి ఎలాటి పనులు చేపట్టడానికి వీలవుతుందో ఆలోచించాలి. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో స్పిల్ ఓవర్ పనులు కాక కొత్త పనులు చేపట్టాలని మనవి చేస్తూ వెలవుతీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ పి. సుబ్బయ్య. — అధ్యక్షా, ఇదివరలో కరువు రాయంసీమకు పడి మిశ్రమై వుండేది. ఈ సంవత్సరం మొత్తం రాష్ట్రాన్ని ఆవరించింది. 21 శాతం తాలూకాలలో 181 తాలూకాలలో కరువు వుందని ప్రభుత్వం ఇచ్చిన నోటులో వుంది. కరువు నివారణకు తీసుకోవలసిన చర్యలు రక్షకకాలుగా దీనిలో పొందుపరిచారు. కరువు నివారించే పథకాలు ఇవ్వాలని అడుగుతున్నాను. కరువు ఏర్పడిన ప్రాంతాలలో వెంటనే ఫ్యామిన్ కోడ్ను అమలు పరచాలి. ఫ్యామిన్ కోడ్లో కరువు ఏర్పడినప్పుడు పని చేసే ప్రతి ఒక్కరికి పని కల్పించాలని వుంది. పని చేసే కార్మికులకు, వ్యవసాయ కార్మికులకు, పనిముట్లు సరఫరా చేయాలి. రైతాంగానికి విడివిడిగా అప్పులు ఇవ్వాలి. డింకింగ్ చాటర్, ఫాడర్ మొదలైన పాకనాల్లు కల్పించేయాలి. ఇవన్నీ ఫ్యామిన్ కోడ్లో వున్నాయి. వాటిని అమలు జరిపారా అని అడుగుతున్నాను. వాటిని అమలు జరిపితే తప్పు ఫ్యామిన్ ను నివారించే రేరని స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. ఫ్యామిన్ కోడ్ను అమలు చేయాలంటే ఇప్పుడున్న

7 50 p.m.

రూల్స్ను మార్చాలి. అని సవరించకుండా కరువుతో బాధ పడే ప్రజానీకానికి సహాయం చేయడం అసంభవమని మనశ్చేస్తున్నాను. కరువు అని ప్రకటించి పుడు అటోమాటిక్ గా కరువు పనులు ప్రారంభం కావాలి. ప్రతి ఒక్కరికి పని కల్పించే విధానం చూడాలి. మన జనాభా ఎంత? దాదాపు 5 కోట్లు. ఒకరు చూపించింది ఎంత మందికి 50 లక్షల 44 వేల మందికి చూపించారు. ఏ బేస్ పైన చూపిస్తున్నారో అర్థం కావడం లేదు. 218 తాలూకాలలో 181 తాలూకాలు అన్నారు. 37 పర్సంటు వరకు రాష్ట్రములో కరువు వుంటే మీరు చూపించింది ఎంత మంది కరువు జనాభాకు? మీ అంకెల గారడీతో పూహించి యీ విధంగా చేశామంటే కరువును నివారించడం కాదు. వారి పరిస్థితి ఎట్లా వుంది? ఈ పుస్తకములో అంకెలు శాస్త్రీయంగా లేవని కాంగ్రెస్ సభ్యులు పతిగారు యితరులు చెప్పారు. వాస్తవంగా కరువు ప్రాంతాన్ని అడెంటిఫై చేసి యివ్వ వలసిన మొత్తాలు యిస్తున్నారా? దానికి సూటిగా చెబుతాను. అన్ని జిల్లాల విషయముకు పోష. మార్కాపురం తాలూకా, కర్నూలు జిల్లా, డ్రాటు హిల్ పరియ్యాగా దీనిలో చూపించబడ లేదు. కాబట్టి మీరు ప్రకటించగా చేయకుండా యీ వైపు కాంగ్రెస్ సభ్యులు చెప్పినట్లు బ్యూరో ఆఫ్ ఎక్స్ మిక్స్ పైన ఆధార పడి పంపిస్తే కరువు నివారణ పద్ధతి కాదు. అసలు రైతులకు అన్ని కోట్ల పంట పోయింది? వేము కోట్ల పంట పోయిందని మీరు చెబుతున్నారు. మీ ఆలోచన విధానం ఏ విధంగా వుంది. ఒక లారీకి యాక్స్ డ్రాటు అయితే దానికి యిన్సూర్ రెన్ను వుంది. ఓనరుకు డబ్బు వస్తుంది, ఒక ట్రేడరు గోడౌన్ కాలిపోతే డబ్బు వస్తుంది. కరువుకు గురి అయిన పేద రైతులకు రాష్ట్రము మొత్తం మీద వేయి కోట్ల పంట నష్టం జరిగితే వారికి నష్టపరిహారం యిస్తున్నారా? మీ పుస్తకములో ఏమి వుంది? దానికి ప్రభుత్వం సమాధానం చెప్పకుండా కరువు నివారణ చేస్తాం అంటే ఏట్లా నమ్మాలి? నాకు అర్థం కావడం లేదు. కరువు పనులున్నాయి, డబ్బులు ఖర్చు పెడుతున్నారు. పది సంవత్సరాలలో 350 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాము. ఈ రోజు ఎవాల్యూట్ చేయండి. 350 కోట్లతో ఏ మేరకు కరువు తగ్గించారు. అగ్రించక పోతే కరువు పెరిగిందని ప్రభుత్వం సమాధానం చెప్పాలి కరువు వస్తే పని కోట్లు, 20 కోట్లు, పెద్ద కరువు వస్తే వందల కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నామని చెబు తున్నారు. ఆ పెట్టిన డబ్బు కరువు రాకుండా తోడ్పడుతున్నారా? వంద కోట్లు కంటాక్టర్లకు, అధికారులకు యిచ్చి కాస్తో కూస్తో కాస్తిక వర్గానికి యిస్తే వరైన పద్ధతి కాదు. ఈ రోజు ఖర్చు అయ్యే పద్ధతి చెబుతున్నాను. నల్లి గొండ జిల్లాకు ఒకటిన్నర కోట్లు కేటాయించారు. అందులో 25 లక్షలు పాత బకాయలు. 50 లక్షలు మైనరు యిరిగేషన్, 50 లక్షలు రోడ్స్ ఫీస్ యింజనీరు యీ విధంగా పోతే మిగిలింది 25 లక్షలు కొత్త పనులకు. కరువు పనులను ఏ విధంగా ముందుకు తీసుకు పోగలరు? ఇక్కడ ఒకటి గమనించాలి. ఒక సంవత్సరం కరువు వస్తే రైతు తట్టుకోలేని పరిస్థితిలో వుంటే మీరు పెట్టిన కోట్ల రూపాయలు ఏమి అయినట్లు? ఎవరికి పోయినట్లు? ప్రభుత్వం దీర్ఘంగా ఆలోచన చేయాలి. కరువు ను మీరు కరువుగా చూడాలి. రాయలసీమ కరువు ప్రాంతం. ప్రకాశం, నెల్లూరు మహబూబనగరు వగైరా జిల్లాలు క్రానిక్ డ్రాట్ హిల్ పరియ్యాన్. వాటిని

కరువు ప్రాంతాలుగా ఐడెంటిఫై చేసి తగినన్ని కేటాయింపులు యిచ్చి కరువుకి తట్టుకునే విధంగా ఆలోచన చేస్తున్నారా? ఆ విధంగా యీ పుస్తకములో లేదు. కాబట్టి మీరు యిచ్చిన పుస్తకం అశాస్త్రీయంగా వుంది. కరువును పోగొట్టడాని అనుకూలంగా లేదు. కంట్రాక్టర్లు, అధికారులు యీ డబ్బును వంచుకుని వా కరువును పోగొట్టుకునే పరిస్థితిగా వుంది. అందువల్ల ఫామిన్ కోడ్ను ఓబర్లైజ్ చేసి ఫామిన్ రూల్సును మార్చి వెటనే రె తులకు అప్పులు, రుణాలు యివ్వాలి. శావులు త్రవ్వాలి. ఆన్ మాస్ స్కేల్. ఆన్ వార్ ఫుటింగ్, ఆన్ ఎమర్జెన్సీ యీ పనులు జరిపించాలి. మీరు కల్పించిన పనులు కరువును పోగొట్టే విధంగా లేవు. ప్రభుత్వం ఆ విధంగా ఆలోచన చేయాలి. అసెంబ్లీ కాన్సిల్ సభ్యులను వాటిలో యిన్ వాల్వ్ చేయలేదు. ప్రకాశం, నెల్లూరు మహబూబ్ నగరులకు కరువు ప్రాంతాలుగా గుర్తించ లేదు. ఒక మనిషికి మలేరియా, మరో ఒబ్బు వస్తే రెండింటికి వేర్వేరు మందులు యిస్తారు. అదే విధంగా కరువును, సైకోనును రెండుగా చూడాలి. లేకపోతే ప్రజలు తిరుగుబాటు చేస్తారని హెచ్చరిక చేస్తూ విరిమిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు:—అదృష్టా, కృష్ణా జిల్లాలో మెట్ట ప్రాంతాల వివరాలు యిచ్చారు. అందులో మాగాణి నష్టం జరుగలేదని యిచ్చిన వివరణలో వుంది. కాని వార్తవంగా సెప్టెంబరు 20 నాటికి కూడ కృష్ణా జిల్లాలో 20 వేల ఎకరాలలో నాట్లు పడలేదు. కైకలూరు, బందరు, దీని తాలూకాలో 20 వేల ఎకరాలలో నాట్లు పడలేదు. ఇక రెతులు తినేది ఏమిటో తమకు తెలియనిది కాదు ఈ సమావేశాలను అట్టేబరు నెలలో ఏర్పాటు చేశారు. దీనివల్ల వారచేయబోయే క్యాక్రమానికి ఒక మొక్కుబడి తీర్చుకున్నట్లు ఒక రోజు సంతాపం రెండు రోజులు దుర్భిక్షం మీడ చర్చ అంటే చాలా అన్యాయమైపోయింది విషయం. ఇప్పుడు రూపొందిన కార్యక్రమాలలో మా అభిప్రాయాలు సీనుకోలేదు. ఏరో రూపొందించారు. ఎ.తవరకు అమలు చేస్తారనే విషయములో మాట కొన్ని సందేహాలు వున్నవి. ఎందుకంటే ఎప్పుడో 1977 నవంబరులో తుఫాను, అప్పుచ వస్తే సముద్రం ప్రక్కన రెండు మైళ్ల దూరములో వున్న కొన్ని వండల మంది చచ్చిపోయిన వూర్లలో యీ రోజు వరకు యిండ్లు కట్ట లేదు. 30 మైళ్ల దూరములో వున్న చోట కడుతున్నారు ఆ మధ్య ప్రధానమంత్రిగారు విజయవాడకు వచ్చినప్పుడు రివ్రజం చేపన్న యిచ్చాము. రెవిన్యూ మినిస్టరుగారు కూడ కాపీ యివ్వ మంటే యిచ్చాము.

Mr. Speaker :—Now the House stands adjourned to meet 8.00.p. .m again at 8. 30 A.M tomorrow. Mr. Shobhanadreeswar Rao will continue his speech tomorrow.

(The House then adjourned to meet again at 8.30 a. m. on 5th October, 1979.)